

ATHENS^{voice}

HOME

60
σελ..

για την Αρχιτεκτονική, το Design και το Σπίτι
Επιμέλεια: Νενέλα Γεωργελέ

**Οι πλατείες
έχουν τη δική
τους ιστορία**

Της Ελενας Ντάκουλα

everest

Χ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΛΛΙΔΗΣ
**Μια νέα εποχή
στη γεύση**

Δον Κικώτης στην ΕΔΣ

Ο Ντανιέλ Σίμκιν και η Μάια Μακατέλι
μιλούν στην Athens Voice

Της Ιωάννας Γκομούζα

Νέες επικές γεύσεις
από τον

Βασίλη Χαλίδη

everest

roasted - toasted - fresh

HOT BAGELS

ΓΕΜΙΣΤΕΣ

ΤΥΡΟΠΙΤΕΣ ΚΟΥΡΟΥ

SALADS

XL TOASTED BURGERS

ΠΑΡΑΓΓΕΙΛΕ ΤΩΡΑ

από το
everest app

ή στο
everest.gr

Μαμά με παιδάκια που μόλις έχουν σχολάσει, συναντάνε μεγαλύτερη κυρία στον δρόμο. Η κυρία τα κοιτάζει και χαμογελάει:

**-Μμμ, μοσχοβολάνε.
-Σχολείο μυρίζουνε**
λέει η μαμά.

(Λαϊκή Πετραλώνων, μεσημέρι
Τετάρτης)

**-Τη βαριέμαι, όλο
για το Κορωπί λέει.
-Πού είναι το Κορωπί;
Εξέρεις;
-Ιδέα δεν έχω.**

(Δύο κοπέλες στο μετρό του Συντάγματος,
Παρασκευή βράδυ)

**«...και βλέπω φίλε
ένα Χόντα του '80...
Πωωω...
Όλο μαμίσσο, ε;
ΟΛΟ μαμά σου λέω!»**

(Ταρίφες συνομιλούν.
Σταθμός μετρό Πανόρμου, Τετάρτη πρωί)

Εξάρχεια, καφενείο,
ζευγάρι.
**-Έχω γνωστό να μείνουμε
αν πάμε ταξίδι στο Κουβέιτ.
-Και τι θα πάμενα κάνουμε
εκεί, ρε μωρό μου;
Να φουλάρουμε
το αυτοκίνητο;**

Σκηνή σε κατάστημα με είδη δώρων. Πελάτισσα τσεκάρει μουσικό κουτί με Άγιο Βασίλη. Ρωτάει την πωλήτρια:
-Αυτό παίζει κι άλλη μουσική ή μόνο αυτή;
Πωλήτρια:
Μόνο αυτή.

(συνέχεια)

...Η πελάτισσα σκέφτεται λίγη ώρα και ρωτάει την τιμή. Η πωλήτρια της λέει την τιμή. Η πελάτισσα ξανασκέφτεται και στο τέλος ρωτάει την πωλήτρια:
-Τη Μεγάλη Παρασκευή θα το έχετε σε έκπτωση;
(Πειραιάς, πλατεία Θεάτρου, Σάββατο πρωί)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
panikoval500@gmail.com

ΦΤΙΑΞΕ ΜΟΥ ΤΗ ΜΕΡΑ

Αρχίσανε τα (προεκλογικά όργανα). Αυτό που μας «έστειλε» είναι το... 12μελες προεδρείο! (Αφισάκι κολλημένο στη στάση Σόνια στην Αλεξάνδρας)

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

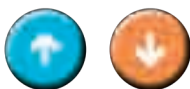
Το εξώφυλλο είναι του Κωνσταντίνου Ρήγου, σε συνεργασία με τον illustrator Κωνσταντίνο Γεωργαλά.

Ο **Κωνσταντίνος Ρήγος** είναι χορογράφος και σκηνοθέτης. Το 1990 ίδρυσε το Χοροθέατρο ΟΚΤΑΝΑ. Παραστάσεις του έχουν παρουσιαστεί σε πάνω από 40 διεθνή φεστιβάλ σε όλο τον κόσμο. Από τον Ιανουάριο 2018 είναι καλλιτεχνικός διευθυντής του Μπαλέτου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής.

Ο **Κωνσταντίνος Γεωργαντάς** γεννήθηκε στην Αθήνα. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Τμήμα Τεχνολογίας Γραφικών Τεχνών στο ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ και έκανε μεταπτυχιακό στο UNIVERSITY OF THE ARTS του Λονδίνου. Έχει συνεργαστεί ως εικονογράφος και γραφίστας σε έντυπα, διαφημιστικές εταιρείες, δισκογραφικές και θεατρικούς οργανισμούς. Έχει τιμηθεί με έπαινο ΕΒΓΕ δύο φορές.

Info~DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΜΕ 6 ΛΕΞΕΙΣ

Οι Ιταλοί influencers αποφάσισαν να συνδικαλιστούν.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΣΙΝΤΣΙΝΗΣ

Ένα λαμπερό μυαλό στην κορυφή της δημοσιογραφικής ομάδας της «Καθημερινής». Κείμενα ψύχραιμα, σοφά, αξεπέραστα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΡΑΚΟΣ

Έφυγε από τη ζωή ο άνθρωπος που χάρισε στην Αθήνα το ιστορικό Τζαζ Κλαμπ στην πλατεία Ραγκαβά, κάτω από την Ακρόπολη, έναν ζωντανό πυρήνα τζαζ στην πόλη.

ΤΙΠ ΓΙΑ ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΕΣ

«Ο κοσμοπολίτης έχει μαντιλάκια αεροπορικής εταιρίας στην τσέπη του» (@Evas_Aγιος)

ΡΕΥΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος μπαίνει στην τελική ευθεία για να εγκρίνει μελέτη άντλησης πλιακής ενέργειας από το διάστημα. Πώς δεν το είχαμε σκεφτεί τόσο καιρό;

Η ΚΑΛΗ ΕΙΔΗΣΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Μέσα στα επόμενα χρόνια, εννέα υπουργεία (που σήμερα στεγάζονται σε 127 κτίρια και κοστίζουν 33 εκατ. ευρώ σε λειτουργικά έξοδα) θα μεταφερθούν από το κέντρο της πόλης στα 157 στρέμματα του ακινήτου της ΠΥΡΚΑΛ.

ΚΑΚΟΚΑΙΡΙΑ ΦΟΒΟΣ

ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙΡΟΥ

Μας έχετε τρελάνει. Θα ακούμε «έρχεται κακοκαιρία» και θα ετοιμαζόμαστε για μπάνιο στη θάλασσα.

BLACK FRIDAY

Η μέρα που σου περνάει από το μυαλό μήπως χρειάζεσαι και δεύτερη τoστιέρα.

ΜΟΥΝΤΙΑΛ 2022

ΣΤΟ ΚΑΤΑΡ

Φωνές για μπોકτοάζ, κιτς υπερθέαμα, παράλογα έξοδα, ρατσισμός, ομοφοβία, γκρίνια, συνδρομητές που διαμαρτύρονται και ψάχνουν να δουν τους αγώνες, μίρλα και γκαντεμιά. Δεν ξεκίνησε πολύ καλά η «γιορτή του ποδοσφαίρου».

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΣΙΤΣΙΠΑ

#freeStefanos

Η ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ενεοί παρακολουθούμε μία από τις πιο τραγικές ιστορίες της χρονιάς.

ΝΕΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

«Δεν μπορώ να ακούω:

μπλουζοφόρεμα, κουβερτοπάπλωμα, παλτοζακέτα».

(Από τον τοίχο της Γωγώς Σουμουλίδου)

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη
Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπιλίη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης
Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πεκλιβανίδης

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης

Αρχισυνταξία
Δανάη Καμζόλα (Podcast & City Guide)
Ελένη Μπεζιριάνογλου

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντασιμάς

Υπεύθυνος ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια ύλης Δήμητρα Γκρους
Διόρθωση κειμένων Φανή Κουλούτζου

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης, Μ. Βελέντζας, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελέ, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Π. Δημητρώπουλος, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαβαρέλα, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Σ. Καλαμαντή, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κερώση, Γ. Κοροβέσης, Β. Κορωνάιος, Σπ. Λαμπρόπουλος, Μ. Μανωλοπούλου, Δ. Μαστρογιάννης, Β. Ματζάρογλου, Τζ. Μελιτά, Ευ. Μουζακίτη, Γ. Μπελεσιώτης, Γ. Νένης, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Γ. Παυριανός, Μ. Προβάτας, Τζ. Ρουσάκη, Μ. Ι. Σιγαλού, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρη, Α. Τριανταφυλλίδη, Σ. Τριανταφύλλου, Λ. Τρούγκου, Ζαράστο, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos
LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου

Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρκώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάσης, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκέζη, Πέτρος Νικόλτσος

Account Director Digital & Print
Γιώτα Αθανασοπούλου
Account Digital Director
Γιάννης Γαλανός

Creative Marketing Director Βασιλική Κώτσου

Direct Market Advertising Managers
Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου,
Νώντας Νταμπάνης

Advertising Manager ATHENS VOICE Radio 102,5
Μαρία Μαθιουδάκη

Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα
Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη
marketing@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη
Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη,
Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση
«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530,
fax: 210 3617.310
Athens Voice Radio 102.5: 210 3648.213
Αγγελίες: 210 3617.369
Λογιστήριο: 210 3617.170

www.athensvoice.gr

Αν δεν βρίσκετε την Α.Β. στα σημεία διανομής, επικοινωνήστε: 210 3617.360, 210 3617.369
Κωδικός εντύπου: 7021
ISSN 1790-6164

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

Η θεραπευτική δύναμη του αγγίγματος

Τη βαθιά αξία του αγγίγματος σε ογκολογικούς ασθενείς αναδεικνύει η εκστρατεία της **La Roche-Posay**

Ένα αγγίγμα στο χέρι, μια αγκαλιά. Πόσο όμορφα μας κάνουν να νιώθουμε, ιδιαίτερα εάν έρχονται από ανθρώπους που μας νοιάζονται και μας αγαπούν. Και πολύ περισσότερο εάν βρισκόμαστε σε μια δύσκολη περίοδο της ζωής μας. Κι αν, όμως, αυτοί που μας αγαπούν δεν μπορούν να μας αγγίξουν επειδή λόγω κάποιας σοβαρής ασθένειας δεν ανεχόμαστε ούτε καν ένα απαλό αγγίγμα, λόγω προβλημάτων που έχουν παρουσιαστεί στο δέρμα μας;

Η θεραπευτική δύναμη του αγγίγματος

Ξέρατε ότι το 80% των ογκολογικών ασθενών υποφέρουν από διάφορες δερματικές ανεπιθύμητες ενέργειες ως άμεσο αποτέλεσμα της θεραπείας τους, από ήπια συμπτώματα μέχρι σοβαρές δερματικές αντιδράσεις που οφείλονται στη χημειοθεραπεία και την ακτινοθεραπεία. Είναι κάποιες περιπτώσεις, μάλιστα, που αυτές οι ανεπιθύμητες ενέργειες είναι τόσο σοβαρές που κάνουν τον ασθενή να επιβραδύνει ή ακόμα και να διακόψει εντελώς τη θεραπεία του. Γι' αυτό,

ήδη από το 2008 η La Roche-Posay συνεργάζεται με δερματολόγους, ογκολόγους και άλλους ειδικούς, με στόχο να συμβάλει στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων των αντικαρκινικών θεραπειών στο δέρμα. Και μας αποκαλύπτει τη θεραπευτική δύναμη του αγγίγματος μέσα από μια πολύ δυνατή εκστρατεία.

Όταν ξεκινάει η θεραπεία για τον καρκίνο, γνωρίζουμε ότι είναι πιθανό ο ασθενής να χάσει τα μαλλιά και την όρεξή του. Κανείς όμως δεν μας έχει μιλήσει για τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει στο δέρμα του. Η La Roche-Posay, στο πλαίσιο του παγκόσμιου προγράμματος Fight With Care και θέλοντας να παρουσιάσει με αυθεντικότητα αυτό το βαθιά συναισθηματικό θέμα, πήρε την απόφαση να επιλέξει ογκολογικούς ασθενείς και μέλη της οικογένειάς τους να συμμετάσχουν στην καμπάνια. Και εστιάζοντας στον σημαντικό ρόλο των ατόμων που φροντίζουν τον ασθενή, στέλνει μήνυμα ελπίδας για να βοηθήσει όσους υποβάλλονται σε θεραπεία να συνεχίσουν να αγωνίζονται και να πιστεύουν. Πατί δύναμη αντλούν όχι μόνο από τη σωστή ιατρική φροντίδα αλλά και από τη φροντίδα που μόνο ένα αγαπημένο πρόσωπο μπορεί να προσφέρει.

Μια κίνηση που μπορεί να κάνει τη διαφορά

Το αγγίγμα, λοιπόν. Η πράξη που έχει τη δύναμη να κάνει τόσα πολλά. Να λείει όλα αυτά που θέλουμε να πούμε αλλά συχνά δεν μπορούμε. Πολλοί πάσχοντες από καρκίνο στερούνται αυτής της υποστήριξης κατά τη διάρκεια της θεραπείας τους, καθώς το δέρμα τους μπορεί να παρουσιάζει ξηρότητα, κνησμό, ακόμα και πόνο στο αγγίγμα. Και από την άλλη, ο άνθρωπος που φροντίζει τον ασθενή, μπορεί να νοιώσει ανήμπορος βλέποντας έναν δικό του άνθρωπο να δίνει αυτή τη μάχη. Έτσι γεννήθηκε αυτή η εκστρατεία: από τη βαθιά πεποίθηση ότι αυτό που συχνά φαντάζει σαν ασήμαντη κίνηση, μπορεί στην πραγματικότητα να κάνει τη διαφορά.

Σε συνεργασία με τις BETC & Annex88 και υπό την καθοδήγηση του καταξιωμένου Καναδού σκηνοθέτη Samir Mallal, η La Roche-Posay αποτίει φόρο τιμής στο αγγίγμα σε όλες του τις μορφές – είτε αυτό προέρχεται από τον σύντροφο, είτε από τον γονιό, είτε ακόμα και από τον γιατρό. Πινόμαστε μάρτυρες της θεραπευτικής δύναμής του, βλέ-

ποντας ασθενείς με καρκίνο να μοιράζονται όλο και περισσότερες στιγμές χαράς με τα άτομα που τους φροντίζουν.

Δίπλα στο ΑγκαλιάζΩ

Στην Ελλάδα, και πιστή στο όραμά της «Κανένας μόνος του ενάντια στον καρκίνο», η La Roche-Posay συνεχίζει να στηρίζει για πέμπτη συνεχή χρονιά το έργο του σμίλου «ΑγκαλιάζΩ» και βρίσκεται δίπλα σε ακόμα περισσότερους ανθρώπους μέσω στοχευμένων ενεργειών που θα τους βοηθήσουν να βγουν νικητές σε αυτή τη δύσκολη μάχη: Webinars ενημέρωσης ασθενών, νοσηλευτικού προσωπικού και συγγενών, δράσεις ενημέρωσης φροντίδας και ομορφιάς (περιποίηση και make-up), διάθεση δωρεαν προϊόντων και εντύπων στους ασθενείς. Και μέσα από τη συνεργασία με τον ηθοποιό, Αντίνοο Αλμπάνη, νικητή στη δική του μάχη με τον καρκίνο, η La Roche-Posay στέκεται δίπλα στον ασθενή μέσα την ενημερωτική καμπάνια, τονίζοντας τη σημασία που έχει η φροντίδα του δέρματος για την υγεία αλλά και την ψυχολογία του ογκολογικού ασθενούς, αφού, όπως λέει και ο ίδιος, η μάχη κατά του καρκίνου δίνεται με φροντίδα.

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

320.000 ευρώ ζημιά προκλήθηκε στο ελληνικό Δημόσιο από υπεξαίρεση την οποία έκανε εφοριακός της ΔΟΥ Κιλκίς, σύμφωνα με σχετικό κατηγορητήριο.

6 έτη φυλάκισης επέβαλε ως ποινή το Πενταμελές Εφετείο Κακουργημάτων. Αναγνωρίστηκε και ελαφρυντικό. Αυτό της μεταμέλειας, παρά το γεγονός ότι είχε ήδη βγει στη σύνταξη.

3 ευρώ την ημέρα οφείλει ο εφοριακός αν θέλει να μετατρέψει την ποινή, καθώς ήταν εξαγοράσιμη.

365 ημέρες x 6 έτη = 2.190 ημέρες.

2.190 ημέρες x 3 ευρώ = 6.570 ευρώ. Συμφέρει, θέλω και γω κύριε Τσιάρα.

63 σελίδες χρειάστηκε σύμφωνα με έγκυρα ανυπόγραφα blog, η συγγραφέας-ερευνήτρια Χρυσίδα Δημουλίδου για να εξηγήσει τι ακριβώς της συνέβη σε αγωγή την οποία κατέθεσε εναντίον της φαρμακευτικής εταιρείας Pfizer.

2 δόσεις χρειάστηκαν όπως αναφέρει για να αρχίσει να τρέχει σε γιατρούς. Στην αγωγή κάνει λόγο για «εμβολία που επιβλήθηκαν με φασιστικό και ύπουλο τρόπο, «δολοφόνησαν πολύ κόσμο». Καταλήγει λέγοντας ότι οι Έλληνες «είναι όλοι τους αμόρφωτοι, άρα επικινδυνολοί πολίτες και τους κατηγορώ ευθέως».

15.000 ευρώ είναι το αρχικό χρέος ιδιοκτήτριας ακινήτου στα Ιλίσια, το οποίο και οδήγησε σε αναγκαστική έξωση. Η αντιπολίτευση, η οποία είχε ψηφίσει τον νόμο, κάνει λόγο για αναλγησία της σημερινής κυβέρνησης.

61% έλαβε στις εκλογές για την Παγκρήτιο Ένωση ο συνδυασμός «Η Κρήτη στην καρδιά μας» με επικεφαλής τη Ρένα Βασιλάκη, ο οποίος και υποστηρίχθηκε από τη Νέα Δημοκρατία.

11 άρρενες πρόεδροι και μόλις μία γυναίκα έχουν καταλάβει τη θέση στα 76 χρόνια από την ίδρυση της

ένωσης. Η κυρία Βασιλάκη, στενή συνεργάτης του Άδωνι Γεωργιάδη, είναι η δεύτερη.

39% έλαβε ο έτερος συνδυασμός «Νέα Παγκρήτιος» με επικεφαλής τον Γιώργο Πετράκη, τον οποίο είχε στηρίξει ο ΣΥΡΙΖΑ και βεβαίως ο δημοφιλής κρητικός Βουλευτής, Παύλος Πολάκης.

0-2 έληξε το πρώτο ματς του χειμερινού Μουντιάλ, μεταξύ της οικοδέσποινας χώρας και του Ισημερινού. Σε επίπεδο συλλόγων, τα λεφτά μπορούν να αγοράσουν την ευτυχία. Σε εθνικό επίπεδο όσα λεφτά και αν έχεις, μπάλα δεν παίζεις.

40% των παιδιών που ήταν στα ιδρύματα το 2019 είναι τώρα σε ανάδοχες οικογένειες, σύμφωνα με την κυβέρνηση.

325 έως 1.200 ευρώ τον μήνα είναι το επίδομα αναδοχής.

135 φιλοξενούνται στην Κιβωτό του Κόσμου. Αν προσθέσουμε και τους συνολικούς, οι ωφελούμενοι φθάνουν τους 400.

95% του κόστους λειτουργίας της «Κιβωτού» καλύπτονταν από χορηγίες ιδιωτών.

2η ελκυστικότερη χώρα για επενδύσεις σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας είναι η Ελλάδα, σύμφωνα με σχετική έρευνα της Ernst & Young. Πρώτη είναι το Μαρόκο και πίσω μας η Δανία. Μήπως γίναμε η Δανία του Νότου;

315.000 ευρώ έλαβε ως αμοιβή για μια ομιλία του στις ΗΠΑ ο πρώην Βρετανός Πρωθυπουργός Boris Johnson.

30 διήρκεσε η ομιλία ενώ ο Johnson συμμετείχε και σε 45λεπτη συζήτηση ενώπιον ασφαλιστικών πρακτόρων και συμβούλων στο Κολοράντο Σπρινγκς.

8,5 ώρες υποστηρίζει ότι εργάστηκε ο Johnson κάτι που μεταφράζεται σε ωριαία αμοιβή 37.000 ευρώ.

60.000 ευρώ ζητούσε ως αμοιβή ο Πάνης Βαρουφάκης και μάλιστα όσο ήταν Υπουργός Οικονομικών. Μετά από δημοσίευμα της κομματικής εφημερίδας Αυγή, ο «με ένα ν» είχε διευκρινίσει ότι ζητά την αμοιβή για ομιλίες μόνο από τράπεζες και πολυεθνικές.

7,3 μονάδες διαφορά στην πρόθεση ψήφου επί των έγκυρων μεταξύ ΝΔ και ΣΥΡΙΖΑ, εντοπίζει έρευνα της εταιρείας ALCO.

30,3% λαμβάνει η ΝΔ, 23% ο ΣΥΡΙΖΑ και 11,4% το ΠΑΣΟΚ.

14,2% είναι το ποσοστό των αναποφάσιστων, το οποίο φυσικά θα καταμεληθεί αναλογικά (όχι απολύτως) στα κόμματα.

50 ετών είναι ο Κινέζος δρομέας Chen, ο οποίος πρόσφατα ολοκλήρωσε το Μαραθώνιο Xin'anjiang στο Jiande της Κίνας ενώ κάπνιζε σε όλη τη διάρκεια του αγώνα αντοχής των 42 χιλιομέτρων.

574ος από σχεδόν 1.500 δρομείς τερμάτισε ο Chen στο συγκεκριμένο αγώνα, με εντυπωσιακό χρόνο 3:28:45, αν αναλογιστεί κανείς και το χρόνο που έχανε για να ανάψει τσιγάρο.

5,6% ανάπτυξη (διπλάσια του ευρωπαϊκού μέσου όρου) προβλέπει για τη χώρα μας το σχέδιο του προϋπολογισμού, το οποίο κατέθεσε τη Δευτέρα ο Υπουργός Οικονομικών στη Βουλή. Είναι ο πρώτος προϋπολογισμός τα τελευταία δώδεκα χρόνια που καταρτίζεται εκτός του πλαισίου μνημονιακής επιτήρησης ή ενισχυμένης εποπτείας.

5,3% ήταν η πρόβλεψη στο προσχέδιο του προϋπολογισμού 2023.

4,5% είχε προβλεφθεί στον προϋπολογισμό του 2022.

3,1% ήταν η εκτίμηση για το ίδιο μέγεθος στο Πρόγραμμα Σταθερότητας του Απριλίου 2022.

5% αναμένεται να είναι ο εναρμονισμένος πληθωρισμός, έναντι 6,1% της ευρωζώνης και 7% του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

12,7% αναμένεται να είναι το ποσοστό ανεργίας, έναντι 13,9% που προβλεπόταν στο Πρόγραμμα Σταθερότητας.

VERBA VOLANT

ΝΑΣΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

«Οι εικόνες με κλειδωμένα βρεφικά γάλατα είναι μια εικόνα παρακμής».

Βεβαίως. Δεν θα μπω στην ουσία της συζήτησης, θα προσθέσω όμως την πληροφορία ότι όταν το παιδί μου ήταν μωρό, και τότε τα γάλατα είχαν αντικλεπτικά. Σήμερα είναι 6 ετών. Α! Ήδη από τότε είχαν και οι σαρδέλες, ευτυχώς το μωρό μου δεν είχε αρχίσει ακόμη τα τσίπουρα για να έρθει αντιμέτωπο με τη δυστοπία.

BIKY ΚΑΓΙΑ

«Με έχει φλερτάρει ο Τζουντ Λο. Τότε έβγαине με τη Σιένα Μίλερ».

Μια πληροφορία που αναβαθμίζει το βιογραφικό της κριτού. Στο κόμπετ του «Μια Ιταλίδα απ' την Κυψέλη»: «φέρε τον έλεγχο να σου βάλω άριστα».

ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

«Εσύ μ@@@@νο κάτσε στην υπόγα που σε έβαλε ο Σκέρτσος οδό έχει μπνιάτικο. ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ». Η εξέλιξη της κρητικής λογοτεχνικής παράδοσης μέσα στους αιώνες αποτυπώνεται γλαφυρά με ένα tweet του σοσιαλδημοκράτη βουλευτή. Σκεφθείτε τι απαγγέλλει στους συνδαιτυμόνες του (δυστυχώς δεν υπάρχουν ντοκουμέντα) και σε εκείνους με τους οποίους πηγαίνει για θαλάσσια λουτρά στο Ροδάκινο της Κρήτης.

ΓΙΑΝΗΣ ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

«Ο μόνος λόγος που μπήκα τότε στην κυβέρνηση είναι γιατί είχαμε συμφωνήσει με τον Αλέξη Τσίπρα και με άλλους δύο, τον Πάνη Δραγασάκη και τον Νίκο Παππά».

Τι είχαν συμφωνήσει; Διάφορα, όπως κούρεμα ομολόγων, παράλληλο πλάνο «και αν χρειαστεί και δραχμή», κατέληξε σε ραδιοφωνική του συνέντευξη. Ευχαριστούμε, θα σας ειδοποιήσουμε.

Υπόθεση «Κιβωτός του Κόσμου» Κοιτάζοντας το τέρας στον καθρέπτη

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Όταν το 2003 η δημοσιογραφική ομάδα της «Boston Globe» βραβεύονταν με Πούλιτζερ για τις αποκαλύψεις περί της σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων από Καθολικούς ιερείς, όλοι προσποιήθηκαν πως έπεφταν από τα σύννεφα. Τελικά η υπόθεση έγινε σενάριο και το σενάριο ταινία. Ήρθαν και τα Όσκαρ. Οι πάντες τότε αντιλήφθηκαν ή θα έπρεπε να αντιληφθούν πως με τα σημερινά ψηφιακά δεδομένα της πληροφόρησης η απόκρυψη ή ανοχή τέτοιων περιστατικών είναι μία χαμένη υπόθεση. Αργά ή γρήγορα όλα θα έρθουν στην επιφάνεια.

Τελικά όπου υπάρχουν συντηρητικές και ερμητικές κλειστές δομές, πάσης φύσεως και προελεύσεως, ευνοούνται οι ηθικές, οικονομικές και κακοιουργηματικές επιπέδους παρεκκλίσεις, σεξουαλικού ή άλλου περιεχομένου. Ο τομέας της κοινωνικής πρόνοιας, από τη στιγμή που στη διαχείριση των δομών της εμπλέκονται οργανωτικά σχήματα με στεγανά, είτε είναι εκκλησιαστικού τύπου είτε αποτελούν παρελκόμενα πυρήνων πολιτικής εξουσίας, έχει να επιδείξει παγκοσμίως εφιαλτικές τερατογενέσεις. Από τις δομές της «Μπτέρας Τερέζας» στην Ινδία έως τις υπερδομές φιλοξενίας και εκπαίδευσης ανηλίκων και απροστάτευτων παιδιών της Καθολικής Εκκλησίας αλλά και τις δικές μας, ιδρυματικού τύπου μονάδες φιλοξενίας ανήλικων θυμάτων του εμφυλίου πολέμου και συναφών καταστάσεων, η ιστορία έχει να καταδείξει σωρεία περιστατικών εκμετάλλευσης του ανθρώπινου και ιδιαίτερα του παιδικού πόνου. Συχνότερα δε η ιδιωτική πρωτοβουλία έκφρασης κοινωνικής ευαισθησίας και φιλανθρωπίας σχεδόν μονίμως «σκόνταφτε» στον αχόρταγο χαρακτήρα του αποτελεσματικότερου αρπακτικού στη φύση. Μιλάμε για πυρήνες έκφρασης εξουσιομανίας, σεξουαλικής εκμετάλλευσης και άσκησης βίας, κακοποίησης και συστηματικού βιασμού των παιδικών σωμάτων και των ψυχών τους. Παράλληλα, κέντρα οικονομικής εκμετάλλευσης χορηγήσεων, δωρεών και κληρονομιών, οι ιδιωτικές πρωτοβουλίες ιδρυματικές δομές, εκκλησιαστικού ή απλά φιλανθρωπικού περιεχομένου, συχνότατα απεδείχθησαν άνδρα ακολασίας, βαρβαρότητας και διαστροφής. Το φαινόμενο είναι παγκόσμιο και η εξήγηση ξεκάθαρη. Τα στεγανά εκκολλάπουν μυστικά. Τα μυστικά οικοδομούν ομαδικά συμφέροντα. Τα συμφέροντα πρέπει να είναι ασφαλή. Η ασφάλεια έχει ανάγκη από στεγανά. Τα στε-

γανά οδηγούν σε διαστροφή. Η διαστροφή στη βαρβαρότητα.

Η παγκόσμια κοινωνία, ιδιαίτερα η χριστιανική σε όλες τις εκδοχές της, την οποία και γνωρίζουμε καλύτερα, αντιμετώπισε κατά καιρούς τις οργανωμένες ιδρυματικές μικροκοινωνίες με όλα τα χαρακτηριστικά της αρρώστιας που τις χαρακτήριζε. Ο μακαρίτης ο Ουμπέρτο Εκο επιχείρησε να αποκωδικοποιήσει αυτές τις κοινωνικές δομές και να εξηγήσει τους εσωτερικούς κανόνες λειτουργίας τους: οι μοναστικές κοινωνίες, οι κλειστές οργανώσεις πιστών, αργότερα οι ομάδες κρούσης των θρησκοδόλητων βαρβάρων κυνηγών μαγισσών, οι παραεκκλησιαστικοί και οι παραστρατιωτικοί πυρήνες δράσης και διασφάλισης της ηθικής τάξης. Η ιστορία είναι πλήρης τέτοιων πρωτοβουλιών και παρεμβάσεων που σχεδόν στην πλειοψηφία τους κατέληγαν σε ωμότητες. Πρόκειται για τη σκοτεινή πλευρά των κοινωνιών μας, για εκφράσεις συντήρησης αρρωστημένων συνδρόμων άσκησης εξουσίας σε αδύναμους. Αλλά και για μηχανιστική αναπαραγωγή όσων αποκάλυψε η πένα του Μαρκίσιου Ντε Σαντ σε διάφορες εκδοχές. Οι μορφές δεν είναι οι ίδιες. Άλλο το σενάριο στην υπόθεση Μίχου και άλλο στην υπόθεση της Κιβωτού. Προφανώς διαφορετικό θα είναι και στην επόμενη υπόθεση, που αναμένεται με πολύ ενδιαφέρον.

Οι αποκαλύψεις, λοιπόν, είναι εδώ. Εντυπωσιακές. Αποστομωτικές. Εντύπωση προκάλεσε ωστόσο το «ετοιμοπόλεμον» της Πολιτείας. Πριν αλέκτορα φωνήσαι τρεις... με ειδική τροπολογία στη Βουλή, βράδυ Παρασκευής μάλιστα, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας ακύρωσε δωρεά κτιρίου του ΕΦΚΑ στην Κιβωτό. Λίγα εικοσιτετράωρα μετά, Κυριακή προς Δευτέρα, ο υπουργός Οικονομικών ανακοίνωσε πως διεγράφη από τον προϋπολογισμό του 2023 η επιχορήγηση της Κιβωτού. Μία ημέρα αργότερα θα άλλαζε το Διοικητικό της Συμβούλιο μετά από εσπευσμένη συνεδρίαση των αρμόδιων κυβερνητικών παραγόντων στο Μαξίμου (Δευτέρα πρωί). Η Πολιτεία αντέδρασε σχεδόν με αυτοματισμό, ενώ η κοινωνία ένιωθε «βομβαρδισμένη» από τον καταγισμό των αποκαλύψεων. Μέσα σε λίγες εβδομάδες δύο υποθέσεις, μία στον Κολωνό και μία στην «Κιβωτό», αποκάλυπταν τα καλά κρυμμένα μυστικά μιας Ελλάδας που μοιάζει να υπνοβατεί. Λίγο πιο ψηλά, στο εκκλησιάκι των Αγίων Ισιδώρων, στον Λυκαβηττό, φανατικοί θρησκοδόλητοι αγνοούν επιδεικτικά τους νόμους της Πολιτείας και τις επιταγές της Ιεραρχίας. Και οι τρεις ιστορίες έχουν μία αόρατη κλωστή που τις ενώνει. Πίσω από τις υποθέσεις κρύβεται η Εκκλησία, σε διαφορετικό βαθμό για κάθε ζήτημα. Είναι, όμως, εκεί. Παρούσα, κυρίαρχη. Η Αρχιεπισκοπή αυτή τη φορά αντέδρασε σχεδόν άμεσα. Με επίσημη ανακοίνωση, ο κ. Ιερώνυμος έσπευσε να αποποιηθεί κάθε ευθύνης ως προς τα τεκταινόμενα στην «Κιβωτό». «Δεν είχαμε και δεν έχουμε καμία ευθύνη για τη λειτουργία της» δήλωσε η Αρχιεπισκοπή. Τον πατέρα Αντώνιο είχε χειροτονήσει ο αποδημήσας Χριστόδουλος, για την ιστορία. Ιερουργούσε για λίγο στον

Αϊ-Γιώργη στον Κολωνό. Για λίγο. Από τότε εξαφανίστηκε. Ίδρυσε την Κιβωτό, νέος ιερέας ακόμη και νιόπαντρος με την πρεσβυτέρα.

Πολλοί διερωτώνται ως προς τη χρονική στιγμή που δύο υπαρκτά και εξαιρετικά τραυματικά για τα κοινά ήθη σκάνδαλα έρχονται στην επιφάνεια. Αρκετοί προσπαθούν να συνδυάσουν την αποκάλυψη των κοινωνικών διαστάσεων των σκανδάλων με την πολιτική σκιά που αφήνει το Greek Water Gate. Χρειάζεται μεγάλη ικανότητα, συντονισμός και πειθαρχία για να επιτύχει κάποια κυβέρνηση μία τόσο θεαματική αλλαγή ατζέντας. Αυτά δεν συμβαίνουν εύκολα, όπως πολλοί νομίζουν, στην Ψωροκώσταινα.

Απλά, οι αποκαλύψεις συνέπεσαν και υπερφόρτωσαν το σύστημα ψηφιακής αναπαραγωγής και ασύμμετρων απωλειών. Οι αποκαλύψεις του Τάσου Τέλογλου και των συνεργατών του στο «Inside Story» αλλά και του Βασίλη Λαμπρόπουλου στο «Βήμα της Κυριακής» για τις υποκλοπές, καθώς και οι εκρηκτικές διαστάσεις της υπόθεσης «Κιβωτός του Κόσμου» λειτουργούν αναγκαστικά με αντιπαραθετικά κρουστικά κύματα. Το ένα τσουνάμι εξουδετερώνει το άλλο. Και ξανά από την αρχή. Η πολιτική διάσταση υποκλίνεται στην κοινωνική και τούμπαν.

Κάποιους μήνες πριν από τις εκλογές το σύστημα επιχειρεί να ανασυγκροτηθεί όχι στη βάση μιας κάποιας πολιτικής θεωρίας ή προγράμματος, αλλά ενός λογιστικού σκεπτικού της... μικρότερης δυνατής απώλειας. Ποιος θα χρεωθεί τα λιγότερα, δηλαδή. Αυτή η νοοτροπία της διαχείρισης της μικρότερης δυνατής απώλειας οδηγεί συχνά σε πολιτική καταστροφή ή και σε στιγμιαίους θριάμβους. Δεν οδηγεί ποτέ σε μία μακροπρόθεσμη ιδεολογική κυριαρχία που είναι, κατά κανόνα (ή μήπως όχι;), το ζητούμενο.

Η ελληνική κοινωνία, όπως συμβαίνει και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές, υποφέρει από το σύνδρομο της πολιτικής ανεπάρκειας των πολιτικών δομών που την εκπροσωπούν. Η σημερινή συγκυρία της πολυεπίπεδης κρίσης αξιών, είτε ως προς τη λειτουργία των θεσμών της Δημοκρατίας (υποκλοπές) είτε ως προς τη λειτουργία των μηχανισμών ελέγχου των κοινωνικών και οικονομικών δραστηριοτήτων, είτε ως προς τον αποκάλυπτο βιασμό των ανθρώπινων αξιών και προτύπων, αυτή η συγκυρία λοιπόν μας έχει παγώσει. Ενδεχομένως να υποκρυπτόταν μέσα στο περιτύλιγμα σκότους κάποια δυναμική υπέρβασης η οποία θα προέκυπτε τον νεοέλληνα με μία νέα εμπλουτισμένη προοπτική.

Δεν φαίνεται να αισιοδοξεί κανείς ως προς αυτό. Αντίθετα. Η καθημερινή αναπαραγωγή των λεπτομερειών επί των αποκαλύψεων εμπλουτίζει μόνον την ήδη επιβαρυνόμενη νοσηρή ατμόσφαιρα. Δεν οδηγεί πουθενά η αναπαραγωγή του σκότους χωρίς προοπτική επιφώτισης της εξόδου κινδύνου, για να μιλήσουμε με όρους θρησκευσιολογίας. Μόνον που η θρησκευσιολογία, κυρίως αυτή, βρίσκεται στον πυρήνα του υπαιτίου και όχι στη χοάνη της διεξόδου. **Α**

Από τη Φλωρεντία στο Παρίσι, από την έκσταση στην απόγνωση, ή το σύνδρομο της προσδοκίας

Της ΜΥΡΣΙΝΗΣ ΓΚΑΝΑ

Υπάρχουν δύο εμβληματικές ευρωπαϊκές πόλεις των οποίων το όνομα συνδέεται και με ένα ολόδικό του ψυχολογικό σύνδρομο. Πρώτα υπήρξε το «Σύνδρομο της Φλωρεντίας» ή «Σύνδρομο Σταντάλ», χάρη στην περιγραφή του από τον Γάλλο συγγραφέα. Το 1817 λοιπόν, ο Σταντάλ έγραφε για το ταξίδι του στη Φλωρεντία: «Και η ιδέα μόνο ότι βρισκόμουν στη Φλωρεντία μου προκαλούσε έκσταση... η καρδιά μου χτυπούσε ξέφρενα, περπατούσα και φοβόμουν ότι θα σωριαστώ στο έδαφος». Το σύνδρομο περιγράφεται και καταγράφεται στην ψυχιατρική το 1989, και χαρακτηρίζεται τουρίστες οι οποίοι, κατά τη διάρκεια της επίσκεψής τους στη Φλωρεντία αισθάνονται ζάλη και ταχυκαρδία, παραισθήσεις και κρίσεις πανικού, ανίκανοι να διαχειριστούν την τεράστια δόση ομορφιάς και τέχνης στην οποία βρίσκονται ξαφνικά εκτεθειμένοι.

Πρόκειται για μια τόσο ωραία ιδέα, αυτή η σκέψη της δύναμης της ομορφιάς, που αναγνωρίζεται ακόμα και από το σώμα, που προκαλεί σωματικές αντιδράσεις, υπάρχει κάτι το εξαιρετικά ρομαντικό, ιδεαλιστικό εκεί.

Πρόσφατα όμως έμαθα ότι υπάρχει και το «Σύνδρομο του Παρισιού», που θα μπορούσε να πει κανείς πως είναι το ακριβώς αντίθετο. Ωστόσο, τα συμπτώματα είναι περίπου τα ίδια. Ταχυκαρδία, ζάλη, παραισθήσεις, μανία καταδίωξης. Εμφανίζεται επίσης σε τουρίστες. Κυρίως σε τουρίστες από την Ιαπωνία, οι οποίοι φτάνουν συχνά στην πρεσβεία τους ζητώντας να τους διαβεβαιώσει κάποιος ότι η Πόλη του Φωτός δεν θα σωριαστεί γύρω τους και επάνω τους. Εδώ δεν εκστασιάζονται μπροστά στην ομορφιά, αν και σίγουρα θα μπορούσαν. Εδώ το σοκ και η απογοήτευση από τη σύγκριση ανάμεσα στην προσδοκία του Παρισιού όπως το είχαν φτιάξει στο μυαλό τους και την πραγματικότητα μιας πόλης πανέμορφης μεν αλλά ταυτόχρονα και σκληρής, και βρόμικης, και παντελώς αδιάφορης έως εχθρικής προς τους ίδιους, βυθίζει τους Ιάπωνες τουρίστες σε ψυχική αποδιοργάνωση.

Θορυβήθηκα όταν, ακούγοντας για το «Σύνδρομο του Παρισιού», ένιωσα μια έντονη ταύτιση με τους Γιαπωνέζους τουρίστες, κι ας έχω βρει το Παρίσι πανέμορφο όσες φορές το έχω επισκεφτεί. Το αίσθημα της αναγνώρισης αυτού του συναισθήματος, αυτής της ψυχικής αποδιοργάνωσης, δεν είχε να κάνει με κάποια πόλη, όπως διαπίστωσα συζητώντας και με φίλους. Είναι γενικευμένο μάλλον στους ανθρώπους της γενιάς μου τουλάχιστον, και πρόκειται για μια αντίδραση κατάρρευσης και ακραίας απογοήτευσης μπροστά στην πραγματικότητα του κόσμου, όσο γελοίο κι αν ακούγεται αυτό.

Η γενιά που μεγάλωσε μέσα σε αυτή τη μικρή, ευχάριστη παρένθεση της ιστορίας που υπήρξε ο δυτικός κόσμος μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και ως το τέλος του 20ού αιώνα περίπου, είχε μεγάλες, τεράστιες προσδοκίες. Πίστευε ειλικρινά στην ελευθερία της και την απολάμβανε, πίστευε πως όλα θα γίνονταν όλο και καλύτερα, πως ο κόσμος ήταν μια πόλη του φωτός, ένα υπέροχο και λαμπερό Παρίσι όπου στους μεγάλους δρόμους ακούγονται ακορντεόν και περνάνε πάνω σε ποδήλατα κορίτσια με μπερέδες. Πολλοί έζησαν κιόλας ένα διάστημα μέσα σε ένα διαρκές «Σύνδρομο Φλωρεντίας», διαρκώς εκστατικοί μπροστά στην ομορφιά του κόσμου που απλώνόταν μπροστά τους, μπροστά στις ατέλειωτες δυνατότητες.

Ναι, υπήρξαμε κακομαθημένοι, τυχεροί, ίσως πολλές φορές αχάριστοι, εξαιρετικά αφελείς, ναι, πιστέψαμε πως ο κόσμος είναι ένα όνειρο, και ναι, στεκόμαστε μπροστά του τώρα νιώθοντας ζάλη, ταχυπαλμία, κρίσεις πανικού, πολίτες μιας χώρας που δεν υπάρχει, έχουμε μόνο ο ένας τον άλλο, και το μόνο που με καθησυχάζει είναι πως όλα αυτά έχουν γίνει ξανά, είναι πως από όλα αυτά βγαίνει τέχνη, η οποία είναι ικανή να προκαλεί έκσταση, χαρά, παρηγοριά, όπως αυτό το απόσπασμα από το ποίημα του Μάθιου Άρνολντ «Η παραλία του Ντόβερ», το οποίο σκέφτομαι πολύ συχνά:

Αχ, αγάπη, ας είμαστε αληθινοί

Ο ένας με τον άλλο! γιατί ο κόσμος, που μοιάζει

Να απλώνεται μπροστά μας σαν χώρα ονείρων

Τόσο ποικίλος, τόσο όμορφος, τόσο νέος

Δεν έχει πράγματι ούτε χαρά, ούτε αγάπη, ούτε φως

Μίτε βεβαιότητα, μίτε ειρήνη, μίτε βοήθεια για τον πόνο

Κι είμαστε' εδω σαν σε σκοτιδιασμένο κάμπο

Σαρωμένο από συγκεχυμένους συναγεμικούς αγώνα και φυγής

Όπου άγνωρες στρατιές χτυπούνται τη νύχτα **Α**

ΑΜΕΡΙΚΗ ΟΙ «ΜΟΝΑΧΙΚΟΙ ΛΥΚΟΙ» ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Θα παγιωθεί ο εξτρεμιστικός συμμοριτοπόλεμος ανενόχλητος ως κομμάτι της πολιτικής ρουτίνας;

Της ΣΟΦΙΑΣ ΚΑΛΑΜΑΝΤΗ

Οι ενδιαμέσες εκλογές του 2022 ολοκληρώθηκαν στις ΗΠΑ χωρίς τελικώς να οδηγήσουν σε μεγάλες ανατροπές στις κομματικές ισορροπίες όπως αρκετοί αναλυτές είχαν προβλέψει, και χωρίς να επιφέρουν εντυπωσιακού κλυδωνισμούς στο κυβερνών κόμμα, αφού το περίφημο «κόκκινο κύμα» δεν ήρθε ποτέ. Οι εξελίξεις στα στρατόπεδα Ρεπουμπλικάνων και Δημοκρατικών αναμένεται να έχουν εξαιρετικό ενδιαφέρον τους επόμενους μήνες. Παράλληλα, όμως, αυτό δεν σημαίνει πως μπορεί να αγνοηθεί ένα φαινόμενο σταθερά παρόν στην πολιτική σκηνή της χώρας τα τελευταία χρόνια, το οποίο άπλωσε βαριά τη σκιά του και πάνω από την πρόσφατη εκλογική αναμέτρηση.

Λίγες ημέρες πριν από τις ενδιαμέσες εκλογές, αναταραχή προκάλεσε η άγρια επίθεση που δέχθηκε ο Paul Pelosi, σύζυγος της Nancy Pelosi, πρόεδρου της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ο Pelosi βρισκόταν στην προσωπική τους κατοικία όταν ένας άνδρας εισέβαλε οπλισμένος με ένα σφυρί και φωνάζοντας «Πού είναι η Νάνσυ;», του επιτέθηκε τραυματίζοντάς τον σοβαρά στο κεφάλι. Ο δράστης που συνελήφθη από τις Αρχές ονομάζεται David DePape, προ ολίγων ημερών εμφανίστηκε ενώπιον δικαστηρίου δηλώνοντας αθώος και τελικά προφυλακίστηκε. Ο DePape κατά την εισβολή έφερε πάνω του σκονί, γάντια και κολλητική ταινία, γιατί, όπως είπε, ήθελε να κρατήσει όμηρο την Pelosi και να την ανακρίνει, ως βασική υπεύθυνη για όλα τα ψέματα που διασπείρει το Δημοκρατικό Κόμμα. Εάν του έλεγε την αλήθεια θα την άφηνε να φύγει, διαφορετικά θα της έσπαγε τα γόνατα.

Η υπόθεση προκάλεσε τις έντονες αντιδράσεις πολιτικών και ΜΜΕ. Σύμφωνα με τους *New York Times* το Υπουργείο Εσωτερικής Ασφαλείας στο διάστημα πριν από τις ενδιαμέσες εκλογές είχε εντείνει τις προειδοποιήσεις για συνεχή αύξηση του κινδύνου από «γνηγενείς εξτρεμιστές», οι οποίοι στην πλειονότητά τους παρακινούνταν από την πεποίθησή τους ότι στις προεδρικές εκλογές του 2020 έγινε νοθεία. Πολλά από τα μέλη του Κογκρέσου, ανησυχώντας όλο και περισσότερο για την ασφάλειά τους, επέλεξαν ακόμη και κατά τους προηγούμενους μήνες προεκλογικού πυρετού να μειώσουν τις δημόσιες εμφανίσεις τους, διανθίζοντας τις καμπάνιες τους με ψηφιακές δράσεις, προκειμένου να ελαττώσουν το ρίσκο εξτρεμιστικών επιθέσεων.

Η εισβολή στο Καπιτώλιο την 6η Ιανουαρίου 2021 θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως τομή στο πολιτικό συνεχές των ΗΠΑ, ένα γεγονός αποφασιστικής συμβολικής σημασίας, το οποίο έβγαλε τον εξτρεμισμό και τη συνωμοσιολογία από τις περιθωριοποιημένες απροσπέλαστες κρυψώνες τους, και τα άφησε να ξεχυθούν ελεύθερα με όλη

τη βιαιότητα και τη θρασύτητά τους εντός των διαδρόμων και των γραφείων του «Ναού της Δημοκρατίας», όπως φάνηκε από τις εικόνες που έκαναν τον γύρο του κόσμου. Ο τεράστιος αριθμός ανθρώπων που έλαβαν μέρος στην κατάληψη βοήθησε να σπκωθεί το λεπτό φιλμ που σκέπαζε την αμερικανική κοινωνία, αποκαλύπτοντας στο γυμνό φως το κομμάτι της, που έως τότε έμενε βουβό και άπραγο, ως ένας θυμωμένος και απογοητευμένος παρατηρητής. Το κομμάτι εκείνο που ούτε τα «συστημικά» ΜΜΕ εμπιστεύεται, ούτε ακούει τους συμβατικούς πολιτικούς εντός του δημοκρατικού τόξου, ούτε ενδιαφέρεται για τη διατήρηση της έννομης τάξης ως έχει. Το ότι πως, παρά τις απώλειες ζωών, το συμβάν στο Καπιτώλιο δεν εξελίχθηκε σε μία γενικευμένη κατάσταση αναρχίας, ούτε έφερε μισητή αλυσίδα παρόμοιων δράσεων, ήταν φυσικά θετικό. Πιθανώς όμως να διέκοψε πρόωρα μία συζήτηση τόσο για τα αίτια που βρίσκονταν πίσω από την εξέγερση, όσο και για τις προτάσεις πρόληψης παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον.

Τα φαινόμενα εξτρεμιστικής βίας πληθαίνουν, λαμβάνοντας όμως και διαφορετικές μορφές. Όπως κατέγραψε σε πρόσφατη ανάλυσή του το *Politico*, στις δίκες για τους εισβολείς του Καπιτωλίου διαπιστώνει κανείς πως συχνά οι κατηγορούμενοι προέρχονται από τους κόλπους οργανωμένων και γνωστών εξτρεμιστικών ομάδων, όπως είναι για παράδειγμα οι Oath Keepers. Πρόκειται για ακροδεξιά αντικυβερνητική παραστρατιωτική οργάνωση, τα μέλη της οποίας υποστηρίζουν πως υπερασπίζονται το Σύνταγμα των Ηνωμένων Πολιτειών, φέρνοντας αντίσταση σε κάθε εντολή ή δράση που θεωρούν ότι το παραβιάζει. Ταυτόχρονα, όμως, εντοπίζονται όλο και περισσότερες περιπτώσεις όπως αυτή του DePape. Εκείνος έδρασε εντελώς μόνος, χωρίς να έχει στρατολογηθεί ή κατευθυνθεί από κάποια οργάνωση, παρακινούμενος αποκλειστικά από τις συνωμοσιολογικές θεωρίες που κυκλοφορούν ευρέως στο διαδίκτυο, τις οποίες φαίνεται πως είχε ενστερνιστεί με πάθος, όπως δείχνουν τα ψηφιακά του αποτυπώματα.

Το φαινόμενο της «απο-ομαδοποίησης» αποτελεί εξαιρετικά σοβαρή τάση για τους μελετητές της τρομοκρατίας και του εξτρεμισμού. Όλο και περισσότερα περιστατικά βίας ή τρομοκρατίας διενεργούνται από «μοναχικούς λύκους», οι οποίοι, χωρίς να έχουν προσχωρήσει σε κάποια εξτρεμιστική οργάνωση, ριζοσπαστικοποιούνται μέσω της εύκολης πρόσβασης σε θεωρίες συνωμοσίας που κυκλοφορούν στο διαδίκτυο ή διακινούνται από κλειστές ομάδες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Τι επίδραση έχει η έξαρση της πολιτικής βίας για το πολιτικό τοπίο των ΗΠΑ; Δυστυχώς οι μακροπρόθεσμες συνέπειες φαίνονται σοβαρές. Σε έρευνα κοινής γνώμης που δημοσίευσε τον Μάρτιο του 2022 η δεξαμενή σκέψης «Carnegie Endowment for International Peace» με έδρα την Ουάσινγκτον, βασικό πόρισμα είναι η σημαντική αύξηση της αποδοχής ή ακόμη και υποστήριξης της πολιτικής βίας από το 2017 έως το 2020 από τους ψηφοφόρους και των δύο κομμάτων. Ιδιαίτερα η εκλογική περιόδος του 2020 φαίνεται πως λειτούργησε ως σημείο καμπής, οδηγώντας στην αποδοχή της βίας ως πολιτικού εργαλείου. Τα στοιχεία του «Global Terrorism Database», που έχει συσταθεί από το Πανεπιστήμιο του Maryland για την καταγραφή φαινομένων βίας και τρομοκρατίας σε όλον τον κόσμο, έρχονται να συμπληρώσουν το παραπάνω πόρισμα. Σύμφωνα με αυτά, από το 2016 έως το 2020 έχει σημειωθεί πολλαπλασιασμός περιστατικών πολιτικής βίας στις ΗΠΑ και έχει καταγραφεί πλήθος νέων εξτρεμιστικών ομάδων, περισσότερων ακροδεξιών αλλά και ακροαριστερών: συνωμοσιολόγοι υποστηρικτές του Trump, οπαδοί της «λευκής ανωτερότητας», αντισημιτιστές, ομάδες «Antifa» και ομάδες εναντίον της αστυνομίας. Στο ρεπερτόριο δράσης τους καταγράφονται οι ένοπλες επιθέσεις, οι βομβιστικές επιθέσεις και οι καταστροφές ιδιωτικών και δημόσιων περιουσιών.

Εφόσον η διαρκής και έντονη παρουσία της πολιτικής βίας τα τελευταία χρόνια έχει οδηγήσει στην κανονικοποίηση και στην αποδοχή της στην συνείδηση των Αμερικανών ψηφοφόρων, ως ένα ακόμη χαρτί της πολιτικής τράπουλας —και μάλιστα πολύ δυνατό—, τότε η ρητορική των κομμάτων πρέπει να γίνεται με νέους όρους στο εξής. Εάν δεν επιτευχθεί ένας εξαγνισμός της ρητορείας και των μέσων πολιτικής δράσης, τότε ο εξτρεμιστικός συμμοριτοπόλεμος θα παγιωθεί ανενόχλητος ως κομμάτι της πολιτικής ρουτίνας. «Η αμερικανική δημοκρατία είναι μεγαλειώδης, αλλά εύθραυστη. Πολλοί από εμάς διαπιστώσαμε από πρώτο χέρι πόσο εύθραυστη είναι, κατά τρόπο τραγικό, σε αυτή την αίθουσα. Επομένως, η δημοκρατία πρέπει να προστατεύεται πάντοτε από τις δυνάμεις που θέλουν το κακό της», δήλωσε σε φορτισμένο κλίμα η Nancy Pelosi από το βήμα της Βουλής των Αντιπροσώπων, στην ομιλία με την οποία ανακοίνωσε ότι αποχωρεί από την ηγεσία των Δημοκρατικών στην αμερικανική Βουλή προ ολίγων ημερών. **Α**

ΑΠΟ ΤΟ 2016 ΕΧΕΙ ΣΗΜΕΙΩΘΕΙ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΙΣ ΗΠΑ ΚΑΙ ΕΧΕΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΙ ΠΛΗΘΟΣ ΝΕΩΝ ΕΞΤΡΕΜΙΣΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

Χριστόφορος Παπακαλιάτης Ο μαέστρος του «προοδευτικού» μελοδράματος

Του ΒΑΣΙΛΗ ΒΑΜΒΑΚΑ

Η επιτυχία που γνωρίζει το «Μαέστρο», η τελευταία σειρά του Χριστόφορου Παπακαλιάτη, τόσο σε όρους τηλεθέασης και σχολιασμού όσο και στη αξιολόγησή του από το Netflix, κάθε άλλο παρά τυχαία είναι, παρότι μπορεί να μη βρίσκει τους πάντες σύμφωνους. Η παρουσία του ως νέου τηλεοπτικού παράγοντα έγινε αισθητή από το 1999-2000 (*Η ζωή μας μια βόλτα*), αν και από τότε προκαλούσε θετικές όσο και αρνητικές κριτικές —κυρίως για τις σεναριακές υπερβολές που πολλές φορές έκαναν τις σειρές του να μοιάζουν με υπερσεξουαλικές σαπουνόπερες. Εντούτοις ο εικονογραφικός και σεναριακός χαρακτήρας τους ήταν πάντα ξεχωριστός, σε καμία περίπτωση δεν ακολουθούσαν τυφλά παλιότερες αφηγηματικές τεχνικές του εγχώριου μελοδράματος και πάντα κατάφερναν να απευθυνθούν σε ένα ηλικιακά πολυσυλλεκτικό κοινό, ζητούμενο που με την πάροδο των ετών έγινε πολύ δύσκολο (από τη στιγμή που οι νεότερες γενιές μετοίκησαν ψυχαγωγικά στο διαδίκτυο και τις πλατφόρμες).

Η επιστροφή του Παπακαλιάτη στους τηλεοπτικούς δέκτες θα μπορούσε μάλιστα να διαβαστεί και ως ένα ξεπέρασμα της οικονομικής κρίσης. Η τελευταία του σειρά *Οι τέσσερις* παίχτηκε τη σεζόν 2009-2010, ακριβώς στο ξεκίνημα της κρίσης, και έκτοτε επιδόθηκε σε κινηματογραφικές ταινίες οι οποίες βρήκαν μεγάλο κοινό στις αίθουσες, παρόλο που δεν είχαν μεγάλη σχέση με το τηλεοπτικό του έργο. Το *Μαέστρο* έρχεται φέτος στο Mega να μιλήσει σε ένα νέο πλαίσιο για όσα ο Παπακαλιάτης με ιδιαίτερη επιδραστικότητα έχει εισάγει στην τηλεοπτική μυθοπλασία ήδη από τότε.

«Ακατάλληλοι», συνήθως ηλικιακά, έρωτες ή ερωτικά τρίγωνα, οικογενειακά μυστικά και ψέματα, ομοφυλοφιλία, δύσκολες φιλίες, πάθη που οδηγούν σε μεγάλα λάθη ή/και εγκλήματα. Η επαναφορά της συγκεκριμένης θεματολογίας σε ένα σκηνικό περιφερειακής ή αστικής καλοζωίας, είναι σαν να μεταφέρει τους

Έλληνες τηλεθεατές σε ένα αφηγηματικό πλαίσιο κανονικότητας πριν από την οικονομική κρίση, σε μια κοινωνία ευμάρειας, την οποία ο Παπακαλιάτης σεναριογραφεί και τελικά κριτικάρει. Βέβαια, στο *Μαέστρο*, δεν λείπουν οι αναφορές στην περίοδο της πανδημίας (η παρουσία μάσκας, τα απαγορευμένα πάρτι κτλ), οι οποίες να μεν περιγράφουν μια αλλαγμένη κοινωνική κατάσταση, κυρίως όμως ως σκηνοθετικό τρικ παρά ως ενδείξεις μιας κοινωνικής κρίσης έξω από το πλαίσιο της ιδιωτικής ζωής.

Οι επιλογές του Παπακαλιάτη ήδη από τη δεκαετία του 2000 κατάφεραν έναν εκσυγχρονισμό του ελληνικού μελοδράματος, αφού οι επιρροές από τον διεθνή κινηματογράφο και τις αμερικανικές τηλεοπτικές σειρές είναι προφανείς (πολλοί μιλάνε για «αντιγραφές»). Αν σκεφτούμε ωστόσο ποιοι ήταν οι σκηνοθέτες μετρ του εγχώριου μελοδράματος πριν από αυτόν, εύκολα μπορούμε να διαπιστώσουμε την αλλαγή που φέρνει. Τόσο ο Νίκος Φώσκολος όσο και ο Μανούσος Μανουσάκης έκαναν μεγάλες επιτυχίες από τη δεκαετία του '90 κι ύστερα. Όμως το δικό τους μελόδραμα επιμένει να ασχολείται με εκείνες τις πτυχές τις ελληνικής πραγματικότητας που είτε φανταστικά είτε πραγματικά είναι φορείς αυτού που θα λέγαμε παραδοσιακές αξίες.

Η φωσκολική σαπουνόπερα (π.χ. *Λάμψη*) συνήθως επιβεβαίωνε θετικά αυτές τις αξίες, ενώ ο Μανουσάκης (π.χ. *Ψίθυροι καρδιάς*) τις έθετε υπό αμφισβήτηση. Σε κάθε περίπτωση όμως το ελληνικό μελόδραμα, πριν από τον Παπακαλιάτη, ήθελε τη μεταφορά του σε μια μάλλον κλειστή και συντηρητική θέαση των πραγμάτων. Συνταγή που λίγο πολύ ακολουθήθηκε επιτυχημένα τα τελευταία χρόνια από τις *Άγριες Μελίσσες*, τον *Σασμό* και άλλες καθημερινές σειρές.

Ο Παπακαλιάτης, ακόμη και όταν μεταφέρει το δραματουργικό σκηνικό στην επαρχία, ελάχιστα ενδιαφέρεται να απεικονίσει την κλειστότητά της. Οι ήρωές του (συνήθως νέοι ή με νεανικές ορμές) διακατέχονται από εντελώς σύγχρονα «θέλω» και ήθη, έχοντας βέβαια να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένες δυσκολίες από την απόστασή τους από το κέντρο. Γενικότερα οι πρωταγωνιστές στις σειρές του Παπακαλιάτη έχουν απολύτως σύγχρονα χούγια.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα στο *Μαέστρο* η γιαγιά της οικογένειας στους Παξούς, την οποία υποδύεται η Χάρης Αλεξίου, η οποία σε μια μεταχιπική κατάσταση αναζητεί να καπνίσει κασίς για να χαλαρώσει...

Την ίδια στιγμή, ο Χριστόφορος Παπακαλιάτης επιλέγει νέους υφολογικούς κώδικες με επιρροές από τη διεθνή οπτικοακουστική παραγωγή, τους οποίους ενσωματώνει στο ελληνικό τηλεοπτικό δράμα. Τόσο οι σκηνοθετικές τεχνικές όσο και οι σεναριακές-μουσικές επιλογές του προσδίδουν στο έργο του διακριτό ύφος και κινηματογραφική αισθητική. Στο *Μαέστρο* είναι φανερά τα δάνεια από τον ελληνικό weird κινηματογράφο, που επικεντρώνει στην ελληνική οικογένεια ως μήτρα όλων των κρίσεων συναισθηματικών εντάσεων και κοινωνικών ανομιών, όσο και από την ευρύτερη τηλεοπτική συνταγή (HBO, Netflix κτλ.) για δημιουργία αμφιλεγόμενων χαρακτήρων που δεν μπορείς εύκολα να καταλάβεις εάν είναι φορείς του «καλού» ή του «κακού».

Κατά κάποιον τρόπο, οι σειρές του Παπακαλιάτη είναι μια χύτρα στην οποία ανακατεύονται πολύ διαφορετικά υλικά για να βγει κάτι που τελικά ενδιαφέρει το κοινό. Το γεγονός μάλιστα ότι υποδύεται ο ίδιος σχεδόν πάντα τον πρωταγωνιστικό ρόλο, μπορεί να προκαλεί σχόλια (για την εγωκεντρική του διάθεση), αποτελεί όμως και μία από τις καινοτομίες που τον κάνουν ξεχωριστό τηλεοπτικό «δημιουργό» (ίσως μοναδικό ως προς αυτό και σε διεθνές επίπεδο).

Συμπερασματικά, η μυθοπλασία του Παπακαλιάτη εξοικειώνει εδώ και πολλά

χρόνια το τηλεοπτικό κοινό με σύγχρονα μοτίβα δραματικής αφήγησης, βάζοντας κοινωνικούς προβληματισμούς για τις ιδιωτικές ζωές των «νεοελλήνων», ακόμη και αν αυτό γίνεται με υπεραισθησιακό ή σχηματικό τρόπο. Σε αντίθεση με το κινηματογραφικό του έργο που είχε σαφείς ιδεολογικές αναφορές σε μια εθνικολαϊκιστική ανάγνωση της κρίσης (βλ. Ένας άλλος κόσμος), οι σειρές του μένουν στην πραγμάτευση κοινωνικών θεμάτων (ομοφυλοφιλία, ενδοοικογενειακή βία-υποκρισία) με ένα προοδευτικό πρόσημο, όχι αυτό που η διεθνής βιομηχανία του θεάματος τείνει εδώ και καιρό να το κάνει κανόνα. **A**

Τα χριστιανικά αισθήματα δεν φτάνουν από μόνα τους

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΤΟΓΙΑ

Δεν ξέρω για την Κιβωτό. Ξέρω όμως ότι οι ανθρωπίνες καταστάσεις μέσα σε τέτοιες δομές είναι σωματικά και ψυχικά πολύ απαιτητικές για τους εργαζόμενους. Επίσης ξέρω ότι σε τέτοιους χώρους δεν είναι σπάνιο να πηγαίνουν να δουλέψουν άτομα που έχουν ανοικτά αρκετά δικά τους θέματα (όπως και στα θεολογικά επαγγέλματα).

Στα Παιδικά Χωριά SOS, όπου δούλεψα για πέντε χρόνια, όλοι οι εργαζόμενοι οι οποίοι ερχόμασταν σε άμεση επαφή με τα παιδιά είχαμε συστηματική ψυχολογική εποπτεία από εξωτερικούς συνεργάτες, σε εβδομαδιαία βάση, τόσο σε επίπεδο μικρής ομάδας όσων είχαμε την ίδια θέση, όσο και σε επίπεδο του συνόλου του προσωπικού. Τότε νόμιζα ότι κάθε ώρα που περνούσαμε σε ψυχολογική εποπτεία τη στερούσαμε από δουλειά με τα παιδιά. Μέσα στα χρόνια κατάλαβα σιγά-σιγά πόσο σημαντική ήταν αυτή η στήριξη μέσα σε ένα περιβάλλον όπου υπήρχε τόσος πόνος.

Η παιδαγωγική ιεραρχία είχε πολλές αλληλοκαλύψεις και τριγωνισμούς για διαμεσολάβηση με σκοπό να μην υπάρχει κανείς ανεξέλεγκτος, όσο ψηλά ή χαμηλά και να βρισκόταν. Σε περίπτωση που υπήρχε ακόμα και υπόνοια συμπεριφοράς ενήλικου που μπορούσε να εκθέσει ένα παιδί σε οποιαδήποτε μορφή κινδύνου, ο οργανισμός προχωρούσε άμεσα σε ενδελεχή διερεύνηση και, αν κρινόταν ότι υπήρχαν σοβαροί λόγοι, απόλυση του εργαζομένου.

Ποτέ δεν αφήναμε ένα παιδί μόνο του με έναν εθελοντή, όσα χρόνια και να ερχόταν, όσο έμπιστος και καλών προθέσεων να είχε αποδειχθεί. Πάντα υπήρχε παρών κάποιος υπεύθυνος επαγγελματίας. Σε τακτά χρονικά διαστήματα, ο οργανισμός πλήρωνε ειδικευμένη εξωτερική εταιρεία για να διενεργήσει αξιολόγηση και να καταθέσει προτάσεις βελτίωσης.

Όλα αυτά τα γράφω για να σας πω ότι η φροντίδα παιδιών που χρήζουν κοινωνικής προστασίας δεν μπορεί να βασίζεται στη φιλανθρωπία, τα χριστιανικά αισθήματα ή την αίσθηση παντοδυναμίας κάποιου αυτόκλητου σωτήρα. Πρέπει να βασίζεται σε σύγχρονες επιστημονικές προσεγγίσεις, σε ανοικτό εκπαιδευτικό και ερευνητικό διάλογο με αντίστοιχες δομές και προγράμματα του εξωτερικού, και βέβαια να στέκει γερά και διαφανώς οικονομικά στα πόδια της.

Για να το ελαφρύνω λίγο, love's not enough in itself, που έλεγαν και οι Depeche Mode.

Διαβάζω στην ειδοσεογραφία μερικά πολύ προβληματικά πράγματα για την Κιβωτό, ανεξάρτητα από τις συγκεκριμένες καταγγελίες για κακοποίηση. Το μοντέλο ιερέας και πρεσβύτερα ως ιδρυτικό ζεύγος και μόνιμη ηγεσία στη διοίκηση του οργανισμού είναι ασφυκτικά συγκεντρωτικό και δημιουργεί συγχύσεις. Από τη μία έχουμε συμβολικά ένα μεγάλο πατέρα και μία μεγάλη μητέρα στους οποίους θα πρέπει να αναφέρονται και να επενδύουν συναισθηματικά όλα τα παιδιά, και από την άλ-

λη έχουμε τον διοικητικό ρόλο με τις εξουσίες πάνω σε πρακτικά και οικονομικά ζητήματα που έχουν να κάνουν με το παρόν και το μέλλον των παιδιών, αλλά και με τις αποφάσεις εργοδότησης/απόλυσης των ανθρώπων που καθημερινά έχουν την ευθύνη φροντίδας τους. Αυτές οι δύο διαστάσεις θα έπρεπε να είναι εντελώς διακριτές. Είναι σαν να έχουμε μια «υπεροικογένεια» που αγκαλιάζει όλες τις εκφάνσεις της εσωτερικής και εξωτερικής ζωής. Αυτό είναι ένα κλειστό μοντέλο που ευνοεί τις σιωπές και επιτρέπει στεγανά μέσα από τα οποία δεν μπορεί να περάσει το φως.

Διαβάζω ότι παιδιά που είχαν περάσει ως τρφιμοί από τη δομή συνεχίζουν στην ενήλικη ζωή τους να παραμένουν σε αυτή ως εργαζόμενοι. Μα η όλη λογική μιας τέτοιας δομής θα έπρεπε να είναι να στηρίξει τα παιδιά που ξεκίνησαν με τόσο άσχημες οικογενειακές προϋποθέσεις να μπορέσουν να φτιάξουν τη ζωή τους και να ανοικτούν στον κόσμο. Το να μένουν να δουλέψουν στη δομή αποτελεί κραυγαλέο δείκτη ιδρυματοποίησης. Φτιάχνει έναν φαύλο κύκλο που σίγουρα επηρεάζει και τις κοινωνικές αντιλήψεις που διαμορφώνουν τα νέα παιδιά που εισέρχονται στη δομή.

Τέλος, μαθαίνω ότι η Κιβωτός ήταν γενικά αρνητική στις σχέσεις των παιδιών με τους φυσικούς τους συγγενείς. Τεράστιο λάθος. Καμία οικογενειακή περίπτωση δεν είναι ίδια με την άλλη. Η σωστή λογική του οργανισμού θα έπρεπε να ήταν να στηρίζει ελεγχόμενα αυτές τις σχέσεις μέσω κοινωνικών λειτουργών, παιδαγωγών και ψυχολόγων. Τα παιδιά έχουν ανάγκη να έχουν σχετικά ρεαλιστική εικόνα των φυσικών τους γονιών ακόμα και στις χειρότερες περιπτώσεις (έτσι ώστε να μην τους μυθοποιούν μέσω εξιδανίκευσης, ή, αντίθετα, απόλυτης δαιμονοποίησης). Υπάρχουν διαβαθμίσεις. Σε πολλές περιπτώσεις οι ενήλικες οι οποίοι σε κάποια φάση της ζωής

τους είχαν αποτύχει πλήρως ως γονείς, μπορεί σταδιακά να πατήσουν πιο γερά στα πόδια τους και να μπορούν να έχουν μία θετική σχέση, μία ελεγχόμενη παρουσία στη ζωή των παιδιών τους. Αυτό είναι ψυχολογικά πάρα πολύ σημαντικό για μία πιο στέρεη διαμόρφωση της προσωπικότητας του παιδιού.

Το ότι η Κιβωτός δεν ευνοεί αυτή την προοπτική είναι ακόμα ένα στοιχείο που συμπληρώνει την εικόνα μιας κλειστής δομής που επιχειρεί να αποκόψει τα παιδιά από τον κόσμο στο όνομα της προστασίας.

Δεν υποστηρίζω ότι όλες οι δομές πρέπει να είναι κρατικές. Μην κερδοσκοπικοί οργανισμοί μπορούν να είναι πιο αποτελεσματικοί και ευέλικτοι. Και βέβαια ο πλουραλισμός προσεγγίσεων είναι γόνιμος. Χρειάζεται όμως να βρίσκονται σε διάλογο με διεθνή πρότυπα και αναγνωρισμένες καλές πρακτικές, και όχι να επαναλαμβάνουν προβληματικά παραδείγματα της δεκαετίας του πενήντα με άλλο όνομα. Γιατί όταν ένας τέτοιος οργανισμός λειτουργεί με κλειστό τρόπο, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να δώσει χώρο σε κακοποιητικές συμπεριφορές προς τα πιο αδύναμα μέλη της κοινότητας. **A**

Η ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΟΥΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

Πλατεία Αυδή

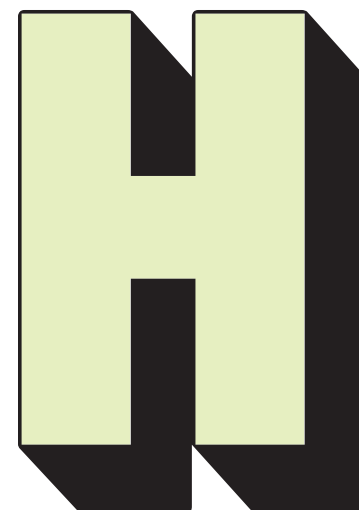
© ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

ΟΙ ΠΛΑΤΕΙΕΣ

ΕΧΟΥΝ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

Από την Καρύτση και την Αυδή μέχρι τη Μαβίλη και την Κουμουνδούρου, οι αθηναϊκές πλατείες δίνουν χαρακτήρα στη φυσιογνωμία της πόλης

Κείμενο-Φωτό: ΕΛΕΝΑ ΝΤΑΚΟΥΛΑ

Η πλατεία Αυδή (μεταξύ των οδών Μυλλέρου, Λεωνίδου, Πατράκου, Κεραμεικού) στο Μεταξουργείο οφείλει το όνομά της στον πολιτικό και βουλευτή του ΚΚΕ Λέοντα Αυδή, ο οποίος διετέλεσε δημοτικός σύμβουλος στον Δήμο Αθηναίων και επικεφαλής της δημοτικής παράταξης «Αγωνιστική Συνεργασία για την Αθήνα».

Η πλατεία Βικτωρίας άρχισε να διαμορφώνεται το 1871-1872 και οφείλει το όνομά της στη

βασίλισσα της Μεγάλης Βρετανίας Βικτώρια, στα χρόνια της οποίας έγινε η ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα. Η πλατεία είναι γνωστή και ως πλατεία «Παναγή Κυριακού» προς τιμήν του δημάρχου της Αθήνας, Παναγή Κυριακού (1870-1879). Σύμφωνα δε με μία εκδοχή, αυτός τίμησε την κόρη του, Βικτώρια, δίνοντας το όνομά της στην πλατεία. Ο υπόγειος σταθμός των ΗΣΑΠ, που λειτουργεί εκεί από το 1948, μιμείται τον σταθμό της Βικτωρίας του Λονδίνου και έχει κηρυχθεί διατηρητέος. Η πλατεία κοσμεύεται από το χάλκινο σύμπλεγμα «Ο Θησεύς σώζων την Ιηποδάμειαν» του γλύπτη Johannes Pfuhl.

Η πλατεία Δημοπρατηρίου, στο Μοναστηράκι (μεταξύ των οδών Μητροπόλεως, Αιόλου Κηρυκείου), πήρε το όνομά της από το Δημοπρατήριο, ένα κεραμοσκεπές κτίριο, έργο του Χάνσεν, που υπήρχε στη συμβολή των οδών Αιόλου & Μητροπόλεως. Παλαιότερα ονομαζόταν πλατεία Αγίου Παντελεήμονος, από τον ομώνυμο ναό, τον μεγαλύτερο της οθωμανικής Αθήνας, ο οποίος κατεδαφίστηκε το 1853. Στα χρόνια του Όθωνα, η πλατεία Δημοπρατηρίου, ήταν προορισμός περιπάτου και ψυχαγωγίας, γεμάτη με πολυσύχναστα καφενεία. Εκεί, βρισκόταν μία μαρμαρίνη κρήνη, φιλοτεχνημένη με πρότυπο το μνημείο του Λυσικράτη, η οποία το 1925 μεταφέρθηκε στην πλατεία Μεταξουργείου.

Πλατεία Λυσικράτους

Πλατεία Ζακλίν ντε Ρομιγύ

Πλατεία Πλατάνου

Πλατεία Μαβίλη

Πλατεία Κουμουνδούρου

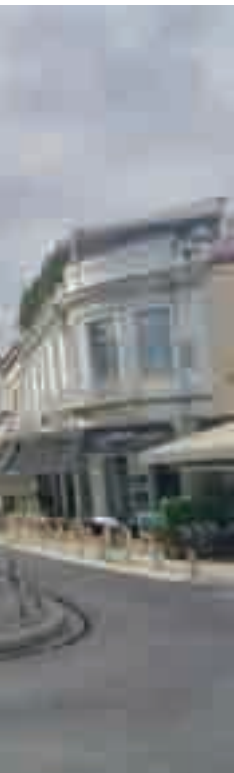
Πλατεία Ηρώων

Πλατεία Φιλομούσου Εταιρείας,
Στο βάθος, η προτομή του
συνθέτη Ν. Χατζηποστόλου

Πλατεία Παλαιάς Αγοράς

ΟΙ ΠΛΑΤΕΙΕΣ ΕΧΟΥΝ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΛΑΤΑΝΟΥ, ΔΙΠΛΑ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΪΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ, ΣΤΗΝ ΠΛΑΚΑ, ΠΗΡΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ ΑΠΟ ΕΝΑΝ ΤΕΡΑΣΤΙΟ ΠΛΑΤΑΝΟ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΤΑΝ ΕΚΕΙ ΚΑΙ ΚΑΗΚΕ ΑΠΟ ΚΕΡΑΥΝΟ

Η **πλατεία Ζακλίν ντε Ρομιγί**, πρώην πλατεία Θησείου, στη συμβολή των οδών Ηρακλειδών, Νηλέως, Αποστόλου Παύλου και Ακάμαντος, στο Θησείο, οφείλει τη μετονομασία της στη Γαλλίδα φιλόλογο και εξέχουσα Ελληνίστρια, με τη διεθνή ακτινοβολία, Ζακλίν ντε Ρομιγί (1913-2010), η οποία αφιέρωσε τη ζωή της στη μελέτη της αρχαιοελληνικής γραμματείας της κλασικής εποχής, ιδιαίτερα στον Θουκυδίδη καθώς και στην ιστορία, τη γλώσσα και τον πολιτισμό της αρχαίας Ελλάδας. Στον χώρο της πλατείας έχουν τοποθετηθεί τρεις αναθηματικές στήλες, έργο του γλύπτη Σκαλκώτου, που φέρουν εγχάρακτες επιγραφές –στα ελληνικά και αγγλικά– με αποσπάσματα από το έργο της σπουδαίας φιλόλογου.

Η **πλατεία Ηρώων**, στη συνοικία Ψυρρή, απέκτησε την ηρωική της ονομασία για να τιμηθούν οι ήρωες του '21 και οι γύρω δρόμοι φέρουν ανάλογα ονόματα. Στην πλατεία αλλά και στην γύρω περιοχή στα χρόνια του Όθωνα κυκλοφορούσαν κάποιοι ψευτοπαλικαράδες, οι «κουτσαβάκνδες» και την είχαν μετατρέψει σε... άβατο. Η προσωνυμία «κουτσαβάκνης» προέρχεται εκ των λέξεων «κουτσά» + «βαίνω» και αυτό επειδή οι κουτσαβάκνδες είχαν έναν επιδεικτικά αργό και συρτό βηματισμό. Πήραν το όνομά τους από έναν δεκανέα του Ιππικού, τον Δημήτρη Κουτσαβάκνη, ο οποίος παρίστανε τον μάγκα και καβγάδιζε συνέχεια. Το βάδισμά του αλλά και τη συμπεριφορά του μιμήθηκαν οι μελλοντικοί περιθωριακοί τύποι του αθηναϊκού υπόκοσμου. Λέγεται ότι αυτοί ήταν παροπλισμένοι και ξεχασμένοι ήρωες της επανάστασης, οι οποίοι είχαν τραυματιστεί κατά τη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα. Η πλατεία κατασκευάστηκε το 1850. Στη μέση της βρίσκεται ένα μαρμάρινο σιντριβάνι και περιτριγυρίζεται από πεζόδρομους και χαμηλά οικοδομήματα, μ' ένα νεωτεριστικό κτίριο της δεκαετίας του 1930 ν' ακολουθεί το σχήμα της πλατείας, σε σχέδια του Γάλλου αρχιτέκτονα François Louis Florimond Boulanger (1807-1875). Στην ίδια θέση υπήρχε ο ναός του Αγ. Αθανασίου, που κατεδαφίστηκε το 1856.

Η **πλατεία Θεάτρου**, επί της Μενάνδρου, οφείλει το όνομά της στο «Θέατρο Μπούκουρα» που βρισκόταν εκεί τον 19ο αιώνα. Πρόκειται για ένα λιθόκτιστο χειμερινό θέατρο το οποίο ήταν για πολλά χρόνια το μοναδικό στην Αθήνα. Εγκαινιάστηκε το 1840 με το μελόδραμα του Ντονιζέτι, «*Λουσία ντι Λαμερμούρ*», με πρωταγωνίστρια τη θρυλική Ρίτα Μπάσσο, η οποία με τα θέλγντρά της «έκαψε καρδιές». Πολύ συχνά, ανάμεσα στο θεατρόφιλο κοινό βρίσκονταν οι βασιλείς καθώς και εξέχοντα μέλη της τότε αθηναϊκής κοινωνίας. Το θέατρο έμεινε στην ιστορία με το όνομα του τελευταίου ιδιοκτήτη, Ιωάννη Μπούκουρα (πατέρα της ζωγράφου Ελένης Μπούκουρα-Αλταμούρα). Κατεδαφίστηκε το 1899 και λίγα χρόνια αργότερα στο σημείο κτίστηκε τετραώροφο κτίριο, όπου στεγάστηκε η Διπλάρειος Σχολή.

Η **πλατεία Καραμάνου** βρίσκεται επί της Αθηνάς, μεταξύ Βορρέου και Βύσσης, λίγο πριν την πλατεία Μοναστηρακίου. Οφείλει το όνομά της στον Μ. Καραμάνο, δάσκαλο και διευθυντή του

δημοτικού σχολείου, «Σχολείον Καραμάνου», που λειτουργούσε εκεί από το 1840 έως το 1916. Το σχολείο αυτό, το πρώτο μετά την απελευθέρωση, στεγάστηκε σ' ένα νεοκλασικό κτίριο, σε σχέδια του Γερμανού αρχιτέκτονα Φρ. Στάουφφερτ, και κατεδαφίστηκε το 1916 όταν ο δήμος αποφάσισε τη δημιουργία των δευτέρων λαϊκών λουτρών. Σήμερα εκεί βρίσκεται εξαώροφο κτίριο όπου στεγάζονται υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων.

Η **πλατεία Καρύτση** (ή Καρύκη), μεταξύ των οδών Καρύτση και Χρήστου Λαδά, οφείλει τον όνομά της στην αρχοντική αθηναϊκή οικογένεια Καρύτση (ή Καρύκη), που κατείχε μία μεγάλη έκταση στο κέντρο της Αθήνας και εκεί, ο πρόγονός τους, στρατηγός Καρύκης έκτισε τον 11ο αι. ένα ιδιωτικό εκκλησάκι, όπως συνήθιζαν να κάνουν τα μεγάλα «τζάκια» της πόλης, κατά τα βυζαντινά χρόνια. Ο ναός του Αγ. Γεωργίου πήρε το προσωνύμιο Καρύκη. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι ο τσιτακισμός (μετατροπή στον λόγο του «κι» σε «τσι» που επικρατούσε στην αθηναϊκή ντοπιολαλιά κατά τα μεταεπαναστατικά χρόνια, μετέτρεψε το όνομα «Καρύκης» σε «Καρύτσης» και αυτό επικρατεί ως σήμερα. Ο αρχικός ναός υπέστη σοβαρές ζημιές κατά τη διάρκεια των μαχών μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων, για την κατάληψη της Αθήνας. Στις 25 Ιανουαρίου του 1833, στους χώρους της εκκλησίας έγινε η επεισοδιακή συνεδρίαση των 500 δημογερόντων για την εκλογή της αντιπροσωπείας που θα υποδεχόταν τον Όθωνα στον Ναύπλιο. Η συγκέντρωση κατέληξε σε καβγά και πολλοί αποχώρησαν. Το 1846, απόγονοι της οικογένειας αποφάσισαν την εκ νέου δημιουργία του ναού και τα σχέδια ανέλαβε ο Λύσανδρος Καυταντζόγλου. Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν το 1850. Σε ιδιόκτητο μεγάλο, επί της πλατείας Καρύτση 8, στεγάζεται από το 1932 ο Φιλολογικός Σύλλογος «Παρνασσός». Τη δεκαετία του '50 γύρω από την πλατεία λειτουργούσαν καφενεία, το θέατρο Μουσούρη, μικρά και μεγάλα τυπογραφεία, τα γραφεία των εφημερίδων του Λαμπράκη (στη Χρ. Λαδά) και της Εστίας, στην Ανθίμου Γαζή καθώς και το πασίγνωστο φωτογραφείο του Μεγαλοοικονόμου.

Η **πλατεία Κουμουνδούρου** (επίσημη ονομασία Πλατεία Ελευθερίας), στην Πειραιώς, οφείλει το όνομά της στον πολιτικό Αλέξανδρο Κουμουνδούρο που έμενε στη γειτονιά. Η πλατεία κατασκευάστηκε το 1835 με τη διάνοιξη της οδού Πειραιώς και αρχικά της δόθηκε το όνομα «πλατεία Λουδοβίκου» προς τιμή του πατέρα του Όθωνα. Μετά την έξωση του βασιλιά, ονομάστηκε «πλατεία Ελευθερίας». Στις 15 Νοεμβρίου 1859, στον χώρο μεταξύ της τότε πλατείας Λουδοβίκου (σήμερα Εθνικής Αντιστάσεως, γνωστή ως πλατεία Κοτζιά) και της σημερινής πλατείας Ελευθερίας (Κουμουνδούρου), γιορτάστηκαν τα «Ολύμπια», μία πρώτη (αποτυχημένη) προσπάθεια αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων, κατόπιν της ιδέας και επιχορήγησης του ευεργέτη Ευάγγελου Ζάππα. Η πλατεία δενδροφυτεύτηκε το 1868 και δύο χρόνια αργότερα απόκτησε το σιντριβάνι της. Το 1872 κτίστηκε πάνω στην πλατεία το Δημοτικό Βρεφοκομείο (μετέπειτα Δημοτική Πινακοθήκη του Δήμου Αθηναίων) και λίγο αργότερα ανεγέρθηκε το παρεκκλήσι του Βρεφοκομείου, αφιερωμένο στους Αγ. Ανάργυρους.

Η **πλατεία Λυσικράτους**, μεταξύ των οδών Επιμενίδου, Σέλλεϋ και Ραγκαβά, οφείλει την ονομασία της στο εντυπωσιακό ναϊσκόμορφο, με τους έξι κίονες κορινθιακού ρυθμού, χορηγικό Μνημείο του Λυσικράτους (334 π.Χ.), το οποίο δεσπόζει σ' αυτήν. Πάνω του ήταν τοποθετημένος ο χάλκινος τρίποδας, το βραβείο του χορηγού. Στην επιγραφή του επιστυλίου μνημονεύεται η νίκη του Λυσικράτη, ενώ στη ζωοφόρο ιστορείται ο μύθος του Διονύσου με τους πειρατές. Είναι το μοναδικό σωζόμενο από τα πολλά έργα των χορηγών-νικητών που κοσμούσαν την οδό Τριπόδων. Στα μέσα του 17ου αιώνα το μνημείο ενσωματώθηκε στη Μονή των Καπουτίνων που υπήρχε στην περιοχή από τα χρόνια της φραγκοκρατίας. Ο τελευταίος ηγούμενος της μονής, ο Φραγκίσκος, γλίτωσε το μνημείο από την αρπακτική μανία του Έλγιν αλλά και η τύχη από την φωτιά που έκαψε ολοσχερώς την Μονή τον Απρίλιο του 1827. Στα τέλη του 18ου αιώνα το γαλλικό κράτος διεκδίκησε το μνημείο. Όμως, μετά από μία «σιωπηρή φιλική σύμβαση», η κυριότητά του περιήλθε στο ελληνικό κράτος, αφού προηγουμένως η ελληνική κυβέρνηση πρόσφερε στο γαλλικό δημόσιο μία έκταση δέκα στρεμμάτων στον Λυκαβηττό (Σίνα-Αραχώβης-Διδότου), όπου σήμερα βρίσκεται το Γαλλικό Ινστιτούτο. Την πλατεία, εκτός από το εκκλησάκι του Αγίου Δημητρίου (17ος αιώνας) που διακόννησε ο Αθανάσιος Διάκος, πλαισιώνουν δύο όμορφα κτίρια, το νεοκλασικό του μηχανικού Κλ. Καρυδάκη (πλ. Λυσικράτους 5 & Ραγκαβά) με τα δύο υπέροχα αγάλματα στην ανωδομία και η τριώροφη νεοκλασική οικία του τέλους του 19ου αιώνα (πλ. Λυσικράτους & Σέλλεϋ 6).

Η **πλατεία Μαβίλη**, επί της Β. Σοφίας, φέρει το όνομα του λυρικού ποιητή Λορέντζου Μαβίλη (1860-1912). Από την πλευρά του πατέρα του καταγόταν από ισπανούς αριστοκράτες, ενώ από την πλευρά της μητέρας του της Ιωάννας Τζιοβανίνας Μαβίλη, μικρανηψιάς του Ιωάννη Καποδίστρια, ήταν Κερκυραίοι. Γλωσσομαθής αλλά και... αιώνιος φοιτητής στο Μόναχο, όπου σπούδασε φιλολογία και φιλοσοφία, έζησε τα περισσότερα χρόνια της ζωής του στην Κέρκυρα. Τα εισοδήματα από την πατρική περιουσία του εξασφάλισαν μία άνετη ζωή και δεν χρειάστηκε ποτέ να εργαστεί. Μοναδική του απασχόληση η λογοτεχνία, η ποίηση, οι μεταφράσεις και οι παρτίδες σκάκι. Θεωρείται ο μεγαλύτερος σονετογράφος της Ελλάδας αλλά και ο πρώτος Έλληνας συνθέτης σκακιστικών προβλημάτων με διεθνή φήμη. Το 1896 πολέμησε στην επαναστατημένη Κρήτη και το 1897, με δικό του εθελοντικό σώμα 70 ανδρών, στην Ήπειρο. Η αίσθηση του καθήκοντος προς την πατρίδα τον οδήγησε να δεχθεί την πρόταση του Ελ. Βενιζέλου και το 1910 εκλέχθηκε βουλευτής. Η παρουσία του στη Β' Αναθεωρητική Βουλή ήταν υποδειγματική και έμεινε ιστορικός ο λόγος του, το 1991, για το γλωσσικό ζήτημα, όπου υπερασπιζόμενος τη δημοτική γλώσσα είπε απευθυνόμενος στους καθαρευουσιάνους: «*Χυδαία γλώσσα δεν υπάρχει. Υπάρχουν χυδαίοι άνθρωποι, και υπάρχουν πολλοί χυδαίοι άνθρωποι ομιλούντες την καθαρεύουσα*». Στον πόλεμο του 1912, εθελοντής για τρίτη φορά στο ύψιστο χρέος πολέμισε για την απελευθέρωση της Ηπείρου. Σκοτώθηκε στη Μάχη του Όρους Δρίσκου στις 29 Νοεμβρίου του 1912.

Η **πλατεία Παλαιάς Αγοράς** βρίσκεται μεταξύ Αδριανού, Αιόλου, Καλογριώνη & Καπνικαρέας, στο Μοναστηράκι. Οφείλει την ονομασία της στη Παλαιά Αγορά (το αποκαλούμενο, επί τουρκοκρατίας, «Πάνω Παζάρι») που λειτουργούσε μέχρι τον εμπρησμό της 9ης Οκτωβρίου 1884. Το παζάρι, υπήρξε ίσως το πιο πολυσύχναστο μέρος της πόλης και τόπος συνάθροισης των Αθηναίων (μόνο άνδρες), από κάθε κοινωνική τάξη. Αποτελείτο από εκατό περίπου μικρομάγαζα, που στεγάζονταν σε ξύλινες παράγκες στο εσωτερικό και πέριξ της βιβλιοθήκης του Αδριανού, όπου οι πελάτες μπορούσαν να βρουν πάνω από 280 καταναλωτικά είδη διατροφής, απ' όλο τον κόσμο. Η ποικιλία αυτή ήταν εντυπωσιακή, δεδομένων των προβλημάτων υποδομής που αντιμετώπιζε η πόλη, ειδικά μετά την απελευθέρωση. Στην Παλαιά Αγορά βρισκόταν και το περίφημο ρολόι του Έλγιν που δώρισε ο λόρδος Έλγιν στους Αθηναίους για να «εξιλεωθεί» για την αρπαγή των μαρμάρων του Παρθενώνα. Το Ρολόι ήταν για πολλά χρόνια το στέκι των χαμινιών της γειτονιάς, τα γνωστά με το παρατσούκλι «μάγκες του ρολογιού». Μετά την απελευθέρωση μετατράπηκε για ένα διάστημα σε φυλακή και καταστράφηκε την νύχτα μεγάλης πυρκαγιάς της Αγοράς.

Η **πλατεία Πλατάνου**, δίπλα στο Μουσείο Λαϊκών Οργάνων, στην Πλάκα (οδός Διογένη), πήρε το όνομά της από έναν τεράστιο πλάτανο που βρισκόταν εκεί και κήπε από κεραυνό στα μέσα του 20στού αιώνα. Η ομώνυμη ταβέρνα που ιδρύθηκε το 1933 από τον Θ. Καραμανό, και λειτουργήσε σε χώρο που πρωθύστερα υπήρχε βιοτεχνία σαπωνοποιίας, έχει γίνει γνωστή όχι μόνο για την ελληνική κλασική κουζίνας της αλλά και για το ότι στις αρχές της δεκαετίας του 1920, στον πρώτο όροφο του μικρού κτιρίου, φιλοξενήθηκε για αρκετά χρόνια το ατελιέ τριών επιφανών καλλιτεχνών: των ζωγράφων Βυζάντιου και Καλλιγά και του γλύπτη Ρωκ. Το ατελιέ (επί της οδού Διογένη 4) αλλά και η ταβέρνα υπήρξαν στέκι Ελλήνων και ξένων λογοτεχνών και διανοούμενων του 20στού αιώνα, πολλά ονόματα των οποίων είναι χαραγμένα σε ξύλο, στο εσωτερικό της. Στην ανατολική πλευρά της πλατείας έχει τοποθετηθεί η προτομή του ζωγράφου Περικλή Βυζαντινού, σε νεαρή ηλικία, φιλοτεχνημένη από τον Γρηγόρη Ζευγώλη, το 1927.

Η **πλατεία Φιλομούσου Εταιρείας**, η οποία οριοθετείται από τις οδούς Κυδαθηναίων, Φαρμάκη, Φιλομούσου Εταιρείας και Αγγέλου Γέροντα, είναι η κεντρική πλατεία της συνοικίας της Πλάκας και οφείλει το όνομά της στη Φιλόμουσο Εταιρεία που ιδρύθηκε το 1813 από διανοούμενους της εποχής και έδρασε ως το 1826, με στόχο την επιστροφή των Γραμμάτων και πάλι στην Αθήνα της Τουρκοκρατίας. Στα χρόνια της Κατοχής, στη νοτιανατολική πλευρά της πλατείας υπήρχαν καφενεία που συγκέντρωναν πλήθος Αιγαιοελληνών, όπως το καφενείο του Κουρούνη, γνωστό στέκι φοιτητών από την Κάλυμνο αλλά και ορμητήριο της καλυμνίτικης νεολαίας στην αντίσταση κατά της ιταλικής κατοχής. Επί της πλατείας είναι τοποθετημένη η προτομή του επιφανούς Αθηναιογράφου Δημητρίου Καμπούρογλου, έργο του γλύπτη Νικολάου Γεωργαντή, καθώς επίσης και η προτομή του συνθέτη Νίκου Χατζηναποστόλου, έργο του Νικόλα Παυλόπουλου. **Α**

Ο κορυφαίος
Ρώσος περφόρμερ και
η πολυβραβευμένη
Γεωργιανή χορεύτρια,
που πρωταγωνιστούν
στη νέα παραγωγή
του Μπαλέτου της
Εθνικής Λυρικής
Σκηνής, μιλούν για τον
χορό και τον δικό τους
Δον Κιχώτη

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Ντανιέλ
ΣΙΜΚΙΝ

Μάια
ΜΑΚΑΤΕΛΙ

ΑΠΟΔΡΑΣΗ
ΣΤΟ ΟΝΕΙΡΟ
ΜΕ ΤΟΝ
ΔΟΝ
ΚΙΧΩΤΗ

INFO

Δον Κιχώτης
Εθνική Λυρική
Σκηνή

26, 27 Νοεμβρίου

& 4, 23, 24, 30, 31

Δεκεμβρίου

Προπωλήσεις:

στα ταμεία της

ΕΛΣ στο ΚΠΙΣΝ

(2130885700)

και www.ticketservices.gr

Η Μάια Μακατέλι

και ο Ντανιέλ Σίμκιν

θα συμμετέχουν

στις παραστάσεις

του Νοεμβρίου.

Π

ΑΝΕ ΑΡΚΕΤΑ ΧΡΟΝΙΑ από την τελευταία τους συνάντηση με το κοινό στην Αθήνα. Κιόλας 13 από τότε που ο Ντανιέλ Σίμκιν –ο πρώτος χορευτής του American Ballet Theatre και εδώ και μια πενταετία και του Κρατικού Μπαλέτου του Βερολίνου– ξεδίπλωνε το ταλέντο του στο γκαλά χορού Intention! στο Παλάς, και δέκα από τις μέρες που η Μάια Μακατέλι ακολουθούσε στο Μέγαρο Μουσικής τα βήματα της «Ωραίας Κοιμωμένης» με το Μπαλέτο του Κρεμλίνου. Κι ενώ στο βιογραφικό τους οι ρόλοι, τα βραβεία, οι νέες πρωτοβουλίες και οι πτήσεις ανά τον πλανήτη διαρκώς πληθαίνουν, τα δύο μεγάλα αστέρια του (κλασικού) χορού έφθασαν στα μέρη μας με αφορμή ένα από τα πιο απαιτητικά έργα του κλασικού ρεπερτορίου. Καρπός της συνεργασίας του συνθέτη **Λούντβιχ Μίνκου**ς με τον μεγάλο χορογράφο **Μαριούς Πετιπά** με αφετηρία επεισόδια από τις περιπέτειες του ήρωα του Θερβάντες, ο «*Δον Κιχώτης*» έκανε πρεμιέρα στο Μπολσόι το 1869 σε μια εποχή που οι ιπποτικές ιστορίες ήταν της μόδας στο μπαλετικό στερέωμα. Στη νέα παραγωγή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής τη χορογραφία υπογράφει ο διάσημος χορευτής και χορογράφος **Τιάγκο Μπορντίν**, ακολουθώντας την εκδοχή του Γάλλου επιδραστικού δασκάλου του κλασικού χορού, σε μια παράσταση που θα παίζει, όπως μας προϊδεάζει ο Σίμκιν, αρκετά με το φως και τη σκιά και τις αντιθέσεις ανάμεσα στην πολύχρωμη δράση στο πρώτο πλάνο και την ασπρόμαυρη αισθητική των σκηνικών. Με τα κοστούμια της σχεδιάστριας μόδας **Μαίρης Κατράντζου** να αντλούν από την ισπανική παράδοση και τη σκηνογραφία του **Πιόργου Σουγλίδη** να ανοίγει έναν ορίζοντα στην τοπογραφία της Βαρκελώνης του σήμερα.

την προηγούμενη παράσταση είτε τεχνικά, να νιώθεις νευρικότητα αλλά ταυτόχρονα να διατηρείς τον έλεγχο θέτοντας στον εαυτό σου υλοποιήσιμους στόχους».

Και η **Κίτρι**, όμως, κατέχει ξεχωριστή θέση στην καρδιά της Μάια Μακατέλι, καθώς μετά τη «συνάντησή» τους το 2010 μέσα από τη χορογραφία του Αλεξέι Ρατμάνσκι της έδωσε το διαβατήριο για τη θέση της πρώτης χορεύτριας στο Εθνικό Μπαλέτο της Ολλανδίας. «Για μένα αντιπροσωπεύει τις δυναμικές, ανεξάρτητες, παθιασμένες, ελεύθερες νεαρές γυναίκες, αφού, αφιψώνοντας τη θέληση του πατέρα της, κερδίζει τη μάχη και παντρεύεται τον έρωτά της. Βλέπω πολλές ομοιότητες στον χαρακτήρα της με τις οποίες μπορώ να σχετιστώ και θέλω να εκφράσω στη σκηνή, ειδικά το έντονο ταμπραμέντο» διευκρινίζει. Συζητάμε για τη διαχρονική αξία του έργου του Θερβάντες, για το πόσο την ιντριγκάρει ο ομώνυμος χαρακτήρας και μου υπενθυμίζει πως αποτέλεσε έμπνευση για μεγάλους δημιουργούς όπως ο Σαλβαντόρ Νταλί και ο Πάμπλο Πικάσο. Ως καλλιτέχνης νιώθει άραγε να συνδέεται με έναν ήρωα που διακατέχεται από φαντασιώσεις κι εμμονές και ζει σ' έναν δικό του κόσμο κυνηγώντας τα αποκυήματα της φαντασίας του; «Πιστεύω ότι είναι στην ανθρώπινη φύση να κυνηγάμε το όνειρο. Δεν ζω στον κόσμο της φαντασίας, αλλά στη σκηνή μου αρέσει να ζω την ιστορία και να παρασύρομαι για να βιώσω όλες αυτές τις συναρπαστικές φαντασιώσεις» υποστηρίζει.

«Μπορείς να «διαβάσεις» τον ήρωα ως κάποιον ο οποίος αναζητά την ουτοπία, που ίσως δεν ζει στην πραγματικότητα αλλά σε έναν ιδεαλιστικό κόσμο» προσθέτει ο Σίμκιν. «Ο *Δον Κιχώτης* συγχέει την παλιά του αγάπη με την Κίτρι και προβάλλει πάνω της ό,τι ένιωθε για τη Δουλοισιέν. Στις μέρες μας, με τόσα ζητήματα να μας απασχολούν, το έργο αυτό είναι μια μορφή απόδρασης. Ναι, έχουμε ανάγκη ανθρώπους σαν τον *Δον Κιχώτη*. Δεν είναι ένας πικραμένος παλιόγερος. Έχει ακόμα φλόγα μέσα του. Κοιτάζοντάς τον από ένα φιλοσοφικό ή ψυχολογικό πρίσμα, προφανώς έχει θέματα. Αλλά τα ξεπερνά και απεντίζει τον κόσμο με αισιοδοξία. Χρειαζόμαστε περισσότερη θετική σκέψη σε μια εποχή που είναι εύκολο να εστιάσουμε στα αρνητικά».

Η κουβέντα μας για την ερμηνεία του και τον τρόπο με τον οποίο συνδέεται με τον κάθε ρόλο φτάνει στους κινδύνους που γεννά η εστίαση του χορευτή σε μια στενή οπτική του κόσμου. «Το μπαλέτο μπορεί εύκολα να γίνει εμμονή, όπως και ο *Δον Κιχώτης* βλέπει τον κίνδυνο εκεί που δεν υπάρχει. Πιστεύω ότι είναι κάτι που ο μεγάλος καλλιτέχνης μπορεί να το υπερβεί. Να γίνει κάτι περισσότερο από κλασικός χορευτής, γιατί αυτό είναι απλά μια δεξιότητα, ένα εργαλείο. Με έναν τρόπο όλοι οι χορευτές διακατέχονται από το

σύμπλεγμα του θεού γιατί υπάρχει τέτοια συνέργεια ανάμεσα στο σώμα και το πνεύμα καθώς προσπαθείς να πετύχεις το αδύνατο, την τελειότητα, το απόλυτο επίπεδο ελέγχου τη δεδομένη στιγμή». Ο ίδιος πάντως θεωρεί ότι την έχει... γλιτώσει αφού οι χορευτές γονείς του τού έδωσαν την ευκαιρία να αποφασίσει αργότερα όσον αφορά τη σχέση του με την τέχνη. «Πολλοί αντιλαμβάνονται τον χορό ως το σημαντικότερο που υπάρχει, κάτι που προσπαθώ συνειδητά να αποφύγω. Ο χορός δεν είναι τα πάντα στη ζωή μου» δηλώνει απερίφραστα και λέει πως βλέπει το μέλλον του στον χώρο της παραγωγής με το Studio Simkin μέσα από το οποίο επιδιώκει να υπογράψει «μπαλετικές εμπειρίες που μιλούν στη γενιά μας και σε ευρύτερα κοινά». Εκφράζει, μάλιστα, την άποψη πως «η φόρμα μιας δλωρης παράστασης στο θέατρο ίσως είναι κάτι που πρέπει να επανεκτιμηθεί». Μια τέτοια προσπάθεια υπήρξε, άλλωστε, το «Falls the shadow», η site-specific χορευτική εγκατάσταση με προβολές τρισδιάστατης χαρτογράφησης που δημιούργησε στη Ροτόντα του Μουσείου Γκουγκενχάιμ στη Νέα Υόρκη, ενώ αυτή την περίοδο ετοιμάζει μια ολονύκτια παράσταση με το κοινό να βρίσκεται γύρω από τους χορευτές.

Παιδιά χορευτών και οι δυο έχουν μεγαλώσει μέσα στα θέατρα, δεν διστάζουν όμως στη σκηνή να βγουν από τις πουέντ και τα παπούτσια του κλασικού χορού. «Στο Εθνικό Μπαλέτο της Ολλανδίας έχουμε ευρύ και πολύ ευέλικτο ρεπερτόριο. Μου αρέσει να δοκιμάζομαι σε διαφορετικά στιλ, είναι μια πρόκληση που σε βοηθά να εξελιχθείς και να βγεις από τις ευκολίες σου. Αλλά η εκπαίδευσή μου είναι στον κλασικό χορό, οπότε φυσικά το μπαλέτο είναι πιο κοντά στην καρδιά μου», παραδέχεται η Μακατέλι. Ο Σίμκιν, πάλι, εγγράφει στις καλλιτεχνικές αποσκευές του τα κέρδη από όποιο στυλ κι αν προέρχονται. Αναγνωρίζει στον σύγχρονο χορό τη δυνατότητα που σου δίνει να προσθέτεις περισσότερη από την προσωπική σου έκφραση στις δημιουργίες και στον κλασικό τη σημασία της συνεισφοράς του χορευτή σε μια ροή δημιουργίας, στην οποία αντλεί από το παρελθόν, αφήνει το δικό του χνάρι και βλέπει τι θα προτείνει η επόμενη γενιά.

«Στο τέλος πάντα νικάει η αγάπη», γράφει στο σημειώματά του για το θέμα του έργου ο Τιάγκο Μπορντίν. Είναι κάτι που συμμερίζεστε;, τους ρωτώ λίγο πριν κλείσουμε την κουβέντα μας. «Συμφωνώ απολύτως: η αγάπη, η προσήλωση, η αποφασιστικότητα πάντα νικά» αναφέρει η Γεωργιανή χορεύτρια με τον Ρώσο παρτενέρ της να υπερθεματίζει: «Η αγάπη με έναν πολύ συγκεκριμένο τρόπο αλλά και υπό την ευρεία έννοια. Δεν είναι μια παθητική έννοια, είναι πράξη, δράση. Και αυτό πρέπει να διαπνέει πολλά επίπεδα στην ανθρώπινη κατάσταση». **A**

«Στον *Δον Κιχώτη* πρέπει να δημιουργήσεις ένα *gesamtkunstwerk* (συνολικό έργο τέχνης) που να είναι ανάλαφρο και διασκεδαστικό ενώ έχει αυτή την ιδιαίτερα έντονη, ζωώδη χορογραφία που σε εξωθεί στα όριά σου σε σωματικό επίπεδο. Να το κάνεις να μοιάζει εύκολο ενώ δίνεις το μέγιστο των δυνατοτήτων σου τεχνικά» αναγνωρίζει ο Σίμκιν. Στην Αθήνα θα ερμηνεύσει για πολλοστή φορά τον χαρακτήρα του **Μπαζίλιο**, του νεαρού κουρέα ο οποίος σε πείσμα του πανδοχέα Λορέντσο, και με την παρέμβαση του ονειροπαρμένου ευπατρίδη από τη Μάντσα, καταφέρνει τελικά να παντρευτεί την αγαπημένη του Κίτρι, κόρη του πρώτου. Η πρόκληση, η προβολή και η αφοσίωση θα είναι το τρίπτυχο που θα καθορίσουν τα βήματά του, μου λέει. Πιστεύει, μάλιστα, πως «για να διατηρήσεις το ενδιαφέρον σου για έναν ρόλο πρέπει να θέτεις στον εαυτό σου προκλήσεις και αποστολές είτε αλλάζοντας μικρά πράγματα σε σχέση με

Οι γονείς του Michael, Κυριάκος (Τζακ) Παναγιώτου και Λέσλι Άνγκολντ Χάρισον, γιορτάζουν μαζί του τα τριακοστά του γενέθλια στο Newmarket Racecourse, στο Σάφορκ, στην Αγγλία, 25 Ιουνίου 1993

Πανικοβάλ 500

Ακολουθώντας
βήμα βήμα
τη ζωή του

George MICHAEL

Μεταφράζοντας
το βιβλίο «Η ζωή του»
του James Gavin, που
μόλις κυκλοφόρησε

Του ΓΙΑΝΝΗ NENE

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΡΑΓΜΑ ΠΟΥ ΕΙΧΑ ΠΡΟΣΕΞΕΙ ΣΤΟΝ **GEORGE MICHAEL**, ΟΤΑΝ ΕΣΚΑΣΕ ΣΑΝ ΤΣΙΧΛΟΦΟΥΣΚΑ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΡΟΡ, ΤΟΤΕ ΜΕ ΤΟΥΣ WHAM!, ΗΤΑΝ ΤΑ ΜΑΛΛΙΑ ΤΟΥ. ΗΤΑΝ ΤΟΣΟ ΑΦΥΣΙΚΑ, ΤΟΣΟ ΚΡΑΝΟΣ ΓΕΜΑΤΟ ΛΑΜΨΕΙΣ, ΑΝΤΑΥΤΕΙΣ ΚΑΙ ΗΛΙΟ ΠΟΥ ΑΠΟΡΟΥΣΑ ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΚΟΥΝΑΕΙ ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΤΟΥ. ΗΤΑΝ ΕΝΑ ΠΡΙΓΚΙΠΙΚΟ ΚΕΦΑΛΙ ΣΑΝ ΤΗΣ ΝΤΑΪΑΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΔΕΝ ΞΕΦΕΥΓΕ ΟΥΤΕ ΜΙΑ ΠΕΡΙΤΤΗ ΤΡΙΧΑ.

Προσκεκλημένος από τη φίλη του Νταϊάνα, την πριγκίπισσα της Ουαλίας, ο Michael είναι το πρώτο όνομα στη Συναυλία της Ελπίδας για την Παγκόσμια Ημέρα κατά του AIDS στο Wembley Arena την 1η Δεκεμβρίου 1993.

ΗΤΑΝ Η ΕΠΟΧΗ ΠΟΥ Η ΜΟΥΣΙΚΗ των δισκογραφικών εταιρειών είχε αποκτήσει πρόσωπο μέσα από το MTV και τα χιλιάδες περιοδικά –όχι μόνο μουσικά αλλά και παντός είδους– ασχολούνταν με τα νέα ονόματα της μουσικής, τον νέο ήχο, τη νέα δεκαετία. Όλα έδειχναν ευδαιμονία και ευμάρεια, ακριβώς όπως το χτένισμα του George. Ακόμα και τα πιο dark μουσικά είδη που προτιμούσα εγώ, το νέο κύμα του rock, οι μελαγχολικοί και οι πειρατές, τα παιδιά της πόλης και τα νεο-βαμπίρ, οι industrialists και οι ψυχαναγκαστικοί, τα παγόνια και οι fashionistas, ακόμα και αυτοί είχαν σπουδαία μαλλιά, τέλεια κουρέματα, όλα και όλοι ήταν ντυμένοι «νεόπλουτοι».

Ο George, βέβαια, δεν έδειχνε νεόπλουτος αλλά σαν ένας κεφάλτος πιτσιρικάς της γειτονιάς που μόλις είχε αποκτήσει ένα γενναίο καρτζιλίκι και πήρε τον καλύτερό του φίλο να πάνε για μαλλί και σολάριουμ. Για την ακρίβεια, αυτό ακριβώς έκανε ο George όταν πήρε τα πρώτα του χρήματα ως Wham!: πήρε τον Andrew Ridgeley και πήγαν να χτενιστούν και να μαυρίσουν. Έγιναν τα νέα φυντάνια των συνοικιακών κλαμπ που πηγαίνουν για τένις – και με αυτήν ακριβώς την περιβολή ανέβηκαν στη σκηνή για πρώτη φορά, για να δώσουν στο κοινό την πρώτη γεύση από Wham! Μαλλιά, μαύρισμα, λευκά χαμόγελα, λευκά σορτσάκια, μπαλάκια του τένις στις τσέπες τους!

Στη συνέχεια της καριέρας του, το μαλλί συνέχισε να παίζει καθοριστικό ρόλο όχι μόνο στο image του αλλά γενικά στην ψυχοσύνθεση και στη διέθεσή του. Γενικά, οι τρίχες του προσώπου του. Έχοντας σαν άγρυπνο φύλακα δίπλα του πάντα την αγαπημένη του μεγαλύτερη αδερφή Μέλανι, η οποία ήταν κομμώτρια και υπεύθυνη για τα εκάστοτε κουρέματά του, έδειχνε να προσπαθεί πάντα να δημιουργήσει μία άκαμπτη εικόνα με

άψογο μαλλί και τέλεια τριμαρισμένα γένια τριών ημερών, σαν να κοκάλωνε με λακ τον χρόνο ακριβώς στην πόζα και τύπο που ήθελε να δείξει προς τον κόσμο.

Το μεγάλο του πρόβλημα: η εικόνα που θα έδειχνε στον κόσμο.

Όσο η μουσική των Wham! γινόταν όλο και περισσότερο μία αναβίωση από τα soul κομμάτια των 60s και τα χαρούμενα γκρουπ της Motown, τόσο πιο πολύ ο George κλεινόταν σε μία ασφυκτική εικόνα που, με άγχος, προσπαθούσε να επιβάλλει προς τα έξω. Ο gay ακτιβισμός μόλις άρχιζε να εξαπλώνεται –προερχόμενος εκ Νέας Υόρκης– και να γίνεται διεθνώς γνωστός, αλλά ο George ήταν ακόμα πολύ αθώος για να είναι ενημερωμένος πάνω σε αυτό. Ούτε καν τολμούσε να το σκεφτεί, μάλιστα.

Έχοντας σαν φοβιστικό τοτέμ μπροστά του την παρουσία του πατέρα του, ενός σκληρά εργαζόμενου Κύπριου που προσπαθεί να τα καταφέρει σε μια ξένη χώρα, ο George προσπαθούσε να κερδίσει την αγάπη του πατέρα και ταυτόχρονα να απαλλαγεί από το DNA του που τον έκανε να έχει μία πλούσια, μεσογειακή τριχοφυΐα.

Τα φρύδια του George, πυκνά και σχεδόν ενωμένα, τού έδιναν ένα «επιθετικό» βλέμμα το οποίο προσπαθούσε να απαλύνει μαδώντας το, κρύβοντάς το πίσω από γυαλιά ηλίου με έξυπνα διαλεγμένο σκελετό, με πόζες που έδειχναν μόνο το αριστερό προφίλ του και με υστερικό έλεγχο και του παραμικρού καρέ σε βίντεο, ταινίες, της κάθε φωτογραφίας που έβγαине προς τη δημοσιότητα. Στην τελευταία φάση της καριέρας του είχε προσπαθήσει να αποκτήσει τον έλεγχο κάθε φωτογραφίας του και οπτικού υλικού της εικόνας του που κυκλοφορούσαν στο διαδίκτυο. Αλλά ήταν τόσο δύσκολο να το ελέγξει, όσο δύσκολο ήταν να εμποδίσει τα χιλιάδες φλας των φωτογραφικών μηχανών που είχαν γίνει πλέον ένα αντικείμενο που χωράει στην τσέπη σου και μέσα στην παλάμη σου, να τον απαθανατίζουν σε κάθε του στιγμή: όταν σάρωνε, χορεύοντας, τη σκηνή· όταν υπέγραφε, χαμογελώντας με κολγκέιτ δόντια, τα αυτόγραφα στον δρόμο· όταν έβγαине στα κλαμπ συνοδευόμενος πάντα από τον «φερετζέ του gay» όπως τα λένε στην αργκό, τα κορίτσια που παίζουν τον ρόλο της «σχέσης» σε αγόρια που θέλουν να δείξουν straight· όταν, μεθυσμένος, τύχαινε να έχει όμορφα αγόρια στο

πλευρό του· όταν, τυφλωμένος από ναρκωτικά, έριχνε το αυτοκίνητό του σε τοίχους· όταν χαμογελαστός έκανε φιланθρωπίες στη γειτονιά του· αλλά και όταν έμπαινε σε αντρικές τουαλέτες όπου γινόταν gay ψωνιστήρι και τα αρπακτικά-παπαράτσι τύχαινε να κάνουν «περιπολίες» στις γειτονιές του Μπεβερλι Χιλς για να πιάσουν λαβράκι – και το έπιασαν.

Όσο πιο πολύ ήθελε να κρύψει την εικόνα του ο George Michael, άλλο τόσο, άγαρμπα σχεδόν, την εξέδιδε σε ταμπλόιντ. Ανίκανος να κρατήσει το στόμα του κλειστό μπροστά στη δίνη της δημοσιότητας, έπαιζε ρόλους ή έκανε τον ανήξερο, μέχρι που, σε μία κρίσιμη καμπή της ζωής του και της καριέρας του, «βγήκε από την ντουλάπα του» με ήχο εκκωφαντικό, σαν Λάζαρος που αναστήθηκε. Η αγάπη ήταν αυτή που τον απελευθέρωσε. Αλλά και ο μεγάλος πόνος.

Ακριβώς όταν, ευτυχισμένος από τον έρωτά του για τον Ανσέλμο, άφησε για πρώτη φορά τον αέρα να ανακατέψει τα μαλλιά του και άρχισε να αποδέχεται τον εαυτό του, ο Ανσέλμο πέθανε. Ο George βρέθηκε σε μία απίστευτα τρομακτική θέση. Ήθελε να θρηνήσει αλλά δεν μπορούσε να το φωνάξει. Ήθελε να επουλώσει την πληγή του αλλά δεν μπορούσε ούτε ένας από τα εκατομμύρια θαυμαστές να τον αγγίξει. Η μουσική, που συνήθως ήταν το καταφύγιό του, είχε φτάσει σε έναν τοίχο γιατί ο ίδιος δεν μπορούσε να βρει τον ήχο του.

Η Βραζιλία, πατρίδα του αγαπημένου του, τού χάρισε το ελαφρύ αεράκι της τζαζ και ο George βυθίστηκε στην ευεργετική επίδραση αυτής της μουσικής επάνω του αλλά και μέσα σε σύννεφα καπνού από μαριχουάνα που έπνιγαν όχι μόνο τον ίδιο, τη σκέψη του, την ενεργητικότητά του, αλλά και όσους έμπιστους συνεργάτες είχε δίπλα του που τον βοηθούσαν στο να σχηματίζει και να δημιουργεί τον ήχο του. Ενώ ήθελε να βγει στον αέρα, κλείστηκε στο στούντιο και ηχογράφησε τις πιο εθιστικές, ηλεκτρικές του, ζαλισμένες, θρηνητικές μουσικές. Ξόρκιζε τον θάνατο του Ανσέλμο.

Ο George Michael είχε μία απίστευτη αίσθηση της μουσικής, την οποία ξεκλείδωνε όταν ένοιωθε ελεύθερος να βγει από το σώμα του. Αυτό συνέβαινε όταν ήταν μικρός στο υπονοματίό του και, μπροστά στον καθρέφτη, υποδυόταν τα μεγάλα soul ονόματα εξασκούμενος στο τέλειο κούνημα-shake των γοφών του. Και, αργότερα, με το που πατούσε το πόδι του στη σκηνή. Ηλεκτρισμένος και γεμάτος αδρεναλίνη από τον κόσμο που τον χειροκροτούσε, εύρισκε τον τέλειο ρυθμό και όργανο τη σκηνή, ευλύγιστος και στριφογυριστός, αλλά ξεδιπλωνε και τη γοητευτική φωνή του σε ύψη και τρυφερές αναδιπλώσεις που μάγευαν όσους τον άκουγαν.

Όσο φοβισμένος από τη δημοσιότητα ένοιωθε όταν ήταν μόνος, άλλο τόσο απελευθερωνόταν μπροστά στα φώτα. Το παράδοξο, λοιπόν, συνέβη: ο George άρχισε να μιλάει για τον εαυτό του, τις σχέσεις του, τις επιθυμίες του. Όπου εύρισκε μικρόφωνο μιλούσε. Σε περιοδικά, σε τηλεοράσεις, σε εφημερίδες, σε ντοκιμαντέρ. Αλλά όσο αποκάλυπτε τον εαυτό του, άλλο τόσο συνέχιζε να τον ενοχλεί η εικόνα του.

Τα μαλλιά συνέχιζαν να παίζουν τον καθοριστικό τους ρόλο. Όταν μπήκε στα gay κλαμπ και είδε την αρρενωπή εικόνα που έβγαζε το gay πλήθος, το πόσο αγάλιαζαν την αρρενωπότητα, την τριχοφυΐα τους, τον τρόπο που μεγάλωναν αποδεχόμενοι το σώμα και τον εαυτό τους, ο George κουρεύτηκε. Η πλούσια, «ηλιοφίλητη» φράντζα του έδωσε τη θέση της σε ένα «ρωμαϊκό» κούρεμα με την ψιλή μηχανή και το μούσι των τριών ημερών, τη θέση του σε ένα μεφιστοφελικό goatie.

Στα δικά μου τα λημέρια, ο George Michael ήταν αγαπητός από τότε που αποδέχτηκε τον εαυτό

James Gavin
«Η Ζωή του»
εκδ. Ψυχογιός

του. Το «I Want Your Sex» μας έδωσε μια πρώτη εικόνα για το πού το πήγαине – και αυτό μας άρεσε: απελευθερωμένη, pop soul, ελαφρώς κλεμμένη αλλά σαν tribute στις μεγάλες σχολές της χορευτικής μουσικής που όλοι είχαμε αγαπήσει. Ο George ήξερε να νιώθει τη δόνηση και τον ρυθμό. Όταν το γλεντούσε και ο ίδιος, ήταν περιήφμος. Όταν προσπαθούσε να αποδείξει ότι είναι κάποιος άλλος, χανόταν σε τρελά μονοπάτια γιατί, άλλωστε, προτιμούσε να δουλεύει μόνος του επάνω σε έναν υπολογιστή. Οι μοναχικές του εμπνεύσεις, συχνά χαστικές, εύρισκαν μία διέξοδο μόλις εμπιστευόταν έναν, κάποιον από τους συνεργάτες του. Οι μελωδίες που βούιζαν στο κεφάλι του σαν μαστουρωμένα ουρί του Παραδείσου, αποκτούσαν υπόσταση όταν κάποιος του τις μετέφραζε με ένα σαξόφωνο, ή τους έδινε ζωή με μία ηλεκτρική ντραμ.

Μεγαλώνοντας, ο George μελέτησε την τζαζ και τους μεγάλους crooners του παρελθόντος. Αγάπησε την κλασική μελαγχολία των στάνταρντ του μεγάλου αμερικάνικου Songbook, τα τραγούδια «του προβολέα» και τα ταίριαζε θαυμάσια με την υπέροχη φωνή του. Ένα από τα καλύτερα άλμπουμ του, που το ακούω ακόμα και σήμερα με αγάπη γιατί έγινε ακαριαία κλασικό, είναι το *Songs From The Last Century*. Βέβαια, δεν αρκούσε αυτό μόνο για να αγαπήσεις τον George Michael. Έπρεπε και να τον έχεις δει live.

Και τον είχα δει. Για πρώτη φορά, σε εκείνη τη συναυλία στο Γουέμπλεϊ που, δίπλα στον Έλτον Τζον, τραγουδούσε το «Don't let the sun go down on me», κλέβοντας την παράσταση από τη Γηραιά Κυρία.

Μεταφράζοντας αυτό το βιβλίο, ακολούθησα με ένα νέο ενδιαφέρον, βήμα βήμα, τη ζωή αυτού του παιδιού. Ξανάκουσα μία μία όλες τις μουσικές του – καλό είναι να το κάνει και ο αναγνώστης του βιβλίου, εμπλουτίζει έτσι την εμπειρία, καταλαβαίνει καλύτερα τις λεπτές συνθήκες μέσα από τις οποίες προέκυψε το κάθε τραγούδι. Η αναβίωση της εποχής βάζει καλύτερα την αναγνωστη στη ζωή του Michael, είναι στιγμές που θέλεις να μπει μέσα στις σελίδες του βιβλίου και να του φωνάξεις «όχι, δεν είναι έτσι! Μην κάνεις αποησίες!» ή να του πεις «Κανένας δεν είναι μόνος» (αν και αυτό είναι ένα σύνθημα πολύ σημερινό). Θέλεις να ορμήξεις στο στούντιο, να αρπάξεις το τζόιντ από το χέρι του, να το σβήσεις στο τασάκι και να ανοίξεις πόρτες και παράθυρα να φύγει το ντουμάνι.

Θέλεις να αδειάσεις στη λεκάνη της τουαλέτας όλα τα χάπια, τα ναρκωτικά, τα υπνωτικά, τα αντικαταθλιπτικά, όλα όσα μετρούσαν βήμα με βήμα, μιλιγκράμ με μιλιγκράμ, αντίστροφα τη ζωή του.

Εκεί είναι η μεγάλη έκπληξη του βιβλίου αυτού: στο τέλος. Διαβάζοντάς το, μεταφράζοντάς το, σελίδα τη σελίδα, μία αγωνία έσφιγγε το στομάχι μου. Παρακολουθούσα ένα θρίλερ που ήξερα πού θα καταλήξει και αυτό το έκανε ακόμα πιο σκληρό. Ακόμα και όταν ήρθε το τέλος, ο εφιάλτης συνεχίστηκε γιατί το βιβλίο παρακολουθεί τις εξελίξεις και μετά τον θάνατο του George. Την γκρεμισμένη παρακαταθήκη του. Την οικογένεια. Τα υπάρχοντα και τις διαμάχες.

Σήμερα, αναρωτιέμαι τι έχει συμβεί σε όλα εκείνα που αποτελούσαν τον κόσμο του George Michael. Αναρωτιέμαι αν ακούγονται τα τραγούδια του. Μια μέρα, μέσα στο 2022, μια φίλη μου είπε, ξεκάρφωτα, «Ξέρεις είναι ο αγαπημένος μου». Την επόμενη μέρα, διάβασα τυχαία ότι η Dua Lipa, ένα σούπερ αστέρι της σύγχρονης ποπ γεμάτο ομορφιά, ερωτισμό και ενέργεια, θα τραγουδήσει το «Freedom» για μια διαφήμιση για το άρωμα Beauté του YSL. Ήταν σαν να πατούσα το τηλεκοιντρόλ στο CD player και να έμπαινε η εισαγωγή του κομματιού, με το τύμπανο και με το ντέφι. **A**

«Ο George είναι ο μεγαλύτερος τραγουδοποιός της γενιάς του» είπε ο Έλτον Τζον, που του έδωσε το βραβείο Τραγουδοποιός της Χρονιάς στα βραβεία Ivor Novello, 13 Μαρτίου 1985

PLASTIC FREE

GREECE

Εκπρόσωποι της Lidl Ελλάς και
του Κοινωνικού Ιδρύματος
Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης μαζί με
εθελοντές του προγράμματος

Η **Βασιλική Αδαμίδου** και η **Δρ. Αγγελική Κοσμοπούλου** μας συστήνουν την από κοινού δράση της **Lidl Ελλάς** και του **Κοινωνικού Ιδρύματος Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης** για μια Ελλάδα χωρίς πλαστικά και για μια κοινωνία που θα φανεί υπεύθυνη απέναντι στο περιβάλλον.

Πλαστικά ποτήρια του καφέ, πλαστικές σακούλες, μπίρες και αποτσίγαρα που, αντί να καταλήγουν στους ειδικούς κάδους, θάβονται στην άμμο αλλά και στον βυθό της θάλασσας. Αυτή είναι η εικόνα που δυστυχώς συναντάμε σήμερα σε πολλές παραλίες της χώρας μας. Μια εικόνα που αποτυπώνει την πλήρη αδιαφορία για το περιβάλλον και τον φυσικό του πλούτο. Το σκηνικό πρέπει να αλλάξει: η άμμος να ξαναγίνει χρυσάφι και η θάλασσα να αποκτήσει πάλι το ακατέργαστο μπλε της.

Προς αυτήν την κατεύθυνση κινείται η Lidl Ελλάς, από κοινού με το Κοινωνικό Ιδρυμα Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης. Με δέσμευση απέναντι στα ζητήματα της ολοένα αυξανόμενης κλιματικής αλλαγής και στην προστασία του περιβάλλοντος, αναλαμβάνουν τον καθαρισμό παράκτιων και υποβρύχιων καθαρισμών. Φέτος, μάλιστα, είναι η τρίτη συνεχόμενη χρονιά της καμπάνιας Plastic Free Greece. Από το 2020 –με πρώτο προορισμό τη Σαντορίνη– έως σήμερα, πιστοί στο ραντεβού τους με το περιβάλλον, εργάζονται αδιάκοπα για μία Ελλάδα χωρίς πλαστικά μίας χρήσης. Εκτός από τη εν λόγω δράση, όμως, εξίσου σημαντική είναι η προσπάθεια ευαισθητοποίησης και ανταπόκρισης των τοπικών κοινωνιών αλλά και όλων μας ανεξαιρέτως – άλλωστε το περιβάλλον είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τους ανθρώπους του. Η σύμπλευση δυνάμεων είναι το κλειδί και αυτή επιτυγχάνεται με εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες και συναντήσεις.

Για το Plastic Free Greece και τους σκοπούς του μιλούν στην ATHENS VOICE η Διευθύντρια Επικοινωνίας και Εταιρικής Υπευθυνότητας της Lidl Ελλάς, Βασιλική Αδαμίδου, και η Εκτελεστική Διευθύντρια του Κοινωνικού Ιδρύματος Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης, Δρ. Αγγελική Κοσμοπούλου.

Συστήστε μας τη δράση Plastic Free Greece που φέτος η Lidl Ελλάς σε συνεργασία με το Κοινωνικό Ιδρυμα Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης πραγματοποιεί για τρίτη συνεχόμενη χρονιά και σκοπεύουν να τη συνεχίσουν και του χρόνου.

Βασιλική Αδαμίδου: Όλα ξεκίνησαν τον Φεβρουάριο του 2020, μέσα σε μια πραγματικά δύσκολη συγκυρία, όπως άλλωστε αποδείχθηκε, με το ξέσπασμα της πανδημίας. Σκεφτήκαμε ότι έπρεπε να κάνουμε πράξη τη δέσμευσή μας στα ζητήματα τόσο της κλιματικής αλλαγής, όσο και της προστασίας του περιβάλλοντος. Πιστοί στην εταιρική φιλοσοφία και τις αξίες μας αποφασίσαμε να αναπτύξουμε μια καμπάνια ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης για τη μείωση της χρήσης του πλαστικού, με έντονο εθνικό συμβολισμό. Ξεκινήσαμε τον Ιούνιο της ίδιας χρονιάς από τη Σαντορίνη, νησί με ιδιαίτερες περιβαλλοντικές ευαισθησίες, αλλά και εμβληματικός τουριστικός προορισμός που προσβλέπει όλο και περισσότερο στη βιώσιμη ανάπτυξη. Η καμπάνια Plastic Free Santorini, με την αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού, τον Σεπτέμβριο του 2020 ενσωματώθηκε κάτω από την εθνική καμπάνια

«Ελλάδα χωρίς πλαστικά μίας χρήσης», μια κοινή πρωτοβουλία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Κοινωνικού Ιδρύματος Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης. Γρήγορα λοιπόν το πρόγραμμα μεγάλωσε και αγκάλιασε μέσα στα 3 χρόνια που πέρασαν όλο και περισσότερα μέρη της Ελλάδας, 6 κάθε χρόνο, ως Plastic Free Greece. Σε κάθε προορισμό πραγματοποιούνται δύο παράκτιοι και δύο υποβρύχιοι καθαρισμοί, συναντήσεις με εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και εκπαιδευτικές δράσεις. Είμαστε πραγματικά υπερήφανοι για την πρωτοβουλία αυτή. Δίνει ανάσες ζωής σε τοπικά οικοσυστήματα και παράλληλα ανοίγει δρόμους βιώσιμης ανάπτυξης.

Ποια ήταν η ανταπόκριση των τοπικών κοινωνιών που επισκεφθήκατε;

Βασιλική Αδαμίδου: Το Plastic Free Greece είναι πάνω απ' όλα ένα ισχυρό μήνυμα που ευαισθητοποιεί τον άνθρωπο σε σχέση με τον τόπο του. Βάζει στο τραπέζι της συζήτησης το τι κάνουμε σήμερα για το περιβάλλον ώστε να μπορούν να το χαρούν και οι επόμενες γενιές. Η τοπική αυτοδιοίκηση παραμένει σταθερός μας συνοδοιπόρος σε κάθε προορισμό που επισκεπτόμαστε. Είναι όμως πολύ σημαντικό ότι τις δράσεις μας τις αγκαλιάζουν οι νεότεροι, συχνά μαθητές από σχολεία, ρίχνοντας τον δικό τους σπόρο στις αειφόρες αντιλήψεις.

Επειδή στις ακτές βλέπουμε όλοι λίγο πολύ την κατάσταση που επικρατεί, να αναφερθούμε στους υποβρύχιους καθαρι-

Δρ. Αγγελική Κοσμοπούλου,
Εκτελεστική Διευθύντρια
του Κοινωνικού Ιδρύματος
Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης

Βασιλική Αδαμίδου,
Διευθύντρια Επικοινωνίας
και Εταιρικής Υπευθυνότητας
της Lidl Ελλάς

σμούς. Φέτος πραγματοποιήσατε 10 τέτοιους και συγκεντρώσατε 1.300 κιλά απορριμμάτων. Δεν είναι σοκαριστικός ο αριθμός; Τι σημαίνει αυτό για το περιβάλλον, τη θαλάσσια ζωή, για όλους μας;

Δρ. Αγγελική Κοσμοπούλου: Το βάρος των απορριμμάτων είναι αναμφισβήτητο σοκαριστικό, ωστόσο θα πρέπει να δούμε πίσω από αυτό. Να δούμε συνολικά το πρόβλημα. Οι καθαρισμοί που κάνουμε πραγματοποιούνται σε λιμάνια και αλιευτικά καταφύγια, σε σημεία δηλαδή στα οποία υπάρχει κίνηση – και μάλιστα από συγκεκριμένες ομάδες ανθρώπων. Τα απορρίμματα που ανασύρουμε είναι στην πλειοψηφία τους αντικείμενα που, μετά το τέλος της χρήσης τους, πετιούνται απευθείας στη θάλασσα, για ευκολία κυρίως: ποτήρια του καφέ, μπίρες, κονσέρβες, πλαστικές σακούλες, αλλά και λάστιχα και μεγάλα δοχεία, για να αναφέρω μερικά. Αυτή η πρακτική μάς δείχνει την αντίληψη που έχουμε για τον δημόσιο χώρο: τον αντιλαμβανόμαστε κάποιες φορές σαν σκουπιδότοπο, ιδίως επειδή η ζημιά που προκαλούμε δεν φαίνεται άμεσα. Την καλύπτει το νερό.

Τα περισσότερα από τα απορρίμματα που συγκεντρώθηκαν ήταν αποσιγάρα, οι γνωστές μας «γόπες». Τι δεν κάναμε σωστά, συλλογικά και ατομικά, όλα τα προηγούμενα χρόνια, τις προηγούμενες δεκαετίες, και στην παραλία που και την επόμενη μέρα θα επιστρέψουμε για να κάνουμε μπάνιο εμείς και τα παιδιά μας σβήνουμε το τσιγάρο μας στην άμμο;

Δρ. Αγγελική Κοσμοπούλου: Τα αποσιγάρα είναι η κορυφή του παγόβουνου. Είναι μία από τις πληγές του περιβάλλοντος, αλλά με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Βλέπετε, στην περίπτωση των αποσιγαρών δεν στέκει καμία από τις συνηθισμένες δικαιολογίες, όπως για παράδειγμα ότι τα έφερε η θάλασσα ή τα μετακίνησε ο αέρας. Τα αποσιγάρα στην παραλία δείχνουν τη δική μας νοοτροπία και συμπεριφορά. Την αδιαφορία και την αμέλειά μας. Δεν μας νοιάζει να «φυτέψουμε» και να μισοκρύψουμε ένα αποσιγάρο στην άμμο, ούτε μας απασχολεί αν θα το βάλει στο στόμα του το παιδάκι του διπλανού μας που θα παίξει με το κουβαδάκι. Αυτή τη νοοτροπία χρειάζεται να κατα-

πολεμήσουμε. Να κάνουμε την αδιαφορία προσωπική φροντίδα. Να γίνει το άμεσο περιβάλλον και δική μας υπόθεση.

Από την εμπειρία που έχετε αποκτήσει μέσα από τη δράση του Plastic Free Greece, μέσα από ποιους τρόπους και ποιες διαδικασίες πιστεύετε ότι η κοινωνία μας θα μπορούσε να ευαισθητοποιηθεί και να ενεργοποιηθεί περισσότερο στα θέματα της ανακύκλωσης και της προστασίας του περιβάλλοντος;

Δρ. Αγγελική Κοσμοπούλου: Η αλλαγή που επιθυμούμε να δούμε – και που το περιβάλλον χρειάζεται – είναι μια διαδικασία αργή και επίπονη. Είναι, επίσης, μια αλλαγή που κανείς μας δεν μπορεί να φέρει από μόνος. Χρειαζόμαστε συχνότερες και πιο στοχευμένες παρεμβάσεις στην εκπαίδευση, ενημέρωση σε ομάδες κοινού που μπορούν να κάνουν τη διαφορά (και είναι πολλές αυτές), αλλά και ουσιαστική υποστήριξη από την πολιτεία σε πολιτικές, σε υποδομές και σε έλεγχο. Έχει παρέλθει η εποχή που αρκούσαν τα όμορφα λόγια για να δείχνουμε

Έχει παρέλθει η εποχή που αρκούσαν τα όμορφα λόγια για να δείχνουμε την ευαισθησία μας. Εδώ και καιρό αναμετρίομαστε με την ανάγκη για συντονισμένη και αποφασιστική δράση – και εδώ οι απαιτήσεις είναι πολλαπλάσιες. Τα λόγια δεν αρκούν για να αλλάξει ο κόσμος.
- Α.Κ.

Το Plastic Free Greece είναι πάνω απ' όλα ένα ισχυρό μήνυμα που ευαισθητοποιεί τον άνθρωπο σε σχέση με τον τόπο του. Βάζει στο τραπέζι της συζήτησης το τι κάνουμε σήμερα για το περιβάλλον ώστε να μπορούν να το χαρούν και οι επόμενες γενιές.
- Β.Α.

την ευαισθησία μας. Εδώ και καιρό αναμετρίομαστε με την ανάγκη για συντονισμένη και αποφασιστική δράση – και εδώ οι απαιτήσεις είναι πολλαπλάσιες. Τα λόγια δεν αρκούν για να αλλάξει ο κόσμος.

Αν ήταν στο χέρι σας να αλλάξετε κάτι με «μαγικό» τρόπο, πάντα σε ό,τι αφορά το περιβάλλον, τη βιωσιμότητα, τη ζωή μας, τι θα ήταν αυτό;

Βασιλική Αδαμίδου: Είναι στιγμές που εύχομαι να μπορούσα να γυρίσω τον χρόνο πίσω. Να βρεθώ στα κρίσιμα σταυροδρόμια αποφάσεων και πράξεων. Να προλάβω λάθος επιλογές, αλλά και μικρές ή μεγαλύτερες καταστροφές που επηρέασαν δραματικά τον πλανήτη μας. Έστω, να μπορούσα να βάλω τη φράση «βιώσιμη ανάπτυξη» στο λεξιλόγιο της παγκόσμιας κοινωνίας πολύ νωρίτερα από το 1987. ●

**ΠΕΡΙΚΛΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
07.00 - 08.00

**ΓΙΑΝΝΗΣ
ΝΕΝΕΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00-10.00

**ΓΙΩΑΝΝΑ
ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
10.00-12.00

**ΣΠΥΡΟΣ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
12.00-14.00

**ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΔΑΝΔΟΛΟΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
14.00-16.00

**ΕΛΕΝΗ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
16.00-18.00

**ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
18.00-20.00

**ΣΩΤΗΡΗΣ
ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
20.00-22.00

FLIPSIDE
**ΝΙΚΟΣ
ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
00.00 - 02.00

KEEP IT REAL
**ΧΡΗΣΤΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

ΣΑΒΒΑΤΟ
00.00 - 02.00

CITY GUIDE

Τριπάροντας με τους The Callas στη Στέγη

Μεσογειακή ψυχεδέλεια, φωσφορίζοντα χαλιά, μια διαφορετική πασαρέλα, συναυλίες, προβολές ταινιών: η καλλιτεχνική κολεκτίβα γιορτάζει τα είκοσι χρόνια της με την έκθεση L.S.D.

Μπάντα, εικαστικό ντουέτο, και, φυσικά, αδέρφια —στη ζωή και στη σκηνή—, ο Άρης και ο Λάκης Ιωνάς δουλεύουν πάντα μαζί και πάντα με την παρέα και τους συγγενείς τους (τα «υπάμενα χαλιά» τους υφαίνουν η μητέρα και η θεία τους, ενώ οι Callasettes είναι οι σύντροφοι, συνεργάτριες και φίλες τους) επιμένοντας, όπως σημειώνει η επιμελήτρια Νάντια Αργυροπούλου, «στη ριζοσπαστική παιδαγωγική της αλληλεγγύης, στη σπάταλη εκδοχή της αγάπης, στη θραυσματική, μεταμορφική ψυχεδέλεια του θανάτου». Επεισόδια από αυτή την περιπέτεια που κρατά κιόλας είκοσι χρόνια και εξακτινώνεται στα πεδία της τέχνης, του κινηματογράφου και της μουσικής παρουσιάζουν στην έκθεση *Love, Solidarity, Death (L.S.D.)* στο -1 της Στέγης του Ιδρύματος Ωνάση.

Από τις 26 Νοεμβρίου και μέχρι το τέλος του χρόνου, οι **The Callas** θα είναι εκεί με νέες δημιουργίες τους, με τα pop-φολκ κεντήματα και υφαντά τους, γλυπτά και

εγκαταστάσεις από κομμένα μάρμαρα των παλιών πεζοδρομίων της Αθήνας, πίνακες με working-class Μαντόνες, καφασσναούς-DIY Παρθενώνες. Το Σαββατοκύριακο 3 και 4 Δεκεμβρίου θα προβληθούν όλες οι ταινίες τους (*Lustlands*, *The Great Eastern* και *Sick*) ενώ θα κάνει πρεμιέρα και το *Marble is cut with water (or the crying game)* της Ζακλίν Λέντζου. Από το αφιέρωμα δεν θα μπορούσαν να λείπουν οι φίλοι τους που καταφθάνουν με διάθεση για περφόρμανς και συναυλίες. Στα εγκαίνια οι Callasettes, Φιλίππα Δημητριάδη, Διονυσία Μποσμή, Ανίτα Πολυχρόνη, Λίνα Ρόκου, Δάφνη Κυριακίδου και οι χορεύτριες Μάρθα Πασακοπούλου, Χριστίνα Καραγιάννη, Αγγελική Χατζή, υπόσχονται ένα υβριδικό catwalk με φόντο τις εγκαταστάσεις της έκθεσης, ενώ στις 16 και 17 Δεκεμβρίου θα κάνουν παιχνίδι live και ο Ian F. Sveronius και το underground dog pop συγκρότημα PapithedogTV.

- Ιωάννα Γκομούζα

INFO *The Callas*, «*Love, Solidarity, Death*» (L.S.D.)

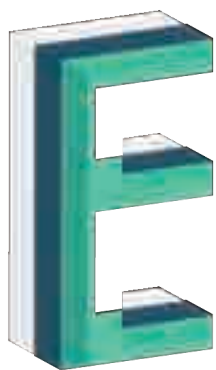
Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, Συγγρού 107, 2111981784

Εγκαίνια Σάββατο 26 Νοεμβρίου στις 18:00

Διάρκεια έκθεσης έως 30 Δεκεμβρίου 2022, Τετάρτη - Κυριακή 18:00 - 23:00

Είσοδος δωρεάν με δελτία

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Μη χάσετε αυτή την εβδομάδα

14

Θέατρο,
χορός,
συναυλίες,
εκθέσεις.
Πολιτιστικές
προτάσεις
που μας
ιντριγκά-
ρουν.

Της ΙΩΑΝΝΑΣ
ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Για να καταχωριστείτε στους
οδηγούς της Α.Υ., στείλτε
δελτία τύπου 2 εβδομάδες
πριν από την προγραμματι-
σμένη ημερομηνία. Ταχυ-
δρομικώς στη διεύθυνση
Χαρ. Τρικούπη 22, 10679
Αθήνα
ή στο fax 210 3617310 ή στο
avguide@athensvoice.gr

σερ Αντόνιο Παππάνο

Ζαρίν Πάνσεν

1 Η Chamber Orchestra of Europe στο Μέγαρο

Στο βιογραφικό της έχει πάνω από 250 ηχο-
γραφημένα έργα, δύο Grammy και συνεργασίες
με μαέστρους που άφησαν εποχή (Αμπάντο,
Αρνονκούρ, Χάιτικ). Στα μέρη μας η Ορχήστρα
Δωματίου της Ευρώπης καταφθάνει με τον περι-
ζήτητο σερ Αντόνιο Παππάνο στο πόντιουμ και
τη βιολονίστα Ζαρίν Πάνσεν για μια βραδιά
γεμάτη μελωδίες των Προκόφιεφ, Ρα-
βέλ, Ντβόρζακ και Κόνταυ.
*Μέγαρο Μουσικής, 26 Νοεμβρί-
ου στις 20:30*

2 Η μεγάλη αμερικανική λογοτεχνία στη σκηνή

Κλείνει τα 18 του χρόνια το θέατρο Αγγέλων Βήμα και ποντάρει στους κλασικούς της λογοτεχνίας. Το
εμβληματικό «Ανατολικά της Εδέμ» του νομπελίστα Τζον Στάινμπεκ, που αντλεί έμπνευση από τη βιβλική
ιστορία του Κάιν και του Άβελ, ξετυλίγει τη ζωή δύο αδελφών στην Αμερική του 1900 μέσα από τη σκηνο-
θεσία της Ανδρονίκης Αβδελιώτη. Μια μέρα αργότερα η αυλαία ανεβαίνει για τον «Υπέροχο Γκάτσμπυ». Το
μυθιστόρημα-σταθμός του Φράνσις Σκοτ Φιτζέραλντ, ένα συναισθηματικό και ηθικό ναρκοπένδιο του αμε-
ρικάνικου ονείρου, σκηνοθετεί ο Αλέξιος Κοτσώρης σε διασκευή του Σάιμον Λέβι.

Θέατρο Αγγέλων Βήμα, «Ανατολικά της Εδέμ» από τις 25 Νοεμβρίου, «Ο Υπέροχος Γκάτσμπυ» από τις 26 Νοεμβρίου

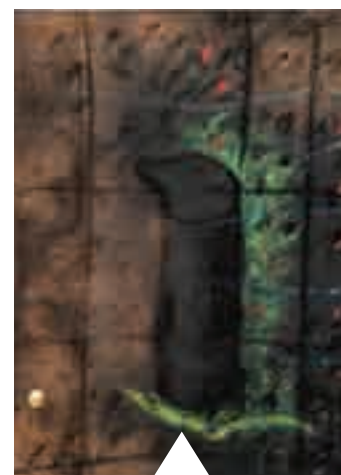
Ανατολικά της Εδέμ

Υπέροχο Γκάτσμπυ

3 «Berlin Alex- anderplatz» διά χειρός Στάθη Λιβαθινού

Στο Βερολίνο του
Μεσοπολέμου ο Φραντς
Μπίμπερκοπφ
αποφυλακίζεται
προσπαθώντας να μείνει
στον ίδιο δρόμο.
Σύντομα, όμως, θα βρεθεί
μπλεγμένος με τον
υπόκοσμο της πόλης...
Το μυθιστόρημα-σημείο
αναφοράς του Άλφρεντ
Ντέμπλιν, που έχει
μείνει στη μνήμη μας
από την τηλεοπτική
μεταφορά του Ράινερ
Βέρνερ Φασμπίντερ,
σηματοδοτεί μία από τις
πιο πολυαναμενόμενες
πρεμιέρες της σεζόν
με την υπογραφή
του Στάθη Λιβαθινού.
*Θέατρο της οδού Κυκλάδων-
Λευτέρης Βογιατζής,
πρεμιέρα: 24 Νοεμβρίου*

4 Ένας μεγάλος της Arte Povera στο Θησείο

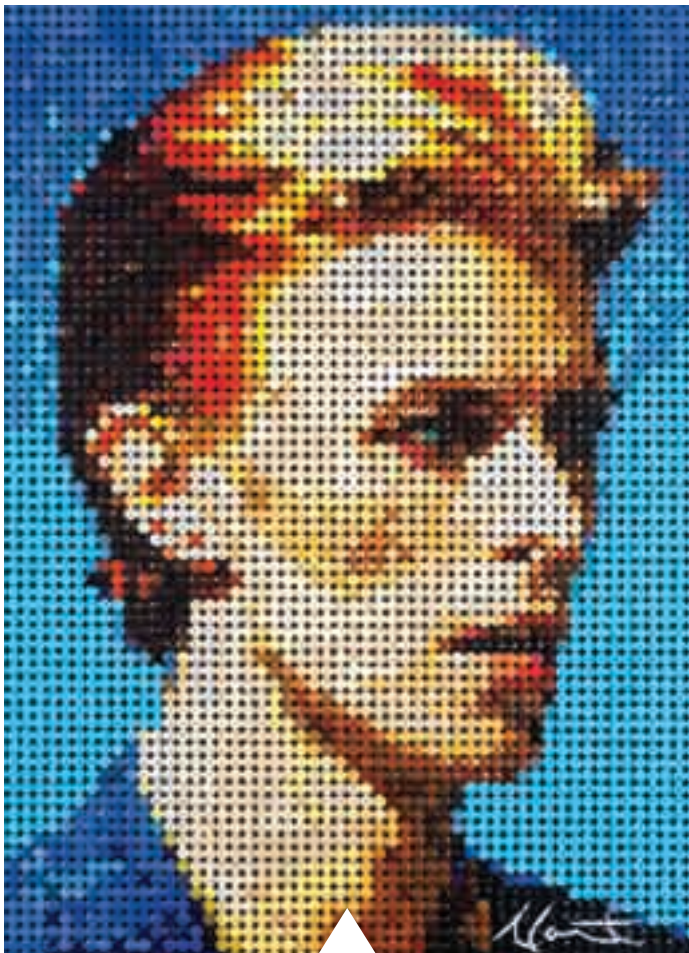
Θεωρείται από τους σημαντικότερους Ιταλούς
καλλιτέχνες εν ζωή έχοντας συνδέσει το εικαστι-
κό του λεξιλόγιο με καθημερινά αντικείμενα και
υλικά στα οποία δίνει μια άλλη ζωή (στη φωτιά,
τον πάγο, τον μώλυβδο, το αλάτι, τα βρύα, τον
καπνό). Στα τέλη της δεκαετίας του '60 συνδέεται
με την Arte Povera δημιουργώντας και μία από τις
πρώτες διαδραστικές εγκαταστάσεις της εποχής
(με φως, σκοτάδι, χορτάρι και πουλιά). Στην Αθή-
να ο Pier Paolo Calzolari εκθέτει 20 καινούργια
έργα από ακατέργαστες χρωστικές σκόνες, τέ-
μπερα και με γλυπτικά στοιχεία από οργανική ύλη
(αλάτι, φτερά, πέταλα τριφυλλίου, κοχύλια).

*Γκαλερί Bernier/Eliades,
24 Νοεμβρίου - 26 Ιανουαρίου 2023*

5 Ο Μανώλης Φάμελλος πα(τά)ει Γκάζι

Ο «Άνθρωπος νησί» κάνει ήδη τις βόλτες του στο
διαδίκτυο. Αυτή την Παρασκευή, όμως, ο γνω-
στός τραγουδοποιός θα μας συστήσει ζωντανά
και τα 12 τραγούδια από τον νέο του δίσκο με τί-
τλο «Η ζωή ήταν σήμερα» που κυκλοφορούν αυτές
τις μέρες σε βινύλιο. Μαζί του και η Δήμητρα Γα-
λάνη για να μοιραστούν μερικά από τα ομορφό-
τερα τραγούδια τους.

Gazarte Roof Stage, 25 Νοεμβρίου στις 21:30

6 Ο Andre Monet ζωγραφίζει «θρύλους»
Ο Φρέντι Μέρκιουρι, η Μαρία Κάλλας, αλλά και η Βασίλισσα Ελισάβετ και ο Ουίνστον Τσόρτσιλ πρωταγωνιστούν στα πορτρέτα που ο Καναδός καλλιτέχνης δημιουργεί με τη σήμα-κατατεθέν τεχνική του, ζωγραφίζοντας πάνω σε κολάζ από χάρτες και εφημερίδες. Στην γκαλερί της οδού Σκουφρά παρουσιάζει και μια νέα σειρά έργων που απεικονίζουν θεούς, εμπνευσμένη από τη ζωή του εδώ στην Ελλάδα.
Καροπουλος Fine Arts, έως 28 Νοεμβρίου

7 Ο «Αμερικανικός βούβαλος» επιστρέφει
Τρεις μικροαπατεώνες σχεδιάζουν μια διάρρηξη, η οποία δεν γίνεται ποτέ. Η ελπίδα να πιάσουν «την καλή» καταρρέει και μαζί οι σχέσεις τους. Ο Χριστόδουλος Στυλιανού, ο Πάρης Σκαρτσολιάς και ο Θανάσης Σαράντος συναντούν για δεύτερη σεζόν τους χαρακτήρες του Ντέιβιντ Μάμετ σε μια πικρή κωμωδία για την απατηλή λάμψη του αμερικάνικου ονείρου.
Θέατρο Φούρνος, από 25 Νοεμβρίου

8 Τα Μωρά στη Φωτιά κατεβαίνουν στην Αχαρνών
Θα είναι «Σκυλίσια Μέρα» ή μια «Βαβυλωνία»; Το σίγουρο είναι ότι έρχεται με «Μα-νιφέστο» και «Υποσχέσεις», με «Είδωλα», «Παιχνίδι» και «Αδρεναλίνη» σε «Γκριζό background». Ο Στέλιος Σαλβαδόρ και η παρέα του, η θρυλική μπάντα της εγχώριας ανεξάρτητης ροκ σκηνής, κατεβαίνουν «Κάτω στην Πόλη» για ένα hit & run live.
Κύτταρο Live, 26 Νοεμβρίου στις 22:30

ΜΗΝ ΤΟ ΧΑΣΕΙΣ

9 Στο πάρτι του Θανάση Αλευρά

Σχεδίαζε να το κάνει όταν έκλεινε τα 40 του χρόνια, αλλά λόγω του κορωνοϊού αναβαλλόταν. Να λοιπόν που ήρθε η ώρα για το «40 + βγαίνω» πλέον πάρτι του πολυτάλαντου Θανάση Αλευρά. Μια αυτοβιογραφική διαδρομή μέσα από προσωπικές ιστορίες και συγχρόνως ένα αφιέρωμα στη γενιά του '80. Μαζί του θα είναι η Ίντρα Κέν και ο Ζερόμ Καλουτά για να μας ταξιδέψουν μουσικά σε τέσσερις δεκαετίες. Εκεί και η Ελένη Γκασούκα, ο Φοίβος Δελιβοριάς και ο Γιώργος Παυριανός που υπογράφουν τα κείμενα, όπως και ο ίδιος ο εορτάζων.
VOX, από 28 Νοεμβρίου

10 Ο «Μισάνθρωπος» του Μολιέρου στην Ελλάδα του εκσυγχρονισμού

«Όταν δουλεύουμε πάνω σε κλασικά έργα, δουλεύουμε και πάνω στην συλλογική μνήμη» πιστεύει η Μαρία Μαγκανάρη. Σκηνοθετώντας το εμβληματικό έργο του Γάλλου συγγραφέα επέλεξε να το τοποθετήσει στην Ελλάδα των δεκαετιών του '80 και του '90, των ειδικών δικαστηρίων, της ιδιωτικής τηλεόρασης, αλλά και του εκσυγχρονισμού. Μέχρι ο Αλσέστ να φθάσει στη συντριβή, γινόμαστε μάρτυρες της κοινωνικής συναναστροφής σ' έναν κόσμο ανταγωνισμούς, εκθρόνι- τα και υποκρισία.
Θησεΐον, Ένα θέατρο για τις τέχνες, έως 8 Ιανουαρίου 2023

11 Ποια είναι η Ρόζαλιντ Φράνκλιν;

Τον Μάιο του 1952 κατάφερε πρώτη να αποτυπώσει σε μία φωτογραφία το ανθρώπινο DNA, ανοίγοντας τον δρόμο στις εντυπωσιακές ιατρικές ανακαλύψεις. Κι όμως, ούτε διάσημη έγινε ούτε πήρε το Νόμπελ, όπως οι άνδρες συνεργάτες της. Μέσα από το «Photograph 51» της Άννα Τσίγκλερ, η Λένα Δροσάκη θα ξετυλίξει τη διαδρομή της Αγγλίδας βιοφυσικού, ερμηνεύοντας τον ρόλο που έδωσε στη Νικόλ Κίντμαν το βραβείο ερμηνείας στα θεατρικά βραβεία της Evening Standard.
Θέατρο Τέχνης Καρόλου Κουν, Υπόγειο, πρεμιέρα 28 Νοεμβρίου

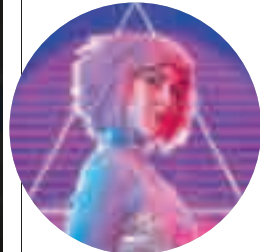

12 Όταν ένας γελοίος ονειρεύεται

«Γιατί αυτοί δεν ξέρουν την αλήθεια, ενώ εγώ την ξέρω... Ωχ, πόσο δύσκολο να ξέρεις μόνος σου την αλήθεια!» μονολογεί ο ήρωας του Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι μέσα από την αξιοσημείωτη ερμηνεία του Νικόλα Χανακούλα. Μια ωδή στην ανθρώπινη ζωή, «Το όνειρο ενός γελοίου», που σκηνοθέτησε ο Γιώργος Κουτλής θα παίζεται έως τις αρχές του νέου χρόνου στην Αθήνα. Με ζωντανή χορωδία επί σκηνής και την πρωτότυπη μουσική σύνθεση του Αλέξανδρου Δράκου Κτιστάκη.
Θέατρο Πορεία, Δευτέρα & Τρίτη στις 21:00

13 Ο λόγος του Γιουβάλ Νώε Χαράρι στη σκηνή

Ένα ζευγάρι που θέλει να αποκτήσει ένα γενετικά τροποποιημένο παιδί· ένας επιστήμονας ο οποίος αντιμετωπίζει προβλήματα με τον σύντροφό του· μια γυναίκα στην απόλυτη μοναξιά. Η τεχνολογία και η ψηφιακή πραγματικότητα επηρεάζουν τις ζωές τους. Μπορεί ο άνθρωπος να γίνει Θεός; Πρεμιέρα για το νέο θέατρο της Κυψέλης με το «(R)Evolution» των Yael Ronen και Dimitrij Schaad, που βασίζεται στο βιβλίο «21 μαθήματα για τον 21ο αιώνα» του διάσημου στοχαστή Γιουβάλ Νώε Χαράρι.
Θέατρο Φιλίπ, από 25 Νοεμβρίου

14 Στον τζαζ ρυθμό των Gogo Penguin

Μας έβαλαν... δύσκολα όταν πρωτοεμφανίστηκαν το 2012 με το «Fanfares», γιατί πώς να περιγράψεις τον ήχο ενός ρίανο-jazz τριό που χρησιμοποιεί τεχνικές του triphop και της electronica, ήταν σίγουρα minimal και δημιουργούσε μια ambient αίσθηση. Λίγους μήνες μετά την εμφάνισή τους με ολόγιομο φεγγάρι στη βεράντα του Μουσείου Ακρόπολης, οι Gogo Penguin επιστρέφουν με πιο χορταστικό υλικό από ολόκληρη την καριέρα τους και από το νέο τους άλμπουμ.
Gagarin 205, 25 Νοεμβρίου στις 21:00

BIBΛΙΟ

Ο δρόμος προς
τον ναό της Παναγίας
με κατεστραμμένα
σπίτια. Αρχείο
Α.Μαίλλη 1919/23.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΤΑΞΙΔΙ ΑΠΟ ΤΟ ΑΪΒΑΛΙ

Η Άννα Παναγιωταρέα μας μιλάει για το βιβλίο της «Όταν οι αστοί έγιναν πρόσφυγες»

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ

Η χρονιά που τελειώνει, μεταξύ άλλων, έφερε και την ανάμνηση ενός μεγάλου πόνου, αυτού του ξεριζωμού του ελληνισμού της Μικράς Ασίας πριν από 100 χρόνια. Μία από τις πιο συγκινητικές προσπάθειες να δούμε κατάματα εκείνη την ιστορία, είναι η διδακτορική διατριβή της δημοσιογράφου Άννας Παναγιωταρέα την οποία ολοκλήρωσε το 1994 και, σε νέα επιμέλεια, κυκλοφορεί αυτές τις μέρες, σε έναν καλαίσθητο τόμο με πολλές φωτογραφίες και ντοκουμέντα, από τις εκδόσεις Μίλπτος. Σε μία συγκινητική –για πολλούς λόγους– συζήτηση, μας μίλησε για την ιστορία του βιβλίου, των αστών της πόλης των Κυδωνιών που έγιναν πρόσφυγες σε μία πατρίδα που δεν άντεχε να τους αγκαλιάσει όλους, και το πώς η ίδια «νιώθει Αϊβαλιώτισσα».

Πώς ξεκίνησε αυτό το βιβλίο; Ποια είναι η διαδρομή του;

Ξεκινάμε όταν η Άλκη Νέστωρος, η περίφημη ανθρωπολόγος και διεθνής προσωπικότητα, μου είπε «Γιατί δεν κάνεις μία έρευνα για τα αστικά κέντρα της Μικράς Ασίας;». Είχαμε κάνει πριν ένα ντοκιμαντέρ για τη Βελβενδό που είχε πάρει βραβείο στις Κάννες. Άρχισα την έρευνα κι έπεσα επάνω στον Πάνο Βαλοσαμάκη, το σπουδαίο κεραμίστα. Έναν ωραίο άνθρωπο. Είχε τέτοιο πάθος και αγάπη για το Αϊβαλί που μου μιλούσε και τρέχανε τα μάτια του. Αυτό που με συγκίνησε πιο πολύ ήταν όταν σκώθηκε και μου έφερε ένα τεράστιο κλειδί και μου λέει: «Αυτό ανοίγει την πορτάρα του σπιτιού μας που δεν θα αξιωθώ να την ανοίξω ποτέ».

Εξακολούθησα να κάνω την έρευνα για τα αστικά μικρασιατικά κέντρα αλλά υπήρχε χάος. Έτσι αποφάσισα να επικεντρωθώ στο Αϊβαλί, για έναν και μόνο λόγο: ανακαλύπτω ότι είναι ένας ελληνικός θύλακας μέσα στην Οθωμανική αυτοκρατορία, από το 1776. Που σημαίνει ότι αν παρακολουθήσουμε την πορεία της πόλης και των ανθρώπων της, έχουμε μια ελληνική πόλη-κράτος.

Πώς προέκυψε αυτό; Δεν είναι περίεργο;

Έχει μία πολύ ωραία ιστορία, είτε είναι μυθιστορία, είτε πραγματική. Στη μεγάλη ναυμαχία που γίνεται έξω από το Τσεσμέ, οι Τούρκοι καταποντίζονται από τον ρωσικό στόλο. Ένας σπουδαίος ιερέας, ο Παπαοικονόμος, όπως κάθεται στη βεράντα του σπιτιού του, στις Κυδωνίες, βλέπει τρεις Τούρκους σε άθλιο χάλι, να περπατούν σκυφτοί. Τους φωνάζει μέσα και τους προσφέρει φιλοξενία. Στο τραπέζι επάνω του λένε ότι ο ένας τους είναι ο ναύαρχος που έχασε τη μάχη αλλά όταν γυρίσει στην Πόλη και αποκατασταθεί, θα θυμάται την καλοσύνη του. Μετά από μερικά χρόνια γίνεται ο «πρωθυπουργός» και ο παπάς σκώνεται από

τις Κυδωνίες και πάει στην Πόλη. Δεν τον αφήνουν να περάσει και κάνει φασαρία έξω από το γραφείο του πρωθυπουργού, αυτός βγαίνει να δει τι γίνεται, τον βλέπει, τον παίρνει αγκαλιά και του λέει «Πες μου τι θέλεις». Και αυτός ζήτησε προνόμιο για το Αϊβαλί να μη μπουν ποτέ οι Τούρκοι. Να μην υπάρχει στρατός αλλά να πληρώνουν ένα ποσό κάθε χρόνο. Αυτό κρατήθηκε μέχρι το 1915, όσο κι αν φαίνεται παράξενο. Και μύθος να είναι, η ουσία είναι ότι το προνόμιο ίσχυσε: Δεν μπήκαν στην πόλη, ούτε στρατοπέδευσε ποτέ στρατός.

Κι έτσι μπόρεσε και αναπτύχθηκε η αστική τάξη εκεί;

Ακριβώς. Αυτή η αυτονομία συνετέλεσε ώστε να πάει πολύ καλά η οικονομία τους. Είχαν μερικές ισχυρές προσωπικότητες. Το λάδι τους πήγαινε στο Χρηματιστήριο Λαδιού στη Μασσαλία και όταν αποκτήσαν χρήματα, αποφάσισαν κι έκαναν την Ακαδημία Κυδωνιών, ένα Πανεπιστήμιο, θα έλεγα, της εποχής εκείνης, φέρνοντας σπουδαίες προσωπικότητες να διδάξουν. Εκεί μαθήτευσε και ο Γάλλος Didot, του εκδοτικού οίκου. Εμπορικές συναλλαγές είχαν με όλες τις παραδουνάβιες και παρευξείνιες αγορές και η οικονομία τους προχώρησε τόσο καλά που ξόδευσαν χρήματα για την παιδεία και τον πολιτισμό. Δημιουργήθηκε αυθεντική αστική τάξη. Το πρώτο πιάνο ήρθε στο Αϊβαλί, το πρώτο αυτοκίνητο. Είχαν δασκάλες Γαλλικών, οι κυρίες πήγαιναν στο Παρίσι και στην Πόλη και ντυνόntonταν, οι σύζυγοι τους πρόσφεραν κοσμήματα από σπουδαίους οίκους, τα σπίτια τους νεοκλασικά. Ακόμα και σήμερα που μέσα μένουν οι Τούρκοι ανταλλάξιμοι από την Κρήτη έχουν πάντα καλή διάθεση για τους Έλληνες. Ακόμα και η τρίτη γενιά τους, η τωρινή, ψελλίζει ελληνικά.

Είναι η απόκρισή τους στο παρελθόν της πόλης.

Αυτό σημαίνει ότι αυτοί οι άνθρωποι, τουλάχιστον από το 1800 και μετά, έχουν διαμορφωμένη ελληνική εθνική συνείδηση, λόγω της παιδείας τους και τρέφουν τεράστιο θαυμασμό για την αρχαία Ελλάδα. Να φανταστείς, στην Ακαδημία Κυδωνιών οι φοιτητές μιλούσαν την αρχαία ελληνική. Τα ονόματά τους ήταν Πλάτωνας, Αριστοτέλης κ.λπ. Το 1821 τους βρίσκει σε πολύ μεγάλη ακμή με πληθυσμό περί τις 35.000, στην πόλη. Είναι το Αϊβαλί η μόνη πόλη της Μικράς Ασίας που κηρύσσει επανάσταση εναντίον της Πύλης, στις 3 Ιουνίου 1821. Οι Οθωμανοί εξοργίζονται γιατί τους θεωρούν αγνώμονες, καίνε και ισοπεδώνουν το Αϊβαλί. Οι Αϊβαλιώτες φεύγουν κακόν κακώς και άλλοι πάνε στη Σύρο και στη Λέσβο, άλλοι στην Υδρα, άλλοι στο Ναύπλιο, στο νεοσύστατο μητροπολιτικό κέντρο.

Οι Αϊβαλιώτες πώς απορροφώνται εδώ;

Ένα μεγάλο μέρος τους απορροφάται από το νεοσύστατο ελ-

ληνικό κράτος γιατί ξέρουν γαλλικά, ξέρουν ελληνικά, ξέρουν διοίκηση, οικονομικά. Είναι σπουδαγμένοι. Όμως, ο Καποδίστριας προσβλέποντας στη Μικρά Ασία δεν τους κρατάει, δεν τους δίνει υπηκοότητα, δεν τους δίνει κτήματα να καλλιεργήσουν και τους γυρίζει πίσω. Κι αυτοί ξαναστήνουν την πόλη τους –όχι όπως πριν– αλλά ξαναφτιάχνουν σχολεία, εκκλησίες, δρόμους, ξαναβρίσκουν τον ρυθμό τους, το εμπόριο. Είναι πικραμένοι, βέβαιο, από την Ελλάδα αλλά εξακολουθούν να ζούνε με όραμα και όνειρο την Ελλάδα.

Από το 1915 ξεκινά μία περίοδος ταραγμένη. Είχε προηγηθεί ο περίφημος Γερμανός στρατηγός Λίμαν Φον Σάντερς, σύμβουλος στην Πύλη, και τους είχε πει ότι «αν θέλετε να κυριαρχήσετε πρέπει να φύγουν οι Έλληνες από τα παράλια». Έτσι, τους στείλανε βαθιά στην Ανατολία, 20 μέρες περπάτημα. Κακοποιήθηκαν στον δρόμο από τα χωριά που περνούσαν και πέθανε πάρα πολύς κόσμος. Έφυγαν, λοιπόν, το '15 κι όταν τους επιτράπηκε να γυρίσουν πίσω, λίγο πριν το Πάσχα του '17, βρήκαν τον τόπο τους γεμάτο σκουπίδια. Όλα κατεστραμμένα. Ξαναδουλεύουν και πάλι στήνουν την πόλη τους. Παράλληλα, βλέποντας ότι η Ελλάδα είχε κερδίσει τους Βαλκανικούς, πιστεύανε ότι η ένωση ήταν κοντά. Όταν ήρθαν οι Έλληνες στη Σμύρνη και μπήκαν στο Αϊβαλί, αυτοί έβγαζαν ότι προίκες κοριτσιών είχαν και τις έστρωναν στα μπαλκόνια και στους δρόμους για να περάσει ο ελληνικός στρατός. Νόμιζαν ότι είχε τελειώσει το θέμα. Εδώ, έχει σημασία ότι ο Στεργιάδης ξεκίνησε έπαιξε άθλιο ρόλο, φέρθηκε σκαιότατα στους δημογέροντες των Κυδωνιών. Στην αρχή αρνιόταν να τους δει και ύστερα τους δέχθηκε για να τους βρῖσει!

Και με την καταστροφή έρχονται στην Ελλάδα κακόν κακώς... Το βιβλίο συνεχίζει να τους παρακολουθεί και αφού έρθουν εδώ;

Τους παρακολουθώ κι ως τη δεύτερη, για να μην πω και την τρίτη γενιά. Οι Κυδωνιάτες δεν δέχθηκαν να πάνε σε συνοικισμό προσφυγικό, διότι θεωρούσαν ότι ο τρόπος που συμπεριφερόντουσαν οι Έλληνες στους πρόσφυγες τους μείωνε. Για αυτό, ενώ έχουμε τη Νέα Ιωνία, τη Νέα Σμύρνη, δεν έχουμε τις Νέες Κυδωνίες. Προσπάθησαν να δουλέψουν πολύ και να στείλουν τα παιδιά τους σε καλά σχολεία. Παρόλο που μερικοί απέκτησαν γρήγορα κύρος και οικονομική άνεση χρήματα, κι εδώ και στη Μυτιλήνη, αυτό που τους ενδιέφερε περισσότερο ήταν να αναδειχθούν πνευματικά. Τότε μόνο έδειξαν την προσφυγική υπερηφάνειά τους. Η πρώτη γενιά περίμενε ότι θα ξαναγυρίσει πίσω στις Κυδωνίες, όπως γύρισε το '21, όπως και το '17. Για αυτό, τα πρώτα χρόνια δεν έκαναν περιουσίες και τις Κυριακές πηγαίνανε βόλτα στην παραλία του Φαλήρου γιατί κάτι τους θύμιζε από την πατρίδα τους. Στη δεύτερη γενιά και μετά, όταν έγιναν επιμειξίες και γάμοι, αν η μάνα

«Όταν οι αστοί έγιναν πρόσφυγες - Κυδωνιάτες και Αϊβαλιώτες», Άννα Παναγιωταρέα, εκδ. Μίλπος

ΣΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΕΛΛΑΔΑ

ήταν Αϊβαλιώτισσα και υπήρχε παππούς ή γιαγιά στο σπίτι, αποκτούσαν αντίστοιχη συνείδηση. Η μάνα κουβαλούσε τα φαγητά τους, τις μνήμες τους, τα τραγούδια τους, τις εκδρομές τους, τον τόπο τους... Η έρευνα καταλήγει στο πόσο σημαντικό είναι να μην τους χάσουμε. Να είναι συνειδητά υπερήφανοι για την καταγωγή τους. Εγώ, που δεν έχω καμία σχέση με το Αϊβαλί, είμαι υπερήφανη για αυτούς και για αυτά που κατόρθωσαν εκεί. Σαν μία μικρή Ελλάδα μέσα στην Οθωμανική αυτοκρατορία κι εδώ συνεισφέροντας ουσιαστικά στον εκσυγχρονισμό της Ελλάδας.

Μου κάνει εντύπωση που λέτε ότι η μάνα είναι αυτή που συνεχίζει την υπερηφάνεια.

Αν η μάνα έχει ρίζα από το Αϊβαλί έχει την αφήγηση για την ιστορία της πόλης και του σπιτιού της. Αυτή είναι η υπερφάνεια της. Θα το δείτε στις αφηγήσεις τους, στο βιβλίο. Μου αφηγείται ο Βαλσαμάκης ότι, όταν ήρθαν εδώ οι πρόσφυγες, έβαζαν χαρτόκουτα κάτω για να στήσουν τραπέζι αλλά από πάνω έστρωναν λινό τραπεζομάντιλο και μαχαιροπήρουνα και καθόντουσαν και τρώγανε... «Μπορεί να έζησαν στην αρχή σε υπόγεια», λέει ο Βαλσαμάκης, «αλλά τα χρήματα που πήραν από την Αποκατάσταση τα έδωσαν για να πηγαίνουν τα παιδιά τους σε καλά σχολεία, για να έχουν έναν τρόπο αστικής ζωής σαν αυτόν που είχαμε εκεί».

Η έρευνα του βιβλίου πόσο καιρό σας πήρε;

Αρχισε από το '83 και κράτησε επτά χρόνια. Γυρνούσα από την εφημερίδα 12-1 τη νύχτα, και καθόμουνα μέχρι τις 3-4 το πρωί να μελετώ τις πηγές μου και να γράφω. Καθόμουν και η μητέρα μου στην πολυθρόνα, στο γραφείο μου, και μου κράταγε συντροφιά. Πολλές φορές και τώρα, όταν κάθομαι στο γραφείο μου και δουλεύω, νομίζω ότι βλέπω τις παντόφλες της στο πλάι. Η έρευνα των εγγράφων στο Αρχείο του Υπουργείου Εξωτερικών μου πήρε τρία χρόνια. Στη Νέα Υόρκη στη Δημόσια Βιβλιοθήκη, στην 42η Οδό, υπάρχουν τα ντοκουμέντα από την Κοινωνία των Εθνών για την αποκατάστασή τους. Επίσης είχα τη μεγάλη τύχη να βρω όλους τους φακέλους του Προξενείου Κυδωνιών που λειτουργήσε εκεί μόλις έγινε το ελληνικό κράτος, στο Υπ.Εξ. Οι αφηγήσεις τους που συγκροτούν την πολύτιμη προφορική Ιστορία έρχονται και κουμπώνουν επάνω σε αυτά τα στοιχεία. Ως εκείνη την ώρα κανείς άλλος ερευνητής δεν είχε χρησιμοποιήσει την προφορική ιστορία και τη σημασία της. Μέσα από τις δικές τους αφηγήσεις βλέπεις πόσο υπερήφανοι ήταν για τον τόπο τους, το προοδευτικό

τους πνεύμα, την ελπίδα τους να επιστρέψουν και την τεράστια πίκρα τους που δεν τους υποδέχτηκε η Ελλάδα, όπως περίμεναν. Ωστόσο, η Ελλάδα την εποχή εκείνη δεν μπορούσε να θρέψει ένα εκατομμύριο πρόσφυγες, και το βιοτικό επίπεδο του κόσμου, αν το δει κανείς, ήταν πολύ χαμηλό μετά από έναν άτυχο πόλεμο, δύο Βαλκανικούς και μία Καταστροφή. Περιμένανε όμως κάτι παραπάνω. Γιατί αυτοί ζούσαν στραμμένοι στην Ελλάδα καλύτερα από αυτούς που ήταν μέσα στην Ελλάδα.

Τις μαρτυρίες πώς τις συλλέξατε;

Υπήρχε ο Σύλλογος των Κυδωνιωτών στον οποίο ο Βαλσαμάκης ήταν πρόεδρος και μου είχε διαθέσει τον κατάλογο με τους Αϊβαλιώτες που πλήρωναν τη συνδρομή τους. Το υλικό είναι περίπου 800 συνεντεύξεις. Πήγα για να τις μαζέψω στη Μυτιλήνη, στην Πάτρα, στη Θεσσαλονίκη, στην Κρήτη. Και τους βρήκα όλους, όπου υπήρχαν. Όταν απομαγνητοφωνούσα, πολλές φορές έτρεχαν τα μάτια μου πάνω στη γραφομηχανή. Μέσα από αυτούς τους ανθρώπους ανακάλυψα τι σημαίνει να αγαπάς την πατρίδα σου έτσι, με τέτοια αφοσίωση.

Η ελληνική κοινωνία σε τι βαθμό τους αφομοίωσε τους Κυδωνιάτες;

Πολύ γρήγορα. Οι ίδιοι ήξεραν ότι, αν προσαρμοστούν, δεν θα διαφέρουν και δεν θα έχουν «τη ρετινιά του πρόσφυγα», όπως την έβλεπαν. Καλλιεργημένοι, με επιχειρηματικό μυαλό, η πρώτη γενιά, στα πρώτα 30 χρόνια αφομοιώθηκε. Απέκτησαν περιουσία, σπίτι, όνομα, συμβάλλοντας στον εκσυγχρονισμό της χώρας.

Από το '94, που ολοκληρώσατε το έργο, μέχρι σήμερα που το ξανακοιτάτε, είδατε κάποιες διαφορές;

Δεν είχα εκπληχθείς. Η συμπεριφορά της γείτονος είναι ακριβώς η ίδια. Επίσης, παρακολουθώντας τις πολιτικές εξελίξεις στην Τουρκία, από το 1908, είναι ευδιάκριτα τα μακροχρόνια σχέδιά της, τα εκάστοτε καθεστώτα ή κυβερνήσεις δεν βιάζονται. Δεν αλλάζουν. Και αυτό το εμφανές διατρέχει το βιβλίο. Κανονικά θα έπρεπε να διαβαστεί με προσοχή. Έχει πολλά πράγματα τα οποία θα μας διαφωτίσουν.

Θα λέγατε ότι αυτό είναι και το πολιτικό μήνυμά του βιβλίου;

Το βιβλίο δεν έχει κανενός είδους αντιπαλότητα ή εχθρότητα. Βλέπει επιστημονικά τα γεγονότα, τα οποία παρατίθενται μέσα από έγγραφα και προσωπικές μαρτυρίες. Δεν

χρειάζεται να έχεις ούτε ειδικές γνώσεις, ούτε να είσαι ειδικός αναλυτής, ούτε τουρκολόγος για να ακολουθήσεις την αφήγησή του. Είναι οφθαλμοφανές ότι υπάρχει ένα στρατηγικό σχέδιο το οποίο διαπνέει και διαπερνά ως κόκκινη γραμμή όλα τα χρόνια.

Μιλάτε στο βιβλίο για το ότι πρέπει να γίνει «ψυχραιμολογία αναστοχασμός των γεγονότων». Πιστεύετε ότι υπάρχει ψυχραιμία σήμερα;

Εμείς πρέπει να είμαστε ψυχραιμοί. Δεν αναφερόμαι στους απέναντι. Είναι σοφό, αν ξέρεις τις επιδιώξεις του άλλου. Αυτός που σε επιβουλεύεται και βλέπει τη χώρα σου ως διαφυγόν κέρδος. Και οι Σέρβοι επαναστάτησαν και άλλοι βαλκανικοί αποκόπηκαν από την Οθωμανική Αυτοκρατορία αλλά είναι πολύ διαφορετικά. Το δικό μας ιστορικό παρελθόν είναι στην καρδιά της Τουρκίας. Θέλουν να εμφανίζονται ως διάδοχοι της Βυζαντινής αυτοκρατορίας, αλλά όπως λέει και η Ελένη Αρβελέρ αυτό δεν γίνεται. Η ιστορική συνέχεια του ελληνισμού είναι αδιάπτωτη. Είναι πολύ πιο «προσωπικό» απ' ό,τι με άλλες βαλκανικές χώρες. Ωστόσο, κάθε φορά που επισκέπτομαι την Τουρκία και ακούω ότι είμαστε «γιουνάν» έχουμε μία εξαιρετική υποδοχή. Δεν βλέπω για ποιο λόγο δηλητηριάζεται έτσι ο κόσμος. Θα μπορούσαμε να έχουμε μία ισχυρή φιλική σχέση που θα ευδοκίμωσε προς όφελος όλων.

Πώς το βιώνετε τώρα αυτό το βιβλίο;

Το βλέπω σαν ένα φιλμ που περνάει μπροστά από τα μάτια μου. Έπαιξε πολύ σημαντικό ρόλο στη ζωή μου. Το δούλεψα συστηματικά και με επιμονή και υπάρχει και η αγία περιέργεια του δημοσιογράφου. Αλλιώς δεν θα μπορούσε να γίνει. Από την άλλη, αυτό το βιβλίο πήγε στην Αμερική, στο Πρίνστον, διδάξανε από αυτό, το χρησιμοποιούσε η Άλκν, ο Πάννης Κολιόπουλος, απέκτησε τη δική του ζωή.

Δεν είναι παράξενο, αλλά θα ήθελα να μου πείτε γιατί αφιερώνετε αυτό το βιβλίο στα εγγόνια σας.

(συγκινημένη) Αυτά τα παιδιά είναι πολίτες του κόσμου, σπουδάζουν στο εξωτερικό – ο Άγγελος όχι ακόμη. Η Άννα μού λέει «γιαγιά, δεν ξέρω πού θα είναι το σπίτι μου». Ο Αχιλλέας, «γιαγιά εγώ σίγουρα θα γυρίσω». Θέλω, λοιπόν, να έχουν εθνική συνείδηση. Θέλω να είναι πολύ υπερήφανοι για τις ρίζες τους, για τον πολιτισμό μας. Ήμουνα στο Σούλι πριν λίγες μέρες και με παίρνει ο εγγονός μου τηλέφωνο: «Τι κάνεις γιαγιά;» «Καλά, αγόρι μου, είμαι στο Σούλι.» «Πού είναι το Σούλι;» με ρωτάει. Λοιπόν, κατάλαβες τι θέλω με αυτό το βιβλίο; **Α**

ΤΟ ΔΟΥΛΕΨΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕ ΕΠΙΜΟΝΗ ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΙ Η ΑΓΙΑ ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥ. ΑΛΛΙΩΣ ΔΕΝ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΑΥΤΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ.

Η ιστορία ενός λιντσαρίσματος

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Δεν μου συμβαίνει πια τόσο συχνά. Εννιώ, να βρίσκομαι κάπου έξω με φίλους και το μυαλό μου να επιστρέφει ξανά και ξανά στο βιβλίο που έχω αφήσει μισοδιαβασμένο να με περιμένει στο σπίτι. Να αδημονώ να επιστρέψω για να συνεχίσω την ανάγνωση. Να κοιτάζω το ρολόι μου (μα, φοράνε πια οι άνθρωποι ρολόγια;) και να σχεδιάζω μέσα μου μια δικαιολογία για να αφήσω την ευγενική συντροφιά και να τρέξω βιαστικά στην απόλαυση που προσφέρει ένα συναρπαστικό ανάγνωσμα.

Θα ένιωθα άραγε την ίδια λαχτάρα εάν επρόκειτο να παραβρεθώ στην εκτέλεση κάποιας θανατικής ποινής ή σε κάτι ακόμη πιο ακραίο – ένα λιντσάρισμα; Διότι περί αυτού πρόκειται.

Το μυθιστόρημα που με τραβούσε έτσι θελκτικά κοντά του είχε να κάνει με ένα λιντσάρισμα. Τίτλος του: «Ο νυχτερινός δρόμος» και συγγραφέας του ο Λερντ Χαντ, του οποίου το βιβλίο «Neverhome» ίσως έχετε ήδη διαβάσει μεταφρασμένο από τις εκδόσεις Πόλις.

Ο συγγραφέας αφηγείται την ιστορία ενός λιντσαρίσματος που έλαβε χώρα τον Αύγουστο του 1930 στην πολιτεία Ιντιάνα των ΗΠΑ. Από ένα ψηλό δέντρο, κρεμάστηκαν δύο νέγροι (ή μήπως πρέπει να γράψω μαύροι, ή ίσως: μη αυτόχθονες έγχρωμοι πρώην σκλάβοι;) που κατηγορήθηκαν για βιασμό λευκών γυναικών (επρόκειτο πράγματι για γυναίκες – το gender fluid δεν είχε επινοηθεί ακόμα). Ο τρίτος μαύρος που επρόκειτο να κρεμαστεί κατάφερε να διαφύγει μέσα στην αναμπουμπούλα.

Ωστόσο, η ιστορία του λιντσαρίσματος δεν είναι παρά το πρόσχημα ώστε ο συγγραφέας να μας δώσει –μέσα από τις αφηγήσεις τριών διαφορετικών γυναικών, μιας λευκής, μιας μαύρης και μιας αλλοπαρμένης– το χρονικό εκείνης της νύχτας, εκείνου του νυχτερινού δρόμου, που ακολουθούν αυτά τα τρία πλάσματα για να φτάσουν ως τον τόπο του δράματος.

Στο φυσικό τοπίο της Ιντιάνα, εκείνες τις νύχτες, ώρες που τραγουδούν οι γρύλοι και κοάζουν τα βατράχια, που παρειπιδημούν

τα φαντάσματα και προκύπτουν κάθε λογής απρόοπτα περιστατικά, το σασπένς βρίσκεται όχι στην ίδια την αποτρόπαια πράξη (το λιντσάρισμα), ούτε στην αναιμική εμφάνιση της Κου Κλουξ Κλαν, αλλά στη δωρική γραφή του Χαντ. Μια γραφή που στηρίζεται στους ώμους γιγάντων, όπως ο Τζον Φάντε, ο Ρέιμοντ Κάρβερ, ο Τζον Τσίβερ αλλά βέβαια κι ο Χέμινγκουεϊ.

Η γραφή του Χαντ, που δεν προδίδεται καθόλου από τη μετάφραση του Χρήστου Οικονόμου –το αντίθετο–, είναι αυτή που τραβάει τον αναγνώστη όπως το φεγγάρι τις νυκτοπεταλούδες στη δραματική πορεία των ηρώων του. Όσο διάβαζα τις σελίδες του ήμουν εκεί, μαζί τους, βούλιαζα στα βαλτοτόπια, διέτρεχα τα καλαμποχώρια, διέκρινα τα μάτια των νέγρων να λαμυρίζουν στο σκοτάδι. Ενίοτε, έπινα το γλυκερό ουίσκι τους, ανέβαινα μαζί τους στο κάρο, τους έβλεπα να διαπληκτίζονται στο σκοτάδι, να ρεμβάζουν στο σούρουπο ή να ασελγούν κρυφίως στις σιταποθήκες, να φλέγονται άλλοι από την αίσθηση της ματαιότητας κι άλλοι από την προσμονή μιας αποκάλυψης, άκουγα το σιγανό μουρμούρισμα των τραγουδιών τους, δοκίμαζα το ντόπιο καλαμποκόψωμο.

Ομολογώ ανερευθρίαστα ότι έχασα το εναρκτήριο παιχνίδι του Μουντιάλ για να μη χάσω τη συνέχεια αυτής της αναγνωστικής απόλαυσης. Με κέρδισε, για μία ακόμη φορά, η γκρομπιέτν λογοτεχνία.

Ομολογώ ανερευθρίαστα ότι έχασα το εναρκτήριο παιχνίδι του Μουντιάλ για να μη χάσω τη συνέχεια αυτής της αναγνωστικής απόλαυσης. Με κέρδισε, για μία ακόμη φορά, η γκρομπιέτν λογοτεχνία.

Laird Hunt
Ο νυχτερινός δρόμος
εκδ. Πόλις

ΘΕΑΤΡΟ

Του ΔΗΜΗΤΡΗ
ΤΣΑΤΣΟΥΛΗ

Έρωτες, Γενίτσαροι και Φαντάσματα

Ε

να κινηματογραφικό συνεργείο κινηματογραφεί μία βωβή παράσταση. Θέμα της ο έρωτας ενός νέου με τη γειτόνισσά του στην Οθωμανική Κρήτη του 19ου αιώνα.

Ωστόσο, αν και κλείνει η συμφωνία του γάμου και της προίικας μεταξύ των δύο συμπέθερων, ο πατέρας της νύφης μαζί με την κόρη του αποφασίζει να εξισλαμιστεί για να ανελιχθεί κοινωνικο-οικονομικά, όπως συνέβαινε με μεγάλο αριθμό Κρητικών της εποχής. Ο νέος, εμμένοντας στον έρωτά του για την Αϊσέ, θα εξισλαμιστεί και αυτός, παρά τις αντιρρήσεις του πατέρα του, και θα ενταχθεί στην τάξη των Γενίτσαρων, καθώς αυτοί είναι που ελέγχουν την τοπική οικονομία και το εξαγωγικό εμπόριο. Σε μία σύγκρουση των δύο συμπέθερων, ο πατέρας του νέου θα σκοτωθεί.

Την ίδια στιγμή, ένας υπερχρεωμένος Γάλλος έμπορος, ο Ρεϊμπώ, θα καταφθάσει κυνηγημένος στην Κρήτη προκειμένου να εκμεταλλευτεί τυχόν προνόμια που θα κερδίσει από τους Γενίτσαρους. Θα συναντήσει τον νέο, θα τον πείσει να πάρει μεγάλο δάνειο από τους Γενίτσαρους, θα αποπλανήσει την Αϊσέ, θα καταχραστεί τα

χρήματά τους. Την ίδια στιγμή, ο πατέρας του νέου επανέρχεται ως φάντασμα, επιδιώκοντας ανεπιτυχώς να παρέμβει και να προστατέψει τον γιο του.

Η ομάδα **Splish-Slash** με επικεφαλής τον σκηνοθέτη της **JohnnyO** (Γιάννης Οικονομίδης) είναι η μοναδική ομάδα στο ελληνικό θεατρικό τοπίο που επιμένει, με μεγάλες επιτυχίες στο ενεργητικό της, να υπηρετεί το βωβό θέατρο. Νομίζω δε ότι είναι η πρώτη φορά, με την *Αγξेम*, που εντάσσει σε παράστασή της και τον λόγο, αν και στις «παρυφές» του καθαυτού δρώμενου. Ήτοι, στην αρχή, και καθόσον ο κινηματογραφικός «σκηνοθέτης» δίνει εντολές στους ηθοποιούς ή παρεμβαίνει για να διορθώσει κάποια σκηνή. Όπως επίσης και σε κάποια κομμάτια επεξηγηματικής αφήγησης, τα οποία ακούγονται από τη φωνή οφ της Αγγελικής Αγαλιανού. Ας σημειωθεί, επίσης, ότι και εδώ υπάρχει το χαρακτηριστικό η που εισχωρεί σε κάθε τίτλο των παραστάσεων της ομάδας.

Επιπλέον, πρωτοτυπία της συγκεκριμένης παράστασης είναι το ότι δεν στηρίζεται σε κινηματογραφική ταινία (π.χ. *ScarMface, ThefantomoftheoMpera* κ.ά.). Αντίθετα, δημιουργήθηκε με τη βοήθεια

Αγξेम, σενάριο-σκηνοθεσία: **JohnnyO**, Ομάδα **Splish-Slash**, Θέατρο **Αλφα**

© ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΙΚΕ

του Ινστιτούτου Μεσογειακών Ερευνών του Ρεθύμνου και βασίστηκε σε ερευνητικό υλικό που παρείχαν τα ερευνητικά προγράμματα JaNet: *Janissaries in Ottoman Port - Cities: Muslim Financial and Political Networks in the Early Modern Mediterranean* και *GHOST: Geographies and Histories of the Ottoman Supernatural Tradition*. Από το υλικό των δύο αυτών προγραμμάτων προέκυψε η δραματουργία της παράστασης, στηριζόμενη σε τεκμήρια, δοσμένα όμως με το ανυπέρβλητο χιούμορ που χαρακτηρίζει τις σκηνοθεσίες του JohnnnyO. Ακόμη και ο Γάλλος Ρεϊμπώ ήταν πραγματικό πρόσωπο, όπως αποδεικνύουν επίσημα έγγραφα του Προξενείου της Γαλλίας στην Κρήτη.

Ο σκηνοθέτης-δραματουργός (με την επισημονική καθοδήγηση των **Μαρίνου Σαρηνγιάννη** και **Γιάννη Σπυρόπουλου**) επεξεργάζεται τα στοιχεία και, μέσα από μια ερωτική ιστορία, σκιαγραφεί με ευφυΐα τη συγκεκριμένη εποχή, την αδιαμφισβήτητη εξουσία των Γενίτσαρων στην πολιτικό-οικονομική ζωή των ανθρώπων, τις λαϊκές δοξασίες και παραδόσεις για τα φαντάσματα. Και, ακόμα, με την παρουσία του Γάλλου τυχοδιώκτη, παραπέμπει στην εκμετάλλευση των αφελών γηγενών από τους πολλά υποσχόμενους, και τείνοντες χέρι βοήθειας δυτικούς, σε προσωπικό ή εθνικό επίπεδο (βλ. Μικρασιατική Καταστροφή). Καθώς, ο Ρεϊμπώ, θα αφήσει καταχρεωμένο τον αφελή νέο που δανείστηκε τα απαιτούμενα χρήματα από το γενιτσαρικό σώμα, ο οποίος, για να ξεπληρώσει, θα παραχωρήσει όλα τα κομμάτια γης που πήρε ως προίκα. Ταυτόχρονα, θα «κλν-

ρονομήσει» τον καρπό της αποπλάνησης της Αϊσέ από τον Ρεϊμπώ, ένα άλλο είδος διείσδυσης των δυτικών στην Ανατολή.

Όλα αυτά δίνονται μέσω της χειρονομιακής και εκφραστικής τεχνικής που χρησιμοποιεί η ομάδα, οδηγώντας σε απολαυστικό αποτέλεσμα.

Το σκηνικό του **Αντώνη Νορμικού** ακολουθεί την πάγια γραμμή της ομάδας με τα μαυρόασπρα λίγο λοξά σκηνικά αντικείμενα. Οι πίνακες παραβάν, ακολουθώντας τη λογική του μαυρόασπρου, εναλλάσσονται ανάλογα με τον χώρο στον οποίο διαδραματίζεται η υπόθεση, προσθέτοντας με τη ναίφ τεχνική τους επιπλέον χιουμοριστικές πινελιές στα δρώμενα, με απολαυστική τη σκηνή του νεκροταφείου και το παλούκωμα του βρικόλακα-πατέρα. Τα πειραγμένα κρητικά κοστούμια και τα απολαυστικά κατακόκκινα κοστούμια των Τούρκων, τα οποία φωτιζαν ξαφνικά τη σκηνή, διαρρηγνύοντας το μαυρόασπρο, είναι της **Μαρίας Γεωργάτου**. Ιδιαίτερες λεπτομέρειες χαρακτήριζαν το δυτικό κοστούμι εποχής του Ρεϊμπώ, σε γήινα χρώματα, με δαντέλες, ροζ φουλάρι, καρφίτσα κ.ά., στα οποία προστίθετο το εξεζητημένο χτένισμα του ηθοποιού. Σε όλα τα παραπάνω, αντιτίθετο η σύγχρονη αμφίεση του σκηνοθέτη. Η μουσική που παρεμβαίνει καταλυτικά είναι του **Βασίλη Μαρμπούνη**, ενώ στη λύρα και το τραγούδι ακούγεται ο **Γιώργης Ξαγοράρης**, προσθέτοντας το καθοριστικό στοιχείο της εντοπιότητας.

Οι ηθοποιοί της παράστασης, στους βωβούς ρόλους τους, έδωσαν ένα καλοκουρδισμένο σύνολο, με ξεκαρδιστικό χειρονομιακό κώδικα και απολαυστικές εκφράσεις. Στους ρόλους των δύο ερωτευμένων νέων δύο νεαροί ηθοποιοί απέδειξαν ότι μπορούν να υπηρετήσουν άψογα το ιδιαίτερο αυτό είδος θεάτρου: η αέρινη αλλά και ακριβής στην κίνηση **Αργυρώ Ταμβάκου** και ο διαρκώς εναλλάσων διαθέσεις, από τον ενθουσιασμό στον προβληματισμό και την απογοήτευση, αλλά πάντα συγκινητικά εκφραστικός **Βασίλης Καζής**. Δίπλα τους, ο τελειοθηρικός στη λεπτομέρεια JohnnnyO, στον ρόλο του πατέρα της Αϊσέ και ξεκαρδιστικός ως αρχηγός των Γενίτσαρων, σε αντίστιξη με τον πληθωρικό **Σίμο Κυπαρισσόπουλο** στον ρόλο του πατέρα του νέου, ειδικά στον ρόλο των ανεπιτυχών τού παρεμβάσεων ως φαντάσματος. Πολυπρισματικός σε εκφραστικότητα και εξεζητημένες κινήσεις που έκαναν εμφανή την καταγωγή του δραματικού προσώπου ο **Γιώργος Ντούσης** ως μηχανορραφών Ρεϊμπώ και εκρηκτικός ο **Ντίνος Πονतिकόπουλος** ως ομιλών σκηνοθέτης, ο οποίος σταδιακά απορροφάται από τη βωβή παράσταση και καταλήγει να δίνει τις οδηγίες του βουβά, με κίνηση και εκφράσεις.

Ένα άρτιο σύνολο ηθοποιών σε μια ακόμη παράσταση υψηλών απαιτήσεων και άρτιας αισθητικής της ομάδας, παράσταση στην οποία, πίσω από την «αθώα» της υπόθεση, όχι μόνο σκιαγραφεί μιαν άγνωστη εποχή και τις συνθήκες που επικρατούσαν, αλλά υπογείως μεταδίδει και ένα επιπλέον μήνυμα: φοβού τους δυτικούς, χωρίς να φέρουν απτές εγγυήσεις, παρά τις όποιες δελεαστικές τους υποσχέσεις. **A**

ΤΑ ΝΕΑ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΑΡΩΤΙΚΑ

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ ΛΕΝΑ ΚΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΛΕΝΑ ΚΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΤΣΙΦΑΣ
ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΥΡΕΑ - ΠΑΝΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΕΑΤΡΟ ΣΦΕΝΔΟΝΗ
ΠΕΜΠΤΗ - ΣΑΒΒΑΤΟ 21:00 / ΚΥΡΙΑΚΗ 19:30

ΠΡΟΠΩΛΗΣΗ: VIVA.GR
ΤΗΛ. ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ: 694 5054160

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

The Fabelmans ***½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Στίβεν Σπίλμπεργκ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Μισέλ Γουίλιαμς, Πολ Ντάνο, Σεθ Ρόγκεν, Γκάμπριελ Λα Μπέλ, Τζίνι Μπερλίν, Τζούλια Μπάτερς, Τζουντ Χιρς

Ο 15χρονος Σάμι Φέιμπελμανς ανακαλύπτει τη μαγική δύναμη του κινηματογράφου στις ερασιτεχνικές ταινιούλες που γυρίζει με τους συμμαθητές του. Αρχικά, δεν βρίσκει την ανταπόκριση και την ενθάρρυνση που αναζητά από τους γονείς του, οι οποίοι είναι απασχολημένοι με τα δικά τους προβλήματα. Ώσπου μια μέρα ο Σάμι ανακαλύπτει ένα αβάσταχτο μυστικό. Μυστικό που είναι ικανό να διαλύσει την οικογενειακή ευτυχία και τον φέρνει σε τρομερή αμηχανία καθώς δεν ξέρει ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να το διαχειριστεί.

Απλόχερη, συναισθηματική και εξομολογητική με μια ειλικρίνεια που βάζει σε λειτουργία τους δακρυγόνους αδένες, η τελευταία ταινία του Στίβεν Σπίλμπεργκ είναι ένα χορταστικό θέαμα γύρω από τα κινηματογραφικά στοιχεία που διαμόρφωσαν το προφίλ του ξεχωριστού σκηνοθέτη που όλοι γνωρίζουμε. Παράλληλα όμως με τα κλειδιά της κινηματογραφικής διαδρομής του Σπίλμπεργκ, το οδυνηρά αποπλιστικό «The Fabelmans» ξετυλίγει σιγά σιγά το κουβάρι με τις οδυνηρές αναμνήσεις μιας επώδυνης ενηλικίωσης, όπου το ζήτημα της εβραϊκής καταγωγής συνδέεται με το σχολικό μπουλινγκ που υφίσταται ο ήρωας στο νέο σχολείο του μετά από τη μετακόμιση της φαμίλιας στην Καλιφόρνια από το Οχάιο. Ο Σπίλμπεργκ στήνει με απaráμιλλη δεξιοτεχνία ένα σόου που διαθέτει σχεδόν τα πάντα: χαρακτήρες, τεχνική, ψυχή, ιδέες, μαγεία. Δείτε πώς ο αρχάριος σκηνοθέτης ανακαλύπτει τα κόλπα της κάμερας όταν βάζει τους συμμαθητές του να παίζουν σε ένα καουμπόικο ερασιτεχνικό φιλμάκι ή όταν το θεσπέσιο αποτύπωμα της «γιιορτής σκασιαρχείου» με τις σκηνές στην πλαζ, ξεγυμνώνουν με αβάσταχτη ειλικρίνεια τον εσωτερικό κόσμο του χρυσού αγοριού του σχολείου. Ο πιτσιρικάς Γκάμπριελ Λα Μπέλ, φτυστός ο Σπίλμπεργκ στην εφηβεία του, παίζει πειστικά με την ανασφάλεια της εύθραυστης εφηβείας, η Μισέλ Γουίλιαμς στον ρόλο της μητέρας έχει το βάρος της δραματικής φιγούρας της ευάλωτης μουσικού που δικάζεται μεταξύ της επιθυμίας και του καθήκοντος, ο Πολ Ντάνο χάρη στη μεστή ερμηνεία του αποδίδει πλήρως το δράμα ενός βασανισμένου ανθρώπου που βρίσκει παρηγοριά στη δουλειά του. Φυσικά και πρόκειται για την πλέον προσωπική ταινία του Σπίλμπεργκ (ακόμη και τα επαγγέλματα των γονιών του είναι ίδια) και φυσικά θα είναι υποψήφια στα επερχόμενα όσκαρ.

ΑΚΟΜΗ

► Το νέο animation της Disney «Παράξενος κόσμος» (**) του Ντον Χολ είναι ένα κράμα εντυπωσιακής περιπέτειας και αναπόφευκτου διδακτισμού, που αφηγείται την ιστορία της οικογένειας Κλέιντ, η οποία βρίσκεται σε μια τρομακτικά επικίνδυνη περιοχή που κατοικείται από απόκοσμα πλάσματα. ► Το «Λευκό περιστέρι» (The White Dove) είναι το σκηνοθετικό ντεμπούτο του Φράντισεκ Βλάτσιλ («Μαρκέτα Λαζάροβα», «Αδελαΐδα») και αφορά στη σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ ενός αγοριού κι ενός τραυματισμένου ταχυδρομικού περιστέρου.

* ΑΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

Η σωτηρία των αιθουσών

Guiller model Toro's Pinocchio ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Γκιγιέρμο ντελ Τόρο, Μαρκ Γκούσταφσον
ΜΕΤΙΣ ΦΩΝΕΣ ΤΩΝ: Πούαν Μακ Γκρέγκορ, Ντέιβιντ Μπράντλι, Τζον Τορτούρο, Ρον Πέρλμαν, Κέιτ Μπλάνσετ, Τιμ Μπλέικ Νέλσον

Ο μαραγκός Τζεπέτο προσπαθεί να ξεπεράσει μια προσωπική τραγωδία και στη διάρκεια ενός μεθυσιού του κατασκευάζει μια ξύλινη μαριονέτα που αποκτά ζωή και γίνεται αληθινό αγόρι. Βρισκόμαστε στη φασιστική Ιταλία του '30 και ο Πινόκιο γίνεται μέλος της έριδος για πολλούς ενδιαφερόμενους.

Η πειραγμένη οπτική του Ντελ Τόρο στον μύθο του «Πινόκιο» έχει τα χαρακτηριστικά μιας περιπέτειας φαντασίας, όπου το ψηφιακό animation συναντά την ιστορική αλληγορία, παραπέμποντας στον πολιτικό συμβολισμό του «Λαβύρινθου του Πάνα». Η διαφορά είναι πως αντί του τρόμου του ισπανικού φασισμού στο φόντο εισέρχονται τα σκοτεινά – και ενίοτε κωμικοτραγικά – οράματα του Μουσσολίνι, με τον ίδιο τον πατέρα του φασισμού να εμφανίζεται σε μία θαυμάσια σκηνή. Τρυφερότητα, δράμα αλλά και κιούμπορ κωμικά ευρήματα που δίνονται με έξυπνα τεχνάσματα και ευρήματα, αποκαλύπτοντας ξανά πόσο σπουδαίος είναι ο μεξικανός δημιουργός.

Bonesandall ** ½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Λούκα Γκουαντανίνο ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Τίμοθι Σαλαμέ, Τέιλορ Ράσελ, Μαρκ Ράιλανς, Τζέσικα Χάρπερ, Αντρέ Χόλαντ, Ντέιβιντ Γκόντον Γκριν, Κλόε Σεβίλι

Η Μάρεν και ο Λι είναι δύο περιθωριακοί νέοι που τους ενώνει η κοινή δίψα και πείνα για ανθρώπινη σάρκα και αίμα. Η συνάντησή τους προκύπτει όταν η νεαρή κοπέλα εγκαταλείπεται από τον πατέρα της και επιχειρεί να βρει τα ίχνη της εξαφανισμένης μητέρας της. Ο απροσάρμοστος Λι κουβαλά κι εκείνος την προσωπική, σκοτεινή ιστορία του.

Ο Λούκα Γκουαντανίνο («Να με φωνάζεις με το όνομά σου») υπογράφει ένα στιλιζαρισμένο roadmovie με κανιβαλικές προθέσεις. Παρότι το αντισυμβατικό lovestory διαθέτει ενδιαφέρουσες σεναριακές ιδέες (η σύνδεση των δύο εραστών του περιθωρίου δεν οφείλεται μόνο στη βιολογική ανάγκη τους για ανθρώπινο αίμα αλλά και σε επίκτητα χαρακτηριστικά, όπως η δυνατή όσφρηση των «σαρκοφάγων» που αναγνωρίζονται μεταξύ τους), ο Ιταλός δεν πειθεί απόλυτα για την τόλμη του έργου του. Η ταινία μοιάζει να χάνει το ενδιαφέρον της στο δεύτερο μέρος, όταν η πλοκή παίρνει μια αναμενόμενη εξέλιξη με αποκορύφωμα το πνιγμένο στο αίμα φινάλε.

Πανόραμα:
Το φεστιβάλ
του Νίνου

Πίσω από το μακροβιότερο
κινηματογραφικό φεστιβάλ
της Αθήνας που κλείνει 35 χρόνια
ζωής βρίσκεται η μορφή του
Νίνου Φένεκ Μικελίδη.

Μία κινηματογραφική γιορτή προσανατολισμένη κυρίως γύρω από το ευρωπαϊκό σινεμά, ένα φεστιβάλ που ξεκίνησε το 1988, με την ομπρέλα της Ελευθεροτυπίας, στην οποία ο Μικελίδης ήταν κριτικός κινηματογράφου για περισσότερα από 25 χρόνια, και φιλοξένησε μερικούς από τους πιο emblematicούς δημιουργούς του παγκόσμιου σινεμά. Το φετινό Πανόραμα θα πραγματοποιηθεί στους κινηματογράφους Έλλη και Ανδρόα 24 έως 30 Νοεμβρίου. Η πρεμιέρα δίνεται στην Έλλη αυτή την Πέμπτη με την προβολή της πολυβραβευμένης γαλλικής ταινίας «Dalva» της Εμανουέλ Νικό, που αφηγείται τη συγκινητική ιστορία ενός μικρού 12χρονου κοριτσιού που βιώνει τη σεξουαλική κακοποίηση από τον πατέρα της. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει αφιερώματα σε σημαντικούς δημιουργούς (Ζορζ Σιμενόν, Αλέν Ρενέ, Αγγελική Αντωνίου, Τάκη Σπετσιώτη), ειδικές προβολές αλλά και εκδηλώσεις όπως η βράβευση της σημαντικής πολωνής σκηνοθέτριας Ανιέσκα Χόλαντ καθώς και του αγαπητού στο ελληνικό κοινό Εμίρ Κουστουρίτσα. www.panoramafest.org

Η Gondwana Records στις 2 Δεκεμβρίου στην Αθήνα

❖ Δεν θα περίμενε κανείς ότι μια δισκογραφική εταιρεία που θα καταπιάνονταν με την jazz και θα ξεκινούσε στη δεκαετία του 2010, μάλιστα από το Manchester, θα μπορούσε να έχει τόσο μεγάλη καλλιτεχνική αλλά και εμπορική επιτυχία. Σίγουρα ένα label στη Νέα Υόρκη, ενδεχομένως και κάποιο στο Λονδίνο, να είχαν περισσότερες πιθανότητες. Όμως ο **Matthew Halsall**, ο τρομπετίστας, παραγωγός και DJ από την πόλη της βορειοδυτικής Αγγλίας, τα κατάφερε πολύ καλά. Σε πρώτη φάση ήταν η ιδιαίτερη αισθητική των Portico Quartet που με οδήγησε κοντά σ' αυτή την εταιρεία. Ύστερα, άρχισα να ακούω τους δίσκους του ίδιου του Halsall, που ξεκίνησε από μια απόλυτα βρετανική προσέγγιση και στο πέρασμα του χρόνου δημιουργήσε μια εξαιρετική προσωπική οπτική πάνω στη spiritual jazz, χωρίς να αγνοεί τα ηλεκτρονικά. Ήταν επίσης ονόματα όπως αυτά των Mammal Hands (σπουδαίο σχήμα που ανανεώνει τη jazz), Phil France, Caoilfhionn Rose, Gogo Penguin, Sunda Arc, η μεγάλη αγάπη που είναι η πιανίστα Hania Rani από την Πολωνία και η καινούργια σπουδαία ανακάλυψη, το δανέζικο σχήμα των Svaneborg Kardyb με το *"Over Tage"*, έναν από τους καλύτερους –κατά τη γνώμη μου– δίσκους της χρονιάς. Η είδηση είναι ότι στις 2 Δεκεμβρίου, η **Gondwana Records** θα είναι –κατά κάποιον τρόπο– στην Αθήνα. Η **AN Music**, η εταιρεία που διανέμει στην Ελλάδα την Gondwana, γιορτάζει την εξαετή συνεργασία της με την εταιρεία, στο δισκοπωλείο **Underflow**. Ξεκινώντας από τις 18.00, DJs θα παίξουν μουσική επιλέγοντας κομμάτια από τον κατάλογο της εταιρείας ενώ θα υπάρξει διαδικτυακή σύνδεση με Αγγλία και ζωντανή συνομιλία με καλλιτέχνες της Gondwana, που θα μας παρουσιάσουν κομμάτια των νέων τους δίσκων σε παγκόσμια πρώτη. Κάποιοι δίσκοι που δεν έχουν κυκλοφορήσει ακόμη, θα βρίσκονται αποκλειστικά διαθέσιμοι στο Underflow μαζί με όλον τον κατάλογο της Gondwana. Τέλος, θα υπάρχει έκπτωση έως και 30% σε όσους θέλουν να αποκτήσουν βινύλια ή CD του label από το Manchester.

► Η αλήθεια είναι ότι η αγαπημένη μου εποχή του **Iggy Pop** ήταν η πρώτη-πρώτη, αυτή με τους Stooges. Σε καμία περίπτωση δεν ακυρώνω τη μετέπειτα μεγάλη καριέρα του αλλά και τις δυναμικές ζωντανές εμφανίσεις του, μάλιστα είδαμε μερικές σπουδαίες από αυτές στην Αθήνα. Αλλά στο σπιντικό μου πικάπ, δεν μπορώ να πω ότι έπαιξε και

τόσο πολύ, αν εξαιρέσουμε –περιέργως– το *"American Caesar"* και κάποια μεμονωμένα κομμάτια. Το επερχόμενο album του Iggy λέγεται *"Every Loser"* και κυκλοφορεί στις 6 Ιανουαρίου. Στο πρώτο τραγούδι που αποκαλύπτεται, το *"Frenzy"*, παίζει ο Duff McKagan των Guns N' Roses και ο Chad Smith των Red Hot Chili Peppers. Αν' ό,τι ακούγεται στο single αλλά και από τις δηλώσεις του Iggy, πρέπει να περιμένουμε έναν αρκετά σκληρό δίσκο.

► Οι **Vaya Con Dios** είχαν ξεσηκώσει ένα πολύ μεγάλο κοινό στη δεκαετία του '80 και του '90. Αγαπήθηκαν πολλά από τα τραγούδια τους, ακούστηκαν πολύ από το ελληνικό ραδιόφωνο και ακούγονται ακόμη και σήμερα. Η Dani Klein, η φωνή αλλά και δημιουργός της μπάντας, κατάφερε να αναμείξει ένα πλήθος επιρροών και να δημιουργήσει πολύ προσωπικό ήχο. Στο *"What's A Woman"* επιστρέφει με τη συνοδεία πιάνου κι ερμηνεύει τραγούδια που την έκαναν γνωστή σε ολόκληρο τον κόσμο χωρίς να προσπαθεί να κρύψει τα χρόνια που πέρασαν.

► Είχα την τύχη να εργάζομαι στη δισκογραφική εταιρεία που είχε τα δικαιώματα των **Supergrass**, πίσω στα 1994. Το πρώτο υλικό που έφτασε στα γραφεία της εταιρείας λίγο πριν από τα Χριστούγεννα εκείνης της χρονιάς δεν ήταν ένα cd-single αλλά ένα video μ' ένα απολύτως ερασιτεχνικό γύρισμα ενός clip για το *"Caught By The Fuzz"*. Αν και ακουγόταν υπερβολικά punk, είχα από την πρώτη στιγμή την άποψη ότι αυτή η μπάντα θα γινόταν μεγάλη. Δεν βρήκα ανταπόκριση από τους συναδέλφους εκείνη την εποχή και παρόλο που ο ήχος που ανέπτυξε η μπάντα αργότερα δεν μου άρεσε και τόσο, δικαιώθηκαν. Στα μέσα Ιανουαρίου, ο **Gaz Coombes**, ο ιθύνων νους και η φωνή του σχήματος από την Οξφόρδη, επιστρέφει με το *"Turn The Car Around"*. Τα δύο τραγούδια που ήδη ξέρουμε από αυτόν τον δίσκο, τα *"Don't Say It's Over"* και *"Sonny The Strong"* είναι εξαιρετικά!

P.S. Επανακυκλοφορούν τα *"Κοντσέρτα Στην Κίνα"* του **Jean Michel Jarre**. Αυτό ήταν ένα διπλό album που στην εποχή του –για κάποιον ακατανόητο λόγο– με είχε σημαδέψει.

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς CXLXIV

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

Γεια σου, εθνικό μας Μανεκέν! Σκεφτόμουν αρκετό καιρό να σου στείλω, αλλά τώρα πήρα την απόφαση, γιατί θέλω τη γνώμη σου σε κάτι. Το αγόρι μου είναι ζηλιάρης. Έχουμε σχέση εδώ και 1 χρόνο, περνάμε ωραία γενικά και μου αρέσει πολύ. Ωστόσο, νιώθω ότι κάποια πράγματα με πιέζουν. Για παράδειγμα, δεν με αφήνει να ανεβάσω φωτογραφίες με μαγιό στο instagram, γιατί λέει είναι προκλητικές. Το κατάλαβα και υποχώρησα σε αυτό, γιατί σκέφτηκα ότι αν ανέβαζε και αυτός κάτι αντίστοιχο, θα με ενοχλούσε. Αυτό που με ενόχλησε πραγματικά πολύ και τσακωθήκαμε είναι ότι δεν με άφησε να πάω ταξίδι με τις φίλες μου που κανόνισαν να πάνε εξωτερικό. Αν είναι δυνατόν; Κι εγώ δεν έχω πάει ποτέ και τώρα έχασα την ευκαιρία. Άσε που αν αργήσω να απαντήσω σε μήνυμά του, αρχίζει τα «πού ήσουν;» και «τι έκανες και δεν απάντησες;» κ.τ.λ. Αρχίζει και με πνίγει, αλλά παράλληλα δεν θέλω και να χωρίσουμε. Τι να κάνω;

Αααα, τώρα ψάρωσα με το «εθνικό μανεκέν!» Θα το καθιερώσω στο CV μου. Μάλλον τα έχεις με τον Big Brother και δεν το έχεις καταλάβει. Λυπάμαι που θα σε στενοχωρήσω, φίλη, αλλά η σχέση σου γίνεται φουλ τοξική. Σε λίγο, έτσι όπως τον βλέπω, θα θελήσει να σου βάλει και λουράκι, μην του ξεφύγεις πολύ μακριά. Πρέπει εσύ πρώτη να καταλάβεις ότι αυτή η κατάσταση καταπατά την ελευθερία σου κι εδώ θα γίνει λίγο αυστηρή. Τι σημαίνει στο 2023 «δεν σε άφησε να πας ταξίδι»; Ποιος είναι; Ο πατέρας σου κι εσύ άμαθο κοριτσούδι στα 13 το 1950; Θυμήσου, σε παρακαλώ πολύ, πως είσαι ενήλικας και πως εσύ ορίζεις τη ζωή σου, που θα πας, με ποιους, τι θα ανεβάσεις στα social και πότε θα απαντήσεις το τηλέφωνο. Πρέπει να αφήσεις το όποιο συναίσθημα στην άκρη. Ξεκαθάρισε την κατάσταση, όσο πιο γρήγορα γίνεται, γιατί αισθάνομαι πως θα μπλέξεις – αν δεν έχεις μπλέξει ήδη. Δεν χρειάζεσαι τα δεσμά μιας «σχέσης-φυλακής». Αυτή δεν είναι μια υγιής ενήλικη σχέση και σου βάζω και την υπογραφή μου.

Συγκατοικώ με την κοπέλα μου 1,5 χρόνο τώρα και έχουμε μια ωραία καθημερινότητα. Αγαπάμε πολύ τα ζωάκια

και πήραμε την απόφαση να πάρουμε ένα γατάκι. Μας αρέσει πολύ και έχει αλλάξει η καθημερινότητά μας προς το καλύτερο, αλλά νομίζω ότι η κοπέλα μου το έχει παρακάνει. Ασχολείται μονίμως με το γατάκι και εμένα δεν μου δίνει καμία σημασία. Για να καταλάβεις, όταν μπαίνει στο σπίτι, πρώτα παίρνει αγκαλιά το γατί και μετά χαιρετάει εμένα. Θα με περνάς για τρελό τώρα, αλλά ισχύει. Σκέφτομαι να της μιλήσω, αλλά θα μου πει ότι ζηλεύω και δεν θέλω.

Ζηλεύεις το μικρό της το γατί. Είναι πασιφάνες. Έχεις γίνει και τραγούδι. Μάλλον, η φίλη είναι αρκετά ενθουσιασμένη με τον νέο σας συγκάτοικο κι αυτό βγαίνει προς τα έξω. Να σου πω την αλήθεια λογικό μου φαίνεται. Ποιος μπορεί ν' αντισταθεί σε ένα μωρό γατάκι; Δώσε στο κορίτσι σου τον απαιτούμενο χρόνο να το ζήσει και να προσαρμοστείτε όλοι ομαλά στη νέα σας «οικογένεια». Και σε παρακαλώ σκέψου πιο λογικά. Τι ακριβώς έχεις να ζητήσεις από ένα μωρό γατάκι;

Αχ Τζένη μου, δεν είμαι πολύ καλά. Για την ακρίβεια, καίγομαι και σιγολιώνω για τον ντελιβερά του σουβλατζιδικού της γειτονιάς μου. Είναι καινούργιος, γιατί από αυτό το σουβλατζιδικό έπαρνα συχνά, αλλά τώρα εμφανίστηκε αυτός ο ημίθεος –για να μην πω θεός– και μου έχει πάρει τα μυαλά. Έχω μάθει σχεδόν το πρόγραμμά του και παραγγέλνω πάντα, όταν έχει βάρδια εννοείται. Είμαι αρκετά ντροπαλή και όταν τον βλέπω στην πόρτα ίσα ίσα που αρθρώνω ένα «γεια» και ένα «ευχαριστώ». Το πιο άμυχανο σκηνικό ήταν τις προάλλες, που του έδωσα τα ρέστα και τον κοιτούσα σαν χαζή και μου έπεσαν όλα τα ψιλά κάτω. Αυτός γενικά είναι χαμογελαστός και πολύ ευγενικός. Έχω καταντήσει να χαλάω όλα μου τα χρήματα στο ψητοπωλείο – για την ακρίβεια το έχω χτίσει. Αλλά δεν μπορεί να συνεχιστεί άλλο αυτό. Έχω σιχαθεί την τηγανιτή πατάτα. Πώς να κάνω την πρώτη κίνηση; Δες να έχω καμιά ελπίδα;

Χαιρετώ την ερωτοχτυπημένη σουβλακόφιλη! Έρως και πιτόγυρο είναι ανίκανος συνδυασμός. Πόσο τυχερή πια; Πρέπει να πάμε, όμως, στο επόμενο βήμα κι αυτό είναι να ξεπεράσεις τις αναστολές σου και να αρχίσεις να ανοίγεσαι. Πιάσε του την κουβέντα, για να μάθεις καμιά πληροφορία αν είναι single ή όχι. Μάθε οπωσδήποτε τα social του. Έτσι να για να έχεις μια γενική εικόνα. Αν το πεδίο είναι ελεύθερο, πρότεινέ του να βγει, για να δεις αν θα προχωρήσει. Κόψε τις ντροπές, πριν η χοληστερίνη πάρει την ανιούσα και τα κορεσμένα «κατοικήσουν» μόνιμα στον οργανισμό σου. Στην τελική, αν φάμε κυλόπιτα, αλλάξεις ψητοπωλείο. Αναμένω εξελίξεις!

ΜΙΛΑ ΜΟΥ
ΒΡΟΜΙΚΑ
–Reloaded–
Της ΤΖΕΝΗΣ
ΜΕΛΙΤΑ

Μίλα μου βρόμικα.
Μίλα μου αληθινά.
email: info@athensvoice.gr
instagram: @melitajenny

© JOHN HOLMES

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παιδί στο τραγούδι στο **Athens Voice Radio 102.5**

ΚΡΙΟΣ

(20 Μαρτίου – 19 Απριλίου)

Στο ξεκίνημα της εβδομάδας με τη θετική όψη Ήλιου-Δία φαίνεται πως βρίσκεσαι σε μια κατά-σταση έντονης συναισθηματικής «αναζητήσης» για κάτι που μπορεί να σε συγκινήσει και πάλι στον ερωτικό τομέα ή αντίθετα σε μια φάση που προ-σπαθείς να διαχειριστείς με ώριμο τρόπο μια σχέση που έχει ολοκληρώσει τον κύκλο της παίρνοντας το «μάθημα» που όλο αυτό έχει να σου δώσει, αφού νιώθεις ότι παρά την οποία ψυχική ταλαιπωρία και «ξεβόλεμα» που ακολούθησε, μάλλον κάτι σου έ-δωσε να καταλάβεις για τον τρόπο που συμπερι-φέρεσαι στην προσωπική σου ζωή. Η είσοδος του Ήλιου στον Τοξότη (22/11) φέρνει μια πιο αισιόδο-ξη στάση στην καθημερινότητά σου και μια όρεξη για ανανεωτικές προσεγγίσεις, που μπορούν να σε «ρυθμίσουν» διαφορετικά σε επίπεδο αντιδράσε-ων απέναντι σε όσα βιώνεις, συμβαίνουν, ακούς, διαβάζεις γύρω σου, επιβεβαιώνοντας πως δεν είναι το ίδιο το γεγονός, αλλά η αντίληψη και η α-ντίδρασή μας πάνω σ’ αυτό που διαμορφώνει και την όλη εμπειρία. Σε κάθε περίπτωση και με τη Νέα Σελήνη που ακολουθεί στο ίδιο ζώδιο (24/11) η α-νάγκη για καινούργιες εμπειρίες, ιδέες, γνώσεις, δραστηριότητες, ταξίδια, είναι έντονη, θέλοντας να απελευθερωθείς απ’ ό,τι σε κρατάει πίσω, με την επιστροφή του Δία σε ορθή πορεία στους Ιχθείς την ίδια μέρα να βοηθά προς αυτή την κατεύθυνση.

ΤΑΥΡΟΣ

(20 Απριλίου – 19 Μαΐου)

Η εβδομάδα ξεκινά με μια «νότα» βοήθειας και ευ-ρηματικότητας σε επίπεδο επικοινωνιακής προ-εγγίσης και διαπροσωπικών σχέσεων, με το τρί-γωνο του Ήλιου–απέναντί σου– με τον Δία, που επηρεάζει ιδιαίτερα τους γεννημένους τελευταίες μέρες. Είναι ένα διάστημα που μπορείς να αξιοποι-ήσεις για να βάλεις συζητήσεις, αλλά και να κάνεις την προσέγγισή σου στο φλερτ προς το πρόσωπο που σε ενδι-αφέρει, με μεγαλύτερη αυτοπε-ποίηση. Την Τρίτη οΉλιος περ-νά στον Τοξότη, ένα ζώδιο που επηρεάζει την οικονομική σου πραγματικότητα, αλλά παράλ-ληλα και θέματα ερωτικών και βαθύτερης συναισθηματικής διαχείρισης. Ζητήματα κληρο-νομικών, περιουσιακών, ακινή-των, χρηματοδοτήσεων, φορο-λογικών, ασφαλειών κ.λ.π. θα σε απασχολήσουν περισσότε-ρο τώρα και με τη Νέα Σελήνη στο ίδιο ζώδιο στις 24/11 θα θελήσεις να βάλεις τα πράγματα σε μια σειρά. Αυτό το φεγγάρι μπορεί επίσης να σε οδηγή-σει σε αποφάσεις για την εξέλιξη μιας σχέσης που δεν σε καλύπτει (και) σεξουαλικά, αφού τονίζει την ανάγκη για μία ουσιαστικότερη ικανοποίηση του εαυτού σου σ’ αυτό το επίπεδο.

ΔΙΔΥΜΟΙ

(20 Μαΐου – 20 Ιουνίου)

Δυναμικά και ελπιδοφόρα ξεκινά η εβδομάδα, του-λάχιστον σε επίπεδο επαγγελματικών συζητήσε-ων, διαπραγματεύσεων, εμπορικών συναλλαγών, με το τρίγωνο Ήλιου-Δία, που επηρεάζει ιδιαίτερα τους γεννημένους τελευταίες μέρες. Η όψη αυτή μπορεί να βοηθήσει σε συνεντεύξεις για δουλειά, φέρνοντας ίσως και μια πρόταση με καλό οικονομι-κό αντίκρυσμα. Ο Ήλιος εισέρχεται την Τρίτηστον Τοξότη, για να συναντήσει τον Ερμή και την Αφρο-δίτη που βρίσκονται ήδη εκεί, κάνοντας προτεραι-ότητα συνεργασίες και προσωπικά ζητήματα. Η «κινητικότητα» σ’ αυτόν τον τομέα του ωροσκο-πίου σου αυξάνεται ακόμα περισσότερο από την Νέα Σελήνη στον Τοξότη την Πέμπτη. Με τη θετική ενέργεια αυτού του φεγγαριού μπορείς να προ-σεγγίσεις θέματα που προέκυψαν το προηγούμε-νο διάστημα, αναζητώντας λύσεις, επουλώνοντας πληγές, σε μια βάση αμοιβαίας συνεννόησης, αλλά και αντίθετα να κλείσεις ίσως έναν αδιέξοδο κύ-κλο συνύπαρξης (σε μία σχέση, γάμο, συνεργασία, φιλία) που δεν έχει πια να σου δώσει τίποτα συναι-σθηματικά και πρακτικά. Φλερτ και νέες γνωριμίες ευνοούνται παράλληλα για τους αδέσμευτους, που θα θελήσουν να κάνουν ένα νέο ξεκίνημα, μα-κριά από ανασφάλειες του παρελθόντος.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ

(21 Ιουνίου – 21 Ιουλίου)

Τα νέα είναι καλά στην αρχή της εβδομάδας, με το τρίγωνο Ήλιου-Δία, που επηρεάζει ιδιαίτερα τους γεννημένους των τελευταίων ημερών, να σε «μπουστάρει» με θέληση και αισιοδοξία να κατα-πιαστείς με όσα (και όσους) μιλάνε δυνατά στην καρδιά σου συναισθηματικά, αλλά που δυσκολεύ-εσαι ίσως να παραδεχτείς στον εαυτό σου. Η όψη αυτή σου υπενθυμίζει ότι η ζωή είναι (πολύ) μικρή για να είναι βαρετή –και μάλιστα κατ’ επιλογήν ή και λόγω σχετικής «δειλίας»– ξυπνώντας σου την ανάγκη για μια ανανέωση ιδεών, γεύσεων, παρα-στάσεων, προγραμματίζοντας ίσως και κάποιο μακρινό ταξίδι που αποτελεί για σένα όνειρο ζω-ής, ενώ ευνοεί ακόμα θέματα σπουδών, νομικών υποθέσεων και σχέσεων με το εξωτερικό. Την Τρίτη οΉλιος περνά στον Τοξότη, ρίχνοντας φως στην κατάσταση που έχει διαμορφωθεί στην καθημερι-νότητά σου και στο πόσο λειτουργικό είναι το τρέ-χον «μοντέλο» διαχείρισης προσωπικού χρόνου και ωραρίων δουλειάς. Με τη Νέα Σελήνη στο ίδιο ζώδιο (24/11) καλείσαι να διαμορφώσεις λίγο δια-φορετικά το πρόγραμμά σου, ώστε να «χωράει» και λίγος χρόνος για τον εαυτό σου, για τη γυμναστική σου, για ό,τι τελοσπάντων σου δίνει ενέργεια και χαρά. Αυτό το φεγγάρι μπορεί ακόμα να φέρει και μια νέα δουλειά, αλλά και να σε «νουθετήσει» στο κομμάτι της διατροφής.

ΛΕΩΝ

(22 Ιουλίου – 22 Αυγούστου)

Με αβανταδόρικο τρόπο κάνει «ντου» η εβδομά-δα, αφού το τρίγωνο Ηλίου-Δία φέρνει εύνοια σε θέματα που σχετίζονται με τα οικονομικά σου και ιδίως τη διαχείριση της ακίνητης περιουσίας. Καλή περίοδος για να στείλεις βιογραφικά, ενώ στην πε-ρίπτωση που υπάρχει μια οικογενειακή επιχείρηση μπορεί να υπάρχει κάποια θετική εξέλιξη. Ίσως πά-λι αρχίζει να ωριμάζει μέσα σου η ιδέα μιας συγκατοίκησης με το ταίρι σου, ενώ αν αντιμετώπιζες κάποιο θεματάκι με την υγεία σου θα καταφέρεις να βρεις μια λύση. Την Τρίτη οΉλιος εισέρχε-ται στον Τοξότη, το ζώδιο που αντιπροσωπεύει τη χαρά, τη δη-μιουργία, τον έρωτα – τα ωραία της ζωής. Η διάθεσή σου γίνεται πιο αισιόδοξη και κοινωνική, παρά τα όποια προβλήματα της καθημερινότητας, μπαίνο-ντας σε μια περίοδο αναμονής των γιορτών, «ανανεώνοντας» την όρεξη σου σε αισθηματικό επίπεδο. Με τη Νέα Σελήνη στο ίδιο ζώδιο την Πέμπτη, δίνεται ώθηση στο φλερτ, ίσως όμως και στην απεμπλοκή από τοξικές σχέσεις που έχουν ολοκληρώσει τον κύκλο τους. Με την επι-στροφή του Δία σε ορθή φορά (24/11) θα μπορέ-σεις να ξεμπλέξεις από ψυχολογικά «βαρίδια».

ΠΑΡΘΕΝΟΣ

(23 Αυγούστου – 21 Σεπτεμβρίου)

Η τρίτη βδομάδα του Νοεμβρίου ξεκινά με ευχάρι-στα νέα, με το τρίγωνο Ήλιου-Δία που επηρεάζει ιδι-αιτερα τους γεννημένους των τελευταίων ημερών, να δίνει εύνοια σε επίπεδο επαφών, συζητήσεων, εμπορικών συναλλαγών, διαπραγματεύσεων, αλ-λά και ενδεχομένων υπογραφών νέων συμβολαί-ων και συμφωνιών. Η όψη αυτή μπορεί επίσης να φέρει κάποια θετική εξέλιξη σε θέματα σπουδών αν βρίσκεσαι σ’ αυτή την ηλικία, ενώ παράλληλα βοηθά και σε ζητήματα μετακινήσεων και επαφών με το εξωτερικό. ΟΉλιος εισέρχεται την Τρίτη στον Τοξότη και τον 4ο οίκο σου για να συναντήσει εκεί τον Ερμή και την Αφροδίτη, μια συνθήκη που σε θέλει περισσότερο απασχολημένο με τα θέματα του σπιτιού και της οικογένειάς σου. Πρόκειται ί-σως για ένα πιο κλειστό διάστημα ψυχολογικά – με την έννοια ότι θέλεις να πάρεις λίγο τον χρόνο σου, περιορίζοντας τις πολλές κοινωνικότητες. Σε συνδυασμό και με τη Νέα Σελήνη στο ίδιο ζώδιο (24/11) όλο αυτό μπορεί να προκύψει και λόγω ε-νός θέματος ούγιας κάποιοι συγγενή, με αυτό το φεγγάρι να σου δίνει πάντως τη δυνατότητα για μια σημαντική αλλαγή στη ζωή σου. Η επιστροφή του Δία απέναντι σου σε ορθή φορά (24/11) βοηθά επίσης προς αυτή την κατεύθυνση.

ΖΥΓΟΣ

(22 Σεπτεμβρίου – 22 Οκτωβρίου)

Με ευχάριστη δυναμική ξεκινά η βδομάδα, κυρί-ως σε θέματα οικονομικής φύσεως, με το τρίγω-νο Ήλιου-Δία να βοηθά σε συναλλαγές στη δου-λειά, σε πρακτικές διεκπεραιώσεις κ.λπ, αλλά και σε πιθανές νέες προτάσεις συνεργασίας με καλές οικονομικές απολαβές. Ίσως κλείσεις επιτέλους ένα deal που σε παίδευε καιρό, ίσως πάρεις αυτή την προαγωγή που τόσο λαχταρούσες, ενώ αν έ-χεις επιχείρηση μπορεί να δεις τον τζίρο σου να αυξάνεται. ΟΉλιος προχωρά την Τρίτη στον Τοξό-τη, φέρνοντας ένα πιο υποστηρικτικό κλίμα στην καθημερινότητά σου και σε επίπεδο επικοινωνίας, αλλά και γενικότερης διάθεσης, αφού φαίνεται πως μπορείς να ανταποκριθείς με μεγαλύτερη α-μεσότητα και resilience σε όσα βγάζει η μέρα σου. Καθώς εκεί βρίσκεται ήδη ο Ερμής και η Αφροδίτη, η αίσθηση είναι ότι τα πράγματα κινούνται με ταχύ-τερους ρυθμούς, κάτι που βέβαια σημαίνει περισ-σότερες επαφές, συζητήσεις, συναλλαγές, μετακι-νήσεις, με το πρόσημο ωστόσο, να είναι θετικό και λόγω της Νέας Σελήνης που πραγματοποιείται στο ίδιο ζώδιο την Πέμπτη, καλώντας σε να ανοίξεις τους ορίζοντες σου. Καλή περίοδος και για αγορές μεταφορικού μέσου ή προϊόντων τεχνολογίας. Η επιστροφή του Δία σε ορθή πορεία την ίδια μέρα μπορεί να σε βάλει στον «σωστό δρόμο» της αυτο-φροντίδας στο κομμάτι διατροφή και άσκηση.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ

(23 Οκτωβρίου – 21 Νοεμβρίου)

«Lucky touch» δίνει στο ξεκίνημα της εβδομάδας το τρίγωνο του Ήλιου από το ζώδιο σου με τον Δία, επηρεάζοντας ιδιαίτερα τους γεννημένους των τελευταίων ημερών. Πρόκειται για μια όψη που αυξάνει το αίσθημα της πίστης στον εαυτό σου και σε ένα καλύτερο μέλλον στα προσωπικά και τα επαγγελματικά σου, ειδικά αν είσαι εστιασμένος σε συγκεκριμένους στόχους, αποφεύγοντας την εύκολη λύση που «ανακουφίζει» στιγμιαία, αλλά δεν σε ωφελεί μακροπρόθεσμα. Καλή όψη για νέες ιδέες, επιχειρηματικά ξεκινήματα, δημιουρ-γικά πρότζεκτς να ασχολείσαι επαγγελματικά με τον χώρο της τέχνης και του θεάματος, καθώς και για θέματα υγείας. Την Τρίτη τα γενέθλιά σου ολοκληρώνονται για φέτος με τον Ήλιο να περ-νά στον Τοξότη, για να συναντήσει εκεί τον Ερμή και την Αφροδίτη, με την ενέργειά σου να κατευ-θύνεται στον τομέα των οικονομικών σου. Είσαι τώρα σε θέση να κάνεις μερικά πραγμάτκια για να βοηθήσεις την όλη κατάσταση, προχωρώντας σε συζητήσεις και κινήσεις που μπορούν να κλεί-σουν εκκρεμότητες με παλιά χρέη, να δώσουν μια ώθηση για την επιχείρηση σου π.χ. μέσω κάποιου δανείου, να διαπραγματευτείς την παραμονή σου σε μια εταιρία με καλύτερους όρους κ.λπ. Υπο-στηρικτική σε όλο αυτό θα είναι και η Νέα Σελήνη στον Τοξότη την Πέμπτη.

ΤΟΞΟΤΗΣ

(22 Νοεμβρίου – 20 Δεκεμβρίου)

Χρόνια Πολλά! Με καλά νέα ξεκινά η εβδομάδα, αφού το τρίγωνο του Ήλιου με τον κυβερνήτη σου Δία, που επηρεάζει ιδιαίτερα τους γεννημένους τελευταίες μέρες, φέρνει μια αισιοδοξία σε ψυ-χολογικό επίπεδο, αφού παρά τα όσα μπορεί να αντιμετωπίξεις στην καθημερινότητά σου, δεν «κολάς» τόσο στο αρνητικό και αισθάνεσαι πιο άνετος με την συναισθηματική διαχείρηση, ίσως «κανιβαλίζοντας» τα πάντα με μια παραπάνω αί-σθηση χιούμορ. Παράλληλα, η όψη αυτή φέρνει εύνοια σε θέματα που αφορούν το σπίτι ως ακί-νητο –στην περίπτωση που ψάχνεις να μετακο-μίσεις ή σκέφτεσαι τη συγκατοίκηση με το ταίρι σου– ενώ μπορεί να σε ωφελήσει και οικονομικά. Την Τρίτη οΉλιος εισέρχεται στο ζώδιό σου και τα γενέθλιά σου ξεκινούν για φέτος, ανανεώνο-ντάς σε ενεργειακά, καλλιεργώντας το αίσθημα της αυτοπεποίθησης για να μπορέσεις να βάλεις μπρος τα νέα ξεκινήματα στα επαγγελματικά και τα προσωπικά. Αυτή θα είναι μια γενέθλια χρο-νιά που θα σε ωθήσει να πάρεις ρίσκα και να «ξε-βολευτείς», αφήνοντας τη ζώνη ασφαλείας σου, αναπτύσσοντας ένα πιο winner mentality, όπως «προστάζει» και η Νέα Σελήνη που πραγματοποι-είται στο ζώδιό σου την Πέμπτη, βοηθώντας σε να περάσεις από τη θεωρία στην πράξη.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ

(21 Δεκεμβρίου – 19 Ιανουαρίου)

Καλό «ποδαρικό» κάνει η εβδομάδα, με μια όψη τριγώνου Ήλιου-Δία, που επηρεάζει ιδιαίτερα τους γεννημένους των τελευταίων ημερών, φέρ-νοντας ωραίες καινούργιες δυνατότητες σχετικά με συζητήσεις, επαφές, συσκέψεις, διαπραγμα-τεύσεις, εμπορικές δοσοληψίες και συνεννοήσεις στα επαγγελματικά. Δεν αποκλείεται να υπάρ-ξουν τώρα κλεισίματα συμφωνιών ή νέες προτά-σεις συνεργασίας, οπότε αξίζει να προσεγγίσεις άτομα που έχουν λόγο στα πράγματα, προωθώ-ντας τις ιδέες σου, αναπτύσσοντας το πλάνο σου για κάποιο πρότζεκτ κ.λπ. Ακόμα μπορεί να σε βά-λει στη διαδικασία να οργανώσεις την σκέψη σου και να προχωρήσεις σε αποφάσεις για την εξέλιξη μιας προσωπικής σχέσης που σημαίνει πολλά για σένα. Την Τρίτη οΉλιος εισέρχεται στον Τοξότη και τον 12ο πλιακό σου οίκο, όπου ήδη διαλαύνει ο Ερμής και η Αφροδίτη, βάζοντάς σε σε μία περίοδο προετοιμασίας και εσωτερικής ανασυγκρότησης, λίγο πριν ξεκινήσουν τα γενέθλιά σου. Πρόκειται σίγουρα για ένα πιο «κλειστό» διάστημα ψυχο-λογικά, όπου μάλλον θα προτιμάς να δουλεύεις μόνος, αποφεύγοντας την περιττή λοιπή «βαβού-ρα», έχοντας παράλληλα ανάγκη από παραπάνω ύπνο και ξεκούραση μέσα στη μέρα σου.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ

(20 Ιανουαρίου – 17 Φεβρουαρίου)

Με θετικό τρόπο ξεκινά η βδομάδα, με το τυχερό τρίγωνο Ήλιου-Δία, που επηρεάζει ιδιαίτερα τους γεννημένους των τελευταίων ημερών να δίνει εύνοια σε ζητήματα οικονομικής φύσεως, όπως διαπραγματεύσεις, υπογραφές συμβολαίων, δι-ακανονισμούς χρεών, τακτοποιήσεις φορολογι-κών εκκρεμοτήτων, συζητήσεις για μια πιθανή χρηματοδότηση κ.λπ. Καλή όψη για να στείλεις βιογραφικά, να περάσεις από συνέντευξη για δουλειά, ενώ δεν αποκλείεται μερικοί να έχουν και νέες συμφέροντους προτάσεις συνεργασίας. ΟΉλιος εισέρχεται την Τρίτη στον φιλικό Τοξότη, όπου ήδη εκεί βρίσκονται Ερμής και Αφροδίτη, σηματοδοτώντας ένα διάστημα όπου η συλλογι-κή δουλειά και ο τρόπος που επικοινωνείς με ομά-δες ανθρώπων θέλει ένα μικρό «refurbishing» για να ομαλοποιηθούν ανάγκες και προτεραιότητες. Chances are ότι θα καταφέρεις να είσαι περισσό-τερο αποδοτικός, έχοντας ταυτόχρονα ένα πιο χαλαρό disposition στην καθημερινότητά σου. Στην ίδια λογική και η Νέα Σελήνη που πραγμα-τοποιείται στον Τοξότη την Πέμπτη, βοηθώντας σε παράλληλα να «ανοιχτείς» κοινωνικά αλλά και αισθηματικά, εξασκώντας τις ικανότητες σου στο φλερτ. Την ίδια μέρα ο Δίας επιστρέφει σε ορθή φορά παρέχοντας βοήθειες στο οικονομι-κό μέτωπο, όπως μια αύξηση των εισοδημάτων σου ή μια ρύθμιση κάποιου σημαντικού χρέους.

ΙΧΘΥΕΣ

(18 Φεβρουαρίου – 19 Μαρτίου)

Στις αρχές της εβδομάδας υπάρχει η τάση να φα-νείς αρκετά «κ&λοφαρδίξ», με το τυχερό τρίγω-νο του Ήλιου με τον Δία από το ζώδιό σου. Η όλη σου οπτική απέναντι στην καθημερινότητα και το «παρακάτω» της ζωής σου μπορεί να πάρει μια γε-ρή ένεση αισιοδοξίας, ενώ ίσως έχεις και κάποια bonanza σε πρακτικό επίπεδο, π.χ. σχετικά με μια νέα επαγγελματική πρόταση/κίνηση, μια επιτυ-χία στις σπουδές σου, να διευθετήσεις ένα νομικό θέμα που σε απασχολεί κ.λπ. Εύνοια μπορεί να υ-πάρξει ακόμα και σε ζητήματα προσωπικής ζωής, τόσο αναφορικά με νέες γνωριμίες, όσο και με την επένδυση στην εξέλιξη μιας σχέσης, ακόμα και σε αποφάσεις για την απόκτηση ενός παιδιού. ΟΉλιος προχωρά την Τρίτη στον Τοξότη και τον 10ο οίκο του ωροσκοπίου σου, σχηματίζοντας ένα ισχυρό «team» με τη Ερμή και την Αφροδίτη που βρίσκο-νται ήδη εκεί, βοηθώντας σε να «φανείς» περισσό-τερο στον τομέα των επαγγελματικών σου. Εκεί θα εστιαστεί η ενέργεια σου απο εδώ και κάτω και με αρωγό την ώθηση που σου δίνει η βοηθητική Νέα Σελήνη που πραγματοποιείται την Πέμπτη στο ίδιο ζώδιο, όλα τα σενάρια είναι πιθανά, από μια προα-γωγή, μια αύξηση, μια νέα δουλειά κ.λπ. Άλλωστε, την ίδια μέρα ο Δίας επιστρέφει ορθόδρομος στο ζώδιο σου ως την έξοδο του από αυτό στις 20/12, δινοντάς σου ένα τελευταίο άγγιγμα τύχης. **A**

**Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάξεις και τον ωροσκόπο σου*

Τώρα, με ακόμα περισσότερες δυνατότητες,
τα πάντα για το δέμα σου
είναι ένα t-app μακριά.

ACS Mobile App

Κατέβασε στο κινητό σου την ανανεωμένη εφαρμογή της ACS
και απόλαυσε ακόμα περισσότερα:

- Ενημέρωση του κοντινότερου καταστήματος ACS, για παραλαβή αποστολής από τον χώρο σου (e-κλήση Courier).
- Επικοινωνία με την ψηφιακή βοήθη (ACiStant) για οποιαδήποτε απορία σε σχέση με την αποστολή σου.
- Σκανάρισμα του QR code της ψηφιακής κάρτας μέλους (ACS Member) από τον διανομέα, για ήλψη εκπτώσεων ακόμα και από τον χώρο σου.
- Επιλογή νέας ημέρας παράδοσης ή νέου σημείου παραλαβής, μέσα από την ενότητα «Οι Αποστολές μου».
- Σημανικές ενημερώσεις για τη λειτουργία των καταστημάτων ACS πανελλαδικά, σε πραγματικό χρόνο.

Έδρα: ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΛΛΗ 36-38, 122 41 ΑΘΗΝΕΣ
tel.: 210 8190000, fax: 210 8190311, www.acscourier.gr

ACS
Τα πάντα, παντού.

#xarisesena

Χριστίνα
Lidl Uper

Νίκος
Lidl Uper

Σπουδάσεις
Εργάζεσαι
Αμείβεσαι
Προσλαμβάνεσαι

Δεν είναι
ανεβαστικό;

Ανέβα και εσύ στον 2^ο κύκλο Lidl UP: Learn & Work

Εξασφάλισε από τώρα ένα μέλλον με ανοδική πορεία

Το **Lidl UP: Learn & Work**, το πρωτοποριακό διετές πρόγραμμα συνεχίζει για **2^η χρονιά**, σε συνεργασία με το Δημόσιο Πειραματικό Ι.Ε.Κ. Γλυφάδας και το Ελληνογερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο, και ανοίγει τις πύλες του για να υποδεχτεί τους νέους **Lidl UPers**. Ανέβα και εσύ στο 2^ο κύκλο και συνδύασε σπουδές με πραγματική εργασιακή εμπειρία σε ένα κατάστημα Lidl... Και σε 2 χρόνια θα έχεις και **αναγνωρισμένο πτυχίο ως Στέλεχος Λιανικού Εμπορίου** από τον ΕΟΠΠΕΠ, και θα γίνεις **Υποδιευθυντής/ρια Καταστήματος** της Lidl Ελλάς.

Μπες στο lidlup.gr ή σκάναρε το QR Code και κάνε την αίτηση σου έως 15/12

Όλα όσα είμαστε,
χάρη σε σένα.
team.lidl.gr

LidlUP Learn & Work
Retail Management Program

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ATHENS VOICE ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

HOME VOICE

Η Αθηναϊκή Πολυκατοικία και ο ρόλος της στην αστική ζωή

Της Κατερίνας Βνάτσικου

Kirios Criton, η ταραχώδης ζωή ενός ανήσυχου καλλιτέχνη

Του Γιάννη Νένε

Σχεδιάζοντας την πόλη του μέλλοντος

Του Δημήτρη Αθανασιάδη

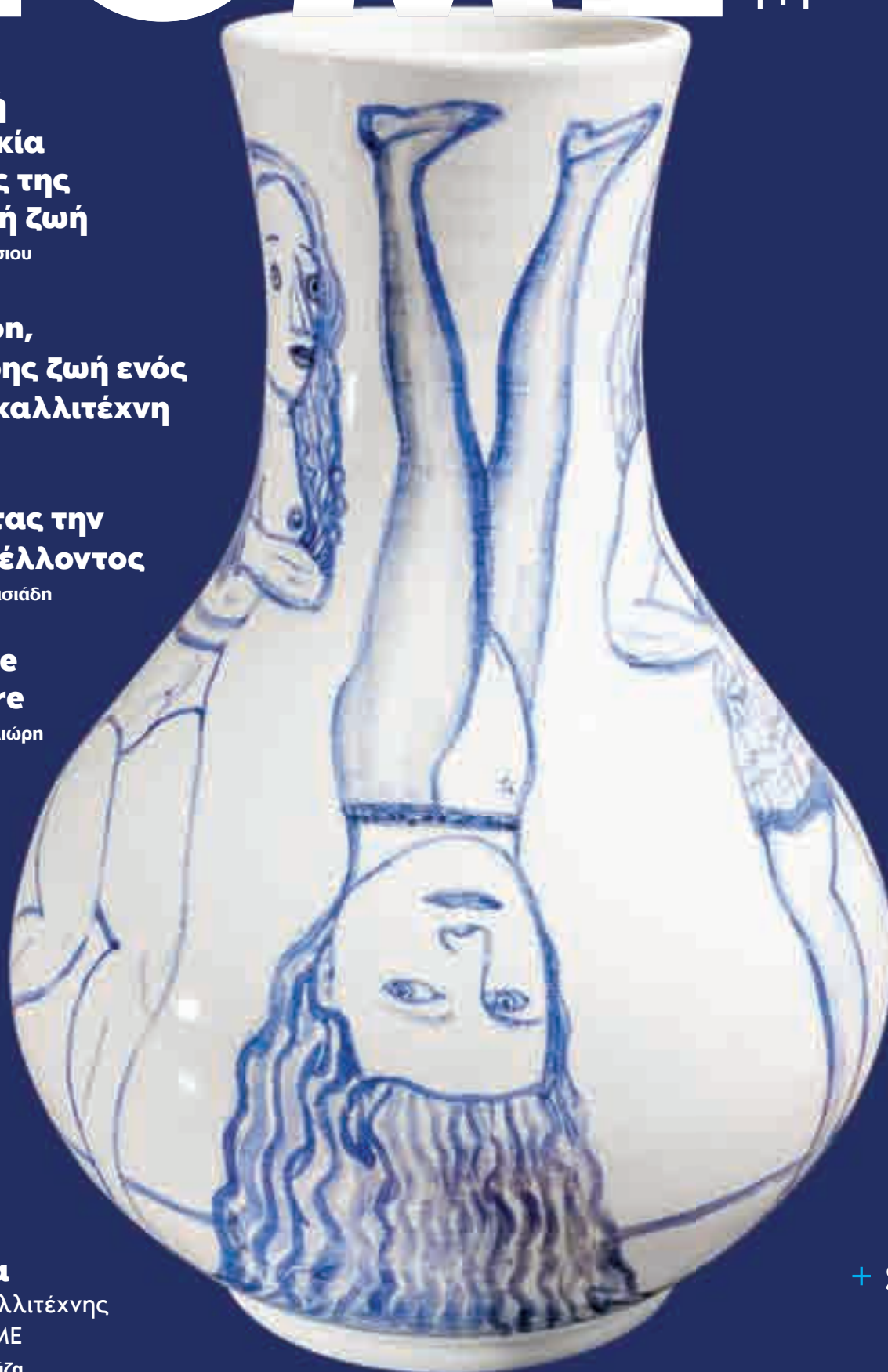
Sustainable Architecture

Της Τάνιας Σκραπαλιώρη

Πατ Αντρέα

Ο διάσημος καλλιτέχνης
μιλάει στο HOME

Της Ιωάννας Γκομούζα

+ SHOPPING
TRENDS
TIPS

⇒ $\text{d}(\text{d}f) = 0$

www.coco-mat.com

THE UNIVERSITY OF
HEALTH SCIENCES
HOSPITAL

[illegible]

26

ΘΕΜΑΤΑ

6 Η αθέατη ιστορία της Αθηναϊκής Πολυκατοικίας

Σ' αυτό το κτίσμα που λατρεύουμε να μισούμε χρωστάμε την ταυτότητα της πόλης

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΒΝΑΤΣΙΟΥ

12 Δεν θέλει κόπο, θέλει τρόπο

Ανανέωση τώρα σε όλο το σπίτι

Της ΝΑΤΑΣΣΑΣ ΚΑΡΥΣΤΙΝΟΥ

14 Σπίτι από δεύτερο χέρι

Δεν αγοράζουμε έπιπλα όπως παλιά, είναι γεγονός

Της ΜΑΝΙΝΑΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

16 Pat Andrea: Αναζητώντας την ομορφιά

Ο διάσημος Ολλανδός καλλιτέχνης μιλάει στο HOME

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

18 KIRIOS CRITON

Ο γνωστός art & interior designer, η δημιουργική και ταραχώδης ζωή του και οι επεμβάσεις του στα αθηναϊκά πράγματα

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ

26 Σχεδιάζοντας τις πόλεις του 2030

Η αρχιτέκτων Χρύσα Σταματοπούλου μας μιλάει για το αστικό περιβάλλον της επόμενης δεκαετίας

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

30 Αγάπησα ένα terrarium

Μια πράσινη «τρέλα» έχει καταλάβει την πόλη

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ

34 The Tidy Guru

Η professional organizer Μαριλένα Πατέρα οργανώνει το σπίτι και τη ζωή σου

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ

18

46

36 Rug art ή ένα χαλί μόνο για σένα

Του ΠΙΩΡΓΟΥ ΨΥΧΑ

37 Σπίτια που αγαπούν το περιβάλλον και τον πλανήτη

Μάθε όσα πρέπει για να εξοικονομήσεις ενέργεια

46 Sustainable Architecture

Η Αρχιτεκτονική στον αγώνα κατά της κλιματικής κρίσης

Της ΤΑΝΙΑΣ ΣΚΡΑΠΑΛΙΩΡΗ

50 Tiny Homes

Το κίνημα των μικρών σπιτιών με τη μεγάλη καρδιά

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΒΝΑΤΣΙΟΥ

Επιμέλεια τεύχους
ΝΕΝΕΛΑ ΓΕΩΡΓΕΛΕ

Στο εξώφυλλο, έργο του Ολλανδού καλλιτέχνη Pat Andrea για την έκθεση «A dog at your boop», Γκαλερί Αίμα, Κολωνάκι
1/12/22 - 28/1/23

52

52 SHOPPING

Μικρά, μεγάλα, λειτουργικά και όμορφα, όλα τα θέλει το σπίτι του χειμώνα

#FromConception2Creation

We stand for reliability,
originality and innovation
while staying true to our roots.

Headquarters

136 Tataiou str.

Metamorfosi 14452 | Greece

info@dafi-dafi.gr

www.dafi-dafi.gr

www.facebook.com/dafi_dafi.gr

www.instagram.com/dafi_dafi.gr

Η ΑΘΕΑΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

© ΤΣΑΟΥΣΑΚΗΣ

**Σε αυτό το κτίριο που
δαιμονοποιήθηκε όσο
κανένα άλλο, χρωστάμε
την ταυτότητα της πόλης**

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΒΝΑΤΣΙΟΥ**

Εκατοντάδες χιλιάδες λευκά κουτάκια που απλώνονται στον ήλιο σαν παράξενη μπουγάδα. Χωρίς τάξη, χωρίς σχέδιο, μία δόμηση που εξελίχθηκε βιαστικά και άναρχα – έτσι τουλάχιστον μοιάζει αυτή η πόλη από ψηλά. Οι πολυκατοικίες της Αθήνας δεν αρέσουν στους Αθηναίους. Τις καταριούνται συχνά. Ζηλεύουμε τις άλλες ευρωπαϊκές πόλεις με τα κτίρια των περίτεχνων προσώπων, τις κεραμιδένιες στέγες και τη γοητεία μιας άλλης εποχής. Κι όμως, αυτά τα κτίρια που τόσο λατρεύουμε να μισούμε εφνύραν λύσεις εκεί που δεν υπήρχαν, έδωσαν στέγη σε όσους την είχαν ανάγκη και το κυριότερο όλων; Έκαναν την Αθήνα αυτό που είναι: μία πόλη ολοζώντανη.

Για να αντιληφθούμε τον καθοριστικό ρόλο της αθηναϊκής πολυκατοικίας στην αστική ζωή, πρέπει πρώτα να κατανοήσουμε τους λόγους που οδήγησαν στη δημιουργία της. Ας γυρίσουμε, λοιπόν, τον χρόνο πίσω. Στις αρχές της δεκαετίας του '50, τα χρόνια που ακολουθούν τον εμφύλιο η Ελλάδα γνωρίζει μία τεράστια εσωτερική μετανάστευση. Άνθρωποι από την επαρχία και τα νησιά μετακομίζουν στις πόλεις και οι περισσότεροι από αυτούς επιλέγουν την Αθήνα ως τον νέο τόπο διαμονής τους. Όχι μόνο γιατί εδώ είναι πιο εύκολο να βρεθούν δουλειές, αλλά και γιατί μέσω της ανωνυμίας που προσφέρει μια μεγάλη πόλη είναι εφικτό να σβήσουν τα ίχνη που άφησε πάνω τους ο εμφύλιος. Έτσι, η Αθήνα βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα μεγάλο ερωτηματικό: πού θα στεγαστεί τόσοσ κόσμος; Έπρεπε να βρεθεί μία λύση γρήγορα και μάλιστα χωρίς υψηλό κόστος. Και τότε εμφανίστηκε μία καινούργια ►

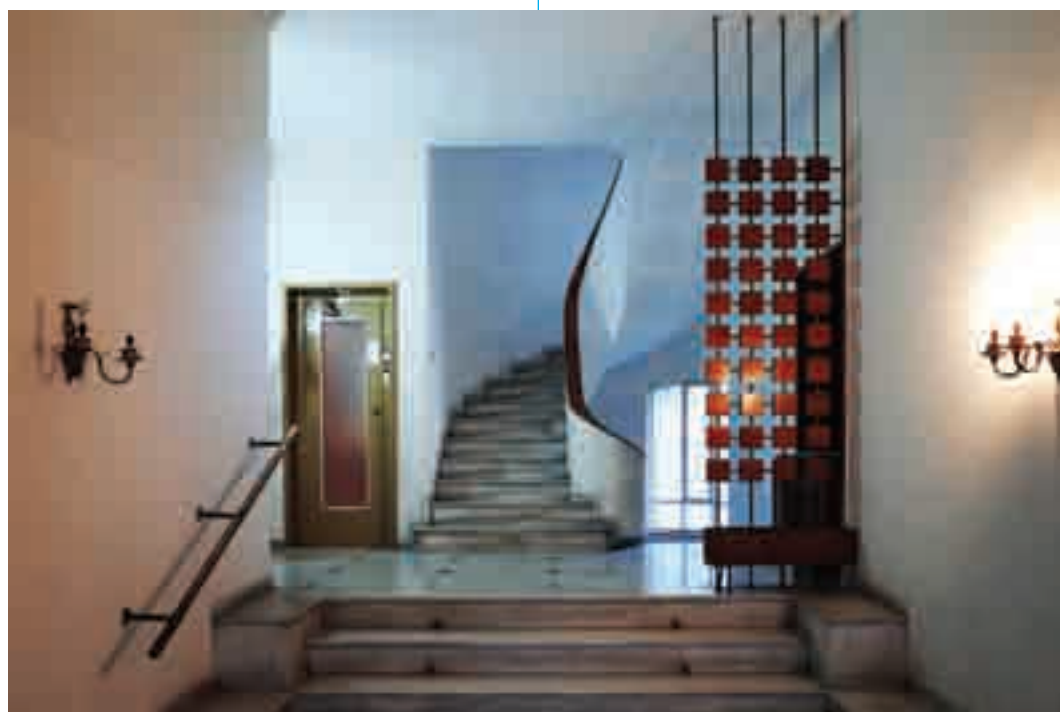
© ΜΑΡΙΟΣ ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ

© ΜΑΡΙΟΣ ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ

ΑΥΤΑ ΤΑ ΚΤΙΡΙΑ
ΠΟΥ ΤΟΣΟ ΛΑ-
ΤΡΕΥΟΥΜΕ ΝΑ ΜΙ-
ΣΟΥΜΕ ΕΦΗΥΡΑΝ
ΛΥΣΕΙΣ ΕΚΕΙ ΠΟΥ
ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΑΝ,
ΕΔΩΣΑΝ ΣΤΕΓΗ ΣΕ
ΟΣΟΥΣ ΤΗΝ ΕΙΧΑΝ
ΑΝΑΓΚΗ ΚΑΙ ΤΟ
ΚΥΡΙΟΤΕΡΟ ΟΛΩΝ;
ΕΚΑΝΑΝ ΤΗΝ
ΑΘΗΝΑ ΑΥΤΟ ΠΟΥ
ΕΙΝΑΙ: ΜΙΑ ΠΟΛΗ
ΟΛΟΖΩΝΤΑΝΗ

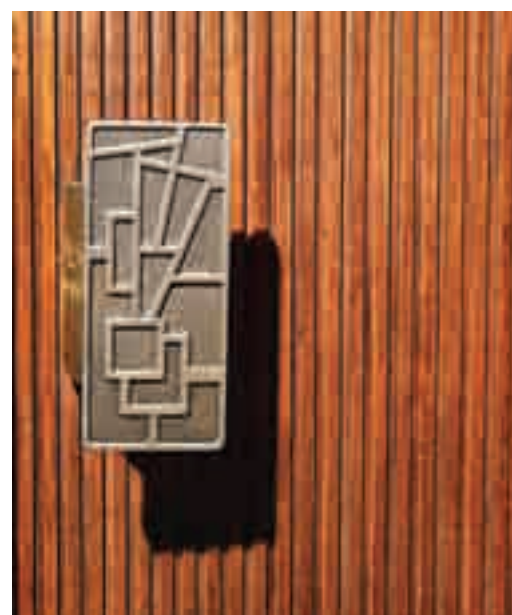

© ΔΗΜΗΤΡΙΣ ΚΛΕΑΝΘΗΣ

λέξη, η «αντιπαροχή». Ήταν ένας τρόπος για τους εργο-
λάβους να αγοράσουν μία έκταση χωρίς χρήματα, δίνον-
τας ως αντάλλαγμα στους ιδιοκτήτες της γης ένα ή δύο
προνομιούχα διαμερίσματα στο νέο κτίριο που θα έχτιζαν.
Καθώς δεν υπήρχαν χρήματα ούτε για δείγμα, και αφού οι
τράπεζες δεν έδιναν παρά ελάχιστα δάνεια, η αντιπαροχή
ήταν μονόδρομος. Επιπλέον, η πώληση των διαμερισμά-
των γινόταν με δόσεις, ακόμα και εβδομαδιαίες, ενώ ήταν
συχνό φαινόμενο οι εργολάβοι να πωλούν τα σπίτια από
τα σχέδια, πριν καν ξεκινήσουν την ανέγερση του κτιρί-
ου. Με αυτό τον τρόπο όλοι, ακόμα και οι ίδιοι οι χτίστες
που εργάζονταν στην οικοδόμηση των πολυκατοικιών,
μπορούσαν να αγοράσουν το δικό τους σπίτι. Αν σήμερα
η ιδιοκατοίκηση στην Ελλάδα αγγίζει το (αδιανόητο για
άλλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες) ποσοστό του 74,6%,
αυτό το χρωστάμε στις πολυκατοικίες.

Τις δεκαετίες του '50, του '60 και του '80, χτίζεται η
μισή Αθήνα. Οι πολυκατοικίες διαμορφώνουν πια τη νέα
εικόνα της πόλης. Εκτός, όμως, από την ιδιοκατοίκηση,
πετυχαίνουν και κάτι ακόμα, εξαιρετικά σημαντικό: το
ανακάτεμα των τάξεων, τον εκδημοκρατισμό της πόλης.
Μπορεί στα διαμερίσματα-φιλέτα των άνω ορόφων να
βρίσκαμε τους πιο ευκατάστατους πολίτες των Αθηνών
και στους κατώτερους ορόφους ή στα υπόγεια, τους λι-
γότερο προνομιούχους, όμως όλοι, πλούσιοι και φτωχοί,
ζούσαν στο ίδιο κτίριο. Αυτό υπήρξε ένα από τα εξαιρετικά
κατορθώματα της πολυκατοικίας και ο λόγος που οι συ-
νοικίες της Αθήνας δεν έγιναν ποτέ γκέτο, όπως συνέβη
με την Ιταλία ή το Παρίσι.

Όσο για την όψη των κτιρίων, οι περισσότεροι θα
συμφωνούσαμε πως στην πλειονότητά τους, πράγματι,
δεν μπορούν να συγκριθούν με την κομψότητα αρχιτε-
κτονικών ρευμάτων του 18ου ή του 19ου αιώνα. Όμως,
τα διαμερίσματα τους ήταν λειτουργικά, πρόσφεραν
ανέσεις που η Αθήνα δεν είχε καν ονειρευτεί μέχρι τότε,
διέθεταν ανελκυστήρες και πρωτοποριακό –για την επο-
χή– σύστημα θέρμανσης. Κι ακόμα, ο σχεδιασμός των πε-
ρισσότερων πολυκατοικιών προέβλεπε την ύπαρξη ενός
καταστήματος στο ισόγειο. Ως εκ τούτου, τα καφενεία, τα
εστιατόρια, και κάθε είδους μαγαζί που δημιουργήθηκε
στο επίπεδο του δρόμου έφεραν νέα πνοή κι αυτή τη χα-
ρακτηριστική αθηναϊκή ζωντάνια που υπάρχει ακόμα και
σήμερα. Από αυτή την άποψη, οι πολυκατοικίες χάρισαν
στην πόλη την ταυτότητά της.

© ΤΑΣΟΣ ΧΑΚΙΟΠΟΥΛΟΣ

© ΚΟΥΡΤΛΗΣ

© ΜΑΡΙΟΣ ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ

ΜΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑ

Η αθηναϊκή πολυκατοικία είναι τεράστιο κεφάλαιο στις (αστικές) ζωές μας. Γι' αυτό και η «**Πολυκατοικία**», μία υβριδική έκθεση που ξεκινά στις 30 Νοεμβρίου 2022 στην Ελληνοαμερικανική Ένωση και θα διαρκέσει μέχρι και τις 31 Ιανουαρίου 2023, παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον. Η «Πολυκατοικία» θα αναπτυχθεί στους δύο εκθεσιακούς χώρους του ισόγειου, όπου τέχνες όπως η ζωγραφική, η γλυπτική, το βίντεο και η φωτογραφία θα συνδιαλεχθούν με τεκμήρια, μακέτες, αναμνηστικές σημειώσεις κι άλλο αρχειακό υλικό, ώστε όλα μαζί να αφηγηθούν την εμπειρία της συν-κατοίκησης. Αρκετά από τα εικαστικά έργα που θα παρουσιαστούν, παραχωρήθηκαν από σημαντικά ιδρύματα και ιδιωτικές συλλογές ειδικά για την έκθεση αυτή, ενώ άλλα προέρχονται από αρχεία των καλλιτεχνών. Επιπλέον, θα υπάρχουν σημαντικές παράλληλες δράσεις με ελεύθερη είσοδο για το κοινό, όπως ομιλίες, ξεναγήσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα.

Σκοπός της έκθεσης, που επιμελούνται ο **Νίκος Βατόπουλος** και η **Ιρίς Κρητικού**, είναι να ενισχύσει ακόμα περισσότερο τον δημόσιο διάλογο γύρω από την επικράτηση, την εξέλιξη και την προοπτική της πολυκατοικίας ως ενός φαινομένου που σφραγίζει τον ελληνικό αστικό χώρο.

Ο Νίκος Βατόπουλος, μιλώντας στην ATHENS VOICE, λέει: «Η Πολυκατοικία συνδέεται τόσο με τον εκσυγχρονισμό της κοινωνίας μετά το 1955-1960, όταν άρχισε η μαζική διάδοσή της, όσο και με την κακοδαιμονία των αστικών κέντρων, με τη μεγάλη κάλυψη των οικοπέδων. Είναι, δηλαδή, ένα φαινόμενο πολυπαραγοντικό και αντιφατικό. Μεταπολεμικά στέριωσε μια ευρύτατη μικρομεσαία τάξη ιδιοκτητών δένοντας με ακίνητη περιουσία αγρότες και μικροαστούς που ανέβηκαν την κοινωνική κλίμακα. Ταυτόχρονα συνδέεται με μεγάλες απώλειες ιστορικών κτιρίων και την αλλοίωση της κλίμακας των συνοικιών με τα γνωστά επακόλουθα. Παρόλα αυτά, η τυπολογία της πολυκατοικίας είναι συνυφασμένη με τον ελληνικό τρόπο ζωής, και απαντάται σε πλήθος διαβαθμίσεων, εκδοχών και παραλλαγών. Συνδέεται με έργα μεγάλων αρχιτεκτόνων όπως και με έργα μαζικής τυποποίησης από οικοδομικές εταιρείες.

Η Πολυκατοικία γνώρισε πολλές ιστορικές φάσεις, από την περίοδο του Μοντερνισμού του '30 ως τις αστικές πολυκατοικίες του '60 στη Φωκίωνος Νέγρη και στη Βασιλίσσης Σοφίας. Ενδιάμεσα, η μικροαστική πολυκατοικία σφραγίζει τη φυσιογνωμία των αστικών κέντρων. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η σύνδεση της πολυκατοικίας με την ανάπτυξη των προαστίων μετά το 1970-1980. Έχουμε τον τύπο της προαστιακής πολυκατοικίας με κήπο, με υπογραφές πολλών καλών αρχιτεκτονικών γραφείων. Σήμερα, η νέου τύπου πολυκατοικία του 21ου αιώνα επιχειρεί να προσαρμοστεί και να ενσωματώσει νέες τεχνολογίες και νέες αντιλήψεις που αντανakλούν και τις κοινωνικές συνθήκες.

Το θέμα «Πολυκατοικία» αφορά τους πάντες, όλες τις γενιές, όλα τα κοινωνικά στρώματα, όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα. Έχει τεράστια αφηγηματική ικανότητα, συνδέεται με βιώματα και οικογενειακές αναμνήσεις, έγινε στόχος, έγινε ανάθεμα, έγινε κοινή γλώσσα. Σε αυτή την έκθεση, παρουσιάζεται πολυπρισματικά, δηλαδή όχι μόνο από την πλευρά της αρχιτεκτονικής, αλλά και από την πλευρά των κοινωνικών επιστημών. Για παράδειγμα, η ενότητα με τα εικαστικά έργα που επιμελήθηκε η **Ιρίς Κρητικού** έχει μεγάλο ενδιαφέρον». ●

INFO

Εγκαίνια: Τετάρτη 30 Νοεμβρίου, 19.00 Έως 31 Ιανουαρίου 2023

Γκαλερί Ελληνοαμερικανικής Ένωσης (Μασσαλίας 22)

Δευτ. Παρ. 12.00-20.00, Σάβ. 10.00-14.00, Κυρ. κλειστά / Είσοδος ελεύθερη

Για το πρόγραμμα των παράλληλων εκδηλώσεων στο website της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης www.hau.gr

ΦΕΤΟΣ Η ΜΟΙΡΑ ΣΟΥ ΦΕΡΝΕΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

+++ Ανακάλυψέ τες σαν σωστός μάγκας +++

**ΣΤΑ 91
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ**

**ΣΤΟ
KOTSOVOLOS.GR**

ΣΤΟ 210 26 99999
Κάνε την παραγγελία σου
και τηλεφωνικά 9:00 - 21:00

ΑΥΘΗΜΕΡΟΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ
για παραγγελίες μέχρι τις 15:00

ΚΩΤΣΟΒΟΛΟΣ

ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ ΚΟΠΟ, ΘΕΛΕΙ ΤΡΟΠΟ

ΠΩΣ ΘΑ ΑΝΑΝΕΩΣΕΙΣ ΕΥΚΟΛΑ
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΟΥ

Της **ΝΑΤΑΣΣΑΣ ΚΑΡΥΣΤΙΝΟΥ**

Τ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΛΑ παραπάνω από ένας χώρος. Είναι το μέρος όπου περνάμε τις περισσότερες ώρες μας, είναι εδώ που μπορούμε να είμαστε ελεύθερα ο εαυτός μας. Είναι σημαντικό να συμβαδίζει με το προσωπικό μας στιλ, αλλά και να παίρνει από πάνω μας την ένταση της μέρας. Για να το πετύχουμε αυτό, δεν είναι ανάγκη να ξοδέψουμε μία μικρή περιουσία. Το μόνο που χρειάζεται είναι λίγη φαντασία.

ΣΑΛΟΝΙ

Ο πιο εύκολος και γρήγορος τρόπος να ανανεώσεις το σαλόνι σου είναι να αλλάξεις τη διάταξη των επίπλων. Μετακίνησε τον καναπέ στην άλλη πλευρά, βάλε την πολυθρόνα στη γωνία και άλλαξε θέση στο φωτιστικό του δαπέδου. Έτσι, έχεις ήδη μεταμορφώσει ολόκληρο το δωμάτιο, χωρίς κανένα απολύτως έξοδο. Από εκεί και πέρα μένουν μόνο οι μικρές πινελιές: άλλαξε το χρώμα στις κουρτίνες σου (επίλεξε λευκές αν το σαλόνι είναι πολύ «φορτωμένο» και χρωματιστές αν είναι minimal), τοποθέτησε εσωτερικά φυτά στις γωνίες, και πρότιμψε πολλά φωτιστικά με απαλό φως, αντί για ένα κεντρικό με δυνατό φως, ώστε να δημιουργήσεις μια πιο χαλαρή ατμόσφαιρα. Μπορείς ακόμη να φτιάξεις ένα gallery wall, δηλαδή έναν τοίχο γεμάτο με φωτογραφίες ή πίνακες. Στο internet θα βρεις πολλές οδηγίες για το πώς να το πετύχεις.

ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΟ

Αυτό το δωμάτιο είναι η πρώτη εικόνα που βλέπεις κάθε πρωί, και η τελευταία πριν κοιμηθείς. Είναι σημαντικό, λοιπόν, να είναι χαλαρωτικό, χωρίς πολλή «πληροφορία» για να σε βοηθάει να ηρεμήσεις. Εδώ το χρώμα είναι σημαντικό. Βάψε έναν τοίχο σε μία απόχρωση του μπλε ή του πράσινου ή επέλεξε μία ταπετσαρία στις ίδιες αποχρώσεις. Αν δεν θες να βάψεις έναν ολόκληρο τοίχο, μπορείς απλά να βάψεις το κομοδίνο σου. Επίσης οι καινούργιες παπλωματοθήκες και τα αναπαυτικά μαξιλάρια θα μεταμορφώσουν το δωμάτιο αυτό από τη μια στιγμή στην άλλη.

ΚΟΥΖΙΝΑ

Αν ένα δωμάτιο αξίζει μία γερή ανακαίνιση, τότε χωρίς αμφιβολία αυτό είναι η κουζίνα. Είναι το δωμάτιο του σπιτιού που περνάμε την περισσότερη ώρα με την οικογένειά μας, που εκφράζουμε τη δημιουργικότητά μας και ερχόμαστε πιο κοντά. Είναι πολύ σημαντικό, λοιπόν, να ανταποκρίνεται στις ανάγκες τις οικογένειάς μας και να εκπέμπει την προσωπικότητά μας. Σε αυτό μπορεί να μας βοηθήσει η IKEA με τις εντυπωσιακές κουζίνες της σε μοντέρνο ή κλασικό στιλ. Πρόκειται για σχέδια εξαιρετικά οικονομικά με μεγάλη αντοχή στον χρόνο (σ.σ. οι κουζίνες και οι πάγκοι εργασίας IKEA συνοδεύονται με 25 χρόνια δωρεάν εγγύηση). Επιπλέον, εάν χρειάζεσαι συμβουλές για να σχεδιάσεις την κουζίνα των ονείρων σου, οι εξειδικευμένοι σχεδιαστές της IKEA σε περιμένουν στο κατάστημα για να σε εξυπηρετήσουν δωρεάν. Κλείσε σήμερα ένα ραντεβού online και δημιούργησε την τέλεια κουζίνα για εσένα.

ΜΠΑΝΙΟ

Κρέμασε πίνακες, τοποθέτησε κεριά, γέμισε μερικά βάζα με φρέσκα λουλούδια. Δεν θα το πιστεύεις ότι μέχρι πρότινος αυτό ήταν το άχαρο μπάνιο σου. Αν θέλεις να προχωρήσεις τα πράγματα ακόμη παραπέρα, κρέμασε ένα ανοιχτό ντουλάπι και γέμισέ το με κομψά κουτιά για να οργανώσεις τα πράγματα που χρησιμοποιείς σε καθημερινή βάση. Τα τεχνητά φυτά είναι επίσης μία εξαιρετική λύση για το μπάνιο, καθώς είναι ιδιαίτερα ανθεκτικά στην υγρασία.

ΜΠΑΛΚΟΝΙ

Συχνά, αντιμετωπίζουμε το μπαλκόνι σαν να μην ανήκει στο σπίτι μας, περισσότερο το χρησιμοποιούμε ως αποθήκη. Έτσι, καταλήγουμε με έναν ανεκμετάλλευτο χώρο που αντί να μας δημιουργεί χαρά, μας προκαλεί άγχος. Δεν έχει σημασία πόσο μικρό ή μεγάλο είναι το μπαλκόνι σου, μπορείς πάντα να δημιουργήσεις έναν όμορφο χώρο. Γέμισέ το με φυτά (το αυτόματο πότισμα ή το να βάλεις φυτά που δεν χρειάζονται πολύ νερό θα σε βοηθήσουν αν δεν έχεις τον χρόνο να τα φροντίζεις). Με λίγα λόγια, αντιμετώπισε το μπαλκόνι σαν ένα ακόμα δωμάτιο του σπιτιού. Πώς θα το διακοσμήσεις; Στρώσε ένα ανθεκτικό χαλί, κρέμασε κάδρα και στόλισέ το με αντικείμενα που αγαπάς. Ύστερα φτιάξε μια κούπα ζεστό καφέ και απόλαυσε το καινούργιο σου δωμάτιο. ●

IKEA

**Φτιάξε την κουζίνα των
ονείρων σου, στα μέτρα σου**

Όσο μικρό ή μεγάλο κι αν είναι το σπίτι σου, όποιες κι αν είναι οι ανάγκες της οικογένειάς σου και όποιο στίλ κουζίνας κι αν ονειρεύεσαι, τώρα μπορείς να το αποκτήσεις στην IKEA! Η σύγχρονη VOXTORP με τα γυαλιστερά λευκά ντουλάπια και η παραδοσιακή BODBYN με τα σοφιστικέ γκρι ντουλάπια είναι μόνο δύο από τις κορυφαίες επιλογές σε έτοιμες κουζίνες που θα βρεις στην IKEA, τις οποίες μπορείς να ρυθμίσεις στη διάταξη που ταιριάζει στον χώρο σου. Αν πάλι προτιμάς πιο minimal design, η σειρά κουζινών ENHET είναι η ιδανική και οικονομική λύση για κουζίνα με άποψη. Ακόμη, χάρη στο Σχεδιαστικό Πρόγραμμα Κουζίνας METHOD μπορείς να προσαρμόσεις τον σχεδιασμό της κουζίνας ακριβώς πάνω στον χώρο σου, ενώ οι εξειδικευμένοι σχεδιαστές της IKEA στα καταστήματα μπορούν να σε εξυπηρετήσουν δωρεάν κλείνοντας ραντεβού μαζί τους online. Παράλληλα, θα βρεις και δεκάδες προτάσεις οργάνωσης κουζίνας με link στα προϊόντα που ταιριάζουν απόλυτα στην METHOD, ώστε να εκμεταλλευτείς στο έπακρο κάθε διαθέσιμο χώρο της νέας σου κουζίνας. Όταν καταλήξεις στο τελικό σχέδιο, κάνεις την παραγγελία σου σε ένα κατάστημα IKEA και παραλαμβάνεις άμεσα (δες αναλυτικά στο σάιτ της IKEA στο section Υπηρεσίες)! Οι κουζίνες IKEA έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να μπορείς να τις συναρμολογήσεις μόνος σου αλλά η ομάδα της IKEA μπορεί να σε βοηθήσει με τη μεταφορά και τη συναρμολόγηση, με μια επιπλέον χρέωση. Και για να απολαύσεις τη νέα σου κουζίνα με την ψυχία σου, σημείωσε ότι οι κουζίνες METHOD και οι πάγκοι εργασίας IKEA συνοδεύονται από 25 χρόνια δωρεάν εγγύηση, το σύστημα κουζινών ENHET και οι μπαταρίες κουζίνας από 10 χρόνια δωρεάν εγγύηση και οι ηλεκτρικές συσκευές από 5 χρόνια δωρεάν εγγύηση.

**Διάλεξε την κουζίνα που σου ταιριάζει ή
σχεδίασε εκείνη των ονείρων σου στο**

ikea.gr

ΣΠΙΤΙ ΑΠΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΧΕΡΙ

Έχουν περάσει οι εποχές που μπαίναμε σε ένα μαγαζί και αγοράζαμε τα έπιπλα που χρειαζόμασταν, συν ένα-δύο κομοδίνα. Τώρα το ψάχνουμε λίγο (πολύ) παραπάνω όταν στήνουμε, ή **Ξαναστήνουμε ένα σπίτι.**

Της **ΜΑΝΙΝΑΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ**

Η φράση «**χρειαζόμαι καινούργιο σαλόνι**» δεν ακούγεται πια, ακόμα κι όταν κάποιος χρειάζεται εννιά καινούργια σαλόνια: το «σαλόνι» δεν αγοράζεται συνολικά, δηλαδή ένας ή δύο καναπέδες, δύο πολυθρόνες, ένα ή δύο σκαμπό, ένα ή δύο τραπέζια του καφέ, κι ένα ή δύο γωνιακά τραπέζια. Οι καιροί έχουν αλλάξει, το κομплé σαλόνι μας φαίνεται παλιό, ίσως με το σκεπτικό «όσα δεν φτάνει η αλεπού»... κι αν το έχουμε σπίτι μας αυτό το σαλόνι με όλα του τα σερπέν, είναι επειδή το αγοράσαμε ή το κληρονομήσαμε πριν τριάντα χρόνια τουλάχιστον. Σήμερα, αν χαλάσει ο καναπές π.χ. ψάχνουμε μόνο για καναπέ, σόλο. Το ίδιο και για τις πολυθρόνες, τα σκαμπό και τα τραπέζια. Στα περισσότερα σπίτια πια, σχεδόν τίποτα δεν είναι ασορτί. Το ύφος «jumble sale» ή «garage sale», το οποίο στην Ελλάδα αποκαλούμε «ό, τι να 'ναι», τα έπιπλα διαφορετικού είδους συγκεντρωμένα σε ένα χώρο, είναι η τελευταία λέξη της μόδας στην εσωτερική διακόσμηση – και δεν το λέω επειδή μου αρέσει αυτού του είδους η αισθητική, παρόλο που μου αρέσει πράγματι, το λένε αυτοί που ξέρουν από τέτοια και τους αντιγράφω γιατί δεν ξέρω από τέτοια. Ξέρω τι γίνεται γύρω μου, στα σπίτια φίλων και γνωστών, ακόμα και σε υπέροχα φωτογραφημένα σπίτια που βλέπω σε σάιτ ή σε περιοδικά. Έχω προσέξει ότι τα «κομμάτια με ενδιαφέρον» μοιάζουν γιαγιάδες, και όταν δεν είναι αυθεντικές κληρονομίες από αριστοκρατικές γιαγιάδες, τότε έχουν αγοραστεί σε παλαιοπωλεία, αντικερί, παλιατζήδικα, παζάρια και σε σάιτ με έπιπλα δεύτερο χέρι, μπορεί και τρίτο ή τέταρτο. Στην δεκαετία του '90 είχα εντυπωσιαστεί με τον Μάριο Βουτσινά, που έκανε πρώτος εικαστικές παρεμβάσεις σε αρχαία έπιπλα με επιτυχία, κι εξακολούθη να εντυπωσιάζομαι, όπως και με τις εμπνευσμένες αναπαλαιώσεις (επιπλων) της **Έλσα Κοππάση**. Οι μόδες, τόσο στα ρούχα όσο και στη διακόσμηση, ακολουθούν τους ρυθμούς της κάθε εποχής, προσαρμόζονται στις συνθήκες, δεν είναι ξεκούδουνες ούτε δημιουργούνται σε κενό αέρος. Η μόδα των επιπλων από δεύτερο, τρίτο κ.λπ. χέρι, η επιστροφή της αντίκας, έχει να κάνει

με το παγκόσμιο στρίμωγμα, με τις οικονομικές δυσκολίες που σφίγγουν την Ευρώπη και όχι μόνον αυτήν. Από την Ευρώπη ξεκινάει συνήθως οι μόδες, και από την Αμερική, που επίσης κοπανάει αλύπητα τα τελευταία χρόνια. Ευρώπη και Αμερική άρχισαν να «αναζητούν τις ρίζες τους», δηλαδή να ψάχνουν παλιά έπιπλα σε αποθήκες και παλιατζήδικα. Στην Ελλάδα το κάναμε ήδη αυτό (είχαμε μια δυσκολία να ξεφορτωθούμε την κομóδα της γιαγιάς...) αλλά ορίστε που έχουμε χρυσώσει την Πλατεία Αθηνών, την περιοχή της Ελλάδας με τους πιο μπλαζέ πωλητές παλιασαρίας – με το ζόρι γυρίζουν να σε κοιτάξουν, γιατί αν δεν αγοράσεις εσύ το μαύρο κοντοπόδαρο κομοδινάκι, θα βρεθούν άλλοι δέκα να το πάρουνε, οπότε δεν έχουν λόγο να ασχοληθούν, ως ειδικότητα είναι στα πολύ πάνω τους και το ξέρουν. Υπάρχουν άλλα, πιο οικονομικά μέρη να βρει κανείς σήμερα μεταχειρισμένα έπιπλα – μέχρι και στο market place του Facebook κρύβονται μικρές και μεγάλες ευκαιρίες. Το παλιό έπιπλο «με ιστορία», ακόμα κι όταν δεν είναι η δική σου ή της οικογένειάς σου, έχει ζήτηση. Την έχει επειδή είναι ιδιαίτερο αν και λίγο καραβοτσακισμένο, γιατί κατά τα άλλα είναι ντούρο, δύο μνesteδες χρειάζεται στα πορτάκια κι όξω απ' την πόρτα.

Το μεταχειρισμένο έπιπλο προϋποθέτει ένα τουλάχιστον χέρι που πιάνει, με άλλα λόγια να πιάνει το χέρι σου. Να βρίσκεις λύσεις που δεν τ' έχει το Γκουγκλ, να κάνεις θαύματα με ηλεκτρική ταινία, χρωματιστό μαρκαδόρο, λούστρο και μπογιές αναπαλαιώσης. Ιδανικά, και με κοπτοραπτική, γιατί τα υφάσματα παίζει να είναι φραγμένα, τα μπράτσα του καναπέ λιωμένα, και ήδη με πιάνει κατάθλιψη όταν τα σκέφτομαι όλα αυτά. Όχι ότι νοσταλγώ εποχές που μπλάνομε στα επιπλάδικα και αγοράζαμε τα πάντα όλα πανέτοιμα (ούτε καν σε κομμάτια και θρύψαλα για συναρμολόγηση!), πάνε αυτές οι εποχές, και τα έπιπλα τελικά δεν ήταν σπουδαία. Ορίστε που τα αρχαία γιαγιάδες έπιπλα κρατάνε καλύτερα, επειδή είναι λεβέντικα και φτιαγμένα από κανονικό ξύλο, όχι παίζουμε... απλώς θα ήθελα να έβγαине ένα πρόθυμο τζίνι το οποίο να λουστράριζε, έβαφε, σενιάριζε, βίδωνε, κόλλαγε και γενικά

μερμετίζε τις παλιασαρίες μέχρι να γίνουν λαμπίκο. Επειδή το τζίνι έχει άλλες δουλειές, έβαψα με καφέ μαρκαδόρο ένα σημείο όπου ήταν χτυπημένο το ξύλο σε μια κουניστή πολυθρόνα (που λόγω χτυπήματος, την αγόρασα κοψοχρονιά). Μετά πέρασα το σημείο με λούστρο... και η αλήθεια είναι ότι δεν είχα λούστρο, είχα όμως όζα, μανό, διαφανές βερνίκι νυχιών που έκανε πολύ καλή δουλειά. Έναν καλόγερο που του έλειπε ρουλεμάν, τον κόλλησα με ταινία – ούτε που φαίνεται, κι όταν αρχίσει να γέρνει θα αλλάξω την ταινία, αλλά γενικά οι μονωτικές ταινίες κρατάνε τουλάχιστον ένα χρόνο, οπότε δεν σκάω. Το λάδι για ξύλα κάνει θαύματα σε σκασμένα, τι άλλο, ξύλα. Και οι μπογιές αναπαλαιώσης, λίγο να εκπαιδευτείς, είναι άψογες, εκτός από οικολογικές. Μπορεί να εκπαιδευτεί κανείς στα σεμινάρια/δημιουργικά εργαστήρια αναπαλαιώσης επιπλων που οργανώνει η **Έλσα Κοππάση** στο «**Woodpicker**», με τις περιφημες μπογιές κιμωλίας, που στεγνώνουν σε 20' και πιάνουν σε όλα τα υλικά. Κατά την Έλσα, «*η ανακύκλωση των επιπλων είναι πράξη ευθύνης σε ένα κόσμο που ό,τι χαλάει το πετάει, αντικείμενα, σχέσεις, ανθρώπους. Με την ανακύκλωση ανοίγει την πόρτα της δημιουργικότητας, του σεβασμού, της ομορφιάς, της οικονομίας, της συνέχειας, της μνήμης*».

Τα παλιά έπιπλα δεν είναι μόνο πιο οικονομικά, είναι καλύτερα για το περιβάλλον – αντί να καταλήξουν σε σκουπιδότοπους, ζώνε μια δεύτερη ή τρίτη ζωή στα χέρια μας. Τα οποία χέρια μας, ακόμα κι αν δεν έπιαναν παλιότερα, τώρα πιάνουν, ορίστε που είδαν και απόειδαν, μέχρι που έμαθαν, ως χέρια, να κάνουν σχεδόν τα πάντα, το ένα με το άλλο...

Υπάρχουν πολλά παλαιοπωλεία στην Αθήνα. Ενδεικτικά κάποιες διευθύνσεις που έχουν ενδιαφέρον: «**Το Παζάρι**» στον Ελαιώνα, Αγίας Άννης 30, Αιγάλεω, κάθε Σάββατο από τις 7.00 π.μ. «**Το σπίτι της γιαγιάς**», Σέρβων 5, Βοτανικός, 2105201175 «**Παλιουσνήθειες**», Υδρας 10, Μοσχάτο, 2104811600 «**Woodpicker**», Βουλής 41, 2103224279 ●

Praktiker

ΔΙΝΟΥΜΕ ΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΙΟ ΟΜΟΡΦΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ!

Στον απόλυτο **one stop shop** προορισμό διάλεξε το κατάλληλο χριστουγεννιάτικο concept για σένα και τα **Praktiker** θα το φέρουν στο σπίτι σου! Πάρε έμπνευση και βρες το **δέντρο** που ταιριάζει στον χώρο σου, τα **στολίδια** που θα το κάνουν δικό σου και τα **διακοσμητικά** που θα συμπληρώσουν τη χριστουγεννιάτικη ατμόσφαιρα. Και επειδή Χριστούγεννα χωρίς γιορτινά τραπέζια δεν υπάρχουν, βρες τα ωραιότερα **σερβίτσια** για τα πιο παραμυθένιο χριστουγεννιάτικο τραπέζι!

Κάνε τις αγορές σου στα **16 φυσικά καταστήματα** Praktiker σε όλη την Ελλάδα, ηλεκτρονικά στο **praktiker.gr** ή τηλεφωνικά στο **210 99 40 000**.

Και... Καλά Χριστούγεννα!

HO HO HO HO

Κάνε τις αγορές
για τα Χριστούγεννα
στην Praktiker online!

ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΑΝΑΖΗΤΩ ΕΙΝΑΙ Η ΟΜΟΡΦΙΑ

Γιατί αποφάσισε να ζωγραφίσει πάνω σε κεραμικά; Ποια η σχέση του με την Ελλάδα; Μιλήσαμε με τον Ολλανδό διάσημο καλλιτέχνη, λίγο πριν τα εγκαίνια της νέας του έκθεσης στην Αθήνα.

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ**

Pat Andrea

Ο **Πατ Αντρέα βρισκόταν ακόμα στο Παρίσι** τη μέρα που μιλήσαμε, λίγες μέρες πριν επιστρέψει στην Αθήνα για την έκθεσή του με έργα πάνω σε κεραμικά αγγεία με τίτλο «*A dog at your boop*», στην

Γκαλερί Alma στο Κολωνάκι. Η συζήτηση ξεκίνησε με την Ελλάδα, καθώς ο διάσημος Ολλανδός καλλιτέχνης άρχισε να μου διηγείται ιστορίες και να ξεδιπλώνει περιστατικά από το πρώτο του οδοιπορικό στη χώρα μας. Αρχές της δεκαετίας του '60, φοιτητής στην Καλών Τεχνών, κάνει 54 ώρες για να φθάσει μαζί με έναν συμφοιτητή του από το Άμστερνταμ στην Αθήνα με το τρένο ώστε να επισκεφθούν τους Δελφούς, την Πελοπόννησο, την Κρήτη. Μέχρι και θαλάσσιο οτοστόπ επικείμενο σ' ένα καϊκι που αναλάμβανε μεταφορές εμπορευμάτων, μου λέει γελώντας. «Από το Γύθειο στη Μονεμβασιά ξεφορτώνουμε καρπούζια, πριν συνεχίσουμε με φορτίο κρασί για τα Χανιά. Δεν είχαμε πυξίδα, ταξιδεύαμε τη νύχτα με οδηγό τ' αστέρια αλλά, καθώς ο καπετάνιος ήταν νεαρός και άπειρος, χάσαμε τον δρόμο, παραβγήκαμε δυτικά στο πέλαος. Άσε που όταν φθάσαμε τελικά ήμασταν μεθυσμένοι γιατί κοιμόμασταν ανάμεσα στα βαρέλια με το κρασί... Αγαπώ την Ελλάδα και τους ανθρώπους της. Από το πρώτο ταξίδι με εντυπωσίασε η φιλοξενία και η γενναιοδωρία απέναντι στον επισκέπτη. Μας προσκαλούσαν παντού, μας έδιναν να φάμε ενώ δεν είχαμε χρήματα. Είναι κάτι έμφυτο στους Έλληνες. Και στη γλώσσα σας ο ξένος και η φιλοξενία είναι έννοιες κοντινές».

Κρατάει χρόνια η σχέση του διάσημου καλλιτέχνη με τη χώρα μας, που τη νιώθει τόσο δικό του, όπως τη γενέτειρά του Ολλανδία, τη Γαλλία όπου έχει ζήσει για χρόνια και την Αργεντινή απ' όπου κατάγεται η σύζυγος και μητέρα των παιδιών του. Από τη δεκαετία του 1990 και μετά αποκτά και επαγγελματικό έρεισμα. Η γνωριμία και η φιλία του με τον **Βλάση Φρυσίρα** θα γίνει η αφετηρία για την πρώτη του ατομική έκθεση στην Αθήνα το 2001, στο μουσείο του συλλέκτη στην Πλάκα, ενώ πριν από έναν χρόνο η **Μαρία Αλμπάνη** προσκάλεσε σύσσωμη την καλλιτεχνική οικογένεια Andrea να εκθέσουν στην γκαλερί Άλμα. Εδώ επιστρέφει ο ίδιος από την 1η Δεκεμβρίου, στην έναρξη μιας ιδιαίτερα δραστήριας σεζόν που προμηνύεται μέσα στο 2023 τρεις εκθέσεις ακόμα: στο Παρίσι στη φουάρ Drawing now και στην γκαλερί Strouk (σόλο στην αίθουσα της λεωφόρου Ματινίων και μαζί με δύο νεότερους

καλλιτέχνες στη Rue du Mail) αλλά και στην Κουένκα της Ισπανίας μαζί με τη σύζυγό του Cristina Ruiz Guinazu, τα παιδιά τους Azul και Mateo και δημιουργίες του πατέρα του Kees Andrea.

Επιστρέφετε στην Αθήνα με έργα που ξεδιπλώνονται σε διαφορετικό «καμβά». Πώς προέκυψε η ιδέα να ζωγραφίσετε σε κεραμικά αγγεία;

Ήταν πρόταση της Μαρίας Αλμπάνη. Είχε δει έναν μεγάλο κεραμικό τοίχο που έφτιαξα για το σπίτι του Αλέξη Βερούκα στην Ύδρα, με τίτλο «Μωρίας εγκώμιον», όπου ζωγράφισα σε χειροποίητα πλακάκια μίαν απίθανη, τρελή σκηνή, σε απαλούς τόνους του μπλε. Δούλεψα στο εργαστήριο του κεραμίστα Σταμάτη Φιλιππαίου και όταν τελείωσα μου έδωσε μερικά βάζα να ζωγραφίσω για πλάκα. Μου άρεσε πολύ: οι καμπύλες των αγγείων έπαιζαν ένα περίεργο παιχνίδι με τις εικόνες μου. Αρχικά σκεφτήκαμε τα νέα έργα να είναι επιτοίχια ζωγραφισμένα πλακάκια, αλλά τελικά επιλέξαμε να ζωγραφίσω σε βάζα, εν μέρει για να τιμήσουμε την ελληνική παράδοση αλλά και γιατί ήταν συναρπαστική η πρόκληση να ζωντανέψω τον κόσμο των εικόνων μου πάνω στις καμπύλες επιφάνειες σύγχρονων κεραμικών.

Μιλήστε μας γι' αυτό το σώμα δουλειάς.

Πρώτα έπρεπε να αποφασίσουμε τις φόρμες για τα αγγεία. Ο Σταμάτης έκανε τα σχέδια, επέλεξε ορισμένα και τα είχε έτοιμα όταν ήρθα στην Αθήνα. Εγώ δεν είχα προετοιμάσει τίποτα, ούτε σκίτσα, ούτε ιδέες. Ίσως ήταν ριψοκίνδυνο, αλλά είχα εμπιστοσύνη στις δυνατότητές μου, το απόθεμα εικόνων, πλασμάτων και καταστάσεων που κουβαλούσα μέσα μου θα έβγαине ως έμπνευση. Έτσι κι έγινε, μερικές φορές με δισταγμό, χωρίς σαφή εικόνα για το πώς να συνεχίσω, αλλά δουλεύοντας 10 έως 12 ώρες την ημέρα μπόρεσα να το κάνω. Κάθε πρωί στις 8:30 πηγαίναμε με τον Σταμάτη για ένα αναζωογονητικό μπάνιο στη θάλασσα και στις 10 δουλεύαμε.

Πώς ο πηλός και οι καμπυλόγραμμες επιφάνειες των αγγείων διαμόρφωσαν τη ζωγραφική σας;

Μου δημιουργούσαν κυρίως προβλήματα! Το αγγείο είναι μια καμπύλη επιφάνεια στον χώρο και δεν το βλέπεις ποτέ ως σύνολο. Ένα μέρος του βρίσκεται πάντα έξω

από το οπτικό σου πεδίο, επομένως πρέπει να σκεφθείς εντελώς διαφορετικά τη σύνθεση από ό,τι για μια επίπεδη επιφάνεια. Η παραμόρφωση των προσώπων αλλάζει τη σημασία της αναπαράστασής τους, τελικά όμως μπόρεσα να το δεχτώ και μου φάνηκε πολύ διασκεδαστικό, μια ευπρόσδεκτη παρενέργεια. Η ζωγραφική στον πηλό υπήρξε επίσης ζήτημα. Πρωταρχικά γιατί το χρώμα είναι χρωστικές με νερό. Οπότε, εάν το εφαρμόσεις πάνω στον πηλό, το νερό απορροφάται και είναι δύσκολο να επιζωγραφίσεις την υδαρή χρωστική ουσία χωρίς να καθούν τα πρώτα στρώματα χρώματος.

Τι προσέφερε η κεραμική στη δουλειά σας;

Είναι απλώς ένα ακόμα μέσο στη φαρέτρα μου, δεν άλλαξε την κύρια πρακτική μου, μόνον ίσως ότι δίνω περισσότερη έμφαση στο καθαρό γραμμικό σχέδιο. Αυτό που με γοητεύει είναι ότι το κεραμικό, μόλις βγει από τον φούρνο και κρυώσει, είναι άφθαρτο, σαν βράχος (εντάξει, μπορεί να σπάσει αλλά μπορείς να το συγκολλήσεις), αλλά δεν γίνεται να σαπίσει ούτε να διαβρωθεί από μύκητες ή έντομα ούτε να καεί, κάτι που συμβαίνει με το πέρασμα του χρόνου στο χαρτί και τον καμβά.

Ποιες είναι οι γυναίκες που αποτυπώνετε στα κεραμικά σας; Αντιπροσωπεύουν συγκεκριμένους χαρακτήρες, σκέψεις; Και τι θα έλεγαν, αν μπορούσαν να μιλήσουν;

Είναι οι γυναίκες που με ενδιαφέρουν στην καθημερινή ζωή, που ανακαλύπτω σε φωτογραφίες ή συναντώ όταν ανοίγω την πύλη στο υποσυνείδητό μου. Είναι κυρίως δυνατοί χαρακτήρες και λίγο διεστραμμένοι, οπότε, για να είμαι ειλικρινής, χαίρομαι που οι ζωγραφίες μου δεν μιλούν. Θα ήθελα, ωστόσο, να προσθέσω μια μικρή σκέψη σχετικά με την ερμηνεία του έργου τέχνης: κάθε θεατής βλέπει και νιώθει πράγματα στους πίνακες που περιεργάζεται, δίνοντάς τους νόημα. Συμφωνώ με τον Μαρσέλ Ντυσάν ότι ο τρόπος που αντιλαμβανόμαστε μια εικόνα προέρχεται κατά 50% από το έργο και 50% από τον θεατή.

Τι σας γοητεύει τόσο στις γυναίκες και εμφανίζονται παντού στα έργα σας; Είναι ένα μυστήριο που θέλετε να αποκρυπτογραφήσετε;

Οι γυναίκες είναι το άλλο μισό του είδους μας, υποτίθεται ότι ζούμε μαζί για τη διαίωνιση του ανθρώπινου είδους. Υπάρχουν πολλές γυναίκες που αξίζει να γίνουν το θέμα σου. Αυτό δεν είναι πρόβλημα. Αλλά καθώς με τα χρόνια δυσκολεύομαι να τις καταλάβω έγιναν το κύριο αντικείμενο της δουλειάς μου – ήλπιζα ότι ζωγραφίζοντάς τις θα μπορούσα να τις καταλάβω καλύτερα... Κάτι που δεν συμβαίνει σχεδόν καθόλου, αλλά με γοήτευαν όλο και περισσότερο και θέθηκα τόσο πολύ με τα θηλυκά στη δουλειά μου – έτσι, χωρίς να χρειάζεται να λύσω το μυστήριο. Ας είναι.

Έννοιες όπως η σεξουαλικότητα, η βία και η επιθυμία απασχολούν τη δουλειά σας. Είναι η κινητήρια δύναμη στην τέχνη σας;

Το φύλο και η σεξουαλικότητα, η βία και η επιθυμία είναι παρόντα στη δουλειά μου όπως είναι στην κοινωνία, στον τρόπο που ζούμε. Καθώς η «ζωή» είναι στην πραγματικότητα το θέμα μου, οτιδήποτε θα μπορούσε να αποτελέσει αφορμή για έναν πίνακα. Αλλά, πάλι, έχω ζωγραφίσει και γαλήνιες και όμορφες στιγμές γιατί αυτό που πραγματικά αναζητώ είναι η ομορφιά, το θέμα του καλλιτέχνη είναι απλά η ομορφιά (ό,τι κι αν είναι αυτό!) και αν καταφέρω να τη βρω και να τη δείξω στις συγκρούσεις και τις καταστροφές, ξέρω γιατί υπάρχω, για να ανακαλύπτω και να αναδεικνύω την ομορφιά εκεί όπου κανείς δεν υποψιάζεται ότι υπάρχει. Αν αυτό λειτουργήσει, είναι θρίαμβος. ●

INFO

Pat Andrea, «A dog at your boop»

Γκαλερί Άλμα,
Υψηλάντου 24,
Κολωνάκι,
2114003160

Εγκαίνια: 1 Δεκεμβρίου, 19:00-22:00

Έως 28

Ιανουαρίου 2023

Τρ., Πέμ.-Παρ.

11:00-20:00, Τετ. &

Σάβ. 11:00-15:00

Η ATHENS VOICE

είναι χορηγός

επικοινωνίας.

ΤΟ ΦΥΛΟ ΚΑΙ Η
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ,
Η ΒΙΑ ΚΑΙ Η ΕΠΙΘΥΜΙΑ
ΕΙΝΑΙ ΠΑΡΟΝΤΑ ΣΤΗ
ΔΟΥΛΕΙΑ ΜΟΥ ΟΠΩΣ
ΕΙΝΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ,
ΣΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ
ΖΟΥΜΕ

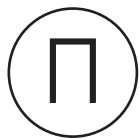

© ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΜΙΝΗΣ

Η ΑΘΗΝΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΡΙΤΩΝΑ

Ο γνωστός Αθηναίος art & interior designer και πρόσωπο της πόλης **Kirios Criton**, με αφορμή τη συλλεκτική έκδοση ενός βιβλίου-έκπληξη, μιλάει για τη ζωή του, τις επεμβάσεις, τα σχέδια και την τέχνη του στην Αθήνα

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ**

Πριν το **Kirios Criton**, υπήρχε ο **Κρίτων**.

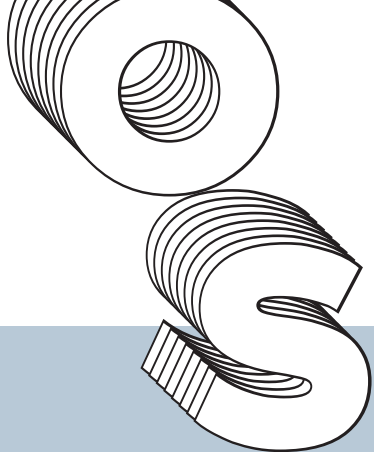
Έτσι τον ξέραμε όταν κυκλοφορούσε και έλαμπε στα κλαμπ της Αθήνας, ένας από τους πιο ωραίους Αθηναίους. Παιδί των 80s, με τη μακριά του φράντζα και την αγορίστικη, «ποδοσφαιρική» του κίνηση, όργωνε τους δρόμους και τα στέκια, ερωτευόταν, χόρευε γυμνός αργά όταν έκλειναν οι πόρτες στα μπαρ, ήταν ένας άνθρωπος που ρουφούσε τη ζωή και τη μετέτρεπε σε αυθεντικότητα και πρωτοτυπία – έτσι όπως εκφράστηκαν αυτά στις μετέπειτα δουλειές του σαν σχεδιαστής, είτε με τη συνεργασία του με τον αρχιτέκτονα Πάνο Παπαμακάριο σαν **Epevnassiscritonpanos**, είτε μόνος του σαν Kirios Criton: «κύριος του εαυτού μου» όπως λέει ο ίδιος σε μία συζήτηση-ποταμό που είχαμε μαζί του. Ένα ταξίδι στην Αθήνα-και-εκτός, γεμάτο προσωπικές ιστορίες, λαβωματίες, έρωτες, ερειπωμένα σπίτια που γίνονταν γκαλερί, γκαλερί που γίνονταν διάδρομοι απογείωσης της φαντασίας του, σχέδια για σπίτια γνωστών Αθηναίων και για τα κτίρια του Πάνου Ζουγανέλη που ζητούσαν τη δική του ελληνική μεταμοντέρνα γραμμή, αντικείμενα, σύμβολα, παραμύθια, χιούμορ, θράσος και τόλμη, όλα όσα συναρμολογούν αυτό το μοναδικό πρόσωπο.

Μιλάει με δύναμη σαν να έχει γράψει δεκάδες βιβλία αυτογνωσίας (μάλιστα βιβλία του έχουν εκδοθεί από την *Οδό Πανός* του Γ. Χρονά): «*Δεν ήθελα παρά να ζήσω αυτό που από μόνο του επιθυμούσε να βγει από μέσα μου. Να πάψω να σχεδιάζω τα "θέλω" και με μια μονοκονδυλιά να χτίζω τα "μπορώ"*». Η αλήθεια είναι ότι καμία ετικέτα δεν ταιριάζει στον Κύριο Κρίτωνα που, ανάμεσα σε σπουδές στις γραφικές τέχνες, το ελεύθερο και αρχιτεκτονικό Σχέδιο στη σχολή Δοξιάδη, εσωτερική αρχιτεκτονική και interior design στη σχολή ΑΚΤΟ, και φωτογραφία, σπουδή και χρήση καθρέπτη με εξειδίκευση στον φωτισμό, στη Γαλλία, συνδυάζει και το ενδιαφέρον του για θέματα ψυχολογίας με αναφορές στη μόδα, στην ποίηση, στην αρχιτεκτονική και στη μοίρα – σε αυτό που πρόκειται να συμβεί και όλα συνηγούνται να γίνει. Λατρεύει τον διάλογο και τις λέξεις, το βιβλίο του έχει τον τίτλο *ΝΑΙ+ΟΧΙ*. «*Όλα τα δεινά του κόσμου οφείλονται σε αυτές τις δύο μοναδικές λέξεις και τη λανθασμένη διαχείρισή τους*» λέει. Το 1999 σχεδίασε το περιβόητο εστιατόριο της εποχής, **Αριστερά-Δεξιά**, στην έξοδο του οποίου υπήρχε η γκαλερί Exit. Εκεί έκανε και την έκθεση «*Μεγάλα λόγια + λεξικό ανοησίας*», βασισμένη στη χρήση της ελληνικής γλώσσας και των λανθασμένων πιστεύω. Το Αριστερά-Δεξιά υπήρξε το

ΔΕΝ ΗΘΕΛΑ
ΠΑΡΑ ΝΑ
ΖΗΣΩ ΑΥΤΟ
ΠΟΥ ΑΠΟ
ΜΟΝΟ ΤΟΥ
ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΕ
ΝΑ ΒΓΕΙ ΑΠΟ
ΜΕΣΑ ΜΟΥ.
ΝΑ ΠΑΨΩ ΝΑ
ΣΧΕΔΙΑΖΩ ΤΑ
«ΘΕΛΩ» ΚΑΙ
ΜΕ ΜΙΑ ΜΟ-
ΝΟΚΟΝΔΥΛΙΑ
ΝΑ ΧΤΙΖΩ ΤΑ
«ΜΠΟΡΩ»

Έκθεση, 1986, Γκαλερί Ζουμπουλάκη

1985, συμμετοχή
S.A.D., Α' Βραβείο
Grand Palais, Παρίσι

Έκθεση Χειρονομίες,
1994, παρουσίαση
των Κουταλιών Γευ-
σιγνωσίας Κ.Κ. στην
γκαλερί Never On A
Sunday, στο Θησείο

πρώτο «σοβαρό» εστιατόριο, με ανοιχτή κουζίνα, με ατμόσφαιρα που θύμιζε πολεμικό καταφύγιο. «Από εκεί ξεκίνησαν όλες οι τοιμεντοκονίες που βλέπεις τώρα παντού» λέει ο Κρίτων.

Δεν του αρέσει να μιλάει με ξένες λέξεις, αγαπάει τα λογοπαίγνια, συχνά τα γράφει σαν μεγάλα σλόγκαν σε βιτρίνες και τοίχους, επάνω σε αντικείμενα και σε καταλόγους εκθέσεων. Δεν πουλάει τα έργα του, επιλέγει σε ποιες συλλογές να ανήκουν. Ή τα διαθέτει σε ειδικά καταστήματα, πολλές φορές τα σπίνει μόνο για μια νύχτα και τα διαλύει. Κι αν αυτό ακούγεται αρκετά ερωτικό, είναι γιατί και ο ίδιος φέρει υπερήφανα τα τραύματά του από έρωτες παθιασμένους. Μιλάει και δακρύζει, θυμάται ημερομηνίες και μέρη. Συνεπής στις αναφορές του, στα αντικείμενα από το πατρικό του σπίτι, στα λόγια, τις αναμνήσεις. Θυμάται τα Πετράλωνα και την ταινία «Συννοικία το όνειρο», το Κερατσίνι, τη Νίκαια, και την Παραγκούπολη που σχεδίασε μέσα στο wine bar «Θα σε κάνω βασίλισσα» στην Ιερά Οδό. Ώρες ώρες μιλάει σαν δεκαπεντάχρονο, λέει φράσεις όπως «ξόδεψα όλα μου τα χρήματα», πετάει στην κουβέντα ονόματα δεκάδες, σκηνές από ταινίες, μέρη της Αθήνας που ανακάλυψε και διοργάνωσε καλλιτεχνικά events που δεν θα μπορούσε κανείς να φανταστεί. Π.χ.: «Το 2002 σχεδίασα την πρώτη για την Αθήνα One Off Gallery. Πίσω από τη Μητρόπολη Αθηνών, στην έξοδο του πολεμικού καταφυγίου, γεννήθηκε το Bunker. Με μια εγκατάσταση και videoart του Λαβυρίνθου σε ευθεία γραμμή. Με ένα δαχτυλίδι Τορος (Ταύρος), εφαρμοσμένο σαν σπόρος-αντίδοτο στο έδαφος της γκαλερί». Τα έργα του είναι το ίδιο συναρπαστικά όσο

και ο τρόπος που τα διηγείται. Από τη συλλογή με την εγκατάσταση των τιρμπουσόν στο οινοποιείο του Κων/νου Μπουτάρη, μέχρι τα 12 κουτάλια, ένα για κάθε μήνα, μέχρι το κόκκινο κραγιόν της Κοκκινোসκουφίτσας που συνόδεψε την πρόσκληση για μία έκθεσή του.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΡΟΝΙΑ

Κορυδαλλός, δημοτικό, γυμνάσιο. Στο μάθημα των τεχνικών, με θέμα το δάσος όταν όλα τα παιδάκια ζωγράφιζαν κίτρινους ήλιους και πράσινο γκαζόν, ο μικρός Κρίτων πήρε μαύρα, άσπρα και γκρι κραγιόνια και ζωγράφησε ένα καμένο δάσος και πήρε μηδέν. Όταν οι ανήσυχοι δάσκαλοι τον ρώτησαν γιατί το έκανε, απάντησε «Αυτό το δάσος είδα όταν πηγαίναμε με τη γιαγιά και τη μαμά μου διακοπές στον Χάρακα. Ένα καμένο δάσος». Το επόμενο βήμα του ήταν να ζητάει από τη μητέρα του επίμονα να τον γράψει στη Σχολή Δοξιάδη. Και το κατάφερε. Και διέσχιζε την Αθήνα, από τα λεωφορεία και την άγρια τότε Κουμουνδούρου, να περνάει μέσα από του Ψυρρή, το Σύνταγμα, να ανεβοκατεβαίνει εκείνη την ανηφόρα της Δημοκρίτου, επί δύο χρόνια. Όταν έκλεισε η σχολή-φυτώριο της εποχής, άρχισε τη διαδρομή μέχρι τη ρωσική εκκλησία στη Φιλελλήνων, κοντά στο New Hotel του Humberto Campana, σε ένα παλιό κτίριο στην οδό Σουρή, εκεί που είναι τώρα το Wine by the Glass. Εκεί ήταν η σχολή ΑΚΤΟ – και εκεί, πριν την ΑΚΤΟ, έκανε τα περιβόητα mobile πάρτι του το Jungle Club του Χρήστου Καλοπίτα.

Ο Κρίτων με προλαβαίνει: «Ας μιλήσουμε για τους ομο-

φυλόφιλους της εποχής. Γνώριζα από πάρα πολύ νωρίς τι μου συμβαίνει. Από 5 ετών είχα μία δυσάρεστη εμπειρία με τον ξάδερφό μου που με σημάδευε και μεγαλώνοντας “κουμπώθηκα”. Στο δημοτικό ήμουν πάρα πολύ κλειστός. Δεν είχα επικοινωνία με τα παιδιά, ήμουν πιο πολύ με τα κορίτσια, παρόλο που ο πατέρας μου με προόριζε για ποδοσφαιριστή γιατί ήταν και πρόεδρος του ποδοσφαιρικού ομίλου Κορυδαλλού. Είχα και καλή γάμπα και κουτουπιέ (γέλια). Με έπαιρνε μαζί του στο Καραϊσκάκη, γιατί ήταν Ολυμπιακός φυσικά, κι εγώ πήγαινα για τα πατατάκια και τις πορτοκαλάδες που ήταν σε κάτι πλαστικά κίτρινα μπουκαλάκια στο σχήμα του πορτοκαλιού. Τα Μίκι Μάους τότε για μένα ήταν απαγορευμένα. Τα διάβαζα μέσα στα σχολικά βιβλία. Τα θεωρούσαν “αμερικανικά”. Ο πατέρας μου ήταν Βενιζελικός, άρα καταλαβαίνεις».

ΤΑ ΣΗΜΑΔΙΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ

«Στα 14 μου ερωτεύτηκα έναν Γάλλο και με ένα αυτοκίνητο από το Aleco's βρέθηκα στο Παρίσι. Έκλεψα τις υπογραφές των γονιών μου σε ένα χαρτί εξουσιοδότησης ότι έχω το ελεύθερο να βγάλω διαβατήριο λέγοντάς τους ότι είναι για κάτι σχετικό με το σχολείο – σιγά μη διαβάζανε και καταλαβαίνανε τι υπογράφουν. Κι έτσι έφυγα με τον Ρεζίλ, εξ' ου και αυτά (δείχνει κάτι ραβδωτά σημάδια στο μπράτσο του), καψίματα που έκανα εγώ στον εαυτό μου, για να καταλάβω τι σημαίνει προδοσία. Μεγάλη ιστορία. Το θέμα είναι ότι εγώ στα 14 μου, έφυγα, ανέπνευσα από τον Κορυδαλλό και το “τι πρέπει να γίνεις”. Και βρέθηκα στη Σαλόν-σουρ-Σων, ανάμεσα σε Παρίσι και Λιών. Εξαιρετική περιοχή, έμαθα

Συλλογή κοσμημάτων
για τη Χρυσοθήκη
ΖΩΛΩΤΑΣ, 1984

1985, συμμετοχή S.A.D.,
Α' Βραβείο Grand Palais, Παρίσι

ΣΤΟ
ΚΟΛΩΝΑΚΙ,
ΟΤΑΝ ΗΜΟΥΝ
ΣΤΟ ΚΑΤΑ-
ΣΤΗΜΑ ΤΗΣ
ΟΥΤΟΠΙΑΣ,
ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΕ
ΤΙΠΟΤΑ, ΕΝΑ
ΜΑΝΑΒΙΚΟ
ΜΟΝΟ. ΗΤΑΝ
ΓΕΙΤΟΝΙΑ.
ΝΕΟΚΟΣΜΟ-
ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΠΙΑΤΣΑ ΕΓΙΝΕ
ΑΠΟ ΤΟ '90
ΚΑΙ ΜΕΤΑ.

πολλά πράγματα εκεί. Μέχρι που έκανα και σεμινάρια για φωτισμό με τον καθρέφτη, γιατί εκεί ακριβώς εφευρέθηκε και η φωτογραφία.

»Ο Ρεζίς ήταν ένας άνθρωπος που είχε βγει για “κυνήγι”. Όλα αυτά που λένε για τον “ελληνικό τουρισμό” είναι μαλακίες. Σε όλη την Ελλάδα τότε, όλοι ερχόντουσαν για hunting. Το έκαναν και ο Yves Saint Laurent και ο Moschino, όπως όταν πήγαιναν στην Τυνησία και στο Μαρόκο. Ας μη γελιόμαστε, μια τέτοια χώρα είμαστε. Έτσι κι ο Ρεζίς, με έβαλε στους ώμους του ως ένα ελάφι και με πήγε ως θήραμα, ως “κάτι ωραίο” που βρήκε και σκότωσε στο κυνήγι του εν Ελλάδι. Εγώ είχα ερωτευθεί αληθινά, ήταν ο πρώτος μου μεγάλος έρωτας, και νόμιζα ότι κι αυτός με είχε ερωτευθεί. Αυτός όμως με πήγε εκεί για να κάνει επιδείξη. Στους συχωριανούς του εκεί, δεν είναι και καμιά μεγάλη πόλη, αλλά ιδιαίτερα στον εραστή του που δεν ήξερα ότι είχε. Ήθελε να του κάνει τη ζωή δύσκολη. Όταν έφθασα εγώ εκεί, ο εραστής έλειπε στο Παρίσι».

» Έμεινα εκεί λίγο, μετά γύρισα στην Ελλάδα και όταν την άλλη χρονιά ξαναπήγα, με τις δικές μου οικονομίες, Χριστούγεννα, φτάνω στο σπίτι, χτυπάω, μπαίνω και είναι μέσα το ζευγάρι. Και έγινε το έλα να δεις. Οι δυο τους σπάσανε όλο το σπίτι. Αυτές οι λαβωματιές, τα σημάδια, είναι τα δώρα που έκανα στον εαυτό μου για να θυμάμαι τι σημαίνει προδοσία. Είναι πέντε σημάδια, πέντε γράμματα, όσα στη λέξη Αγάπη, δηλαδή Ρεζίς. Πέντε σημάδια με καμένη σε στόφα κουζίνας λεπίδα μαχαιριού. Μόνος μου, μεθυσμένος, Πρωτοχρονιά, αυτός έλειπε γιατί ήταν και ντι-τζέι εκτός από ανθοπώλη, και εγώ έκαψα το χέρι μου. Ήρθαν μετά οι φίλοι του να με πάρουν να πάμε να τον βρούμε και έφριξαν, δεν μπορούσαν ούτε στο

Πρώτων Βοηθειών να με πάνε γιατί ήμουν 14 χρονών. Θα τον πηγαίναν μέσα».

Επιστρέφοντας από τη Γαλλία και τελειώνοντας την ΑΚΤΟ το 1978, ο Κρίτων γνωρίζεται με τον **Πάνο Παπαμακάριο** και αρχίζει η φιλία τους που θα τον οδηγήσει στη διακοπή της αναβολής του από τον στρατό («γιατί πήγε και ο Πάνος δόκιμος αξιωματικός»). Στον Αιγάλεω, ο Κρίτων τα βρίσκει δύσκολα και κάνει απόπειρα αυτοκτονίας, πιστός στις μοιραίες και αυτοκαταστροφικές αποφάσεις του. Τον προλαβαίνουν αλλά αυτό ισοδυναμεί με Στρατοδικείο. Κι έτσι, «μου περνάνε χειροπέδες και πέρασα και από τις φυλακές Κορυδαλλού, ως προφυλακισμένος για να με δικάσουνε μετά από 15 μέρες στο Στρατοδικείο, για την απόπειρα αυτοκτονίας. Το έζησα κι αυτό. Αλλά εκεί μέσα είχα και από τις άλλες εμπειρίες, αυτές που δεν λέγονται, από αυτές του φίλου μου του Ζαν Ζενέ. Που τον είχα διαβάσει πριν, αλλά τον έζησα στις φυλακές».

ΕΡΕΜΒΑΣΣΙΣ

«Με τον Πάνο βρεθήκαμε να έχουμε ένα σπίτι, το γνωστό σπίτι με τις Καρυάτιδες, στην Ασωμάτων. Εκείνο το μπαλκόνι με τις Καρυάτιδες ήταν το υπνοδωμάτιό μας. Έτρεμε όλο το σπίτι όταν περνούσαν τα λεωφορεία. Το άλλο κακό, ήταν ακόμα εν ενεργεία το Γκάζι και δεν μπορούσαμε ούτε τα παράθυρα να ανοίξουμε, δεν μπορούσες να αναπνεύσεις. Γι' αυτό και ήταν υποβαθμισμένη περιοχή. Μόλις έκλεισε το Γκάζι άρχισε να αναπτύσσεται. Δεν θα το πιστέψεις, μέσα σε εκείνο το σπίτι διάβασα το “Τρίτο Στεφάνι” του Ταχτσό. Και

ταυτίστηκα απόλυτα με την αυλή του σπιτιού που υπάρχει μέσα. Πολύ λίγοι φίλοι ζήσαν αυτό το σπίτι μαζί μας, ο Αλέκος, ο Ζαν Πιέρ, ο Μίλτον... Ζήσαμε μόνο δύο χρόνια εκεί, με σκοπό να το φτιάξουμε, αλλά ήρθε η κυρία που το είχε και μας είπε να φύγουμε γιατί θα το απαλλοτριώνανε για να γίνουν ανασκαφές εκεί για να βρουν τον τάφο του Περικλή; κάτι τέτοιο. Ποτέ δεν έγινε αυτό, το σπίτι πέρασε στο Δημόσιο και κάποια στιγμή το έκαναν και κλαμπ – ντροπή τους!

»Κι έτσι βρήκαμε τη Δημοφώντος που από τα Πετράλωνα καταλήγει στο Πιλοποίεο του Πουλόπουλου το οποίο τότε ήταν ερείπιο. Το όνειρό μας ήταν να μαζέψουμε λεφτά να το πάρουμε και να το φτιάξουμε. Το βιβλίο που βγάζω λοιπόν, “φτιάχτηκε” εκεί, στη Δημοφώντος. Έχει μέσα πέντε μεταμορφώσεις εντελώς διαφορετικές η μία από την άλλη, εκείνου του χώρου. Οι καλλιτέχνες έχουν ένα στούντιο, έναν καμβά και δημιουργούν. Εμένα η δική μου παλέτα, το καβαλέτο μου, ήταν ότι έβαφα το σπίτι και του άλλαξα χρώματα, έπιπλα, τα πάντα. Ήταν το ατελιέ μου. Εκεί έγινε κάτι μαγικό, εκεί αποφασίσαμε με τον Πάνο να κάνουμε και μία εταιρεία design, την Ερεμβασσίς. Οι πρώτοι που το κάναμε, όλα τα γράμματα κολλημένα: Ερεμβασσίς criotopanos. Και κάνουμε αυτό το ρημάδι το σπίτι μια σούπερ έκθεση με “επεμβάσεις” σε έπιπλα. Το βράδυ στρώναμε το κρεβάτι και κοιμόμασταν και το πρωί το διπλώναμε για να έρχονται οι φοιτητές από τη Σχολή Καλών Τεχνών του Πολυτεχνείου να μας δούνε, επισκέπτες κλπ.»

Μία από τις πρώτες σημαντικές δουλειές που πήρε το σχεδιαστικό δίδυμο ήταν η διαμόρφωση του εστιατορι- ►

Εσωτερικά του διαμερίσματος Κ.Κ. στην οδό Αποστόλου Παύλου στο Θησείο, 2002. Κουζίνα STRATO και έπιπλα FORNASETTI.

Συλλογή αριθμημένων κουταλιών από ασήμι για τους 12 μήνες του χρόνου, Γκαλερί Never On A Sunday

ου-μπαρ **Μπαλτάζαρ**, το οποίο παρουσίασε ο *Ταχυδρόμος* –με διευθύντρια τότε τη Ρούλα Μητροπούλου– σε 6 σελίδες, σπουδαίο γεγονός μια και το περιοδικό τότε ήταν «η Βίβλος της Αθήνας» όπως λέει ο Κρίτων. «Και γινόμαστε σε ένα βράδυ διάσημοι, αδειάζει η Ράτκα – κάθε φορά που κάναμε ένα μαγαζί, αδειάζε η Ράτκα».

Παράλληλα, ο Κρίτωναs γίνεται ένα πλάσμα της πόλης. «Γνώρισα και την περιοχή του Θησείου, του Ψυρρή και τα πέριξ. Την Κουμουνδούρου, την Ευριπίδου. Δύσκολες περι-οχές και επικίνδυνες το βράδυ, τότε. Τι σκοτεινή πλευρά της Αθήνας τη δοκίμασα μία φορά, είδα ότι δεν ταιριάζουμε και την άφησα. Στα γκέι μπαρ πήγαίνα. Μου άρεσε και συνεχίζει να μου αρέσει το φλερτ. Οι άνθρωποι όμως σήμερα κάνουν τα connections μέσα από τα Facebook κλπ. Στην απευθείας επικοινωνία καταλαβαίνεις καλύτερα τον άνθρωπο. Γύριζα στο Mad στην Πλάκα, λίγο παραπάνω στο Trip, στα Ζώδια, στο Ζακαρέ, στο Aleco's Island στο Κολωνάκι. Το κέντρο της νύχτας όμως τότε ήταν η Πλάκα».

Η ονομασία Kirios Criton ξεκινάει από το '89, με τον θάνατο του πατέρα του και τη διάλυση της εταιρείας με τον Π. Παπαμακάριο. Το πεπρωμένο τον οδηγεί να γίνει Kirios του εαυτού του και μία από τις πρώτες εικαστικές δουλειές του παρουσιάζεται στο πρώτο γκουρμέ εστιατόριο της Ελλάδας και της Αθήνας, το **Precieux** στην Πινδάρου, ένα υπέροχο νεοκλασικό στην είσοδο του οποίου, στο πεζο-δρόμιο, είχε στηθεί τέντα για να προσφέρονται στους καλεσμένους στρείδια και σαμπάνιες πριν μπουν μέσα, στο υπερθέαμα: Ένα «βίντεο γουόλ», από τηλεοράσεις όπου προβαλλόταν ένα βίντεο με τίτλο «1999, πέρα από το καλό και το κακό» με body art επάνω σε ένα νέο πρόσωπο που τον είχε ανακαλύψει και φέρει ο φωτογράφος ο Τάκης Διαμαντόπουλος από το Παρίσι, τον Αντώνη Φραγκάκη.

Μία από τις πολυσυζητημένες δουλειές των Eremvassiscritonpanos ήταν το '85, το ζαχαροπλαστέιο **Fresh** του Στέλιου Παρλιάρου, στην οδό Σέκερη στο Κολωνάκι. Ένας μίνιμαλ χώρος πολυτελείας σε ύφος post modern, με μάρμαρα και γυαλί και τα γλυκίσματα τοποθετημένα να επιδεικνύονται «σαν κοσμήματα» έλεγαν πολλοί. «Και σαν νεκροτομείο, έλεγαν πολλοί άλλοι», συμπληρώνει ο Κρίτωναs. «Επειδή είχαμε τα μαρμάρινα συρτάρια για τα γλυκά, αλλά αυτή ήταν η λογική: τα γλυκά έρχονται φρέσκα, μπαίνουν στο πρώτο συρτάρι. Περνάει η πρώτη μέρα, μπαίνουν στο δεύτερο συρτάρι. Στο τρίτο συρτάρι πια, έχει πεθάνει το γλυκό. Το τρίτο συρτάρι πάει στα σκουπίδια, το δεύτερο συρτάρι το μοιράζετε αναμεταξύ σας. Γι' αυτό κέρδισε ο Στέλιος. Όταν έλεγε ότι ήταν fresh, ήταν φρέσκο».

Ο Κρίτωναs, οργώνοντας την Αθήνα –με το πόδι και το αεικίνητο μάτι που έβλεπε κτίρια, χώρους, σημεία και ιδέες να ξεπηδούν από αυτά– έχει γνωρίσει όλες τις αλλαγές της. «Στο Κολωνάκι, όταν ήμουν στο κατάντημα της Ουτοπίας, δεν υπήρχε τίποτα στη γειτονιά. Ένα μανάβικο μόνο. Ήταν γειτονιά. Μετά άρχισαν να ξεφυτρώνουν ένα ένα τα καταστήματα για να γίνει η πιάτσα όπως εξελίχθηκε. Νεο-κοσμοπολίτικη πιάτσα έγινε από το '90 και μετά. Πριν, όταν ακούγαμε ότι κάποιος άνοιξε μαγαζί στην Αναγνωστοπούλου λέγαμε “πωπω, πού πήγε και το άνοιξε, στο βουνό;”. Μέχρι να αναπτυχθεί η Σκουφά, ας πούμε, η ακριβώς παράλληλή της, η Τσακάλωφ, ήδη θεωρούνταν μακριά. Η δε Πατριάρχου Ιωακείμ ήτανε ξεχασμένη από τον θεό. Η Σκουφά είχε κίνηση επειδή ένωνε τα Εξάρχεια, τη Νεάπολη και το Κολωνάκι».

«Τα Εξάρχεια τα γνώρισα όταν πήρα το Φλοράλ του Κωνσταντίνου, απέναντι από το Βοξ και του άλλαξα τα φώτα. Το ήθελα γιατί ήταν εκεί η Μπλε Πολυκατοικία που για μένα ήταν ένα σημαντικό αρχιτεκτόνημα, αγαπούσα και τον Yves Klein, ήταν και η πρώτη εκδοχή του λουλακί χρώματος του Yves Klein μέσα στην περιοχή. Το μαγαζί το ονόμασα Φλοράλ-Λιμπεράλ και του έδωσα στιλ με λουλουδία, make love not war, ένα χίπικο ύφος αλλά με αναφορές στην Κίνα».

Κόψε τον λογαριασμό, φύτεψε ένα δέντρο, και άφησε το πότισμα σε εμάς...

eBILL: Μαζί, θα κάνουμε το χαρτί... οξυγόνο!

Τα βήματα είναι πολύ απλά!

- Μπαίνεις στην ιστοσελίδα eydap.gr
- Κάνεις, εύκολα, εγγραφή στο e-ΕΥΔΑΠ με τους κωδικούς ταξίς
- Ενεργοποιείς τον ψηφιακό σου λογαριασμό και καταργείς τον έντυπο, μειώνοντας το περιβαλλοντικό σου αποτύπωμα
- Λαμβάνεις επιπλέον ή απλά χωρίς χρέωση για την έκδοση του λογαριασμού σου
- Ανακαλύπτεις νέες ηλεκτρονικές υπηρεσίες, δυνατότητες και οφέλη που διευκολύνουν σημαντικά την καθημερινότητά σου

Με την ενεργοποίηση του eBILL, κάνουμε μαζί τον πλανήτη μας πιο πράσινο! Γιατί, για κάθε 5 λογαριασμούς που μετατρέπονται σε ψηφιακούς, εμείς φυτεύουμε ένα δέντρο, σε συνεργασία με τη we4all.

*Αν αντιμετωπίσεις δυσκολία, γράψτε email στο eydap@eydap.gr για να σας βοηθήσουμε με οποιαδήποτε δυσκολία!

eydap.gr

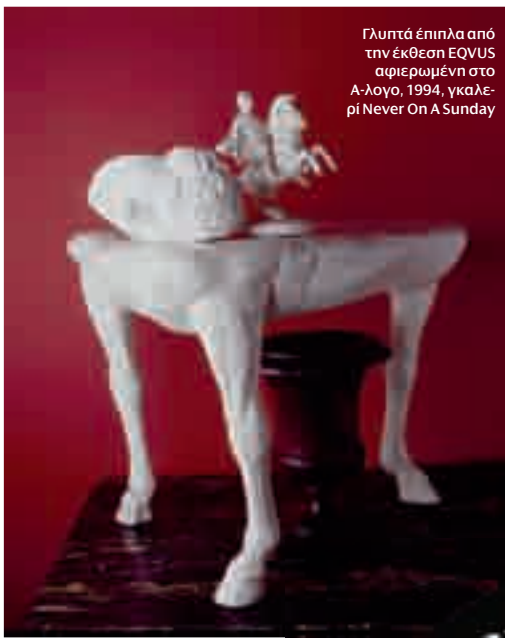
we4all

ΕΥΔΑΠ

Αμφορέας με ψάρια, one piece, ιδιωτική συλλογή

Γλυπτά έπιπλα από την έκθεση EQVUS αφιερωμένη στο Α-λογο, 1994, γκαλερί Never On A Sunday

Άποψη του μπαρ Open Kitchen στην είσοδο του Θρυλικού Αριστερά-Δεξιά, 1999

Ήταν η χρυσή εποχή του Κολωνακίου. Shopping & clubbing. Μπαρ, εστιατόρια, café, νέοι άνθρωποι που συνεργάζονταν με τον Κρίτωνα, με τις συλλογές του να πουλιούνται μέσα από το κατάστημα της Λιάνας Βουράκη ή και της Λίνας Κυριαζάκου, την Ουτοπία, ενώ δουλεύει για διαφημίσεις, για image making, για βιτρίνες όπως στο Meli Interiors και στα show-rooms του Γιάννη Δελούδη. Το 1994 ανοίγει το **Never On A Sunday**, την γκαλερί που ήταν ανοιχτή μόνο Κυριακές με τα εγκαίνια να γίνονται 9 Μαρτίου, μέρα που θάβεται στο Α΄ Νεκροταφείο η Μελίνα Μερκούρη. «Αφού μου τηλεφωνούσαν και μου έλεγαν, δεν αναβάλλεις τα εγκαίνια;».

Στου Ψυρρή, που ήταν τότε έρμος τόπος, ο Κρίτωνα έστησε το περίφημο, πενταώροφο **Lobby** μέσα στο στενάκι της οδού Αυλητών. Ένα multi-club με κάθε όροφο αφιερωμένο σε άλλο στιλ, άλλο κοινό, άλλη διάθεση.

Το υπόγειο είχε γίνει γκέι κλαμπ, ενώ στον 5ο όροφο, στη «Σοφίτα» έπαιζε ελληνικά η Ναταλία Γερμανού. Στο ισόγειο ήταν το Heroes' Cafe και ανεβαίνοντας έβρισκες δωμάτια: του Andy Warhol. Ένα άλλο δωμάτιο ήταν αφιερωμένο στη Madonna όπου υπήρχε μόνο ένα κρεβάτι και γινόταν το πατεί με πατώ σε για το ποιος θα κάνει κράτηση εκεί. Ακολουθούσαν τα δωμάτια του Pedro Almodovar, του Walt Disney, του Philippe Starck και του **Moschino** που ήταν και προσωπικός φίλος του Κρίτωνα.

Ο ίδιος θυμάται άλλη μία μοιραία ιστορία: «Είχα κάνει και επίδειξη του Moschino στον Λυκαβηττό, στον μεγάλο ανοιχτό χώρο, και μέσα στο θέατρο είχε στηθεί μία τέντα σαν τσίρκο όπου έγινε το πάρτι. Τότε ο Moschino ερωτεύθηκε τον φίλο μου. Τον κόλλησε AIDS και πεθάνανε και οι δύο. Αυτό μου στοίχισε πιο πολύ. Αλλά επεξεργάστηκα το αίσθημα της απώλειας κι έτσι εμπνεύστηκα όλη τη συλλογή που σχεδίασα με τίτλο "Γευσιγνωσία" με τα 12 κουτάλια. Ξεκίνησα από ένα κουτάλι που ήταν ένα δάκρυ. Ήταν μετά από το τηλεφώνημα από το Παρίσι, όταν η αδερφή του μου είπε ότι πέθανε. Μέσα σε 15 λεπτά είχα κάνει όλη τη συλλογή. Νιώθω ότι ήταν το δώρο του προς εμένα».

Τα μαγαζιά, οι χώροι, οι ιδέες συνεχίζονται. Το '96, σχεδιάζει τις «**Χάντρες**» της Πλατείας Ασωμάτων και κάνει μόδα να πετάνε χαρτοπετσέτες στους τραγουδιστές. Στο «**Άτομο**» παρουσιάζει μία περφόρμανς, τον Μεγάλο Αυνανιστή, με μία τεράστια κουρτίνα φτιαγμένη από άσπρα σλιπάκια, ενώ υπήρχε σκηνή σαν του Καραγκιόζη που πίσω της εξελισσόταν ένας ανδρικός αυνανισμός ενώ ακουγόταν η Ειρήνη Παπά να τραγουδάει από το άλμπουμ «666» των Aphrodite's Child. Το παραλιακό υπερκλαμπ «Under-Water», όπως Underwear, ήταν ένας «ναός» φτιαγμένος όλος, εξωτερικά, από πορσελάνινα ουρητήρια. «Ήταν το πρώτο «κοσμικό» γκέι κλαμπ» λέει ο Κρίτωνα. Στα μπαρ υπήρχαν μπιντέδες με παγάκια για σαμπανιέρες, οι σερβιτόροι κυκλοφορούσαν με τα σλιπάκια (αργότερα έγινε θέμα και τους ντύσανε με στρατιωτικές στολές) ενώ ο Κρίτωνα, στα πάρτι, τους πασάλεψε με αφρό ξυρίσματος (σαντιγί) στο πρόσωπο και αντί να τους ξυρίζει, τους έγλειφε. «Εγώ αυτά τα θεωρούσα ζωή. Δεν τα θεωρούσα ούτε πρόκληση, ούτε προβολή. Περφόρμανς. Οι άνθρωποι, ό,τι έχει σχέση με ερωτισμό στην περφόρμανς το θεωρούν πρόστυχο και σκανδαλιστικό. Και θεωρούν καλύτερα αυτά που κάνει η Αμπράμοβιτς. Πρώτον, εγώ δεν έκοβα εισιτήρια για να τα κάνω και δεύτερον δεν έκανα ποτέ μου κάτι για να προβληθώ, δεν υπήρξαν ποτέ φωτογραφίες. Έζησα αυτά που έκανα. Η Αμπράμοβιτς δεν τα ζει, τα ΣΚΗΝΟΘΕΤΕΙ!».

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Σήμερα, ο Kirios Criton συνοψίζει σε ένα πολυτελές βιβλίο ζωής (30x25 cm με 512 σελίδες, Graphic Design Σταυριέλενα Δημητρακοπούλου), την αισθητική, τις ιδέες και την τέχνη του, το οποίο εκδίδει το **Copelouzos Family Art Museum**, των παλαιών φίλων του Κρίτωνα, Σάντυ και Δημήτρη Κοπελούζου. Μία εντυπωσιακή διαδρομή με εξαιρετα αντικείμενα, απρόβλεπτα και δύσκολο να τα δει κανείς αλλού γιατί βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές, όπως το «**Φέρετρο της Μπέτι Ντέιβις**». Ένα σούπερ-camp έργο που δημιούργησε ο Κρίτων επάνω σε σχέδιο που έκανε ειδικά για την έκθεση **DUO** ο –επίσης καλός του φίλος– **Thierry Mugler**: μία τεράστια lounging πολυθρόνα-γόβα πολυτελείας με επένδυση σατέν καπιτονέ (όπως στα φέρετρα) στην οποία η παλιά star του Χόλιγουντ θα έπινε τη σαμπάνια της ή απλώς θα νέθαινε. «Γιατί μόνο μέσα σε ένα τακούι θα μπορούσαν να τη θάψουν. Και μάλιστα, όρθια».

ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΔΩΡΑ

ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΑΠΟ ΤΟ

ΠΙΟΠ MUSEUMSHOP

Βιβλιοστάτης
Δημιουργός: Δεσύπρης
Ονούφρης
Έμπνευση: Μουσείο
Μαρμαροτεχνίας στην Τήνο
Τιμή: 140€

Ανακαλύψτε τα υπέροχα αντικείμενα-δώρα για το σπίτι, από τις πρωτότυπες συλλογές του MUSEUMSHOP του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ). Διακοσμητικά, κοσμήματα, είδη γραφείου, ξεχωριστές δημιουργίες, με έμπνευση από τις θεματικές των εννέα μουσείων του ΠΙΟΠ. Ιδανικά για εσάς ή για τους αγαπημένους σας.

MUSEUMSHOP Αθήνας: Στοά Σπυρομήλιου, Ισόγειο, Τ: 210 3224923,
MUSEUMSHOP Θεσσαλονίκης: Λ. Νίκης 9Α και Δημοσθένους,
Τ: 2310527536

Βάζο από πηλό (γκρί) και πορσελάνη (λευκό) σε σχέδια που γράφονται σε κώδικες και στη συνέχεια μεταγράφονται πάνω στην επιφάνεια του πηλού από 3D printer
Δημιουργός: Βογδάνης Γιάννης
Έμπνευση: Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας Ν. & Σ. Τσαλαπάτα
Τιμή: 86€ & 96€

Κάδρο από ξύλο και κασσίτερο, Δημιουργός: Χατζησάββα Μαρία
Έμπνευση: Μουσείο Αργυροτεχνίας στα Ιωάννινα, Τιμή: 47€

Κηροπήγιο από ξύλο και μάρμαρο
Δημιουργός: Χασιώτης Απόστολος
Έμπνευση: Μουσείο Μαρμαροτεχνίας στην Τήνο
Τιμή: 67€, 58€

Κεραμικό βάζο σε σχέδιο τούβλο
Δημιουργός: R Design
Έμπνευση: Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας στον Βόλο
Τιμή: 64€

Η Ελληνίδα αρχιτέκτονας μοιράζεται τα σχέδια που υλοποιεί με τους **Grimshaw Architects** και τη φιλοσοφία για το αστικό περιβάλλον της επόμενης δεκαετίας

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ**

Με βάση το Λονδίνο τα τελευταία 8 χρόνια, η Χρύσα Σταματοπούλου βλέπει, ζει, οραματίζεται και σχεδιάζει την πόλη του μέλλοντος. «Μπορεί να εξειδικεύομαι σε χώρους μετάβασης όπως σταθμοί τρένων και μετρό, αεροδρόμια και γέφυρες, αλλά αυτό που δημιουργούμε δεν είναι μόνο τα κτίρια καθαυτά, αλλά και όλους αυτούς τους ενδιαμέσους χώρους που δίνουν ζωή σε μία πόλη. Είναι αυτό που εν τέλει χαρακτηρίζει την κοινωνία εκεί. Πηγαίνοντας από το σημείο α στο σημείο β, είναι πολύ σημαντικό αυτή η διαδρομή να έχει την ίδια ποιότητα», εξηγεί η ίδια.

Μέλος της αρχιτεκτονικής ομάδας των **Grimshaw Architects**, σχεδιάζει κάποια από τα μεγαλύτερα έργα μεταφορών στο κεντρικό Λονδίνο. Το γραφείο έχει μακρά ιστορία που πάει πίσω στο 1980. Τότε, ο Nicholas Grimshaw πρότεινε ένα πρωτοπόρο για την εποχή αρχιτεκτονικό σχέδιο επέκτασης ενός από τους μεγαλύτερους βικτωριανούς σταθμούς του κεντρικού Λονδίνου, το Waterloo. Ήταν μια πρόταση που ανήκε στον ρυθμό High-tech Architecture, ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα του οποίου είναι το κέντρο Pompidou στο Παρίσι.

40 χρόνια μετά, το γραφείο δυναμικής 500 ατόμων σε στρατηγικά σημεία του κόσμου συνεχίζει και εξελίσσει την παράδοση, σχεδιάζοντας την πόλη του μέλλοντος. Στο Λονδίνο πρόσφατα έργα όπως ο σταθμός του **London Bridge**, η **Elizabeth Line**, η επέκταση της **Northern Line** είναι μόνο μερικά από τα ολοκληρωμένα έργα στο επόμενο κεφάλαιο της πόλης. «Έργα τέτοιας κλίμακας, όπως ένας τερματικός σταθμός τρένων ή μία καινούρια

Elizabeth Line: Διάδρομος πρόσβασης στην πλατφόρμα

ΧΡΥΣΑ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ Σχεδιάζοντας τις πόλεις του 2030

Terra Pavilion Dubai

Εκρο: Περιβάλλον
χώρος του περιπτέρου

London Bridge: Πλατφόρμες

Waterloo International:
Ο θόλος πάνω από τις
πλατφόρμες

γραμμή μετρό χρειάζονται κατά μέσο όρο μια δεκαετία για να ολοκληρωθούν. Αυτό σημαίνει ότι μας έχει ανατεθεί ο ρόλος όχι απλά να οραματιστούμε το μέλλον, αλλά να το κάνουμε πραγματικότητα. Η λέξη "μας-we" δεν αναφέρεται μόνο σε εμάς τους αρχιτέκτονες, αλλά σε ολόκληρη την ομάδα συμβούλων, μηχανικών, οικονομολόγων που ο καθένας έχει έναν ρόλο να παίξει, να συμβάλει με τις γνώσεις του, να φέρει ιδέες, να απορρίψει κάποιες άλλες», παρατηρεί η Χρύσα Σταματοπούλου.

Ένα πολύ ωραίο παράδειγμα είναι η επέκταση της **Northern Line**. Στο νοτιοδυτικό κομμάτι της ζώνης 1, και μετά από 10 χρόνια σχεδιασμού και κατασκευής, δημιουργήθηκε μια καινούρια γειτονιά εκεί που πριν ήταν μια αποκομμένη βιομηχανική περιοχή. Το παλιό εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας δίπλα στο ποτάμι, το **Battersea Power Station**, ξαναπήρε ζωή ως ένα κτίριο μικτής χρήσης – με διαμερίσματα, εμπορικά καταστήματα, χώρους ψυχαγωγίας και γραφεία. Εκεί πολύ σύντομα θα βρίσκονται τα κεντρικά γραφεία της **Apple**. Το παλιό εργοστάσιο όμως αποτελεί μόνο ένα τμήμα ενός ευρύτερου πολεοδομικού σχεδίου στην περιοχή. Όταν συντάχθηκε αυτό το σχέδιο, ήταν αυτονόητο ότι θα χρειαζόταν μια καινούργια σύνδεση για τους κατοίκους και επισκέπτες της περιοχής. Έτσι, δημιουργήθηκαν δύο καινούργιοι σταθμοί μετρό ώστε να καλύψουν αυτές τις απαιτήσεις. Εκεί η αρχιτεκτονική ομάδα των Grimshaw συνέβαλε στο να δημιουργήσει δύο υψηλής ποιότητας χώρους μετάβασης, ενσωματωμένους πλήρως στο καινούργιο αυτό κομμάτι της πόλης.

«Τον τελευταίο χρόνο δουλεύω στον σταθμό **Euston**. Είναι ο πέμπτος μεγαλύτερος σταθμός του κεντρικού Λονδίνου, και θα είναι ο τερματικός της νέας υπερταχείας σιδηροδρομικής γραμμής HS2, που θα ενώνει το Λονδίνο με τις μεγάλες πόλεις του βορρά. Στο Euston δεν σχεδιάζουμε απλά έναν καινούργιο σταθμό αλλά μια καινούργια ενότητα, μια καινούργια γειτονιά, ένα τοπίο. Είναι ίσως το τελευταίο κομμάτι του παζλ στο κέντρο της πόλης που θα ενώσει γειτονιές που μέχρι τώρα χωρίζονται από έναν φαρδύ διάδρομο σιδηροδρόμων. Το έργο δεν περιορίζεται στον σχεδιασμό ενός σταθμού, υπάρχει ολόκληρο πολεοδομικό πρόγραμμα το οποίο θα περιλαμβάνει κτίρια μικτών χρήσεων ακριβώς πάνω από τον σταθμό, καινούργιους χώρους πρασίνου και πολιτισμού. Είναι εξαιρετικά περίπλοκο, αλλά πολύ πολύ ικανοποιητικό», τονίζει για τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται ένα έργο τέτοιας κλίμακας.

«Μέλος της ομάδας των Grimshaw είναι ο δρ. Tim Williams, επικεφαλής σε θέματα πολεοδομίας και ανάπτυξης. Έχει διατελέσει σύμβουλος της αγγλικής κυβέρνησης μεταξύ 2005-2010 και στη συνέχεια επικεφαλής σε θέματα πόλης στην Αυστραλασία με έδρα το Σίδνεϊ. Θυμάμαι ότι σε μια διάλεξή του στο γραφείο είχε αναφέρει: "Όταν συντάσσαμε το πρόγραμμα της Elizabeth Line, ξέραμε ότι θα

Euston HS2: Τρισδιάστατη
απεικόνιση της εξωτερικής
νότιας πλευράς

Northern Line Extension,
Battersea Power Station:
Ανεβαίνοντας στην
αίθουσα εισιτηρίων

φέρει οικονομική ανάπτυξη στις γειτονιές όπου βρίσκονται οι καινούργιοι σταθμοί. Αυτό στο οποίο αποτύχαμε ήταν το γεγονός ότι υποτιμήσαμε το μέγεθος αυτής. Δέκα χρόνια μετά, βλέπουμε τις καινούργιες γειτονιές από τα δυτικά προς τα ανατολικά να έχουν αλλάξει ριζικά! Ας μην αναφερθούμε στις αξίες των ακινήτων, αλλά και στον αριθμό νέων κατοι-

κών, μαγαζιών εστίασης και εμπορίου". Εκεί που μπορεί κάποιος να καταλήξει, λοιπόν, είναι πως δεν υπάρχει μία φόρμουλα που μπορεί να εφαρμοστεί παντού. Δεν μπορείς να προδιαγράψεις το μέλλον με ακρίβεια χιλιοστού. Αλλά αυτή είναι και η μαγεία. Δημιουργούμε καινούργια μέρη για τους ανθρώπους, τα οποία παραδίδουμε, και μετά παρακολουθούμε πώς τα οικειοποιούνται, τα κάνουν δικά τους, τους δίνουν ζωή και χαρακτήρα. Αυτό πιστεύω πως είναι το πιο σημαντικό κομμάτι της δουλειάς μας».

Ωραία όλα αυτά, όμως στη νέα σελίδα του γραφείου συμπεριλαμβάνονται πολλές άλλες δραστηριότητες πέραν του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού καθαυτού. «Είμαστε αρχιτέκτονες, αλλά είμαστε και άνθρωποι. Τα τελευταία χρόνια γίνεται μια συντονισμένη προσπάθεια σε όλα τα γραφεία μας ανά τον κόσμο, ώστε αυτά να καταφέρουν να λειτουργούν με μηδενικούς ρύπους το συντομότερο δυνατό. Είναι πολύ σημαντικό να αποτελέσουμε το πα-

ράδειγμα πρώτα εμείς και παράλληλα αυτό να εφαρμοστεί σε όλα τα έργα μας. Lead by example. Παράδειγμα αυτού ήταν το **Terra**, το περίπτερο βιωσιμότητας στην Expo 2020 στο Dubai. Βρισκόμαστε σε μια εποχή που δεν μπορούμε πλέον να αγνοούμε την επίπτωση της ανθρώπινης δραστηριότητας. Και η κατασκευή είναι ένας από τους μεγαλύτερους παραγωγούς ρύπων. Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε να αναπτυσσόμαστε με τον ρυθμό και τον τρόπο με τον οποίο το κάναμε μέχρι τώρα, είμαστε σε μια διαδικασία αλλαγής στο πώς σχεδιάζουμε και χτίζουμε».

Όπως μας εξηγεί, μεγάλο κομμάτι της βιώσιμης ανάπτυξης του γραφείου αποτελεί και η ψυχική υγεία, κάτι το οποίο είναι αναπόσπαστο κομμάτι της λειτουργίας του. «Κατά τη διάρκεια της πανδημίας ήταν επιτακτική ανάγκη να δώσουμε την απαραίτητη προσοχή και να κάνουμε το καλύτερο δυνατό για να υποστηρίξουμε την ομάδα μας. Πλέον, η ομάδα υποστήριξης ψυχικής υγείας συμβάλλει καθημερινά στις προκλήσεις που έρχονται. Μπορεί η πανδημία να πέρασε, αλλά βρισκόμαστε μπρο-

στά σε μια οικονομική κρίση που ακόμη δεν μπορούμε να ξέρουμε το μέγεθός της, αλλά κάνουμε ό,τι μπορούμε για να είμαστε όσο καλύτερα προετοιμασμένοι».

Τέλος, μία πολύ σημαντική πρωτοβουλία του γραφείου είναι αυτή της προσφοράς στην κοινωνία, τονίζει. «Είμαστε μια ομάδα, η οποία όλα αυτά τα χρόνια έχει αποκτήσει τόση εμπειρία, που θέλουμε να τη μοιραστούμε με τη νέα γενιά. Θέλουμε να γνωρίσει ο κόσμος την αρχιτεκτονική και την κατασκευή, να είναι κάτι με το οποίο θα θέλει να ασχοληθεί στο μέλλον. Μία από τις δράσεις μας φέτος είναι η διοργάνωση ενός μαθητικού σχεδιαστικού διαγωνισμού. Χωρίς περίπλοκους και εξειδικευμένους όρους ζητάμε από τους μαθητές ηλικιών 12-18 ετών να σκεφτούν πώς μπορούν να βελτιώσουν και να επανασχεδιάσουν το διαμέρισμά, το σπίτι τους ή τη γειτονιά τους, ώστε να προετοιμαστούν για την επόμενη γενιά του κτισμένου περιβάλλοντος. Η ενεργειακή κρίση και η προστασία του περιβάλλοντος κάνουν επιτακτική την ανάγκη να σταματήσουμε να κατεδαφίζουμε υπάρχοντα κτίρια, και να στοχεύουμε στη βελτίωση, επανάχρηση και επέκταση για να πετύχουμε τη μέγιστη μείωση ρύπων και αποτύπωσης άνθρακα. Θέλουμε η νέα γενιά να έρθει σε επαφή με αυτούς τους όρους από νωρίς και με εργαλείο την απεριόριστη φαντασία τους να μας εμπνεύσουν!»

Σχεδιάζουν, λοιπόν, για τους ανθρώπους. «Εμπνεόμαστε από αυτούς και με τα εργαλεία και τις γνώσεις που έχουμε αποκτήσει, προσφέρουμε πίσω ένα κομμάτι από το μέλλον». ●

Lechuza®

THE ORIGINAL

CLASSICO PREMIUM LS

Διακριτική κομψότητα σε εσωτερικούς χώρους με τις αυτοποτιζόμενες CLASSICO PREMIUM LS σε υψηλής ποιότητας μεταλλικές και γυαλιστερές αποχρώσεις

Εσωτερικός, αφαιρούμενος κάδος φύτευσης με περιμετρική λαβή

Εύκολη πρόσβαση στην δεξαμενή νερού

www.lechuza.gr

PLAYMOBIL HELLAS | ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ 4 | ΚΗΦΙΣΙΑ | Τηλ. 210-8000018

ΑΓΑΠΗΣΑ ΕΝΑ TERRARIUM

Αλοκάσιες, rampas grass, τεχνητά στάχυα, kokedama και bonsai σε γυάλες. Μια «πράσινη έκρηξη» συντελείται στα αθηναϊκά σπίτια και αυτό είναι κάτι που μας αρέσει πολύ

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ**

The Pot - Ειρήνη Μαλασίδου

Minu Athens

1

Σως η πανδημία ήταν για πολλούς Αθηναίους το έναυσμα ώστε να στραφούν περισσότερο από ποτέ σε ενασχολήσεις γύρω από την αστική κηπουρική και τη «slow living» φιλοσοφία, στα χνάρια μιας παγκόσμιας τάσης που βάζει το φυτό σε πρωταγωνιστική θέση μέσα στο σπίτι. Η «πράσινη έκρηξη» που βλέπουμε την τελευταία διετία στα σαλόνια και τα χολ των αθηναϊκών σπιτιών, μας αρέσει πολύ, αφού τα φυτά βελτιώνουν την ποιότητα ζωής μας, καθαρίζουν την ατμόσφαιρα, μας φτιάχνουν την ψυχολογία και μας ηρεμούν, λειτουργώντας ως υπενθύμιση να είμαστε λίγο πιο φιλικόι προς το περιβάλλον. Κι από την άλλη, ατάκτως ερριμμένα ή τοποθετημένα σε όμορφα βάζα, κασπώ και καλάθια, μετατρέπονται σε πανέμορφα αντικείμενα διακόσμησης. Όμως πόσες και πόσες γλάστρες κατέληξαν στα σκουπίδια επειδή το φυτό που φιλοξενούσαν δεν ήταν κατάλληλο για το σκοτεινό σημείο που το βάλαμε; Η πιο κοινή ερώτηση προς τους ανθοπώλες από όσους κατοίκους της πόλης προσπαθούν να πρασινίσουν το –συνήθως σε πολυκατοικία– σπίτι τους είναι «πόσο φως θέλει;» Έτσι, όλο και περισσότερα plant shops στην πόλη προσανατολίζονται στα φυτά εσωτερικών χώρων, τα terrariums και οι εναλλακτικοί τρόποι φύτευσης κατακλύζουν τα social media. Κι ενώ, πριν από μερικά χρόνια, η πλειοψηφία των διακοσμητών δεν προτιμούσαν τα τεχνητά φυτά, τώρα τα θεωρούν απαραίτητη πινελιά για ένα μοντέρνο decor που αλλάζει την αύρα και κάνει τον χώρο πιο φιλικό για αυτούς που τον κατοικούν.

ΙΑΠΩΝΙΚΗ ΑΥΡΑ ΜΕ KOKEDAMA ΚΑΙ TERRARIUMS

Οι ιαπωνικές συνθέσεις των φυτών είναι σταθερό trend ανάμεσα στις προτάσεις διακόσμησης των εσωτερικών χώρων. Μπορεί τα bonsai και τα kusamono («μικρογραφίες» φυτών και φυσικά αντικείμενα που αναπαριστούν ►

120 Ενωμένα Εργοστάσια Επίπλου

Για περισσότερα από 40 χρόνια ομορφαίνουν τον χώρο μας, με ποιοτικά, κομψά και προσιτά έπιπλα για όλα τα γούστα

Με ιστορία που έρχεται από το 1980, με κατασκευαστές δεύτερης και τρίτης γενιάς και με νέα έκθεση στη Νέα Ερυθραία, στο 20ό χλμ.

της Αθηνών-Λαμίας (ρεύμα προς Αθήνα), ανοικτά καθημερινά και τις Κυριακές, τα 120 Ενωμένα Εργοστάσια έρχονται να μας υπενθυμίσουν ότι το ποιοτικό έπιπλο μπορεί να είναι προσιτό.

Έχοντας επιπλώσει δεκάδες χιλιάδες σπίτια ελληνικών οικογενειών σε όλα τα σημεία της χώρας, τα 120 Ενωμένα Εργοστάσια «επιμένουν ελληνικά» συνεχίζοντας την παράδοση, που σημαίνει ότι όλα τα έπιπλα που θα βρείτε στον μεγάλο αυτό εκθεσιακό χώρο 1.700 τετραγωνικών μέτρων είναι ελληνικά στον σχεδιασμό και την κατασκευή.

Ό,τι κι αν αναζητάτε, για το σαλόνι σας, το υπνοδωμάτιο, το παιδικό δωμάτιο, το φοιτητικό σπίτι, θα το βρείτε εδώ, με τους ανθρώπους να είναι πάντα πρόθυμοι και φιλόξενοι ώστε να σας λύσουν κάθε σας απορία. Θα βρείτε καναπέδες, πολυθρόνες, τραπέζια μέσης και βοηθητικά, μπουφέδες και τραπεζαρίες, συνθέσεις, έπιπλα για την τηλεόραση, ολοκληρωμένες κρεβατοκάμαρες, έπιπλα για παιδικό και εφηβικό δωμάτιο, τραπέζια κουζίνας, ντουλάπες δωματίων, καναπέδες που γίνονται κρεβάτια, σε κλασικά και μοντέρνα σχέδια, φτιαγμένα με άριστης ποιότητας υλικά Ελλήνων κατασκευαστών.

Στα 120 Ενωμένα Εργοστάσια αυτό που θα πρέπει να κάνετε είναι να αφήσετε τη φαντασία σας να οργιάσει κι εκείνοι θα κάνουν το όνειρό σας πραγματικότητα. Μπορούν να προσαρμόσουν τις διαστάσεις του κάθε επίπλου ανάλογα με τον διαθέσιμο χώρο σας, να αλλάξουν το χρώμα και το είδος του ξύλου, το χρώμα και την υφή του υφάσματος, να κάνουν αληθινά θαύματα για το σπίτι σας! Και να θυμάστε ότι κανείς δεν θα σας αντιμετωπίσει απλώς σαν έναν ακόμα πελάτη. Η επαφή είναι πάντα προσωπική, εξατομικευμένη ανάλογα με τις ανάγκες του καθενός, η παράδοση και η συναρμολόγηση ή τοποθέτηση θα γίνει στον χώρο σας, θα έχετε εγγύηση και after sale υποστήριξη. Προγραμματίστε το, λοιπόν, κι επισκεφθείτε την έκθεση των 120 Ενωμένων Εργοστασίων, σε έναν χώρο με εύκολη πρόσβαση, φυσικά και για ΑμΕΑ, κοντά στον κόμβο της Βαρυμπόμης και ανακαλύψτε πώς το κομψό και ποιοτικό μπορεί να είναι και value for money.

INFO

20ό χλμ. Αθηνών-Λαμίας (ρεύμα προς Αθήνα), Νέα Ερυθραία Αττικής, 2106240200, www.120.gr, Fb: 120gr
Δευτέρα, Τετάρτη, Σάββατο και Κυριακή: 10.00-15.00. Τρίτη, Πέμπτη και Παρασκευή 10.00-14.00 & 17.00-21.00

Αρχέλαος Μπίλερ - Kokedama

«Ένα άγριο τοπίο) να κυριαρχούν στις προτιμήσεις του ευρύ κοινού, τα *kokedama* όμως έρχονται για να τα λατρέψει όποιος ψάχνει να διακοσμήσει το σπίτι του με ένα φυτό πέρα από τα συνηθισμένα. Στα ελληνικά σημαίνει «μπάλα από βρύα» και πρόκειται για σφαίρες που «γεμίζονται» με φίκους, μονστέρες, αλοκάσιες, δράκαινες, φτέρες, ελιές, πόθους, κυπαρισσάκια ή ελατάκια, μυρτιές, κισσούς και οτιδήποτε μπορεί να ζητήσει κανείς στο μέγεθος που επιθυμεί, με τιμή ανάλογη με την σπανιότητα του είδους του. Ο Αρχέλαος Μπίλερ διατηρεί διαδικτυακό κατάστημα με ειδίκευση πάνω σε αυτά ενώ μεταμόρφωσε την ταράτσα του στα Μελίσσια σε μια μικρή ζούγκλα που μέχρι σήμερα έχει φιλοξενήσει πάνω από 500 σφαίρες χώματος, καλυμμένες με βρύα, στο εσωτερικό των οποίων μεγαλώνουν και βλασταίνουν δεκάδες διαφορετικά είδη φυτών. «Τα *kokedama* πρέπει να τα δει κανείς από κοντά και να τα πιάσει για να τα ερωτευτεί πραγματικά. Με ενθουσιάζουν όχι μόνο γιατί έχουν μία πολύ ιδιαίτερη αισθητική, αλλά γιατί είναι και ό,τι πιο φυσικό και οικολογικό υπάρχει καθώς δεν χρειάζεται καν γλάστρα για το φυτό. Σχεδόν όλα τα φυτά μπορούν να μετατραπούν σε *kokedama*, αυτό που αλλάζει είναι το μείγμα χώματος ώστε το καθένα να έχει αυτό ακριβώς που του ταιριάζει. Μπορούν να φτιαχτούν οπουδήποτε αρκεί να έχουμε τα υλικά μαζί, που χωράνε σε μία τσάντα –λίγο χώμα, βρύα και σπάγκο– ενώ η φροντίδα και η περιποίησή τους πρακτικά δεν διαφέρει πολύ από τον τρόπο που θα φροντίζαμε οπουδήποτε άλλο φυτό εσωτερικού χώρου», μας λέει ο Αρχέλαος. Για τις βάσεις τους χρησιμοποιεί διάφορα φυσικά υλικά όπως ξύλα ή πέτρες και πολλές φορές τα τελικά αντικείμενα καταλήγουν να είναι από μόνα τους έργα τέχνης. Στο *kokedamaplants.gr* μπορεί κανείς να βρει όλες τις πληροφορίες που θα χρειαστεί για την περιποίησή τους και κατόπιν συνεννόησης αυτά μπορούν να σταλούν οπουδήποτε στην Ελλάδα. «Ήδη έχω στείλει αρκετά σε άλλες επαρχιακές πόλεις και μάλιστα ένα φυτό έχει επιστρέψει στην πατρίδα του την Ιαπωνία, μέσω ενός γνωστού που ταξίδευε!»

Τα *terrarium* από την άλλη είναι συνθέσεις φυτών μέσα σε γυάλες. Στο **The Pot**, το εργαστήριο της **Ειρήνης Μαλασιδου** στη Θεσσαλονίκη, μικρά παχύφυτα, κακτοειδή και αερόφυτα μεγαλώνουν, ανθίζουν και ομορφαίνουν μέσα σε τέτοιες οβάλ γυάλες που μοιάζουν με αυγά ή σε μακρόστενα γυάλινα δοχεία. Πρόκειται για κλειστά οικοσυστήματα που με ελάχιστη φροντίδα, ή και χωρίς καθόλου πότισμα, καταφέρνουν και επιβιώνουν, ένα μίξ μεταξύ του κόσμου της διακόσμησης και της τάσης του «urban planting». Η Ειρήνη μάς εξηγεί πως τοποθετώντας τα φυτά σε κλειστά βάζα, δημιουργείται μια μικρογραφία της ατμόσφαιρας. Καθοριστικό ρόλο στην επιβίωσή τους παίζει το φως, με τη βοήθεια του οποίου επιτυγχάνεται

η φωτοσύνθεση των φυτών και ο κύκλος του νερού. Το νερό στην αρχή εξατμίζεται, στη συνέχεια υγραποιείται στα εσωτερικά τοιχώματα του βάζου και καταλήγει ξανά στο χώμα ποτίζοντάς τα.

«Οι βασικές διαφορές του δικού μου γυάλινου κόσμου με τον κόσμο στον οποίο ζούμε είναι πως έχω αφαιρέσει τη ρύπανση και ό,τι έχει δημιουργήσει ο άνθρωπος και έχω περιορίσει στα βασικά: φυτά, χώμα, πέτρες νερό και οξυγόνο. Για να καταλάβει κάποιος τι είναι ένα κλειστό οικοσύστημα αρκεί να ανοίξει το καπάκι ενός *pot* και να πάρει μια βαθιά ανάσα καθαρής φύσης. Στο ηλεκτρονικό κατάστημα μπορεί να διαλέξει ανάμεσα σε 14 ειδικά βάζα που ξεκινούν από ύψος 15 εκατοστών και μπορούν να φτάσουν έως και τα 60 εκατοστά, με καπάκια από φελλό ή γυαλί, ακόμα και χειροποίητα κεραμικά. Όσο ακολουθούνται οι οδηγίες που παρέχονται με την αγορά του, το φυτό θα ζει και θα αναπτύσσεται όπως κάθε άλλο. Δεν χρειάζονται κάποια ιδιαίτερη φροντίδα αλλά μονάχα ένα φωτεινό σημείο στον χώρο και πότισμα ίσως μια φορά τον χρόνο. Η δημιουργία τους είναι μια χρονοβόρα διαδικασία κατά την οποία κάθε λεπτομέρεια μετράει. Τα είδη των φυτών που βάζω σε ένα *pot* είναι περιορισμένα, ο λόγος είναι πως το κλίμα που δημιουργώ μοιάζει πολύ με το τροπικό, όπου τα επίπεδα υγρασίας είναι πολύ υψηλά. Επίσης, επιλέγω φυτά μικρής ανάπτυξης όπως είναι τα *bonsai* γιατί θέλω οι δημιουργίες μου να έχουν μεγάλη διάρκεια ζωής, κάτι που δεν γινόταν εάν το φυτό που τοποθετούσα δεν χωρούσε μετά από λίγο καιρό μέσα στο βάζο».

Paraphernalia

ΓΙΑ ΦΥΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑ NEW AGE PLANT SHOPS

Γνώριζες ότι ο ζαμιοκούκας επιβιώνει ακόμα και σε χώρους με λίγο φως ενώ χρειάζεται πότισμα μια φορά τον μήνα; Από τη δράκαινα και το σπαθίφυλλο μέχρι τη σανσιβέρια, την orchidea, την κέντια, το ανθούριο, τον φίκο, οι επιλογές είναι πάμπολλες και ανάλογες με τα γούστα και το design του κάθε σπιτιού, και θα τις βρεις στα δεκάδες new age «φυτοπωλεία» που ξεφύτρωσαν στην πόλη με την άνθιση του παγκόσμιου κινήματος «Green Living». Το **Paraphernalia**, στο κέντρο της Αθήνας (*Ι. Παπαρηγοπούλου 15*), πέρα από τα πολλά φυτά εσωτερικού χώρου που θα σου προτείνει μπορεί να σε εξοπλίσει με τα σχετικά χρηστικά αντικείμενα, όπως ποτιστήρια, ψεκαστήρια, ψαλίδια κηπουρικής, βούρτσες για τον καθαρισμό των φύλλων, βάζα υδροπονίας, ανάποδες γλάστρες κ.ά. Στο **Mother Plants & Stuff** (*Αναπαύσεως 16, Μετς*) θα βρεις σπάνια και συλλεκτικά φυτά, βιολογικά λιπάσματα, υποστρώματα, εργαλεία, ενώ ο ιδιοκτήτης θα σου μάθει όχι μόνο πώς να φροντίζεις το φυτό σου αλλά και να κάνεις μια μεταφύτευση. Στο **Kopria** (*Ερεσού 30, Εξάρχεια*), τη μικρή «αστική ζούγκλα» που συμβιώνει πλάι στις γκρίν πολυκατοικίες του κέντρου, μπορείς να πας με το «άρρωστο» φυτό σου για βοήθεια αλλά και να δείξεις στο έμπειρο προσωπικό φωτογραφίες του σπιτιού σου, για να σε συμβουλευτούν ώστε να διαλέξεις τι του ταιριάζει και σε ποιο σημείο να τοποθετηθεί. Το concept store **Minu Athens** (*Σαρρή 50, Ψυρρή*) συνδυάζει τα φυτά εσωτερικού χώρου, τα design αντικείμενα και τον καφέ. Απολαμβάνοντας ένα σνακ σε ένα χαλαρωτικό καταπράσινο περιβάλλον εκτιμάς περισσότερο την αξία των φυτών, ενώ φεύγοντας αγοράζεις για το σπίτι σου αυτό που σου άρεσε πιο πολύ.

ΤΕΧΝΗΤΑ ΦΥΤΑ, ΤΟ MUST ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ DECOR

Δεν χρειάζονται καθημερινή φροντίδα, ούτε χρόνο για πότισμα ή κλάδεμα, ούτε ανησυχία για κάποια αλλεργία αλλά ούτε και έξτρα χρήματα για την αντικατάστασή τους κάθε τόσο. Επιπλέον, μπαίνουν σε γωνίες χωρίς φως, εκεί που αληθινά φυτά δεν θα ευδοκίμούσαν, κοσμούν ράφια με βιβλία, χώρους υποδοχής, lobby, bars, εστιατόρια, σε γλάστρες, βάζα ή αναρριχώμενα. Στο *homerecipe.gr* πανέμορφα τεχνητά φυτά και δέντρα που ταιριάζουν σε κάθε project που μπορεί κάποιος να θέλει να πρασινίσει, όσο πιο κοντά στα αληθινά και φιλικά προς το περιβάλλον, οι επιλογές είναι αμέτρητες και μπορείς να τις παραγγείλεις εύκολα. Benjamin, αλόη, αμυγδαλιά, βρύα, γκρας, κερασιά, orchidea, παχύφυτο, φτέρη, κακτοειδή και φοινικοειδή, σε κλωνάρια, σε μπουκέτα, κρεμαστά, σε γιρλάντες, σε στιλ πέργκολας εκπροσωπούν κάθε διάθεση διακόσμησης, από Boho, Industrial, Exotic ως Vintage, και σε κάθε χρώμα που μπορεί να φανταστεί κανείς. Ο **Βαγγέλης Ντζιος**, ιδιοκτήτης του **Home Recipe**, μας λέει πως η τροπική διάθεση είναι που κεντρίζει το ενδιαφέρον του κόσμου το καλοκαίρι. Πολλοί θέλουν να συνδυάσουν έναν πράσινο τοίχο με διακοσμητικά που παραπέμπουν σε εξωτικό νησί, μια τεχνητή μπανανιά ή καλάμια μπαμπού για παράδειγμα. Στις διαχρονικές επιλογές για τα σπίτια στα οποία κυριαρχούν οι γήινοι τόνοι είναι οι δέσμες από στάχυα, τα αποξηραμένα κλαδιά και τα rambos grass. Επίσης, όλο και περισσότεροι ζητούν τεχνητά φυτά για το μπάνιο τους όπως γλαστράκια με φτέρη που δίνουν μια αίσθηση φρεσκάδας ή όμορφα αναρριχητικά φυτά γύρω από το παραθυράκι του μπάνιου. Τέλος, ολόκληρα τεχνητά δέντρα όπως ελιές, λεμονιές ή βουκαμβίλιες μπορούν να αποτελέσουν statement στοιχείο της διακόσμησης ενός μπαλκονιού. ●

HOME RECIPE

Φέρε τη φύση στον χώρο σου!

Τεχνητά φυτά και δέντρα, το «πράσινο» κλειδί που μεταμορφώνει κάθε χώρο. Θαυμάζεις τις πελώριες βουκαμβίλιες αλλά δεν θες να σκουπίζεις κάθε πρωί τα πεσμένα φύλλα τους; Θες να κάνεις την επιχείρησή σου καταπράσινη σε χρόνο μηδέν; Αγαπάς τα φυτά, αλλά δεν τα καταφέρνεις με τη φροντίδα τους; Η λύση είναι τα τεχνητά φυτά! Ο Βαγγέλης Ντζιός από το Home Recipe μας λύνει όλες τις απορίες γύρω από αυτό το μοναδικό, προσιτό και εύκολο είδος διακόσμησης.

Τι είναι τα τεχνητά φυτά και δέντρα; Πρόκειται για μία οικονομικά προσιτή μέθοδο διακόσμησης, που μας επιτρέπει να δημιουργήσουμε την αίσθηση της φύσης ακόμη και στον πιο απρόσμενο χώρο! Τα τεχνητά φυτά και δέντρα που διαθέτει το Home Recipe φτιάχνονται από εξαιρετικά ποιοτικά υλικά, οπότε το αποτέλεσμα είναι απολύτως αληθοφανές. Η διαφορά ανάμεσα σε ένα τεχνητό και ένα αληθινό φυτό δεν είναι εμφανής.

Από τι υλικό είναι φτιαγμένα τα τεχνητά φυτά; Ο κορμός τους είναι από τεχνητό υλικό, ενώ τα φυλλώματά τους αποτελούνται από ύφασμα το οποίο έχει υποστεί ειδική επεξεργασία, ώστε να γίνει ανθεκτικό στους εξωτερικούς παράγοντες (όπως ο ήλιος και η βροχή).

Σε ποιους χώρους προτείνεται η εφαρμογή τους; Μπορούν να τοποθετηθούν σε όλους τους χώρους που χρειάζονται λίγο πράσινο αλλά δεν υπάρχει η δυνατότητα να μπουν αληθινά φυτά (για παράδειγμα λόγω έλλειψης φωτός ή αδυναμίας φροντίδας). Μπορούν να αλλάξουν την ατμόσφαιρα σε έναν επαγγελματικό χώρο, να δημιουργήσουν ένα καταπράσι-

νο εστιατόριο, να φέρουν φως, χρώμα και πράσινη «ταυτότητα» σε ένα σκοτεινό πεδίο, μικρό ή μεγάλο.

Γιατί να επιλέξω ένα τεχνητό φυτό για τον επαγγελματικό μου χώρο; Γιατί μας δίνει τη δυνατότητα να διαμορφώσουμε, ακόμη και να μεταμορφώσουμε τον χώρο μας πολύ γρήγορα, αλλά και να συνθέσουμε την κατάλληλη ατμόσφαιρα για κάθε δυνατό project (για παράδειγμα σε ένα εστιατόριο ιαπωνικής κουζίνας μπορούν να τοποθετηθούν ανθισμένες κερασιές, που θα μεταφέρουν τους θαμώνες κατευθείαν στη Χώρα του Ανατέλλοντος Ηλίου).

Τι ποικιλία υπάρχει σε τεχνητά φυτά; Στο Home Recipe υπάρχουν περισσότερες από 2.000 επιλογές σε τεχνητά φυτά και δέντρα. Μπορούμε να επιλέξουμε ανάμεσα σε τροπικά φυτά (όπως μπαμπού με αληθινό κορμό, μπέντζαμιν, μονστέρα κ.ά.), φοινικοειδή και κάκτους σε πολλά σχέδια, αναρριχητικά φυτά (όπως κισσούς, αμπέλια, βουκαμβίλιες), εκατοντάδες ανθοφόρα φυτά (όπως τριανταφυλλίες, μανόλιες, ορχιδέες και πάμπολλα ακόμα, τα οποία μάλιστα προσφέρονται σε δεκάδες χρωματικές επιλογές), ακόμη και δέντρα! Θα βρούμε λεμονιές και πορτοκαλιές με καρπούς να κρέμονται στα κλαδιά τους, ροδακινιές, βερικοκιές, ελιές που φτάνουν σε ύψος τα 4 μέτρα!

Πώς γίνεται η εφαρμογή; Το Home Recipe ακολουθεί τα σχέδια των αρχιτεκτόνων που έχει σχεδιάσει τον χώρο σας, ενώ συνεργάζεται επίσης με αρχιτέκτονες, διακοσμητές και γεωπόνους. Η τοποθέτησή τους γίνεται από επαγγελματίες, ενώ το ίδιο εύκολα μπορούν να απομακρυνθούν από τον χώρο, να αντικατασταθούν ή ακόμα και να συμπληρώσουν μία νέα, μεγαλύτερη σύνθεση.

📍 Σταθιά 17, Βόλος, 2421217300, www.homerecipe.gr 🌐 HomeRecipe
📱 @homerecipegr Εξυπηρέτηση σε όλη την Ελλάδα

The TIDY GURU

Η ντουλάπα σου μέσα από τα μάτια της **Μαριλένας Πατέρα**, της πρώτης professional organizer στην Ελλάδα

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ**

Επαγγελματίας Οργάνωσης είναι ο ειδικός που θα σε επισκεφτεί, θα σε βοηθήσει να οργανώσεις τον χώρο σου ώστε να είναι λειτουργικός αλλά και να μείνει οργανωμένος για πάντα. **Μαριλένα Πατέρα**, τι μας προσφέρει μία τακτοποιημένη ντουλάπα πέρα από τη δυνατότητα να βρίσκουμε πιο εύκολα τα πράγματά μας; «Λιγότερο άγχος, περισσότερο χρόνο, καλύτερη ψυχολογία, μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, αυξημένη παραγωγικότητα και αρμονικές προσωπικές και επαγγελματικές σχέσεις», μας λέει η Μαριλένα, που εργαζόταν ως Visual Merchandiser σε μία από τις μεγαλύτερες ελληνικές εταιρίες ενδυμάτων όταν αποφάσισε να ασχοληθεί με την Οργάνωση Σπιτιού. «Έβαλα όμοιες κρεμάστρες, γύρισα όλα τα ρούχα να κοιτούν προς την ίδια κατεύθυνση, διπλώνω ομοιόμορφα τα ρούχα μου και τοποθετούσα ανά είδος και χρώμα. Ξαφνικά σταμάτησα να χάνω τα πράγματά μου, να ντύνομαι εύκολα και γρήγορα και αυτό άλλαξε τη διάθεσή μου. Τότε δεν γνώριζα ότι το home organizing ήταν το big new thing στο εξωτερικό. Το 2019 μέσα από τη σειρά της Marie Kondo στο Netflix ανακάλυψα ότι αυτό που εγώ έκανα μόνο για την ντουλάπα, επαγγελματίες στο εξωτερικό το έκαναν για ολόκληρο το σπίτι. Έτσι έγινα η πρώτη Professional Organizer στην Ελλάδα και το 2021 γεννήθηκε το The Tidy Guru».

Πιθανός πελάτης για κάποιον professional organizer είναι αυτός ο οποίος δεν έχει τον χώρο να χωρέσει τα πράγματα του, δεν τα βρίσκει, νιώθει «πνιγμένος» μέσα στο ίδιο του το σπίτι ή το γραφείο και γενικά χρειάζεται ένα σύστημα για να μπορέσει ο ίδιος και όσοι συμβιώνουν μαζί του (οικογένεια, συνεργάτες) να έχουν έναν οργανωμένο και λειτουργικό χώρο.

«Η ντουλάπα είναι ο καθρέφτης της ψυχής κάθε ανθρώπου, μέσα της θα ανακαλύψεις στοιχεία του χαρακτήρα του. Η συχνότερη πρώτη αντίδραση των ανθρώπων είναι η ντροπή. Έχω ακούσει πολλές φορές “ντρέπομαι πολύ να δεις το σπίτι”, “συμμάζεψα πριν έρθεις”, “καλώς ήρθες στο χάος”, “μην τρομάξεις!”. Με κάποιο μαγικό τρόπο όμως, ακόμα και οι πιο ντροπαλοί, νιώθουν μια οικειότητα μετά τα πρώτα λεπτά.

Την ημέρα που θα ξεκινήσει η οργάνωση θα αδειάσουμε εντελώς τον χώρο που έχουμε να οργανώσουμε. Θα βγουν όλα έξω, ο χώρος θα αεριοστεί και θα καθαριστεί και ταυτόχρονα ο πελάτης θα κληθεί να κάνει το ξεκαθάρισμα. Άλλοι πολύ γρήγορα θα περάσουν ένα ένα τα αντικείμενα και θα είναι σίγουροι για το τι θα κρατήσουν κι άλλοι σε κάθε αντικείμενο θα κοντοσταθούν, θα ανατρέξουν σε μια ανάμνηση, θα εκφράσουν τη δυσκολία τους να το αποχωριστούν και η διαδικασία γίνεται χρονοβόρα. Επίσης, υπάρχει και ο πελάτης που ενώ νομίζεις ότι έχεις σχεδόν τελειώσει, θα θυμηθεί μια κούτα στην αποθήκη, μια βαλίτσα στο πατάρι ή κάτι να φέρει από το

πατρικό του που πρέπει να βρει τη θέση του. Για να είναι αποτελεσματική η διαδικασία χρειάζεται το λιγότερο 6 ώρες για ένα δωμάτιο με μέτριο όγκο περιεχομένων και μπορεί να κρατήσει μέρες. Το περισσότερο που έχω μείνει σε project ήταν 14 ώρες σερί. Διαβάζω τώρα ένα βιβλίο που λέγεται “*Keep the memories, Loose the Stuff*” του Maxx Paxton που λέει ότι για να κάνεις ευκολότερο τον αποχωρισμό με ένα αντικείμενο μπορείς να μοιραστείς

την ιστορία πίσω από αυτό με έναν καλό ακροατή. Και, πιστεψέ με, λατρεύω να ακούω ιστορίες και αναμνήσεις ανθρώπων! Προσωπικά, δεν θα ξεφορτωθώ ποτέ αντικείμενα από τα παιδικά και εφηβικά μου χρόνια, φωτογραφίες και γράμματα. Ίσως όμως κάποια από αυτά να τα ψηφιοποιούσα, για λόγους ασφάλειας αλλά και για να μειώσω τον χώρο που πιάνουν.

Πολύ συχνά συναντώ στα συρτάρια της ντουλάπας πετσέτες και σεντόνια και μαζί καθημερινά ρούχα καταχωριασμένα και τοποθετημένα σε σημεία με δύσκολη πρόσβαση. Με βάση το σύστημα που ακολουθούμε εμείς, στα σημεία με εύκολη και άμεση πρόσβαση θα πρέπει να μπαίνουν αντικείμενα που χρησιμοποιούμε συχνά, όπως καθημερινά ρούχα, και σε πιο ψηλά ή δύσκολα προσβάσιμα σημεία αντικείμενα που χρησιμοποιούμε σπανιότερα, όπως τα σεντόνια που θα τα χρειαστούμε μια φορά την εβδομάδα. Το δεύτερο λάθος που συναντώ είναι ότι δεν αποφασίζουμε το πού θα τοποθετήσουμε το κάθε τι σε συνεννόηση με τους υπολοίπους, είτε είναι ο σύζυγος, τα παιδιά, είτε ο συνάδελφος. Η θέση ενός αντικειμένου πρέπει να είναι λειτουργική για όλους και όλοι να συμφωνούν και να έχουν δεσμευτεί ότι μετά από κάθε χρήση το αντικείμενο αυτό θα επιστρέψει στη θέση του».

Η εικόνα είναι όσο χίλιες λέξεις, και ένα before-after είναι αρκετό για να καταλάβει κανείς τη διαφορά μετά το χέρι βοήθειας της Tidy Guru. Τα social media της γεμίζουν καθημερινά από μηνύματα με την πλειοψηφία τους να ζητούν έξυπνες λύσεις οργάνωσης. Ποιο είναι το μυστικό για να είναι ο χώρος μας πάντα τακτοποιημένος, τη ρωτώ. «Επίστρεψε το καθετί στη θέση του μετά τη χρήση του. Με απλά λόγια βρες ένα “σπίτι” για το κάθε τι και φρόντισε αυτό να είναι πάντα εκεί. Αυτό που είναι δύσκολο είναι η δέσμευση. Αν πιέσεις τον εαυτό σου να το κάνεις αυτό, τότε θα δεις τεράστια διαφορά μέρα με τη μέρα. Αν, δηλαδή, γυρνώντας στο σπίτι και αλλάζοντας ρούχα, αντί να τα πετάξεις σε μια καρέκλα, αφιερώσεις 5 λεπτά για να βάλεις τα άπλυτα στα άπλυτα, τα παπούτσια στην παπουτσοθήκη, αδειάσεις την τσάντα σου και βάλεις το μπουφάν σου στην ντουλάπα, θα κερδίσεις σίγουρα 10 λεπτά από το να ψάχνεις τα κλειδιά σου την επόμενη μέρα, 3 λεπτά από το να ψάχνεις το δεύτερο παπούτσι που έχει πάει κάτω από το κρεβάτι και 15 λεπτά το Σάββατο που θα πρέπει να δεις τι είναι όλα αυτά τα ρούχα πάνω στην πολυθρόνα, καταλήγοντας να τα βάλεις όλα στα άπλυτα γιατί έχουν τσαλακωθεί!»

Το επόμενο σημαντικό είναι, όσο μπορούμε, να συγκεντρώνουμε όλα τα αντικείμενα μιας κατηγορίας σε ένα σημείο. «Όλα τα πιάτα στην κουζίνα, όλα τα μπουφάν κρεμασμένα, όλα τα βιβλία μαζί κ.ο.κ. Από εκεί ξεκινάει ένα σύστημα οργάνωσης. Αγοράζοντας, λοιπόν, ένα νέο βιβλίο θα ξέρουμε κατευθείαν που θα πρέπει να τοποθετηθεί μπαίνοντας στο σπίτι. Για παράδειγμα, τα παιδικά βιβλία προτιμάμε να τα ταξινομούμε χρωματικά για να είναι εύκολο και στα παιδιά να ακολουθήσουν το σύστημα αυτό καθώς, ειδικότερα στις μικρότερες ηλικίες, δεν μπορούν να αντιληφθούν την ταξινόμηση ανά είδος ή αλφαβητικά!

»Επίσης, πάντα συνιστώ στον χώρο μας να μην υπάρχουν αντικείμενα που δεν χρησιμοποιούμε –τουλάχιστον όχι τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο–, όπως παντελόνια σε μικρότερο ή μεγαλύτερο νούμερο, ένας αποχυμωτής, η back stock κρέμα σμυγματος για όταν τελειώσει αυτή που χρησιμοποιούμε τώρα.

»Αυτό που σίγουρα θα συμβάλει στη διατήρηση του οποιουδήποτε χώρου οργανωμένου είναι οι ετικέτες! Δοκίμασε να βάλεις ετικέτες όπου μπορείς, υποδεικνύοντας τη θέση του κάθε αντικειμένου. Κανένας δεν θα έχει δικαιολογία αν δεν βάλει τις κάρτες στο συρτάρι με την ετικέτα “Κάλτσες”.

Το 2023, αναμένεται να τρέξει ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για όσους θέλουν να μάθουν να οργανώνουν τον προσωπικό τους χώρο σαν επαγγελματίες οργάνωσης. ●

www.instagram.com/thetidyguru

Design 4 Home Kanaouti Bros

Η διακόσμηση εσωτερικού χώρου στα καλύτερα της!

Όλα όσα πρέπει να περιέχει ένα μοντέρνο και ζεστό σπίτι με ένα κλικ στο σπίτι σας

Το σπίτι μας είναι το καταφύγιό μας, το μέρος που νιώθουμε ασφαλείς και προστατευμένοι. Κάθε σπίτι έχει τη δική του αξία και τη δική του ξεχωριστή σημασία. Όλα πρέπει να έχουν όμως κάτι κοινό: όμορφο, άνετο και λειτουργικό περιβάλλον. Αυτό επιτυγχάνεται με τη σωστή επίπλωση και γενικότερα την προσεγμένη διακόσμηση εσωτερικού χώρου. Ειδικό στην ανάληψη ενός ολοκληρωμένου project εσωτερικής διαμόρφωσης χώρου είναι οι εταιρίες Kanaouti Bros και Design 4 Home.

Kanaouti Bros

Έχοντας το δικό της εργοστάσιο, η εταιρία Kanaouti Bros εδώ και 40 χρόνια εξειδικεύεται στις μεταλλικές κατασκευές (ανοξείδωτος χάλυβας, σίδηρος, ορύχαλκος κ.λπ.) παρουσιάζοντας μία συνεχή ανοδική πορεία. Με τη διαρκή κατασκευή και προώθηση νέων σχεδίων στην αγορά καθώς και τη συνέπιά της, η εταιρία αυξάνει συνεχώς τον αριθμό των πελατών χονδρικής πώλησης που ήδη ξεπερνούν τους 1.500 ανά την Ελλάδα και άλλες Βαλκανικές χώρες. Με άμεση παράδοση, εξοπλισμένες εγκαταστάσεις και το κατάλληλο προσωπικό, η Kanaouti Bros εγγυάται άριστα τεχνικά αποτελέσματα σε όλα τα προϊόντα της. Τεχνικές που την κάνουν να ξεχωρίζει είναι η ηλεκτροστατική βαφή, η αόρατη συγκόλληση, η σωστή ζύγιση και το τέλειο φινιρίσμα σε όλες τις κατασκευές της.

Οι μεταλλικές κουρτινόβεργες και τα αξεσουάρ τζακιού είναι από τις πιο βασικές κατασκευές της Kanaouti Bros. Μάλιστα, υπάρχει μεγάλη ποικιλία σχεδίων σε μπρούντζινες, ανοξείδωτες και σιδερένιες κουρτινόβεργες –περισσότερα από 180 στον αριθμό τους– για τα οποία υπάρχει η επιλογή 55 χρωμάτων για κάθε γούστο. Αν επιθυμείτε να προσθέσετε λίγη extra λάμψη και πολυτέλεια, επιλέξτε κατασκευές με γνήσια κρύσταλλα Swarovski τα οποία με διάφορους χρωματισμούς δημιουργούν ένα 3D παιχνίδι και δίνουν ένα αποτέλεσμα υψηλής αισθητικής. Σημειώνεται ότι όλα τα κρύσταλλα που χρησιμοποιούνται από την εταιρεία φέρουν πιστοποίηση γνησιότητας.

Το καλύτερο; Η εταιρία αναλαμβάνει custom

χειροποίητες κατασκευές, όπως ακριβώς τις έχετε οραματιστεί. New entry σχέδιο και πολύ δημοφιλές είναι η κουρτινόβεργα σε μίνιμαλ γραμμή. Πρόκειται για μία πρωτοποριακή σε διάφορα χρώματα ειδική για κουρτίνες “wave” (εφέ κυματισμού του υφάσματος που είναι πολύ μεγάλη τάση τα τελευταία χρόνια).

Design 4 Home

Τη μεγάλη επιτυχία του Kanaouti Bros συμπληρώνει εδώ και 10 χρόνια το Design 4 Home, ένα ηλεκτρονικό κατάστημα στον χώρο της διακόσμησης με υπηρεσίες λιανικής πώλησης για ένα μοντέρνο και cosy σπίτι. Μία καλή και προσεγμένη διακόσμηση, εκτός του ότι αναβαθμίζει αυτόματα τον χώρο, δίνει την αίσθηση της ευτυχίας, βοηθά στην ταχύτερη αναζωογόνηση και συμβάλλει σε ένα καλύτερο περιβάλλον διαβίωσης, και το Design 4 Home τα εξασφαλίζει όλα αυτά. Έχει κυριολεκτικά ό,τι περιέχεται σε ένα σπίτι: από πόμολλα, επιδαπέδια φωτιστικά, φυτά και εφημεριδοθήκες μέχρι καναπέδες και ανάκλινδρα, χαλιά και κρεβάτια – και σε οχήμα αυτοκινήτου ή πειρατικού καραβιού για τους μικρούς μας φίλους. Από το πιο μικρό αντικείμενο στο πιο μεγάλο, καθώς το e-shop έχει πραγματικά πάρα πολύ μεγάλη γκάμα προϊόντων. Είτε είστε πιο minimal είτε αγαπάτε τη vintage ρετρό αισθητική, θα βρείτε αυτό που ψάχνετε. Ακόμη, προσφέρονται υπηρεσίες μελέτης του χώρου, για να ανανεώσετε και να ανακαινίσετε το σπίτι σας υπεύθυνα, πάντα με την αισθητική ματιά ενός έμπειρου αρχιτέκτονα.

Τip: Εάν είναι η σειρά σας να κάνετε το χριστουγεννιάτικο τραπέζι, ρίξτε μια ματιά στο Design 4 Home – σίγουρα όλοι θα μιλάνε για τον στολισμό του τραπεζιού, πραγματικό art de la table! Μήνυμα προς τους design lovers: Η Kanaouti Bros και η Design 4 Home θα γίνει το δεύτερό σας σπίτι! ●

**Νέα Εθνική οδός 3, Αγ. Ανάργυροι,
2108322163, 2130351117
www.kanaoutis.gr
www.design4home.gr**

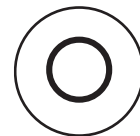

RUG ART

ΘΕΛΕΙΣ ΕΝΑ
ΠΡΟΣΩΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ
ΧΑΛΙ ΣΤΟ
ΔΩΜΑΤΙΟ ΣΟΥ;

Ο rug artist **Ιάσωνας** εξηγεί
πώς έφτασε να σχεδιάζει χαλιά
για διάσημους καλλιτέχνες

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΨΥΧΑ**

Ο Ιάσωνας δεν φτιάχνει απλά χαλιά. Δημιουργεί rugs που συμβολίζουν κάτι για τον ιδιοκτήτη τους. «Όλα ξεκίνησαν στην πρώτη каранτίνα, όταν είδα στο Tik Tok βίντεο από άτομα που έφτιαχναν δικά τους σχέδια και τα μετέτρεπαν σε χαλιά. Το βρήκα πολύ ενδιαφέρον και αποφάσισα να μπω στο τριπάκι να δω πώς μπορεί να το κάνω», εξηγεί στο HOME.

Πώς γίνεται το personalized rug και πόσο δύσκολο και χρονοβόρο είναι να φτιάξεις ένα; «Αρχικά, πρέπει να βρεις το σχέδιο. Με τη βοήθεια ενός προτζέκτορα το ζωγραφίζεις σε ύφασμα τεντωμένο πάνω σε καμβά. Επιλέγεις τα κατάλληλα χρώματα σε νήματα και χρησιμοποιώντας ένα μηχανήμα, το tufting gun, περνάς το νήμα μέσα από το ύφασμα και σιγά σιγά βγαίνει το σχέδιο. Το tufting gun ουσιαστικά κόβει το νήμα μέσα στο ύφασμα και έτσι έχουμε ένα φουντωτό χαλί. Μετά ακολουθεί το trimming και το shaping, που ίσως είναι και το πιο απαιτητικό κομμάτι της διαδικασίας γιατί μπορεί να κάνει το χαλί σου να ξεχωρίσει. Για να φαίνεται σωστό, με ένα μικρό ψαλίδι καθαρίζουμε όλες τις γραμμές», εξηγεί ο Ιάσωνας και μας λέει πόσο χρόνο μπορεί να χρειαστεί η δημιουργία ενός rug. «Ο χρόνος που χρειάζεται για να φτιαχτεί το κάθε χαλί είναι ανάλογος του μεγέθους και της λεπτομέρειας που απαιτεί το κάθε σχέδιο. Επειδή είναι χειροποίητο, περνάει από πολλές πολύωρες διαδικασίες για να καταλήξει στην τελική μορφή».

Ο εξοπλισμός, τα σύνεργα πόσο δυσεύρετα είναι; «Το κόστος για να ξεκινήσει κάποιος να δημιουργεί χειροποίητα χαλιά κυμαίνεται από 400 ως και 700 ευρώ. Από εκεί και πέρα το budget διαμορφώνεται ανάλογα με την εξέλιξη που επιθυμεί ο καθένας να έχει στη δουλειά του».

Η μοναδικότητα της δουλειάς του είναι αυτό που τον έκανε να ξεχωρίσει ώστε καλλιτέχνες από την Ελλάδα και το εξωτερικό να τον προσεγγίσουν για να τους φτιάξει το δικό τους σχέδιο. Από τον SNIK, τον Immune, τον Mente Fuerte, στον KSI και τον Logan Paul. Πώς είναι να δημιουργείς κάτι για τόσο επιτυχημένους artists; «Από τη στιγμή που μπορείς να δημιουργήσω ένα προσωπικό κομμάτι με συναισθηματική αξία για αυτόν που προορίζεται, το μόνο που χρειάζεται να έχεις είναι θέληση να δουλέψεις και να ρισκάρεις». Το δυσκολότερο έργο που έχει κληθεί να δημιουργήσει μέχρι τώρα είναι για τον Logan Paul, όταν εκείνος αγόρασε μία από τις ακριβότερες κάρτες Pokémon στον κόσμο... «Εκτός από το δυσκολότερο, ήταν και το μεγαλύτερο. Είχε πάρα πολλές λεπτομέρειες που ήθελαν ξεχωριστή προσοχή και απαιτούσαν μεγάλη προσήλωση, αλλά εν τέλει... αποστολή εξετελέσθη».

Πόση εξέλιξη μπορεί να έχει το rug art στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό; «Είναι μια τέχνη που ήρθε για να μείνει. Και αυτό γιατί ο καθένας μπορεί πλέον να έχει ένα προσωπικό του σχέδιο στο δωμάτιό του. Μόνο εκείνος και κανένας άλλος. Είναι εντελώς διαφορετικό από το συνηθισμένο τυποποιημένο και αυτό έχει πολύ μεγαλύτερη αξία για αυτόν που το έχει στην κατοχή του. Το κάθε χαλί έχει συναισθηματική αξία. Μία ιστορία. Και αυτό προσπαθώ να αποτυπώσω. Εγώ και όλοι οι υπόλοιποι που ασχολούμαστε με αυτή τη διαδικασία πιστεύω πως έχουμε ακόμα πολλά να δώσουμε και, εφόσον ο κόσμος το βρίσκει εξίσου ενδιαφέρον και το υποστηρίζει, το rug art θα έχει μεγάλη εξέλιξη μέσα στα επόμενα χρόνια». ●

HOME ENERGY

*Σπίτια που αγαπούν το περιβάλλον και τον πλανήτη
*Ενεργειακή αναβάθμιση για όλους

Της ΜΑΡΙΑΣ ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΑΛΟΥ

Το μέλλον είναι ήδη εδώ.

Αύξηση της ισχύος σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας με στόχο το μερίδιό μας το 2026 να ανέλθει στο 40% της χώρας.

Άμεση τοποθέτηση 1.000 σταθμών φόρτισης σε όλη την Ελλάδα που θα αυξηθούν σε 10.000 μεσοπρόθεσμα.

Νέα πρόσθετη υπηρεσία GreenPass που εγγυάται στους καταναλωτές πως όση ενέργεια καταναλώνουν, τόση παράγεται για εκείνους από ανανεώσιμες πηγές.

Σημαντική μείωση της λιγνιτικής παραγωγής κατά 49% μεταξύ 2019 και 2021.

Ένα με το μέλλον
dei.gr

Οδηγός για ένα σπίτι φιλικό προς το περιβάλλον

Ο ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΠΛΑΝΗΤΗΣ

ΞΕΚΙΝΑΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΣΠΙΤΙ

Το σπίτι είναι ο ιδιωτικός μας χώρος. Το μέρος που βρίσκουμε τη θαλπωρή και την ξεκούραση μετά από μία δύσκολη ή/και κουραστική ημέρα. Είναι ακόμα το μέρος που καλούμε την παρέα μας για ένα χαλαρό καθημερινό τραπέζι ή για ένα κυριακάτικο γιορτινό brunch που ξεκινάει αργά το μεσημέρι και τελειώνει... αργότερα. Για αυτό και πρέπει να το διαμορφώσουμε ανάλογα ώστε να δημιουργήσουμε το τέλειο περιβάλλον για στιγμές χαράς και ευεξίας. Σίγουρα όμως το σπίτι μας πρέπει να είναι και φιλικό προς το περιβάλλον, κυρίως γιατί η κλιματική αλλαγή γίνεται ολοένα και πιο επιθετική. Ακόμα και αν υπάρχουν πολλές πρακτικές που έχουν ως στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη, είναι καλό να ξεκινάμε την πορεία προς αυτή χτίζοντας γερά θεμέλια στη βάση μας, κάνοντας το σπίτι μας «πράσινο» – όχι στο χρώμα, όχι στα λόγια, αλλά στην ουσία.

Τι είναι όμως ένα «πράσινο σπίτι»; Πρόκειται για ένα φιλικό προς το περιβάλλον σπίτι τόσο εξωτερικά όσο και εσωτερικά: από τα υλικά κατασκευής του μέχρι τη διακόσμηση και τις συσκευές. Είναι χαμηλής ενεργειακής απόδοσης και απαιτεί τη λιγότερη δυνατή ενέργεια για να θερμανθεί και να δροσιστεί. Είναι ένα «υγιές» σπίτι το οποίο προσφέρει καλύτερη ποιότητα και διάρκεια ζωής, ενώ ταυτοχρόνως μας **ωφελεί οικονομικά**. Εν ολίγοις, το «πράσινο σπίτι» είναι μία ολόκληρη ιδεολογία βιωσιμότητας και στάση ζωής ενσωματωμένη σε μία κατοικία. Είτε φτιάχνεις το νέο σου σπίτι, είτε θες να κάνεις κάποιες αλλαγές στο υπάρχον, υπάρχουν τρόποι ώστε να το μετατρέψεις σε βιοκλιματικό με φυσική δόμηση, προσαρμοσμένη στο μικροκλίμα της περιοχής, αξιοποιώντας πάντοτε τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Διάβασε τις παρακάτω έξυπνες λύσεις για ένα πιο «πράσινο σπίτι».

Βελτίωσε την ποιότητα του εσωτερικού αέρα.

Η υγεία μας εξαρτάται πολύ από την ατμοσφαιρική ρύπανση, η οποία δεν αφορά μόνο τον εξωτερικό αέρα που αναπνέουμε στις μεγάλες γκρίζες πόλεις, αλλά και αυτόν μέσα στο εσωτερικό του σπιτιού μας. Γνωρίζεις ότι ένα μεγάλο ποσοστό των ασθμάτων και των αναπνευστικών προβλημάτων προέρχεται από τα υλικά που υπάρχουν μέσα στο σπίτι;

- Φύτευσε περισσότερα φυτά: ίσως τελικά η φράση «αναπνέω πράσινο» να μην είναι και τόσο μεταφορική. Ακόμη και έρευνες της NASA αποδεικνύουν πως τα φυτά είναι ο πιο φυσικός τρόπος για να έχουμε καθαρό και φρέσκο αέρα. Είναι γεγονός. Τα φυτά διώχνουν τις βλαβερές ουσίες από τον αέρα, όπως φορμαλδεΐδη που υπάρχει στα καθαριστικά και στα υλικά των επίπλων.
- Φρόντισε να αερίζεις τον χώρο την ώρα που μαγειρεύεις και να χρησιμοποιείς επαγωγικές εστίες. Η λύση είναι ο απορροφητήρας και οι επαγωγικές εστίες σε αντίθεση με τις εστίες υγραερίου.
- Αντικατάστησε τα χημικά καθαριστικά με εναλλακτικά φυσικά. Τα συνθετικά προϊόντα οικιακής χρήσης περιέχουν επιβλαβείς χημικές ουσίες που αντιδρούν με το όζον από τον αέρα, δημιουργώντας τοξίνες, όπως η φορμαλδεΐδη. Ξεκίνα να χρησιμοποιείς οικολογικά καθαριστικά με υλικά που έχεις στο σπίτι όπως ξίδι, σόδα, χυμό λεμονιού, και το σπίτι σου θα παραμείνει καθαρό και μυρωδάτο.

Protergia Double MVP Plus Αυτό το deal δεν χάνεται!

Συνδυάστε ηλεκτρικό ρεύμα και φυσικό αέριο και γίνεται ο MVP του σπιτιού σας

Μία είναι η συζήτηση που μονοπωλεί το ενδιαφέρον το τελευταίο διάστημα: Ποιος είναι ο πιο οικονομικός τρόπος για να εξασφαλίσει ενέργεια το κάθε σπίτι μας; Κι όχι άδικα, καθώς η ενεργειακή κρίση βρίσκεται εδώ και κανείς δεν ξέρει για πόσο θα κρατήσει. Την απάντηση δίνει η Protergia, ο τομέας Ηλεκτρικής Ενέργειας & Φυσικού Αερίου της MYTILINEOS, δίνοντας παράταση μέχρι τις 30 Νοεμβρίου στο γεμάτο πλεονεκτήματα πρόγραμμα Double MVP Plus, που συνδυάζει ηλεκτρικό ρεύμα και φυσικό αέριο.

Προσέξτε: Δεν έχει ρήτρα αναπροσαρμογής, δεν έχει ρήτρα αποχώρησης, δεν έχει πρόσθετη συνδρομή, αλλά έχει συνολική επιστροφή συνέπειας 400 ευρώ. Αλλά πάμε να τα δούμε αναλυτικά.

Το Protergia Double MVP Plus απευθύνεται σε οικιακούς καταναλωτές με αυτόνομη ή κοινόχρηστη σύνδεση φυσικού αερίου, ενεργοποιημένη ή μη, καθώς και με νέα ή ενεργή σύμβαση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας με την Protergia στο ίδιο ΑΦΜ και προσφέρει μοναδικά προνόμια:

- 400€ Protergia Επιστροφή Συνέπειας (ή 130€ εκτός συνέπειας): Φυσικό Αέριο: 300€ Επιστροφή Συνέπειας (ή 100€ εκτός συνέπειας) & Ηλεκτρική Ενέργεια: 100€ Επιστροφή Συνέπειας (ή 30€ εκτός συνέπειας)
- Ανταγωνιστικές Κυμαινόμενες Χρεώσεις βάσει Κόστους: Φυσικό Αέριο: TTF + 0,01 €/kWh / Ηλεκτρική Ενέργεια: Περίοδος Αναστολής: Μηνιαία Ανακοίνωση Τιμών - Μετά την Αναστολή: 1,145 * MTA + 0,03 €/kWh
- Συμμετοχή στις κρατικές επιδοτήσεις

- Χωρίς ρήτρες αναπροσαρμογής
- Χωρίς ρήτρα αποχώρησης
- Χωρίς πρόσθετη συνδρομή
- Μηδενική Εγγύηση με την εξόφληση μέσω πάγιας εντολής
- 100% Πράσινη Ηλεκτρική Ενέργεια
- Δωρεάν Τεχνική Βοήθεια 24/7 (Protergia Home Care)
- Δωρεάν myprotergia, που δίνει τον έλεγχο της κατανάλωσης στα χέρια μας
- Υψηλού επιπέδου εξυπηρέτηση

Και κάτι ακόμα: Το Protergia Double MVP Plus ισχύει για 24μηνια σύμβαση με 5€ τον μήνα πάγιο για κάθε παροχή και δώρο τα 3 πρώτα πάγια στο φυσικό αέριο! Να θυμάστε ότι η Protergia προσφέρει σύγχρονες και αξιόπιστες υπηρεσίες και συνδυαστικά προϊόντα ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου σε περίπου 350.000 παροχές σε ολόκληρη τη χώρα, με προγράμματα που ταιριάζουν σε κάθε νοικοκυριό και σε κάθε επιχείρηση, έχοντας σαν πρώτο μέλημα την οικονομία για τους οικιακούς και επαγγελματικούς της πελάτες. Και εστιάζοντας στην προσωποποιημένη εξυπηρέτηση, διευρύνει το δίκτυο των καταστημάτων της, τα οποία βρίσκονται σε 5 σημεία στην Αθήνα (Νέο Ηράκλειο, Κηφισιά, Περιστερί, Γλυφάδα, Πειραιάς), καθώς και σε Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Λάρισα, Ιωάννινα, Καβάλα, Λαμία, Βόλο και Κοζάνη.

Με το βλέμμα στην ενέργεια

Η Protergia, ο Τομέας Ηλεκτρικής Ενέργειας & Φυσικού Αερίου της MYTILINEOS, της κορυφαίας ιδιωτικής ενεργειακής εταιρείας στην

Ελλάδα, συγκεντρώνει τη διαχείριση όλων των ενεργειακών πάγιων και δραστηριοτήτων της MYTILINEOS με ενεργειακό χαρτοφυλάκιο δυναμικότητας άνω των 1.200MW, το οποίο ξεπερνά το 13,5% του ενεργού και αδειοδοτημένου εγκατεστημένου θερμικού παραγωγικού δυναμικού της χώρας. Παράλληλα, εκτός από τις υπάρχουσες μονάδες, η νέα μονάδα ηλεκτροπαραγωγής (CCGT) ισχύος 826MW της MYTILINEOS, υψηλής απόδοσης με καύσιμο το φυσικό αέριο, έχει τεθεί ήδη σε δοκιμαστική λειτουργία και αναμένεται να ενταχθεί στο σύστημα σε πλήρη εμπορική λειτουργία το προσεχές διάστημα, συμβάλλοντας αποφασιστικά στη στήριξη της μετάβασης της χώρας προς ένα ενεργειακό μίγμα με σημαντικά μικρότερο ανθρακικό αποτύπωμα. Η επένδυση ύψους 300 εκατ. ευρώ καθιστά τη μονάδα ως τη μεγαλύτερη, αποδοτικότερη και πλέον σύγχρονη στην Ελλάδα και έναν από τους μεγαλύτερους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής στην Ευρώπη.

Ανάπτυξη & Λειτουργία έργων ΑΠΕ

Στον χώρο των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ο Τομέας Ηλεκτρικής Ενέργειας & Φυσικού Αερίου της MYTILINEOS παράγει ηλεκτρική ενέργεια από Αιολικά πάρκα, Φωτοβολταϊκούς σταθμούς και μικρούς Υδροηλεκτρικούς σταθμούς, συνολικής ισχύος 254 MW σε λειτουργία και κατασκευή. Παράλληλα, επιταχύνεται η ωρίμανση του ελληνικού χαρτοφυλακίου (~0,64GW ανεμογεννητριών και ~1,5GW Φ/Β) εκ των οποίων 135MW Φ/Β, εισέρχονται σταδιακά σε λειτουργία.

Δείτε περισσότερα εδώ: www.protergia.gr

ΕΠΙΛΕΞΕ «ΕΞΥΠΝΑ» ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Οι επιλογές των υλικών που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή της κατοικίας πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις αρχές περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και να διασφαλίζουν την εξοικονόμηση ενέργειας. Ακολουθούν κάποια έξυπνα κατασκευαστικά tips.

- Ενεργειακά κουφώματα αλουμινίου με θερμοδιακοπή. Για να εμποδίσουμε τη μεταφορά θερμότητας και ψύχους από τα συμβατικά κουφώματα, μπορούμε να τοποθετήσουμε ανάμεσα στο προφίλ ειδικά πλαστικά (π.χ. πολυαμίδιο, ρυτίνες, υαλοενισχυμένα, Kooltherm κ.λ.π.) και έτσι παύει το αλουμίνιο να είναι καλός αγωγός θερμότητας και ψύχους.

- Η πέτρα και το τούβλο είναι υλικά που έχουν καλή μόνωση.

- Τοποθέτηση ενεργειακών τζαμιών. Τζάμια πάνω στα οποία μέσω ειδικής επεξεργασίας έχει εφαρμοστεί ένα ειδικό φιλμ αργύρου, για να αυξάνεται η θερμομόνωσή τους και να επιτυγχάνεται εξοικονόμηση ενέργειας.

- Βαφή με ειδικά ανακλαστικά χρώματα εξωτερικού χώρου. Οι μογιές διαθέτουν ένα φιλμ που αντανακλά τις ακτίνες του ήλιου και λειτουργούν ως ανακλαστικό φράγμα θερμότητας υψηλών επιδόσεων. Μάλιστα είναι αυτοκαθαριζόμενα, καθώς με τη βροχή απομακρύνεται αυτόματα η λάσπη από τους τοίχους.

- Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάνελ. Τα φωτοβολταϊκά συστήματα εκμεταλλεύονται την άφθονη ηλιακή ενέργεια και με μια σύγχρονη τεχνολογία τη μετατρέπουν σε ηλεκτρική ενέργεια ικανή να τροφοδοτήσει ένα μεγάλο μέρος των ηλεκτρικών συσκευών σου. Τέλος, στους υπέρογκους λογαριασμούς ρεύματος!

- Μόνωση ταράτσας με ασφαλτόπανα. Δεδομένου ότι η ταράτσα είναι εκτεθειμένη σε περισσότερο ήλιο και υγρασία, απαιτεί ιδιαίτερη φροντίδα ώστε να έχεις μια σωστή μόνωση. Η στεγανοποίηση ταράτσας με ασφαλτόπανα προσφέρει μια οικονομική, αξιόπιστη και επαρκή λύση.

- Κατασκευή ταρτσόκηπου – πολύ μεγάλη τάση! Οι πράσινες στέγες και οι ταρτσόκηποι μέσα στην πόλη συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του φαινομένου των θερμικών νησίδων, της μειωμένης ατμοσφαιρικής υγρασίας και στη μείωση της μόλυνσης της ατμόσφαιρας. Πέρα από το προσωπικό σου αισθητικό, παραγωγικό και ενεργειακό όφελος, θα συμβάλεις και στη βελτίωση του γενικότερου αστικού περιβάλλοντος. Αντικαθιστούμε το γκρι με πράσινο γρήγορα και απλά!

Επένδυσε σε ενεργειακά αποδοτικούς λαμπτήρες ή ηλιακό φωτισμό

Οι λάμπες LED έχουν πολύ χαμηλή κατανάλωση ρεύματος ενώ η διάρκεια ζωής τους μπορεί να φτάσει τις 15.000 ώρες, αποτελώντας πραγματική επένδυση για τους καταναλωτές. Αν λάβεις υπόψη τα πλεονεκτήματά τους έναντι των κοινών λαμπτήρων –βελτιωμένη τεχνολογία, μικρότερη ηλεκτρική κατανάλωση και όχι συχνή αντικατάσταση– είναι ώρα να πετάξεις τις κοινές λάμπες και να κάνεις αυτή τη μετάβαση. Εάν γίνει αντικατάσταση των λαμπτήρων σε όλο το σπίτι τότε μιλάμε για πραγματική οικονομία στο ρεύμα. Και επειδή ζούμε στην Ελλάδα με τον ήλιο να πρωταγωνιστεί τις περισσότερες ημέρες του χρόνου, εκμεταλλεύσου όσο το δυνατόν περισσότερο φυσικό φως. Στο μπαλκόνι, τη βεράντα ή τον κήπο δοκίμασε να τοποθετήσεις ηλιακά φωτιστικά – κομψά αλλά και πρακτικά, αφού δεν καίνε καθόλου ρεύμα.

Διακόσμησε το σπίτι με βιώσιμα έπιπλα

Επίπλωσε το σπίτι σου με έπιπλα από ανακυκλώσιμα ή ανακυκλωμένα υλικά. Προτίμησε υλικά όπως το ξύλο, το μπαμπού –πολύ της μόδας ξανά–, το βαμβάκι και νέα υλικά όπως τα φύκια που είναι επίσης ανανεώσιμοι πόροι. Σκέψου και τη second hand επιλογή παρατείνοντας τη διάρκεια ζωής του αντικειμένου –ένας vintage καναπές θα δώσει μια πιο ρετρό αίσθηση στον χώρο.

Τοποθέτησε στην κουζίνα διαφορετικούς κάδους για ανακύκλωση

Τοποθέτησε διαφορετικούς κάδους για ανακύκλωση για να λειτουργούν ως μια διαρκή υπενθύμιση του τρέχοντος project βιωσιμότητας. Έτσι, είναι πολύ πιο δύσκολο να ξεχαστείς και να τοποθετήσεις ένα πλαστικό μπουκάλι ή ένα άδικο αναψυκτικό στον κάδο απορριμμάτων. Η ανακύκλωση θα γίνει τρόπος ζωής και τα βήματα προς τη βιωσιμότητα θα πολλαπλασιάζονται.

Ένα σπίτι όμως δεν αποτελείται μόνο από κατασκευές, έπιπλα και συσκευές –άψυχα αντικείμενα–, αλλά κυρίως από τους ανθρώπους που ζουν μέσα σε αυτό. Έτσι, για να χαρακτηριστεί «πράσινο» είναι σημαντικό και εμείς να υιοθετήσουμε καθημερινές συνήθειες που θα παράγουν αξία για τον πλανήτη μας και κατ' επέκταση τον άνθρωπο.

Επειδή ο φούρνος μπορεί να φουσκώσει τον λογαριασμό

ΨΗΝΟΥΜΕ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΕΡΑ

Επιπλέον, στην κουζίνα μαγειρεύουμε πάντα με κλειστό καπάκι και ειδικά στην κουζίνα φυσικού αερίου αυξομειώνουμε τη φλόγα στις εστίες, για πλήρη έλεγχο χωρίς σπατάλη ενέργειας. Μπες τώρα στο smartenenergytips.depa.gr και δες όλους τους τρόπους για να μειώσεις την κατανάλωση σε ρεύμα και φυσικό αέριο στο σπίτι και την επιχείρησή σου και να εξοικονομήσεις έως και 350€ τον χρόνο. Παράλληλα, περιορίζουμε τη χρήση των ενεργοβόρων συσκευιών τις ώρες αιχμής: 6 το απόγευμα έως 9 το βράδυ. Έτσι, συμβάλλουμε στη μείωση της τιμής του ρεύματος και κάνουμε τη διαφορά για λογαριασμό όλων μας. Περιορίζοντας την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, χρειαζόμαστε λιγότερο φυσικό αέριο. Γιατί το 40% της ηλεκτροπαραγωγής στηρίζεται στο φυσικό αέριο. Όρα για μικρές αλλαγές και μεγάλες διαφορές.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΟΥΜΕ
ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ
ΕΝΕΡΓΟΒΟΡΩΝ
ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΤΙΣ
ΩΡΕΣ ΑΙΧΜΗΣ 18:00-21:00

Μπες τώρα στο
smartenenergytips.depa.gr
και δες όλα τα tips για
εξοικονόμηση έως 350€ τον χρόνο

ΟΜΙΛΟΣ

ΔΕΠΑ Εμπορίας Α.Ε.

ΚΡΑΤΑΜΕ ΤΗ ΖΩΗ ΕΝΕΡΓΗ

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΛΑΣΗ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ

Χρήσιμες πληροφορίες για το περιβάλλον και τον κουμπαρά μας

διαμφοσιβότητα, η κλιματική αλλαγή αποτελεί επείγουσα απειλή για τον πλανήτη μας. Η ανθρώπινη δραστηριότητα επιβαρύνει την ατμόσφαιρα, «διοχετεύοντας» τεράστιες ποσότητες αερίων, τα οποία ενισχύουν το «φαινόμενο του θερμοκηπίου» με αποτέλεσμα η θερμοκρασία της γης να αυξάνεται με πρωτοφανείς ρυθμούς. Το θετικό είναι ότι οι επιστήμονες πιστεύουν ότι μπορούμε να ανατρέψουμε την πορεία των γεγονότων, αν καταφέρουμε, άμεσα και γρήγορα, να μειώσουμε την εκπομπή βλαβερών αερίων στην ατμόσφαιρα και κατ' επέκταση να οικοδομήσουμε ένα καλύτερο και πιο «πράσινο» μέλλον. Απαιτείται, ωστόσο, ο μετασχηματισμός της βιομηχανίας, η προώθηση της καινοτομίας στις πράσινες τεχνολογίες και η χρησιμοποίηση της πράσινης ενέργειας στην κατασκευή και συντήρηση των κτιρίων. Στο πλαίσιο της ευρύτερης προσπάθειας καλλιέργειας «ενεργειακής συνείδησης», είναι σημαντικό να είμαστε ενήμεροι για την ενεργειακή κατηγορία ενός κτιρίου, διότι πέρα από την επίδραση στο περιβάλλον, η κατανάλωση ενέργειας επηρεάζει σημαντικά τα λειτουργικά έξοδα και θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στην απόφαση της μίσθωσης ή αγοράς ενός ακινήτου. Έχει αναρωτηθεί ποτέ τι ακριβώς σημαίνει η ενεργειακή κλάση ακινήτου; Πρόκειται για μια βαθμολογία που δίνεται σε ένα ακίνητο ανάλογα με την εκτιμώμενη ετήσια πρωτογενή κατανάλωση ενέργειας που πραγματοποιεί. Η κατανάλωση ενέργειας του εξεταζόμενου σπιτιού, συγκρίνεται με ένα κτίριο αναφοράς και ταξινομείται σε μια προκαθορισμένη κλίμακα από το A+ έως το H από πιστοποιημένο ενεργειακό επιθεωρητή και δηλώνεται στο Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης του ακινήτου (ΠΕΑ). Οι ενεργειακές κλάσεις A και A+ αντιστοιχούν σε πολύ αποδοτικές κατοικίες με χαμηλή κατανάλωση π.χ. ένα ακίνητο κλάσης A+ καταναλώνει λιγότερο από το 33% της ενέργειας του ακινήτου αναφοράς. Σπάνια θα ακούσεις ένα παλιό σπίτι να εμπίπτει στην κατηγορία αυτή, καθώς δύσκολα θα έχει καλή μόνωση, σύγχρονα κουφώματα και τζάμια, αλλά και ενεργειακά αποδοτικά συστήματα θέρμανσης. Μάλιστα, η ενεργειακή κλάση A+ σημαίνει πως το ακίνητο έχει περίπου 70% χαμηλότερη κατανάλωση σε σχέση με τη βαθμίδα B.

Κατάταξη στην κλίμακα ενεργειακής κλάσης

Κύριες παράμετροι για την κατάταξη ενός σπιτιού σε ενεργειακή κλάση είναι η ηλικία του ακινήτου και ο τρόπος και τα υλικά κατασκευής του. Εξίσου σημαντικοί παράγοντες είναι το σύστημα θέρμανσης και κλιματισμού και ο τρόπος παροχής ζεστού νερού. Στην ουσία, η κατάταξη σε ενεργειακή κατηγορία δείχνει την συμπεριφορά του κτιρίου και κατ' επέκταση το λειτουργικό του κόστος αναφορικά με την κατανάλωση ενέργειας για θέρμανση, ψύξη και ζεστό νερό. Μια υψηλή ενεργειακή κλάση, ίσως αντιστοιχεί σε υψηλότερο ενοίκιο, αλλά ταυτόχρονα συνεπάγεται οικονομικότερη επιλογή σχετικά με τα λειτουργικά κόστη τα οποία ολόένα και αυξάνονται λόγω της τρέχουσας ενεργειακής κρίσης.

Ενεργειακή κλάση και εξοικονόμηση

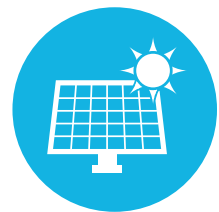
Η ενεργειακή κλάση ενός ακινήτου πρέπει να λαμβάνεται από κάθε δυνητικό αγοραστή ή ενοικιαστή, κατά τη διαδικασία σύγκρισης ακινήτων. Λειτουργεί σαν ένας δείκτης υπολογισμού των λειτουργικών εξόδων. Ένα ακίνητο

κατηγορίας A σε σύγκριση με ένα ακίνητο Δ, εκτός του ότι αφήνει μικρότερο αποτύπωμα στο περιβάλλον, είναι πιο value for money, καθώς δίνει περιθώρια εξοικονόμησης χρημάτων λόγω των αρκετά φθηνότερων λογαριασμών.

Ενεργειακή κλάση και εμπορική αξία ακινήτου

Ακόμα, η «τοποθέτηση» ενός σπιτιού στην κλίμακα ενέργειας αποτελεί ουσιαστικό το τεκμηριωμένο αποδεικτικό της υψηλής ή χαμηλής απόδοσης του ακινήτου. Η ενεργειακή συμπεριφορά του ακινήτου σίγουρα επηρεάζει και την εμπορική του αξία. Με την έκδοση της ταυτότητας κτιρίου και της ενεργειακής κλάσης είναι δυνατός ο έγκυρος (και πιο υψηλός) καθορισμός της αξίας ενός ακινήτου. Ακόμη, πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι οι καταναλωτές είναι πιο σκεπτόμενοι. Πλέον οι ενδιαφερόμενοι εύρεσης ακινήτου είτε για αγορά είτε για ενοικίαση είναι πιο ενημερωμένοι και έχουν υψηλότερες απαιτήσεις σχετικά με την επιλογή τους. Δεν αρκεί μόνο να είναι σε ψηλό όροφο, σε καλή τοποθεσία ή να έχει υποστεί μία super luxe ανακαίνιση. Λαμβάνουν υπόψη και παράγοντες που τους επηρεάζουν μακροπρόθεσμα, όπως η ενεργειακή κλάση, η οποία είναι άμεσα συνδεδεμένη με τις συνθήκες διαβίωσης και τα λειτουργικά κόστη.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ

Η μεγάλη επιβάρυνση του περιβάλλοντος και η ραγδαία αύξηση του κόστους της ενέργειας κάνουν υποχρεωτική την ανάγκη για εξοικονόμηση ενέργειας και δραστική μείωση του λειτουργικού κόστους. Επομένως, η ενεργειακή αναβάθμιση ενός σπιτιού πρέπει να μπει στην ατζέντα. Ένα σπίτι μπορεί να γίνει πιο αποδοτικό ενεργειακά με κάποιες μικρές αλλά σημαντικές αλλαγές.

- Χρησιμοποίησε εναλλακτικής μορφής ενέργειας για θέρμανση (φυσικό αέριο, ηλεκτρική ενέργεια, γεωθερμία κ.ά.)
- Τοποθέτησε ηλιακό θερμοσίφωνα για ζεστό νερό.
- Τοποθέτησε θερμομόνωση σε μη μονωμένες ταράτσες και σε τοίχους με ανεπαρκή ή καθόλου μόνωση.
- Βάλε θερμοστατικές κεφαλές στα θερμοανταλλάκτρες.
- Αντικατάστησε τον παλιό καυστήρα και τα παλιά κουφώματα.
- Βελτίωσε το σύστημα αυτόματης θέρμανσης.
- Απαλλάξου από τις συμβατικές λάμπες και αγόρασε φωτιστικά LED.
- Προτίμησε ηλιακό φωτισμό για το μπαλκόνι, τη βεράντα ή τον κήπο.

TIP

Μετά την αναβάθμιση του σπιτιού σου, μην ξεχάσεις να εκδώσεις νέο ενεργειακό πιστοποιητικό.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην Ευρώπη το 40% της κατανάλωσης ενέργειας οφείλεται στα κτίρια. Ως εκ τούτου, γίνεται κατανοητή η ανάγκη ενεργειακής αναβάθμισης στα πλαίσια της αειφόρου ανάπτυξης, ειδικά των παλαιότερων ενεργοβόρων ακινήτων.

MENEIS HPΩN;

MENEIS HSYXOΣ

GENEROUS **home**

- Προστασία τιμής, κάθε μήνα
- 20% έκπτωση συνέπειας
- Κρατική επιδότηση Τ.Ε.Μ.
- Ελευθερία από χρονικές δεσμεύσεις

Με την εγγύηση της
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ
UNICOR STRATIS

18228

heron.gr

HPΩN

Ισχύουν όροι & προϋποθέσεις. Αρμόδιος Ρυθμιστής ΡΑΕ.

SUSTAΪΝΑΒΛΕ ARCHITECTURE

Η Βιώσιμη Αρχιτεκτονική στον αγώνα κατά της κλιματικής κρίσης

Της ΤΑΝΙΑΣ ΣΚΡΑΠΑΛΙΩΡΗ

The best way to predict the future is to create it

- Abraham Lincoln

Η διάσημη ρήση του Αβραάμ Λίνκολν θα μπορούσε κάλλιστα να μπει ως προμετωπίδα σε οποιοδήποτε μανιφέστο κυκλικής οικονομίας (*Circular Economy*) – ένα μοντέλο που επιστρατεύει στους κινητήριους τροχούς παραγωγής και κατανάλωσης τη φιλοσοφία του διαμοιρασμού και παροχής υπηρεσιών σε πολλαπλούς χρήστες (*sharing*), της επαναχρησιμοποίησης προϊόντων, της αξιοποίησης των ανανεώσιμων πόρων και εν γένει της μείωσης της σπατάλης και της απόρριψης που σημάδεψαν –εκ του αποτελέσματος αρνητικά– τη βιομηχανική ανάπτυξη των προηγούμενων δεκαετιών. Ένα μοντέλο που έχει φέρει εμφλεκτικά στο προσκήνιο η συνθήκη της κλιματικής κρίσης – θυμίζοντάς μας ότι θα έπρεπε ίσως να το έχουμε υιοθετήσει πολύ πριν φτάσουμε να το συζητάμε ως πιθανή λύση αντιμετώπισης δυσθεώρητων προβλημάτων.

Σημαντικό κεφάλαιο του μοντέλου της κυκλικής οικονομίας καταλαμβάνει η λεγόμενη βιώσιμη αρχιτεκτονική (*Sustainable Architecture*) ή, αλλιώς, αρχιτεκτονική κατά της κλιματικής αλλαγής (*Architecture Against Climate Change*), η οποία έχει τεθεί στην κορυφή της ατζέντας επιχειρήσεων και εταιριών, αρχιτεκτονικών γραφείων και κατασκευαστικών κοινοπραξιών, κοινοτήτων και κρατών. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι η περιβαλλοντική νομοθεσία και το περιβαλλοντικό δίκαιο προωθήθηκαν σε μεγάλο βαθμό μέσα από ένα πλέγμα ρυθμίσεων που κατέστη αναγκαίο εξαιτίας των δραστηριοτήτων του κατασκευαστικού κλάδου. Τι, ακριβώς, όμως είναι ένα βιώσιμο κτίριο;

Η βιώσιμη αρχιτεκτονική προτείνει λύσεις, μεθόδους, τεχνολογίες και τεχνικές σχεδιασμού και κατασκευής με στόχο αφενός τη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος του εκάστοτε κτιρίου και αφετέρου την επίτευξη της μεγαλύτερης δυνατής ενεργειακής αποτελεσματικότητας και επάρκειας, σε συνδυασμό με τη μεγιστοποίηση της ωφέλειας για τη δημόσια υγεία και την ευζωία των κατοίκων ή/και χρηστών του κτιρίου. Η βιωσιμότητα προωθείται ήδη από τον σχεδιασμό, δίνοντας νέα διάσταση σε παραδοσιακές αρχιτεκτονικές επιλογές, όπως ο προσανατολισμός και το φυσικό φως. Παράλληλα αποτελεί αποφασιστικό παράγοντα για όλες τις κρίσιμες σχεδιαστικές αποφάσεις που θα επηρεάσουν τον κύκλο ζωής του κτιρίου. Στόχος η κατά το δυνατόν πιο «φυσική» διαδικασία, με τη χρήση ανακυκλώσιμων υλικών και την ενσωμάτωση λύσεων που θα εξασφαλίζουν την ενεργειακή επάρκεια με την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την αμοιβαία επωφέλη αλληλεπίδραση με το περιβάλλον.

Η φιλοσοφία της βιώσιμης αρχιτεκτονικής όμως δεν σταματά εδώ. Τα projects βιώσιμης αρχιτεκτονικής είναι αντικείμενα ολιστικής θεώρησης, από τις επιμέρους τεχνικές λεπτομέρειες και την (προφανή) περιβαλλοντική τους διάσταση μέχρι τον ευρύτερο κοινωνικό ρόλο που εκούσια ή ακούσια επιτελούν. Η ιδέα της βιωσιμότητας δεν εξαντλείται στον σχεδιασμό και τη λειτουργία ενός κτιρίου ώστε να χρειάζεται τους λιγότερο δυνατούς ενεργειακούς πόρους ή να παράγει τα λιγότερο δυνατά απόβλητα, αλλά επεκτείνεται και στο περιβαλλοντικό αποτύπωμα και τη στάση ζωής των ενοίκων και χρηστών του, διαμορφώνοντας ένα οργανικό σύνολο στον αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής.

ΟΙ ΚΡΕΜΑΣΤΟΙ ΚΗΠΟΙ – ΠΥΡΓΟΙ ΤΟΥ ΜΙΛΑΝΟΥ

Κάνοντας μια βόλτα σε μία από τις πιο δημοφιλείς και εμπορικές ιταλικές πόλεις, το Μιλάνο, θα δούμε ένα ορόσημο της «πράσινης» αρχιτεκτονικής στην καρδιά του ιστορικού του κέντρου. Οι δίδυμοι καταπράσινοι πύργοι *Bosco Verticale* στην Porta Nuova είναι δύο κρεμαστοί κήποι, μία μικρογραφία κάθετου δάσους στην καρδιά μιας ευρωπαϊκής, υπερούχρονης πόλης που φιλοξενούν στα 111 μέτρα ύψος και 76 μέτρα πλάτους τους διαμερίσματα, γραφεία και μια πανίδα 800 περίπου δέντρων και 5.000 θαμνοειδών.

Δημιούργημα του **Boeri Studio** και εμπνευσμένο από το μυθιστόρημα του Italo Calvino «*The Baron In The Trees*» –στο οποίο ο πρωταγωνιστής αποφασίζει να αφήσει το έδαφος της πόλης και να ζήσει στα δέντρα για την υπόλοιπη ζωή του–, το δίδυμο των *Bosco Verticale* αποτελεί ένα σχεδόν αυτόνομο ενεργειακά συγκρότημα με πλήρη αξιοποίηση της λύσης του «greenroof», ηλιακά πάνελ και σύστημα ανακύκλωσης νερού για τη συντήρηση των φυτών και των δέντρων που αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο του, λειτουργώντας παράλληλα ως φυσικός ρυθμιστής θερμοκρασίας και βελτιωτής της ατμόσφαιρας αλλά και ως μονωτής θορύβου και ρύπων για τους ενοίκους των κτιρίων.

«Στην αρχή έμοιαζε τρελό αλλά σκεφτήκαμε ότι σίγουρα αξίζει τον κόπο να το προσπαθήσουμε», έχει δηλώσει χαρακτηριστικά ο Manfredi Catella, CEO της COIMA, της αναπτυξιακής εταιρίας πίσω από το project. Και, πράγματι, άξιζε μιας και το *Bosco Verticale* έχει αποσπάσει πολλά αρχιτεκτονικά βραβεία και διακρίσεις ενώ έχει συμβάλει στην αλλαγή οπτικής των σχεδιαστών και των αρχιτεκτόνων σε ό,τι αφορά τη βιωσιμότητα του αστικού ιστού. Ενός ιστού που ζητάει απεγνωσμένα τον πολλαπλασιασμό του πρασίνου στο κέντρο της πόλης.

Bosco Verticale, Μιλάνο

© JOSE JOVENA, UNSPLASH

SUSTAINABLE ARCHITECTURE

ΤΑ ΠΛΟΙΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

Στο βιβλίο «*Nomad land: Surviving American in the Twenty First Century*», προϊόν της εξαιρετικά ενδιαφέρουσας έρευνας της δημοσιογράφου **Jessica Bruder** που για χρόνια ακολούθησε τους σύγχρονους νομάδες της Αμερικής οι οποίοι αναγκάστηκαν ή επέλεξαν να αποπονηθούν τα βάρη της ιδιοκτησίας ενός παραδοσιακού σπιτιού και να ζήσουν σε βαν, τροχόσπιτα και κατασκηνώσεις. Η πρωταγωνίστρια της έρευνας της Bruder, Linda May (ενσαρκωμένη αριστουργηματικά στην ομώνυμη ταινία από τη Frances McDormand), δουλεύει ως εποχική εργάτρια στις αποθήκες της Amazon με σκοπό και όνειρο να μαζέψει το κεφάλαιο για να φτιάξει το δικό της earthship – ένα εναλλακτικό σπίτι, κατασκευασμένο αποκλειστικά από ανακυκλωμένα ή ανακυλώσιμα υλικά, πλήρως αυτόαρκες ως προς τις ενεργειακές του ανάγκες.

Η ιδέα των «γαιόπλοιων» (*Earthships*) είναι εδώ και καιρό γνωστή και δημοφιλής σε πολλούς θιασώτες των εναλλακτικών μεθόδων στέγασης – από τους νομάδες των vans μέχρι τις εθελοντικές οργανώσεις που βρήκαν σε αυτά μια λύση στέγασης του πληθυσμού μετά από φυσικές καταστροφές, όπως το τσουνάμι του Ινδικού Ωκεανού το 2004, ο καταστροφικός σεισμός στην Αϊτή το 2010 και ο τυφώνας Χαϊγιάν στις Φιλιππίνες το 2013. Πρόκειται για έναν ρηξικέλευθο τύπο «ηλιακού» σπιτιού, φτιαγμένου από υλικά όπως λάσπη, πηλό, ξύλο ακόμα και τενεκεδάκια, μπουκάλια και λάστιχα αυτοκινήτων, με μηδενική εξάρτηση από τις υποδομές και τα δίκτυα ενέργειας.

Μπορεί να ακούγεται εκκεντρικό αλλά αποτελεί τόσο αποτελεσματική λύση, ως προς το ενεργειακό αποτύπωμα, που εσχάτως έχει μπει στο σχεδιαστικό επίκεντρο και μεγάλων αρχιτεκτονικών γραφείων. Τα projects της **Earthship Biotecture** αποτελούν χαρακτηριστικό παράδειγμα της φιλοσοφίας των γαιόπλοιων – με το ραφιναρισμένο twist που μπορεί να δώσει ένας σχεδιαστής-αρχιτέκτονας – και σε κάνουν να φανταστείς, έστω και για λίγο, ένα μέλλον που ίσως όντως να μη χρειάζεται ανάψεις το κλιματιστικό ή να ανησυχείς για τους λογαριασμούς ρεύματος – όσο μακρινό κι αν ακούγεται αυτό.

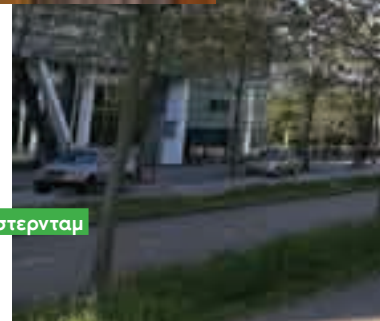

© KÉRE ARCHITECTURE

© Earthship Biotecture / earthshipglobal.com

The Edge, Άμστερνταμ

Biblioteca Gando

360° ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Δεν είναι τυχαίο ότι μερικά από τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα βιώσιμης αρχιτεκτονικής πλήρως εναρμονισμένης με το περιβάλλον έρχονται από χώρες «αναπτυσσόμενες», όπου η αίσθηση της κοινότητας και η σύνδεση του ατόμου με το περιβάλλον είναι ιδιαίτερα ισχυρά.

Ο γεννημένος στο Gando της Burkina Faso αρχιτέκτονας **Diebe do Francis Kere** είναι από τα μεγαλύτερα ονόματα στο πεδίο της βιώσιμης αρχιτεκτονικής. Όσο ήταν ακόμα φοιτητής στη Γερμανία ίδρυσε το αρχιτεκτονικό γραφείο Kere Architectures με σκοπό να χρησιμοποιήσει την «ευρωπαϊκή» του εκπαίδευση με τρόπο εναρμονισμένο με τις ανάγκες και τους πόρους της ιδιαίτερης πατρίδας του, με πρωταρχικό σκοπό την προσφορά στην κοινότητά του.

Το σχολείο και η βιβλιοθήκη Gando σχεδιάστηκαν με τις ιδέες και τη φιλοσοφία της βιώσιμης αρχιτεκτονικής, με τον πηλό ως βασικό υλικό, λόγω της αφθονίας και της χαμηλής τιμής του. Ο Kere, αντί να προτιμήσει ένα πιο στιβαρό υλικό όπως το τσιμέντο, που όμως θα ήταν ακριβότερο και ασύμβατο με τις υψηλές θερμοκρασίες της περιοχής, επέλεξε να χρησιμοποιήσει ένα «ταπεινό» υλικό με τρόπο και τεχνικές που απέδιδαν τη μέγιστη δυνατή ωφέλεια και επιστράτευοντας στο project ολόκληρη την κοινότητα. Με αυτό τον τρόπο κατάφερε να μειώσει ακόμα περισσότερο τα κατασκευαστικά κόστη εισαγόμενου εργατικού δυναμικού, ενισχύοντας το κοινωνικό όφελος, αφού στο πλαίσιο των σχετικών έργων πολλοί ντόπιοι βρήκαν απασχόληση και έλαβαν εκπαίδευση την οποία μπόρεσαν να αξιοποιήσουν αργότερα προς εύρεση νέας εργασίας. Το έργο στο Gando ενέπνευσε και παρακίνησε και γειτονικά χωριά και κοινότητες να προχωρήσουν στην ανέγερση σχολείων και δομών με παρόμοιες μεθόδους και με γνώμονα πάντα την εναρμόνιση με το περιβάλλον και την κοινότητα.

THE EDGE: 40.000 τ.μ. ΓΥΑΛΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Τι γίνεται όμως με τη μεγάλης κλίμακας αρχιτεκτονική ή με την αρχιτεκτονική που καλείται να καλύψει τις ανάγκες του σύγχρονου corporate κόσμου; Το εντυπωσιακό κτίριο *The Edge* στο Amsterdam, όπου έχει την έδρα του το ολλανδικό παράρτημα της εταιρείας Deloitte, έχει μια χαρακτηριστική απάντηση για το πώς συνδυάζονται οι αρχές της βιώσιμης αρχιτεκτονικής με τις απαιτήσεις των μεγάλων ιδιωτικών εταιριών και τα σύγχρονα εργασιακά περιβάλλοντα.

Το καινοτόμο γραφείο PLP Architecture επιστράτευσε αρκετά χρόνια πριν γίνουν επιτακτική ανάγκη όλες τις σύγχρονες μεθόδους και τεχνολογίες ενεργειακής αποτελεσματικότητας και παθητικού ελέγχου θερμοκρασίας, κατασκευάζοντας ένα τεράστιο γυάλινο κτίριο στο οποίο τα περισσότερα παράθυρα λειτουργούν ως «μεταμφιεσμένα» ηλιακά πάνελ. Συλλέκτες του νερού της βροχής, σύστημα «έξυπνης» φωτιστικής με τεχνολογία LED διεπαφής και υπόγειο σύστημα αποθήκευσης θερμικής ενέργειας αποτελούν ενδεικτικά κάποια από τα βασικά στοιχεία αυτού που το 2015 αναδείχθηκε ως το πιο «πράσινο» κτίριο γραφείων στον κόσμο. Και όλα αυτά στην καρδιά του επιχειρηματικού κέντρου του Άμστερνταμ – μια αιχμή στην τεχνολογία και τη βιωσιμότητα της σύγχρονης οικονομίας. ●

Tiny

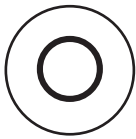
Μπορείς να είσαι ευτυχισμένος σε 20 τ.μ.;

Homes

Το κίνημα των μικρών σπιτιών με τη μεγάλη «καρδιά»

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΒΝΑΤΣΙΟΥ**

Tom Nicholson κάθεται στο τραπέζι της κουζίνας του. Δίπλα του, η γυναίκα του Sarah κρατάει στην αγκαλιά της τη δέκα μηνών κόρη τους, Neesa. Ολόγυρα ξεδιπλώνεται το σπίτι τους – σε μόλις 20 τ.μ.

«Κάποτε», λέει ο Tom, «ζούσαμε σε ένα μεγάλο σπίτι με τρεις κρεβατοκάμαρες. Αλλά, ένα τεράστιο ποσοστό από τα λεφτά που έβγαζα, πήγαινε κατευθείαν στο νοίκι και στους λογαριασμούς, τόσα λεφτά απλώς και μόνο για να μπορούμε να ζούμε σε εκείνο το σπίτι. Αυτό έμοιαζε κάπως... τρελό! Το βήμα για να έρθουμε εδώ ήταν το πιο υγιές πράγμα που μπορούσαμε να κάνουμε από πολλές πλευρές. Στην αρχή, υπήρχε σίγουρα μία δυσκολία, έπρεπε να το σκεφτώ ξανά και ξανά μέχρι να είμαι εντάξει με την έλλειψη χώρου. Φυσικά και δεν μας βγήκε αυθόρμητα, αλλά τώρα αισθανόμαστε πολύ καλά».

Το ζευγάρι αυτό, που τώρα διηγείται στην κάμερα του Harpen Films τη ζωή του, είναι ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα του **Tiny House Movement** ή αλλιώς του κινήματος των μικροσκοπικών σπιτιών, το οποίο ξεκίνησε από την Αμερική και τα τελευταία χρόνια έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις, κατακτώντας σιγά σιγά ολοένα και περισσότερους κατοίκους του πλανήτη. Γιατί, όμως έχει τόσο μεγάλη απήχηση; Για δύο λόγους. Ο πρώτος είναι οικονομικός. Με τα νοίκια να αυξάνονται ολοταχώς και το κόστος της αγοράς κατοικίας να έχει φτάσει στα ύψη, είναι λογικό οι άνθρωποι να στρέφονται σε μία πιο οικονομική λύση για τις ανάγκες της στέγασής τους. Το να θυσιάζεις λίγα (ή και πολλά) τετραγωνικά σημαίνει αυτόματα ότι έχεις γλιτώσει αρκετά χιλιάδες δολάρια.

Ο άλλος λόγος είναι λίγο πιο σύνθετος κι έχει να κάνει με τον τρόπο που οι άνθρωποι ζουν στις δυτικές κοινωνίες: υπό συνεχή πίεση, με εξαντλητικό ρυθμό ζωής και μία επίμονη ανάγκη για αχόρταγη κατανάλωση. Για πολλούς, το πρόβλημα συνοψίζεται ως εξής: δουλεύουμε ακατάπαυστα για να αγοράζουμε συνεχώς πράγματα, με την ψευδαίσθηση ότι τα πράγματα αυτά θα μας κάνουν ευτυχισμένους. Η λύση –λένε– είναι μία: απλώς μάθε να ζεις με λιγότερα. Και ένα μικροσκοπικό σπίτι θα σε βοηθήσει να το κάνεις πράξη, μια που εκ φύσεως δεν χωράει πολλά πράγματα, και σίγουρα δεν υπάρχει χώρος για οτιδήποτε περιττό. Είναι, ας πούμε, ένας τρόπος να αναθεωρήσεις τις προτεραιότητές σου και το τι πραγματικά έχει σημασία.

ΠΟΣΟ ΜΙΚΡΟ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΣΠΙΤΙ;

Σύμφωνα με τον Διεθνή Οικιστικό Κώδικα του 2018 ως tiny house ορίζεται «μία μονάδα κατοικίας με μέγιστο εμβαδόν τα 37 τ.μ., εξαιρουμένων των σοφιτών». Συνήθως, τα **Tiny Houses** είναι τροχήλατα σπίτια με πολύ χαμηλό κόστος κατασκευής – συντριπτικά χαμηλότερο από την αγορά ενός συμβατικού σπιτιού. Επιπλέον, είναι φτιαγμένα από οικολογικά υλικά, κάτι που τα κάνει ιδιαίτερα επίκαιρα, καθώς πάντα υπάρχει για αυτά μία θέση στην κουβέντα της βιωσιμότητας. Αντλούν την ενέργεια που χρειάζονται είτε από γεννήτρια, είτε από φωτοβολταϊκά, ενώ οι πιο σκληροπυρηνικοί ένοικοί τους ανήκουν στην κατηγορία off grid, μία έκφραση που σημαίνει «εκτός δικτύου» και σημαίνει ακριβώς αυτό: να μην χρησιμοποιεί ή να εξαρτάται κανείς από τις δημόσιες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, όπως είναι η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας. Πόσο κοστίζει; Οι τιμές ξεκινούν από τα 35.000 δολάρια και σκαρφαλώνουν όσο θες, εξαρτάται από το πόσο πολυτελές θέλεις να είναι το μικρό σου σπίτι (αν κι είπαμε ότι η πολυτέλεια δεν είναι ο σκοπός εδώ – το αντίθετο!). Η τιμή μπορεί να πέσει ακόμη περισσότερο, αν πιάνουν λίγο τα χέρια σου και δεν θες να χτίσεις κάτι που να αντέξει μία ζωή. Έτσι, έχουν καταγραφεί και περιπτώσεις που το σπίτι στοίχισε λιγότερο ακόμη και από 4.000 δολάρια!

ΤΟ DESIGN ΚΑΙ Ο ΤΕΡΑΣΤΙΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΕ ΕΝΑ ΣΠΙΤΙ ΛΙΛΙΠΟΥΤΕΙΟ

Για να μπορεί να γίνει λειτουργική η ζωή σε 20 τ.μ. χρειάζονται έξυπνες λύσεις. Κι αυτό σημαίνει ότι το design είναι ένας σπουδαίος σύμμαχος. Καναπέδες που γίνονται γραφεία, κρεβάτια που αιωρούνται, τραπεζαρίες που εμφανίζονται ως διά μαγείας εκεί που δεν το περιμένεις, ντουλάπια κρυμμένα οπουδήποτε μπορείς να φανταστείς. Όταν ζεις σε ένα τόσο μικρό χώρο, το παν είναι να εφεύρεις αποθηκευτικές λύσεις σε κάθε γωνιά, έτσι ώστε να μπορείς να κρατάς κρυμμένα όσα είναι απαραίτητα για τη διαβίωσή σου κερδίζοντας έτσι πολύτιμο ελεύθερο χώρο για να... κινείσαι. Εννοείται ότι θα ξεφορτωθείς όσα πράγματα δεν είναι απολύτως αναγκαία, αυτός άλλωστε είναι ο πρωταρχικός στόχος. Αν τώρα, σας φαίνεται αδιανόητο να ζήσετε χωρίς το αγαπημένο σας τραπεζάκι/καρεκλάκι συμπληρώστε ελεύθερα, προτείνω να δείτε το ντοκιμαντέρ «*Minimalism: A Documentary About the Important Things*».

ΠΩΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΖΕΙΣ ΣΕ ΕΝΑ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΟ ΣΠΙΤΙ;

Το πιο σπουδαίο μάθημα που πήρα ζώντας σε ένα σπίτι 23 τ.μ. για τέσσερα χρόνια ήταν αυτό: δεν χρειάζεσαι όσα νομίζεις ότι χρειάζεσαι. Πάνω-κάτω, δηλαδή, το ίδιο που συνειδητοποιεί κάθε άνθρωπος που περνάει την καθημερινότητά του σε έναν πολύ μικρό χώρο. Και είναι η απόλυτη αλήθεια. Όχι, δεν χρειάζεσαι ακόμα ένα φόρεμα, ούτε μία τεράστια τηλεόραση, ούτε καν δεύτερο (...καλά, τρίτο) ζευγάρι παπούτσια. Ένα μικρό σπίτι σε κάνει να το καταλάβεις αυτό (θέλοντας και μη) εις βάθος. Ύστερα, σιγά σιγά η ανάγκη των πραγμάτων εξαφανίζεται και στη θέση της έρχεται μία νέα αντίληψη για τον κόσμο, στα αλήθεια απελευθερωτική. Όχι μόνο γλυτώνεις χρήματα, αλλά επιπλέον έχεις χρόνο για όσα πραγματικά αγαπάς να κάνεις (σκέψου μόνο πόσο γρήγορα καθαρίζεται ένα σπίτι μινιόν!). Φυσικά υπάρχει και αρνητική πλευρά. Δεν θα συμβούλευα κανέναν να μείνει σε ένα μικρό σπίτι που δεν έχει άπλετα παράθυρα, φυσικό φως και θέα σε ανοιχτό ορίζοντα. Με την έλλειψη όλων των παραπάνω η εμπειρία μπορεί να

είναι αρκετά κλειστοφοβική. Επίσης, δεν θα μπορούσα ποτέ να φανταστώ πώς ένα **tiny house** θα μπορούσε να στεγάσει μία οικογένεια, αλλά εκεί έξω υπάρχουν εκατοντάδες τριμελείς ή και τετραμελείς οικογένειες που αμφισβητούν τα όρια της φαντασίας μου.

ΤΑ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΑ ΣΠΙΤΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Το **EcoTiny House** ιδρύθηκε το 2017 κι από τότε μέχρι σήμερα έχει κατασκευάσει περισσότερα από 200 μικροσκοπικά σπίτια σε όλη την Ευρώπη. Από τον Σεπτέμβριο του 2022 μπορούμε να βρούμε τα λιλιπούτεια σπίτια του και στην Ελλάδα μέσω της **Tiny Homes** (www.tinyhomes.gr), που είναι και ο επίσημος μεταπωλητής στη χώρα μας. Οι τιμές ξεκινούν από τις 31.200€ (+ΦΠΑ) και φτάνουν μέχρι και τις 60.00€ (+ΦΠΑ). Στην τιμή περιλαμβάνεται και η μεταφορά των σπιτιών κοντά στην Αθήνα, ενώ ο χρόνος παράδοσης κυμαίνεται στους 4-6 μήνες από τη στιγμή της παραγγελίας. Η εταιρεία **Δούρος American Homes** (www.douros.gr), πάλι, δραστηριοποιείται στην Ελλάδα από το 1981 και ειδικεύεται στις προκατασκευασμένες κατοικίες. Στο portfolio της έχει να επιδείξει και αρκετές επιλογές σε tiny homes που ξεκινούν από τα 30 τ.μ. και φτάνουν μέχρι και τα 60 τ.μ., με πλήρη εξοπλισμό και δυνατότητα επέκτασης ή τροποποίησης. Δεν είσαι σίγουρος ότι μπορείς να ζήσεις σε ένα μικροσκοπικό σπίτι; Γιατί δεν κάνεις μία δοκιμή; Στο www.booking.com, αλλά και στο www.nature.house.com θα βρεις πολλές επιλογές για να περάσεις λίγες μέρες σε ένα **tiny home** και να διαπιστώσεις αν η ζωή σε 20 τ.μ. σου ταιριάζει.

ΜΑΘΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

Υπάρχουν αρκετά ντοκιμαντέρ διαθέσιμα online που καταγράφουν τη ζωή σε ένα tiny house, όπως το «We The Tiny House People» ή το «Living Tiny Legally». Πολύ δημοφιλής είναι η σειρά Tiny House Nation στο Netflix, αν κι εγώ θα σύστηνα το κανάλι «Living Big In a Tiny House» στο You Tube, όπου ο Bryce Langston γυρίζει όλη την υφήλιο παρουσιάζοντας τα καλύτερα **Tiny Homes** που μπορεί να βρει, παίρνοντας ταυτόχρονα ουσιαστικές συνεντεύξεις από τους ιδιοκτήτες τους. ●

I ♥ HOME

Μικρά και μεγάλα, χρωματιστά και διάφανα, λειτουργικά και όμορφα,
όλα για το σπίτι του χειμώνα

ΤΩΝ **ΛΕΝΑΣ ΜΕΝΔΡΗ, ΕΛΕΝΗΣ ΜΠΕΖΙΡΙΑΝΟΓΛΟΥ**

—
IKEA

Τριθέσιος καναπές LANDSKRONA €879

—
DESIGN 4 HOME

Στρογγυλό τραπέζι από μασίφ ξύλο €434

—
PRAKTIKER

Επιτραπέζιο ρολόι Vintage της Boltze €25

—
ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΚΛΑΔΙΚΗΣ

Πιατέλα ψάρι €16,50

—
ΚΩΤΣΟΒΟΛΟΣ

Φορητό σύστημα προβολής The Freestyle Smart Full HD της Samsung €699

—
IKEA

Περικτρεφόμενη καρέκλα Bleckberget €59,99

—
HOME RECIPE

Επιτραπέζιο βάζο της Inart €37,80

—
IKEA

Επιτραπέζιο φωτιστικό led «Strala» €19,99

—
PRAKTIKER

Επιτοίχιο ρολόι Plywood € 5,99

—
ZOUMBOULAKIS GALLERIES

Μαγνητική βάση λαμπτήρα €120

—
LECHUZA

Λευκή αυτοποτιζόμενη γλάστρα Puro €39

—
DAFI DAFI

Γωνιακός καναπές με ανάκλιτρο σε πολλές διαστάσεις

—
120 ΕΝΩΜΕΝΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΠΙΠΛΟΥ

Ξύλινο τραπέζακι σαλονιού Δρυς

—
ΡΙΟΡ ΜUSEUM SHOP

Κηροπήγια από ξύλο και μάρμαρο €67 και €58

—
120 ΕΝΩΜΕΝΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΠΙΠΛΟΥ

Ξύλινη τραπέζα με καρέκλες Τιτάν

HOME RECIPE

Κεραμικό επιτραπέζιο βάζο της inart €30,87

IKEA

Επιτραπέζιο κερί σε σχήμα μήλου Vinterfint € 3,99

MINAS

Ανοιχτήρι από ασήμι και χρυσό

ZOUMBOULAKIS GALLERIES

Κουνιστή πολυθρόνα €1.650

PRAKTIKER

Γωνιακός καναπές London Interium €699

LECHUZA

Επιτραπέζια αυτοποτιζόμενη γλάστρα Cube glossy €42

IKEA

Καρέκλα Obegransad €129

IKEA
Ριχτάρι καρό Vinterfint € 39,99

HOME RECIPE
Παραβάν

120 ΕΝΩΜΕΝΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΠΙΠΛΟΥ
Μπερζέρα Verona

PRAKTIKER
Κεραμικό αερόθερμο Delonghi € 59,90

COCOMAT
Μπουρνούζι Cassiope €68

DEROS THE SHOP
Χειροποίητα κρυστάλλινα βάζα Moser

DEROS THE SHOP
Παγάκια σε σχήμα βότσαλου Georg Jensen

PRAKTIKER
Σφουγγαρίστρα Braava της irobot € 599

ΚΩΤΣΟΒΟΛΟΣ
Μηχανή εσπρέσο Pop της Nespresso Delonghi

IKEA
Τριθέσιος καναπές Esseboda €709

ECO LIVING
Οικολογικό «αυγό» πλυντηρίου ρούχων Ecoegg €14,90

COCOMAT
Πουφ κολοκύθι

MEDLEY
Κεραμική κανάτα

PRAKTIKER
Καναπές γωνιακός Rome

120 ΕΝΩΜΕΝΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΠΙΠΛΟΥ
Τραπέζι Titan

DAFI DAFI
Γωνιακός καναπές με ανακλινόμενη πλάτη

DESIGN 4 HOME
Φωτιστικό οροφής από μπαμπού €119

COCOMAT
Καναπές Νηρηίδες με διακοσμητικά μαξιλάρια

DAFI DAFI

XL πολυθρόνα, σε διάφορα χρώματα και υφάσματα

BALOMENOS DOORS

Πόρτα ασφαλείας σε πολλά μεγέθη και τύπους

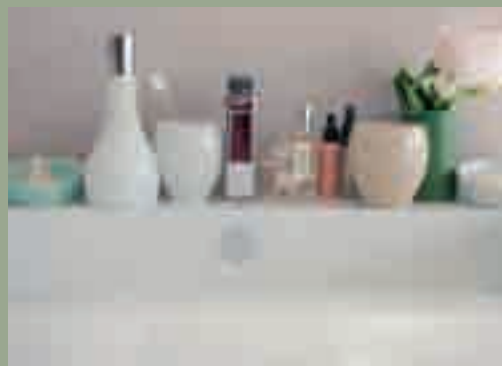
PIOP MUSEUM SHOP

Κάδρο από ξύλο και κασσίτερο της Μαρίας Χατζηράβα €47

Bath & more _

LOVE YOUR HOME

ΑΠΟ ΤΟ 2010

ΜΕΓΑΛΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΣΕ ΕΠΩΝΥΜΑ
ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΜΠΑΝΙΟΥ ΤΩΝ ΟΙΚΩΝ:
Spirella, Rotho, Tatay & Octopus

& ΛΕΥΚΑ ΕΙΔΗ
Nef Nef & Down Town

Ηρώων Πολυτεχνείου 7-9
Δάσος Χαϊδαρίου, Αθήνα
210 5321588

www.bathandmore.gr
FB BathMore
INSTA bath_more

MINION

ΜΙΑ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ

Νέα αρχή για το θρυλικό
πολυκατάστημα

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ**

Το Μινιόν το 1934 ήταν απλώς ένα περίπτερο που έμοιαζε με παντοπωλείο στην οδό Αιόλου. Εκεί μπορούσες να βρεις από τσιγάρα μέχρι είδη ξυρίσματος και από αναπτήρες μέχρι κάλτσες και μπρελόκ.

Από αυτό εμπνεύστηκε ο **Ιωάννης Γεωργακάς** το επιχειρηματικό του όνειρο, την ιδέα ενός πολυκαταστήματος στο οποίο θα μπορούσε να βρει κανείς ό,τι επιθυμεί με μία και μόνο επίσκεψη. Νεαρός τότε, με καταγωγή από την Ολυμπία, κυκλοφορούσε στην περιοχή της Ομόνοιας με το ποδήλατο και έκανε μεροκάματα ως πλασιέ. Τότε ήταν που κατάφερε να πείσει τον ιδιοκτήτη του περιπτερού Άγγελο Σεραφειμίδη, να συνεργαστούν και το 1944 να δημιουργήσουν στην Πατισίων ένα πραγματικό μεγαθήριο για τα ελληνικά δεδομένα, το πρώτο εμπορικό πολυκατάστημα στη χώρα – το περίφημο MINION με τ' όνομα. Σύντομα ο Γεωργακάς ανέλαβε τα νήια και δημιούργησε ένα εμπορικό κέντρο που στέγαζε από καταστήματα με ρούχα και παιχνίδια μέχρι κομμωτήρια και εστιατόρια, με κυλιόμενες σκάλες ανάμεσα στους ορόφους και ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ενώ, όπως λέγεται, εδώ καθιερώθηκαν και οι ετήσιες εκπτώσεις. Τα Χριστούγεννα στήνονταν ολόκληρες γιορτές με Αγιοβασίληδες να διασκεδάζουν τις εκατοντάδες του κόσμου από την Αθήνα αλλά και την επαρχία που έφταναν μέχρι εδώ για τα δώρα των ημερών. Ο ιδιοκτήτης του, καλοντυμένος και γιορτινός, ήταν πάντα εκεί να μοιράζει στα παιδιά σοκολάτες.

Παραμονές Χριστουγέννων του 1980 ξέσπασε η μεγάλη πυρκαγιά που σηματοδότησε την αρχή του τέλους του ιστορικού MINION. Ξεκίνησε τα ξημερώματα από τους –φορτωμένους με παιχνίδια και εύφλεκτα υλικά– τελευταίους ορόφους του πολυκαταστήματος, και κατέκαψε όλο το κτίριο, παρά τις προσπάθειες 42 οχημάτων και 135 ανδρών της πυροσβεστικής. Αν και οι ζημιές ανήλθαν στα δύο δισεκατομμύρια δραχμές –ποσό μυθικό για την εποχή–, ο Γεωργακάς ξαναέστησε το MINION «συνεπικουρούμενος» και από την αγάπη του κόσμου που ποθούσε να ξαναδεί ζωντανό και ακμαίο το αγαπημένο του πολυκατάστημα. Οριστικά λουκέτο της μπήκε το 1998 μετά από τεράστιες οικονομικές δυσκολίες. Το κτίριο εγκαταλείφθηκε για πάρα πολλά χρόνια, ενώ όλη αυτή η περιοχή του αθηναϊκού κέντρου –που κάποτε έσφυζε από ζωή– υποβαθμίστηκε.

Σήμερα, 24 περίπου χρόνια μετά, η εταιρία ανάπτυξης ακινήτων Dimand οριστικοποιεί τα σχέδιά της για το Μινιόν. Το 2021 το κτίριο βγήκε σε διαγωνισμό στον οποίο πλειοδότησε η **Dimand** με προσφορά που ξεπέρασε τα 25 εκατομμύρια ευρώ. Στον διαγωνισμό κατατέθηκαν τέσσερις προτάσεις από επενδυτικά σχήματα. Σύμφωνα με όσα έχει ανακοινώσει η Dimand, το σχέδιο αφορά ένα σύγχρονο βιοκλιματικό κτίριο μικτής χρήσης –με χώρους γραφείων, εμπορικών καταστημάτων και εστίασης– συνολικού μεικτού εμβαδού 18.740 τ.μ. Η επένδυση αναμένεται να αγγίξει συνολικά τα 54,4 εκατ. ευρώ και να ολοκληρωθεί σε βάθος τριετίας. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της Dimand Real Estate, Δημήτρη Ανδριόπουλο, οι παρεμβάσεις θα γίνουν με σεβασμό στην ιστορία του και στις μνήμες που φέρει το κτίριο, με στόχο να αποκτήσει η περιοχή της Ομόνοιας τη χαμένη εμπορική και οικονομική της αίγλη.

Σύντομα ξεκινά και η έρευνα αγοράς για τους μισθωτές και τους χρήστες του ακινήτου. Σε αναμονή, λοιπόν... ●

clever pass

Η ασφάλεια στα χέρια σας

Προηγμένη ασφάλεια **CLEVERPASS**

Η επανάσταση που αλλάζει τη συνήθεια να μπαίνουμε στο σπίτι - γραφείο - πολυκατοικία. **CLEVER PASS** εντολή ανοίγματος με το δακτυλικό σας αποτύπωμα ή με κωδικό.

Η ψηφιακή τεχνολογία στην πόρτα σας...

Πειραιώς 51, Μοσχάτο, Αττική
Τηλ: 210 48 20 000
Φαξ: 210 48 34 567
info@balomenosdoors.gr
www.balomenosdoors.gr

BALOMENOS DOORS
ΘΥΡΑΚΙΣΜΕΝΕΣ ΠΟΡΤΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ
ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Προστατεύουμε το πιο σημαντικό πράγμα στη ζωή μας, την υγεία όλων μας.

Γι' αυτό, στην Τράπεζα Πειραιώς, σε συνεργασία με την NN Hellas, προσφέρουμε δύο προγράμματα ασφάλισης υγείας που φροντίζουν για όλα αυτά:

- **ΛΥΣΕΙΣ ΥΓΕΙΑΣ GOLD:** Το ολοκληρωμένο νοσοκομειακό πρόγραμμα που μπορείτε να συνδυάσετε με εξωνοσοκομειακές καλύψεις.
- **FOCUS ON YOU:** Το νέο πρωτοποριακό πρόγραμμα εξωνοσοκομειακής φροντίδας και πρόληψης για όλους, χωρίς περιορισμούς.

Μάθετε περισσότερα στο piraeusbank.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Η Πειραιώς Financial Holdings Α.Ε., ως ασφαλιστής διαμεσολαβητής, ασκεί τη δραστηριότητα της διακίνησης και ασφαλιστικών προϊόντων, υπό όνομα και για λογαριασμό των ασφαλιστικών εταιρειών με τις οποίες διατηρεί συνεργασία.

ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΚΑΘΕ ΑΥΡΙΟ